

σχέπει τὸν χειρὸν τῆς ἐπαρωτησεως· καὶ τίκεται κατ' αὐτὸν, ἢ τῷ αὐτῷ κληρονόμῳ ἀπὸ φίλης καὶ μόντης ὑποχρέσεως ἢ ὅξ σπουδαίου, ὡς αἰνέκται βιβλ. ε'. τῷ κώδικος ὑπλ. ιγ'. Δι. ταξ. α'.

Σημείωσαι, ὅτι ἐὰν οὕτως εἴπῃ, ἔγωγε εἰς τὸν ποροικὶ ὁ κεχρεωσμένος μοι πῶς σε, ἢ τῷ υἱοῦ σου, ὅσον ἔχει πλὴν ὅτι παρὰ τὴν ἡ γυνὴ ὁ βούλεται ἔχει εἰς ποροικί. μὴ ἐναντιωθῇ. εἰ δὲ ὁ κείμηνον ἐν πῶς. δι. τῷ πῶς ὁ πῶς. ἀλλ' ἀνάγνωθι πλὴν ἐκείνου κειμένου πῶς παρὰ τὸν. ἀνάγνωθι καὶ τὸ νζ'. κεφαλ. τῷ πῶς ὁ πῶς.

Σημείωσαι, ὅτι ὁ κεχρεωσμένος αὐτῇ πῶς B τῷ ἀνδρὶ, ἢ τῷ υἱοῦ τῷ ἀνδρὶ ὑποχρεωσμένος πῶς ἔχει ἢ γυνὴ εἰς ποροικί, δοκεῖ πακτενεῖν πῶς αὐτὸν, ὅσον ἀπαποδοῖα ὁ χρεός.

Γόττε σχεπεῖται ὁ πορὸν τῷ πεκουλίου, ἐγνωσ βιβλ. ιε'. ὑπλ. α'. δι. λβ'. ν'. νζ'. καὶ ὑπλ. β'. δι. γ'.

Εἰ γὰρ μὴ οὕτως εἴπῃς, ἀλλὰ, δίδωμί σοι, ἢ ἔγωγε ἐν ποροικί ὁ ἐποφθόρην μοι πῶς σε χρεός, τότε πλὴν πῶς τῷ χρεός ποσότητα, καὶ οὐ πλὴν οὐ πῶς ἐν πεκουλίῳ ἐδοκεῖ λόγῳ ποροικίς αὐτῷ ὅτι δίδοναι. δηλον γὰρ ὅτι ὁ ὑποεξούσιος, ὅσον τῷ πῶς αὐτὸν συλλαγματῶν, εἰς ὁλόκληρον ἐνέχεται. εἶτα δὲ πῶς πατὴρ ἐγαμήνη, μόνα πῶς ἐν πεκουλίῳ δοκεῖ ὅτι δίδοναι. καὶ ἰδικῶς εἴπῃ, ὅτι ὅσα μοι χρεωσθεῖς σύ, ἢ ὁ ὑποεξούσιός σου, ἔγωγε εἰς ποροικί. ὅτι ἐνταῦθα ὁ πῶς ἐπέρχεται ἐποφθόρην αὐτῇ χρεός ὅτι δίδωσιν ἢ γυνὴ λόγῳ ποροικίς, ἐκείνου μόνον ὅτι δίδοναι δοκεῖ, ἐφ' οἷς διώαται καὶ ὁ ἀνὴρ. ὅδηλον δὲ ὅτι ὁ πατὴρ οὐ διώαται κατὰ τῷ ὑποεξούσιου ἢ ἰδίου καὶ γυν, ἀλλὰ μόνον ὑποεξάρεσιν, ἢ τοι πῶς παρὰ τὸν ἔχει, οὐ πῶς χρεός παρὰ τὸν, ἀλλὰ τῷ ὁλοκληρῶν ἐν πῶς πεκουλίῳ ἢ ὑποεξούσιου αὐτῷ.

Τοῦ ἐνδυποφθοροῦ. Οὕτω νόησον καὶ ὁ κείμηνον ἐν πῶς νζ'. δι. γόττε, ὅσον παρὰ τὸν ὑπλ.

Σημείωσαι, ὅτι ὅτι ὁ ἐξωπικὸς τὸν χειρὸν σχεποδῶν, οὐ τῷ γάμῳ, ἀλλὰ τῆς ἐπερωτησεως· καὶ ποσότητα ποσότητα ὅτι δίδοναι δοκεῖ λόγῳ ποροικίς ἢ γυνὴ, ὅσον ὁ ὑποεξούσιος εἶχεν ἐν πεκουλίῳ κατὰ τὸν χειρὸν, καθ' ὃν ἢ ἐπαρωτησεως γέρονε. δὲ πεκουλίῳ γὰρ ὑποεξούσιος πλὴν ποροικί ἐπερωτῇ πῶς ἐξωπικῶ, δοκεῖ λέγειν, ὅτι ὅσα νῦν ἔχω ἐν πεκουλίῳ,

A tempus pollicitationis inspicitur : & aduersus eum vel heredes eius, ex nuda pollicitatione nascitur actio ex stipulatu, vt ostenditur lib. 5. Cod. tit. 13. constit. 1.

Nota quod si ita dixerit, Sit tibi in dotem quod mihi à te debetur, aut à filio tuo, non habet mulier electionem eius quod in dotem habere velit. Non obstat dig. 46. huius tit. sed lege illic positam adnotationem. Lege etiam dig. 57. huius tit.

Nota, mulierem quæ id quod à marito, aut à filio mariti sibi debebatur, in dotem dare pollicita est, videri cum eo pepigisse de eo non petendo.

² Tunc enim eius temporis.] IN NOM. Quando inspicitur quantitas peculij didicisti lib. 15. tit. 1. dig. 32. 50. 57. & tit. 2. dig. 3.

² Ipsam de peculio actionem.] Nam si non ita dixeris, sed, Do tibi, vel, erit tibi in dotem quod mihi debes, tunc vniuersam debiti quantitatem, non eam quæ in peculio est, ei in dotem dedisse videtur. Nam palam est, filium familias in solidum ex omnibus causis obligari. Cum autem patri nupsit, videtur tantum ea dedisse quæ in peculio sunt : etiam si specialiter dixerit, Quod mihi debes, aut filius qui in tua potestate est, erit tibi dori. Cum enim quod ab alio sibi debetur, mulier in dotem dat, illud tantum dedisse videtur, cuius nomine maritus potest agere. Manifestum autem est patrem aduersus filium quem in potestate habet, agere non posse, sed tantum deductionem, seu retentionem habet, non totius debiti, sed eorum quæ in peculio filij, quem in potestate habet, inueniuntur.

^b Si verò alij nuptura.] ENANTIOPH. Sic intelligendum est dig. 57. huius tituli.

^c Promissionis tempore.] Nota in extraneo inspicere tempus, non nuptiarum, sed stipulationis : & tantam quantitatem videri mulierem in dotem dare, quantam filius familias habebat in peculio tempore quo dos promissa est. Nam filius familias de peculio dotem promittens extraneo, videtur dicere, Quæ nunc in peculio

A δίδωμι σοι ὅτε γήνηται ὁ γάμος. τὸ το δὲ νόμον
κατὰ τὸ εἰρημνῶν ἐν τῷ μα'. δι. το παρόντος
ὑπλ. ὥστε ἰσαύτως μὲν ἐπιδεδόσθαι ποροῖκα
δοκεῖν, ὅσω ὑπερξοῖστος εἶχεν ἐν πεκουλίῳ κα-
τα τὸν χειρὸν τῆς ἐφωτήσεως. εἰ δὲ πρὸ τῷ γά-
μων ἀπεμειώθη τὸ το ὑπερξοῖστος πεχυλίον,
τοτο τῇ γυναικὶ μάλλον κινδυνώεσθαι, καὶ οὐ
τῷ ἀνδρί· ὅτι μὴπω τῷ γάμον ποροαῖτων,
ὅς κ' ἡδυνάτο πλὴν ἐξ εἰπουλάτου κατὰ τῷ ὑπε-
ρξοῖστος κινεῖν ὁ τῆς κέρης ἀνὴρ. σιωπηρὰν γὰρ
αἵρεσιν ἔχεν ἢ ἐξ εἰπουλάτου δοκῇ πλὴν εἰ πο-
B ρωσιν οἱ γάμοι· καὶ ὅς κ' ἡδυνάτο αὐτὴν κινεῖν
ὁ ἀνὴρ, μὴπω τῷ γάμον ποροαῖτων, ὡς ὁ
Οὐλπιδὸς ἐν τῷ κα'. διγες. το παρόντος ὑπλ.
φησί. τοτο δὲ καὶ ἐν τῷ λγ'. διγες. το παρόν-
τος ὑπλ. σοι ποροαδέσκα. εἰ μὲν σοι αὐξηθῇ
πρὸ τῷ γάμον τὸ πεκυλίον, οὐ δοκῇ λόγῳ
ποροικός ἢ αὐξήσις ἐπιδεδόσθαι τῷ ἐξωπικῷ· ἀλλ'
αὐτὴ λοιπὸν ἢ γυνὴ κινώσα πλὴν δὲ πεκουλίῳ,
λαμβανεῖ τὰ μὲν πλὴν ἐπερώτησιν ποροαῖντα τῷ
πεκυλίῳ. ἐνθα μὲν σοι αὐτῷ τῷ ὑπερξοῖστος, ἢ
τῷ πατεὶ αὐτῷ γαμουμένη, ποροικός ἐπίδωσιν
κατὰ τὸν εἰρημνῶν ἐποιήσατο ἔσπον, καὶ πλὴν αὐ-
C ξησιν πλὴν μέγρι τῆς τῷ γάμου συστάσεως ἐν πορο-
κὶ ἐπιδεδωκέναι δοκῇ· καὶ μόνον τὰ μετὰ πλὴν το
γάμου σύσασιν ποροαῖντα τῷ πεχυλίῳ δυνά-
ται αὐτὴ ἀπατεῖν, καὶ ἔχεν ἐξω ποροικός. ὡς δὲ
ὁ τῆς ἀφροαῖς λογισμὸς, ἢ ἀφ' αὐτοῦ, ὅτι μὲν
τὸ ἐξωπικὸν τῷ χειρὶ ποροαῖντα τῆς ἐφωτή-
σεως, ὅτι δὲ τῷ πατρὶ τοῦ ὑπερξοῖστος, τῷ χει-
ρὶ τῷ γάμου ποροαῖντα; ὅτι ὁ μὲν ἐξωπικός
μὴπω ποροαῖτων τῷ γάμον, οὐ κινδυνώει ὅτι
τοῖς οὖσιν ἐν πεκυλίῳ, καὶ τῷ χειρὶ ποροαῖντα
τῆς ἐφωτήσεως, καθ' ὃν μὴτε βουλόμενος ἡδυ-
νατο πρὸ τῷ γάμον ἀπατεῖν. ὁ δὲ πατὴρ εἰ δ'
D αὐ καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ χειρὶ ποροαῖντα τῆς ἐφωτή-
σεως, κινδυνώει καὶ πρὸ τῷ γάμον ὅτι τοῖς
ἀρεθείσιν ἐν πεχυλίῳ κατὰ τὸν χειρὸν τῆς ἐπε-
ρωτήσεως, μὴ δόμενος * αὐτὸς εἰ αὐτὸν ἀπα- * κατεῖ-
τεῖν, καὶ ἐνεκαλεῖτο ἢ δῆποτε μὴ κατέβαλεν ἀμα-
εἰ αὐτῷ καὶ πρὸ τῷ γάμον. ἀφ' τοτο γὰρ καὶ τοι διωά-
ἀλτερνατίζονος εἶναι νομιζόμενος· εἶπε γὰρ ἢ τοι μος·
γυνή, ὅτι ἀφ' αὐτοῦ χρεώσεις, * ἀφ' τοτο οὖν ex int.
ὡς εἰρηται, καὶ τοι ἀλτερνατίζονος εἶναι νομιζόμε- * ἢ ὁ ὅς
νης, ὅς κ' ἔχεν πλὴν ἐπιδογῶν ἢ γυνὴ κατὰ τὸν ex
εἰρημνῶν πρὸς τὸ τέλος το μ'. διγες. ἀλλὰ inter.
τὰ Hern.

τὰ ἐν πεκουλίῳ ἔσται ἐν ποσειδί· ὅτι καὶ πρὸ τῆς A
γάμου ἠδυνάτω αὐτὸς ἐαυτὸν ἀπαιτεῖν· καὶ ἡ
ἀπόπειρα διὰ τὸν τὸν λόγον κινδυνεύειν αὐτὸν ὡς
ἐπὶ ποσειδί, καὶ τοὶ μὴ φοβούμενοι τῆς γάμου.

Ὡς περ καὶ ἀκούει τὰς δεσποτῆς ποσειδέειζε-
ται πρὸς ἐρωτήσιν, ἡ δὲ ἐπηρεώσῃ οὐκ ἐκείνης· οὐ-
τω καὶ πρὸς ποσειδέειν ἐπαγγέλλεται τὰς οἰκέ-
της ὀνόματι τῆς δεσποτῆς, πάλιν ἡ ἐνοχὴ ποσειδέ-
ειται τὰς δεσποτῆς· οὕτω δὲ ποσειδέειζομένης,
οὔτε κινδυνεύει ὁ τοῦ δεσποτῆς εἰς τυχὸν δε-
δίωκεται τῆς γυναικὸς ὑπὲρ αὐτῆς ἐπαγγέλλομενος
ποσειδέειν, ὅς αὖ ποσειδέει γινώσκων ἀπορεῖ, οὔτε ὡς B
ῥαθυμίας ἐκκληθῆσεται εἰ ἀπαιτῆσαι διωκτὴς
ἐραθύμην. καὶ τραπεζιτῆρος δὲ ὁσαύτως ποσει-
δέειν, διὰ τοῦτο γινώσκων τὰς οἰκέτης αὐτῆς, ἢ
τὰς ὑπεξοισίᾳ αὐτῆς ὑπὲρ τοῦτο καὶ ποσει-
δέειν λόγῳ ποσειδὸς ὀνόματι τῆς αἰδρός τραπε-
ζιτῆς τὰς οἰκέτης αὐτῆς, ἢ τὰς ὑπεξοισίᾳ αὐτῆς
ὑπὲρ, καὶ οὕτω μὴ σπείσεται ποσειδέειν. οὐκ κινδ-
νύει δὲ ὁ ἀνὴρ καὶ τυχόν, ὡς εἰκὸς φθαρέντος, ἢ
ἀπολαβῆναι τῆς ποσειδέειν. οὔτε δὲ ἀπὸ ῥαθυ-
μίας κατέχευται ὁ τῆς οἰκέτης δεσποτῆς, ἢ ὅς αὖ ὑπε-
ξοισίᾳ πατὴρ. τοιγάρτοι πρὸς οὕτως ἐκιδόχῃ-
σθαι ποσειδέειν κινδυνεύει τῆς γυναικὸς ἐπὶ φαρμάκῃ, C
ἀλλὰ καὶ ὁ δεσποτῆς, ἢ ὁ πατὴρ ῥαθυμίας ἐκιδόχῃ
πρὸς τῆς ποσειδὸς ὑπεξοισίᾳ, ἢ πρὸς τῆς δοταλίων
ποσειδέειν ποσειδέειν τῆς οἰκέτης γινώσκων,
ἢ τὰς ὑπεξοισίᾳ αὐτῆς. καὶ διὰ τοῦτο καὶ σπείσεται
μὴ τῆς γάμου, διὸ αὐτῆς τῆς γυναικὸς φαρμάκῃ
ποσειδέειν ῥαθυμίας ἐκιδόχῃ αὐτῆς ἐκιδόχῃ τραπε-
ζιτῆς τὰς ὑπεξοισίᾳ τῆς γυναικὸς. διὸ αὐτῆς δὲ
καὶ τὸν ἰγκερτον κινδυνεύειν κινδυνεύειν, ἵνα αὐτῆς
ὁ ἀνὴρ ἐλθὼν ἐκιδόχῃ τῆς ἐνοχῆς, ἡ αὐτῆς ποσει-
δέειν ὁ οἰκέτης, ἢ ὁ ὑπεξοισίᾳ ποσειδέειν τῆς
ἐπαγγέλλομενος ὀνόματι τῆς ἐργίας αὐτῆς ὑπεξο-
ισίᾳ ποσειδὸς.

Εἰ γὰρ γὰρ ποσειδέει καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἡ. γιτ.
τῆς δεσποτῆς τῆς ἡ. γιτ. ὅτι καὶ τε ἀπὸ τραπεζιτῆρος
ἡ γυναικὸς οἰκέτης, καὶ τε ἀπὸ ἐρωτήσεως, καὶ
τε ἐξ ἄλλης οἰκιστῆρος αἰτίας ἐκιδόχῃται, ὑπεξο-
ισίᾳ τῆς κληρονομίας· τὸ πρὸς δεσποτῆς καὶ
ἀγνοοῦν καὶ ἀκύνει ποσειδέειν.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Οὐ μόνον εἰ ἀκύνει μόνον, ἀλλ'
εἰ καὶ κωλύοντός μου, ποσειδέειν μοι πρὸς ἐνο-
χῇ, ὡς βιβ. με. γιτ. α'. διγ. ξβ'.

Σημειώσαι πότε ἔτε κελπὸν ἀπαιτῆσαι ὁ ἀνὴρ

Basil. Tom. IV.

quæ in peculio sunt, erunt in dotem :
quoniam ante nuptias poterat ipse à
se ipso exigere : & absurdum esset,
propter hanc rationem ipsum tan-
quam de dote periclitari, licet nu-
ptiæ secutæ non essent.

^d *Etiam inuito domino.*] Quemadmo-
dum etiam inuito domino acquirit
seruus stipulationem quam stipula-
tus est : ita etiam si quis nomine do-
mini seruo dotem promiserit, obli-
gatio domino acquiritur : & ea ita
adquisita, periculo domini non est,
si fortè debitor mulieris qui dotem
pro ea promisit, ex improviso factus
sit non soluendo, neque tanquam
negligens culpabitur, si cum dotem
posset exigere, neglexerit. Traditio-
ne quoque rei dotalis similiter fa-
cta seruo eius, aut filio in potestate
constituto : hoc est, licet res dotis
eausa mariti nomine seruo eius, vel
filiofamilias tradita sit, æquè dos
constituitur. Non est autem mariti
periculo, si res fortè corrupta sit, aut
interierit. Sed nec ex negligentia
tenetur serui dominus, aut pater filii-
familias. Traditam ergo dotem peri-
culo mulieris esse dicimus, donec
dominus, vel pater ratam habuerit
dotis promissionem, vel dotalium
rerum traditionem factam seruo,
vel filiofamilias eius. Ideoque etiam
constante matrimonio dicimus mu-
lierem posse repetere res quas tradi-
derit ei qui in potestate mariti est.
Potest autem incerti quoque condi-
tione agere, ut eam maritus liberet
obligatione, quam ei adquisiuit ser-
uus aut filiusfamilias occasione dotis
promissæ eius nomine, qui eos in po-
testate habet.

^D *Obligationem ei acquirit.*] Didicisti
enim multis in locis, & maximè in 8.
tit. secundi Instit. quod siue seruus
ex traditione, siue ex stipulatione,
siue ex quavis alia causa aliquid ad-
quisierit, excepta hereditate : id do-
mino etiam inuito & ignorantem ad-
quirit.

INNOMINATI. Non solum si
me inuito, sed etiam me vetante sti-
pulatus fuerit, acquirit mihi obliga-
tionem, ut lib. 45. tit. 1. dig. 62.

^f *Neque culpam prestat.*] Nota quan-
do maritus ne culpam quidem præ-

Ddd

stat in dote promissa aut tradita.

§ *Mulier res recipit.*] Nota quando etiam secutis nuptiis, & manente matrimonio potest mulier condicere ea quæ in dotem data sunt.

^h *Et petit ut obligatione.*] IN NOM. Scilicet cum ratihabitio secuta non est.

ⁱ *Ipsa eliget.*] Quæstio. Cur heic mulier cum dixisset, erit tibi in dote quod mihi debetur, aut ager Sempronianus, ipsa electionem habet quidnam velit in dote esse: in dig. autem 44. cum dixisset, doti tibi erit quod mihi debes, vel quod mihi debet filius tuus qui in tua potestate est, electionem non habet: sed illud omnino ei doti est, quod filiusfamilias in peculio habet, secundum observationem positam in dig. 44. Quænam ergo est inter hos casus differentia? Stephanus. Heic quidem cum dixisset mulier, erit tibi doti quod mihi debes, aut fundus ille, & habet electionem utrum velit in dotem esse, nihil omnino nocet marito. Pone autem maritum ei debuisse mille nummos, eamque sic dixisse, erit tibi doti quod mihi debes, aut fundus Sempronianus: siue enim voluerit sibi fundum in dote esse, cum maritus accipiens, soluto matrimonio ei reddit: siue debitum, hoc est, mille nummos, velit habere in dote, id rursus nihil marito nocet. Quos enim mille nummos, ante dictam dotem cogeretur omnino dare maritus, eosdem omnino dat post solutum matrimonium. In dig. autem 44. ubi in dotem promissit marito, quod sibi debet, vel quod debet filiusfamilias, lædatur maritus, si concedamus mulieri ut eligat utrum velit. Ecce enim, si mulier electionem haberet, sciens quod filius quidem familias qui ei forte debebat mille nummos, ei tenetur in solidum: pater autem filii familias in solidum ei non tenetur, sed ad finem peculij, omnino eligeret in dote habere id quod sibi debetur à filiofamilias, sciens, sicut dixi, quod filiusfamilias iure tenetur in solidum. Ne ergo maritus lædatur, mulieri electionem lex non dat in dig. 44. & hæc est differentia.

A ὅτι τῇ ἐκφωτεῖσθαι ἢ τῇ παραδεδωγῆσθαι παροικί.

Σημείωσαι πότε καὶ παροικίων τῶν γάμων, καὶ ἐπὶ στυγερῶν δυνάσται κοινῆς κτίσεως ἢ γυνὴ τὰ ἐπιδοθέντα λόγῳ παροικί.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Δηλονότι ἐν ᾧ μὴ γέγονε ῥατοιαστικῶν.

Ερώτησις. Διὰ τί ἐν ταῦτα μὲν εἰποῦσα ἡ γυνὴ, ἔσω θι ἐν παροικί ὅπως κεχρησάμεθα, ἢ ὁ ἀγρὸς ὁ Σεμπερνιανός, αὐτὴ ἔχει τὸ ἐπιδοθῆναι ὁ βούλεται αὐτῇ εἶ) ἐν παροικί. ἐν δὲ ᾧ μὲν. δι. εἰποῦσα, ὅτι ἔσω θι ἐν παροικί ὅπως χρῆσταις μοι, ἢ ἔσω μοι

B χρῆσταις ὁ ὑπεξούσιος σε, τίς ἐπιδοθῆναι ὅπως ἔχει ἡ γυνὴ. ἀλλ' ἐκ τούτου πάντως εἶναι ἐν παροικί, ὅπως ὁ ὑπεξούσιος ἔχει ἐν τῷ πεκουλίῳ, κατὰ τίς ἐν τῷ μὲν. δι. κειμένῳ παρὰ τὴν ἑρμηνείαν. ποῖα οὖν τῶν θεμάτων ἡ ἀμφόβολος; Στέφανος. ἐν ταῦτα μὲν εἰποῦσα ἡ γυνὴ, ὅτι ἔσω θι ἐν παροικί ὁ μοι χρῆσταις, ἢ ὁ ἀγρὸς ὁδε, καὶ ἔχουσα τίς ἐπιδοθῆναι ὁ βούλεται εἶ) αὐτῇ ἐν παροικί, εἰδέναι βλάπτει κατὰ παῖ τὸν ἀνδρα. ὑποτίθεται δὲ αὐτῇ α'. τυχὸν ὅφειλε μὲν νομίσματα παρὰ τοῦ ἀνδρός, καὶ οὕτως εἰποῦσθαι, ἔσω θι ἐν παροικί ὅπως χρῆσταις, ἢ ὁ ἀγρὸς Σεμπερνιανός. εἴτε γὰρ θελήσῃ τὸν ἀγρὸν εἶ) αὐτῇ ἐν παροικί, τὸν λαμβάνων ὁ ἀνὴρ, ἐπιδοθῆσιν αὐτῇ μὲν τίς τῶν γάμων ἀφ' αὐτοῦ. εἴτε ὁ χρεὸς τοῦτέστι τὰ α'. νομίσματα θελήσῃ ἔχει ἐν παροικί, πάλιν εἰδέναι βλάπτεται ὁ ἀνὴρ. ἀ' ἵνα γὰρ α'. νομίσματα ἡ ἀναγκάζετο δοῦναι τῇ γυναικὶ παρὰ τῆς παροικί, ταῦτα δίδωσι καὶ μὲν ὁ ἀφ' αὐτῶν τὸν γάμον. ἐν δὲ τῷ μὲν. δι. γέσω ἔνθα ἐπιγέλει λατὸρ τὰ ἀνδρὶ παροικί, ὅπως ἐκχρησάται αὐτῇ, ἢ ὅπως χρῆσταις ὁ ὑπεξούσιος αὐτῇ, βλάπτεται ὁ ἀνὴρ ἐὰν δώμῳ τίς ἐπιδοθῆναι τῇ γυναικὶ ἔχει ὁ βούλεται ἐν παροικί. ἰδοὺ γὰρ γινώσκουσα ὅτι ὁ μὲν ὑπεξούσιος α'. νομίσματα

D τυχὸν ὅφειλε αὐτῇ, εἰς ὁλόκληρον αὐτῇ ἐνέχεσθαι. ὁ δὲ τῷ ὑπεξοισίου πατὴρ ὅπως εἰς ὁλόκληρον αὐτῇ ἐνέχεται, ἀλλὰ παρὰ τῷ πεκουλίῳ τῷ ὑπεξοισίου μέσον, πάντως αὐτῇ ἐπελῆξασθαι ἔχει ἐν παροικί ὁ παρὰ τῷ ὑπεξοισίου χρεὸς, γινώσκουσα κατὰ τὸ εἶπον, ὅτι ὁ ὑπεξούσιος τῷ νόμῳ εἰς ὁλόκληρον κατέχεσθαι. ἵνα οὖν μὴ βλάψῃ ὁ ἀνὴρ, ὅπως ἔδωκε τῇ γυναικὶ τίς ἐπιδοθῆναι ἐν τῷ μὲν. δι. γέσω. καὶ εἶναι αὐτῇ ἡ ἀμφόβολος.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Εἰ γὰρ διγ. ια'. ὅτι ἐπὶ τῆς Α
ἀλτερνατζιονος τῶν ἐπιλογῶν ἔχῃ ὁ ῥέος τῶν
ῥεῖν ὁ βούλεται.

Τοῦ Εὐδρυποφαινοῦ. Ἀνάγνωθι διγ. θ'.
Φησὶ γὰρ, ἡ δὲ ἐκ τῶν ῥεῶν ἀρξὴν ἐξ ἐμοῦ ῥεω-
συμῶν, ἐὰν δὲ ῥεῶς εἴπῃ μοι ἔχῃ ἐν παρρησίᾳ,
γίνεται παρρησιμῶς ὁ ἀρξὴς. εἰ δὲ τὸν ἀρξὴν, ἡ
δέκα νομίσματα ἐκ τῶν ῥεῶν, καὶ ἐπιδοθῇ τῷ ῥεῶς,
ὅτι γέλω γίνεται τῆς παρρησίας.

Διὰ τὸ αὐτὸ, εἰ μὲν δὲ ῥεῶς μᾶλλον ἐν
παρρησίᾳ ἔχῃ βουληθῇ, καὶ ἔλθοι ὁ ἀνὴρ, ἡ ἑτε-
ρὸς τις τὸν ῥεῶν τῶν ἀνδρῶν ποιούμενος λόγον, καὶ Β
κινήσῃ, τὸν ἀρξὴν ἀπατήσῃ βυζαντινός, δυνάται
ἡ γυνὴ ἀπαιτεῖν αὐτὸν τῶν ἀρξῶν. αὐτὰ μὲν
αὐτὸν εἰ δὲ ῥεῶς ἐβλήθῃ μᾶλλον εἰς αὐτὴν ἐν παρρη-
σίᾳ, καὶ οὐ τὸν ἀρξὴν. εἰ γὰρ τὸν ἀρξὴν, κρατεῖ καὶ ἄν-
τὴν τῆς γυναικὸς πάλιν ἡ γυνὴ καὶ ὁ μὲν ἀρξὴς
ἔστιν αὐτὴ ἐν παρρησίᾳ. δυνάται δὲ τῷ ῥεῶς ἀπαί-
την κινῶσα τὸν κοινὸν κτήκιον καὶ τῶν ἀνδρῶν.

Τὸ πλέον λέγω, καὶ μὴ ἐν ὑπονοίᾳ ῥεῶς
ἐκ τῶν ῥεῶν, καὶ οὕτως ἐκ τῶν ἀνδρῶν γὰρ ὁ πα-
τήρ ἔχῃ τὴν θυγατέρα παρρησιάζῃ, ὡς παρρησιάζῃ
ἔστι μαθεῖν, μάλιστα δὲ δὲ ὧν ὁ Μαρκελλῶς ἐν τῇ C
ιβ'. διγ. τῇ παρρησιάζοντι διγ. φησὶν.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἀνάγνωθι τὸ τέλος τῆς οθ'.
διγ. καὶ βιβ. ιβ'. διγ. θ'. θεμ. β'. καὶ διγ.
γ'. διγ. λβ'. θεμ. γ'.

Διατεπημῶν θεμάτων τὸν οἰκέτιον. εἰ γὰρ
ἀδελφίματος μὲν, καὶ μὲν τῷ συστῆναι τὸν γάμον,
ἐδωρήθῃ τῇ αὐτῇ, ἡ ἐληγάτευθῃ, πάλιν ὑποτάσσεται ἡ
παρρησία· ὁ γὰρ ἀδελφίματος οἰκέτης, μόνον τὰ δὲ ῥεῶ
τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰ δὲ ὁ παρρησιάζοντι αὐτῇ τῇ αὐτῇ
παρρησιάζῃ, τὰ ἄλλα τῇ γυναικὶ, ὡς φησὶν ἐν τῇ
ε'. βιβ. τῇ κώδικος διγ. ιγ'. ἀρξ. α'. τῷ δὲ ἐκ τῆς λη-
γάτου καὶ δωρεᾶς εἰρημῶν, νόσον, καὶ ἐκ τῆς ἑτέρας D
αἰτίας ὁ ἀδελφίματος οἰκέτης πρὸς τὸν γάμον
ἐκ τῆς αὐτοῦ. μὲν γὰρ τῷ συστῆναι τὸν γάμον, ἀρχεῖται
μυμῶνται ὁ ἀνὴρ ἀρξῶν, ὡς καὶ βεβαιούται αὐ-
τὸν ἡ ἀδελφίματος, ὡς ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῇ δεκάτῃ,
διγ. τῇ πρῶτῃ διγ. φησὶν εἰδέναι, καὶ ἀνά-
γνωθι τῇ ε'. διγ. τῇ πρῶτῃ διγ.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἀνάγνωθι διγ. ξε'. καὶ βιβ.
ε'. τῇ κώδικος διγ. ιγ'. ἐκ τῆς ποιούτου παρρη-
σιάζοντι. ἐκ δὲ τῆς δωταλίου δούλου ῥεω-
μῶν κληρονομίου, ἀνάγνωθι βιβλ. κδ'. διγ. γ'.
διγ. νη'. καὶ βιβ. κθ'. διγ. β'. διγ. με'.

Basil. Tom. IV.

INNOMIN. Didicisti enim dig. 10.
in disjunctiuis obligationibus reum
electionem habere dandi quod velit.

ENANTIOPH. Lege tit. 5. dig. 9.
dicit enim, Mulier cui fundum de-
bebam ex stipulatione, si dixerit mi-
hi ut debitum habeam in dotem,
fundus dotalis efficitur. quod si fun-
dum debebam, aut decem nummos,
& quod debetur datum sit, id quod
maluero in dotem erit.

Itaque si debitum maluerit habe-
re in dotem, & maritus, vel quis
alius mariti nomine fundum petat,
potest ei mulier opponere exceptionem.
Atque hæc quidem si malue-
rit debitum sibi in dotem esse, non
fundum. Nam si malit fundum, hic
quoque rursus tenet voluntas mu-
lieris: & fundus ei in dotem est. po-
test autem debitum marito condi-
cere.

^k Pater etiam si falsò.] Amplius di-
co, etiam si in ea opinione non sit,
ut credat se debere, ex promissione
tenetur: pater enim necesse habet
dotare filiam, ut ex locis plurimis sci-
ri potest, maximè autem ex his quæ
Marcianus dicit in dig. 19. tit. præ-
cedentis.

INNOMINATI. Lege finem dig.
79. & lib. 12. tit. 4. dig. 9. them. 2.
& tit. 6. dig. 32. them. 3.

^l Si seruo in dotem dato.] Pone seruum
æstimatum. Nam si inæstimatus esset,
etiam si post contractum matrimo-
nium donatum aliquid, vel legatum
ei fuisset, dos rursus augeretur. ser-
uus enim æstimatus, ipsi marito non
adquirat nisi ex re eius & ex operi-
bus suis: cætera autem uxori acqui-
rit. ut dicitur 5. lib. Cod. tit. 13. con-
stit. 1. Quod autem de legato dictum
est & donatione, accipe etiam si ex
alia causa æstimatus seruus adquisiuit
ante nuptias. Post nuptias enim, ma-
ritus instar emptoris esse incipit. Eum
itaque confirmat æstimatio, ut antea
docuit Ulpianus in 10. dig. huius tit.
lege dig. 65. huius tit.

INNOMINATI. Lege dig. 65.
& lib. 5. Cod. tit. 13. de hac acqui-
sitione. De dotali autem seruo qui
heres scribitur, lege lib. 24. tit. 3. dig.
58. & lib. 29. tit. 2. dig. 45.

Ddd ij

^m *Doti cedit.*] IOANNIS. Nam post nuptias maritus verus emptor est cum dos aestimata est, ut dig. 10.

ⁿ *Sicut & fructus.*] Dixi tibi, maritum rerum inæstimatarum post nuptias fructus lucrari, nec dos eis augetur, idque scire est ex dig. 10. huius tituli.

ENANTIOPHAN. De fructibus distingue secundum principium digest. 7.

^o *Sed ex die nuptiarum.*] Nisi enim dixerimus, ut annus incipiat currere à die nuptiarum, & intra annum nuptiæ factæ non sint, sed dilatae sint, B eveniet ut & dos debeatur, & repetatur etiam non secutis nuptiis, quod absurdum est.

^p *Si focer meus.*] Pone enim cum sic mihi legasse, Damno heredem meum dare genero meo centum nummos filia meæ nomine.

^q *Per actionem de dote.*] Actione ex stipulatu ad dotem petendam.

^r *Potest & mulier.*] Nota cum aliquid alicui legatum est nomine alicuius, posse utrumque legatum exigere.

^s *Legatum petere.*] Aliud in dote, ut dig. 89.

^t *An negligentia & culpa.*] Hoc intellige secundum observationem dictam digesto 33. quando promissor post nuptias defectus est facultatibus: non enim marito imputatur, cum nuptiis non secutis eam non potuit exigere, ut didicisti dig. 21. huius tituli.

^u *Ipsius periculum.*] Hoc intellige quando iniussu mulieris maritus promissori acceptum tulit. Memineris eorum quæ dicta sunt dig. 36. huius tituli.

^x *Mulier quæ fundum.*] Mulier quædam fundum in dotem dedit, & inter eam & maritum contractum est matrimonium: contractum autem dissolutum fuit misso repudio. verum soluto matrimonio mulier rursus ad maritum rediens, & renouato priore coniugio, pacta est cum marito, uti decem nummos in dotem acciperet, fundum autem sibi restitueret, quem priore coniugio ei in dotem dedit. His autem pactis conuentis, & decem nummis marito datis, agro autem nondum restituto, diem suum obiit mulier constante matrimonio. Dicit Iuriscon-

Ιωάννου. Μετὰ γὰρ τὸν γάμον ἀληθὲς ὅστιν ἀρρεστὴς ὁ ἀνὴρ ὅτι τῆς ἀγατεπμηδύνης φοροῦντος, ὡς διγ. 1.

Εἴπον γὰρ οἱ ὅτι τῆς ἀδελφῆς μὴτων παρὰ τῶν τοῦ μὲν τὸν γάμον καρποὺς κερδαίνῃς ὁ ἀνὴρ, καὶ οὐκ αὐξάνεται τοῖς τοῖς ἡ παρὰ τῆς. καὶ τῶν ὅτι μάλιστα ἐν ταῖς. διγ. τῆς πρὸντος ὑπλ.

Τοῦ Ἐνδρποφανοῦς. Περὶ τῆς καρπῶν ἀγατεπμηδύνης κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ζ'. διγ.

Εἰ γὰρ μὴ οὕτως εἴπωμεν, ὥστε τὸν ἐνιαυτὸν ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς γάμου ἀρχῆσαι πρὸς τὴν καὶ μὴ γνόνται οἱ γάμοι ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ἀλλ' ὡς ἔρρεται δεξομαι ἵνα, συμβαίνει καὶ χρεωστῆσθαι, καὶ ἐν ἀπατησίᾳ εἶναι τὴν παρὰ τῆς, καὶ μὴ τὴν παρὰ τῆς πρὸντος ὑπλ.

Τί γὰρ ὅτι οὕτω ἐληγάτευσέ μοι καταδικάζω τὸν ἐμὸν κληρονόμον δοῦναι τὰ ἐμὰ γαμβρῷ ὀνόματι τῆς ἐμῆς θυγατρὸς νομίσματα ἑκατὸν.

Τῇ δὲ σπουδαίου ὅτι ἀπατησίᾳ τῆς παρὰ τῆς.

Σημείωσαι ὅτι ἔνθα ὑπὸ ὀνόματι υἱος λεγόμενα εἶναι, δοῦναι δὲ λεγόμενα ἐκαστέρους ἀπατεῖν.

Ἐπερὶ ὅτι παρὰ τῆς, ὡς διγ. πθ'.

C Τοῦτο νόησον καὶ τὴν εἰρημνύων ἐν ταῖς λγ'. διγ. παρὰ τῆς, καὶ ἔνθα μὲν τῆς γνόνται τὸν γάμον, ἀπορρὸς γνόνται ὁ ἐμὸς παρὰ τῆς. οὐκ ἐκλεχθήσεται γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὅτι τῆς μὴ τὴν γάμον παρὰ τῆς, οὐκ ἡδυνάτο αὐτὸν ἀπατεῖν, ὡς ἐγὼς ἐν ταῖς κα'. διγ. τῆς πρὸντος ὑπλ.

Τοῦτο νόησον ἔνθα μὴ κατ' ὅτι τῆς πρὸς τῆς γυναικὸς τὴν ἀκχεπιδρατίζονα τὰ ἐμὰ παρὰ τῆς πεποίκην ὁ ἀνὴρ. μέμνηται τῆς εἰρημνύων ἐν ταῖς λγ'. διγ. τῆς πρὸντος ὑπλ.

D Γυνὴ τις ἀρρὸν ὅτι δέδωκεν λόγῳ παρὰ τῆς, καὶ σιωπῆσεν ὁ παρὰ τῆς αὐτῆς καὶ παρὰ τῆς ἀνδρα γάμος. συγὰς δὲ διελύθη, ῥεπουδίου πεμψέντος. ἀλλὰ τῆς γάμου ἀγατεπμηδύνης, ἡ γυνὴ παρὰ τῆς ἀνδρα πάλιν ἐπαμειβόμενη, καὶ τῆς παρὰ τῆς αἰανουμένη σιωπῆσεν, σιωπῆσεν παρὰ τῆς ἀνδρα, λαβὴν μὲν αὐτὸν ἰ. νομίσματα λόγῳ παρὰ τῆς, δοῦναι δὲ αὐτῇ τὸν ἀρρὸν ὃν ἐν ταῖς παρὰ τῆς σιωπῆσεν δέδωκε λόγῳ παρὰ τῆς. τῶν δὲ συμπεφωνημένων, καὶ τῆς μὲν ἰ. νομίσματα δοθέντων τὰ ἀνδρὶ, μὴ τῆς δὲ τῆς ἀρρὸς αἰανουμένης, ἐπελάττησεν ἡ γυνὴ σιωπῆσεν ἰσαμνίου ἐπὶ τοῦ γάμου. λέγει ὁ νομικός,

ὅτι συνάδῃ τῇ ἀγαθῇ πίστι, καὶ τὰ γυναικῶν συμ-
φώνῃ, ὥστε τὸν ἀρξὸν ὡσαυτὸν εἶνε καὶ οὐσα τυγχάνον-
τα μὲν ὅ κατεβλήθηναι αὐτῷ τοῖς δέκα χρυ-
σοῖς, ἀπαμειβῆσθαι αὐτὸν δὲ τὸν εἶναι καὶ οὐσα κονδικτι-
τίου. καὶ ὅτι ταῦτα οὕτως ἐχθ' ἑαυτοῦ ἐστὶν ἐξ αὐ-
τῆς τῆς πηνερατίζας μαθεῖν. εἰ γὰρ δέδωκεν ἑαυ-
τὴν ἀρχὴν ἐν ἐκέρῃ λόγῳ τὸν ἀρξὸν τὸν Κορνη-
λιανόν, μὲν ταῦτα δὲ συμφωνήσω παρὸς σε δοῦναι
μὲν ἑαυτὸν τὸν ἀρξὸν τὸν Τιτιανόν, λαβὼν δὲ τὸν οὗ-
τον ἀρξὸν τὸν Κορνηλιανόν, καὶ χτ' ὅ γυναικῶν σύμ-
φωνον παρὰ δὲ ἑαυτὸν τὸν ἀρξὸν τὸν Τιτιανόν, ἵνα μοι
τὸν ἀρξὸν τὸν Κορνηλιανόν ἀναδῶ, ἀναμειβόμενος
ἐστὶν ὅτι παρὰ χεῖμα καλῶς τίμω πηνερατίζαν
κινῶ καὶ ὅτι ἐπὶ τὰς τὸν Κορνηλιανόν ἀρξὸν ἀνα-
λαβὼν παρὰ σε.

Εἰ γὰρ μὴ συνεφώνησεν, ἀναμειβόμενος ἐμε-
νειν ὁ ἀρξὸς παρὰ τὰς ἀνδρὶ λόγῳ παρὸς τοὺς, καὶ χτ'
ὅ δὲ ὑπερὸν τῆς τοῦ συνοικέσιον. οἶδας γὰρ μαθεῖν ἐκ
τῆς μ'. διγ'. τῆς παρὸντος ἡτ'. ὅτι ἐὰν παρὸς τὸν αὐ-
τὸν ἀνδρα πάλιν ἡ γυνὴ ἐπαρμένῃ. ἑαυτὰ τὸν
παρὸς τὸν γάμον ἐπιδοθέντα λόγῳ παρὸς τοὺς, πάλ-
λιν ἔσται τὰς ἀνδρὶ ἐν παρὸς τοῖς. πλὴν εἰ μὴ ἔτερον
ἡ μεταξὺ αὐτῶν συνεφώνησεν.

Ερώτησις. Διὰ τί γὰρ μὴ ὡς ἀπὸ φημουτα-
τίου ἀπαμειβῆσθαι τὸν ἀρξὸν ἡ γυνή, ἢ ὁ αὐτῆς κλη-
ρονόμος τῇ δέκα νομισμάτων δοθέντων καὶ ὅ γε-
νόμῃν σύμφωνον. ἀπὸ κρισις Στεφανίου. ὅτι ὁ
ἀρξὸς καὶ ἐπὶ ὧν παρὰ τὰς ἀνδρὶ τῆς γυναικὸς νο-
μίσει, καὶ ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ τῇ τῇ οἰκείων παρὰ γά-
μων ἐναλλαγῇ φημουτατίου κυρίως καλέσει
ὅ παρὰ τὸν ἀρξὸν. οὕτως οὖν νόσον καὶ ὅ εἰρημνόν
ἐν τὰς κε'. καὶ κς'. διγ' ἔσται τῆς παρὸντος ἡτ'. μὴ
κυρίως ἐκείσε τίμω φημουτατίου δεχόμενος,
μηδὲ νομίσας ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐναλλαγῆς ἡκ-
τεσθαι τίμω παρὰ τοῖς ἐκείσε βέβαιος, ἀλλὰ τὸν εἶνε
καὶ οὐσα κονδικτίου καὶ ὅ εἰρημνόν ἐν τὰς τὰς
Αφεικάνω.

Τοῦ Ἐναντιοφάνους. Ἐπὶ ὁμοίου θέματος τίμω
ἐπὶ τῇ παρὸς τοῖς δέδωκεν ἀρχὴν βιβλ. κδ'. ἡτ'. γ'.
διγ'. ξς'. παρὰ τὰ μέσα. ἀφ' ὧν δὲ ἐστὶν ὁ θεμα-
τισμός. ἐκείσε γὰρ φησὶν ὅτι ἡ γυνὴ μὲν ἀφ' ὧν
μέρος ἀπαμειβήσασθαι τὸ παρὸς τοὺς, καὶ ἐτέρω συνοφ-
θεῖσα, πάλιν παρὸς τὸ παρὸς τὸν ὑπέστρεψε, καὶ παρὸς
παρὰ γάμον αὐτῇ, μνήμην τὸ παρὸς τοὺς ἐκ ἐπὶ ἡ-
σε τοιαύτης. δοκῇ τὸ δὲ ὑπερὸς γυναικῶν παρὸς τοὺς, καὶ
μὲν τὸ δὲ αὐτῶν τὸ δὲ ὑπερὸς γάμων, ἀριθμεῖται ὁ χρῶ-

Basil. Tom. IV.

A fultus bonæ fidei congruere & pacto
conuento, vt fundus quasi sine causa
penes maritum sit, postquam ei so-
luti fuerunt decem aurei, ab eo re-
petatur per conditionem sine causa.
Et hoc euidentius sciri potest ex ipsa
pigneratitia actione. Nam si ab initio
tradidi tibi pignori fundum Corne-
lianum, postea autem inter nos con-
uenerit vt ego tibi traderem agrum
Titianum, à te autem acciperem fun-
dum Cornelianum, & ex conuen-
tione tibi tradiderim fundum Titia-
num, vt redderes mihi Cornelia-
num, extra omnem controuersiam
est, me statim aduersus te rectè age-
re posse pigneratitia ad recipiendum
fundum Cornelianum.

γ *Pactaque est vt decem.*] Nisi enim pa-
cta esset, sine dubio maneret fundus
in dotem apud maritum etiam in hoc
secundo matrimonio. Didicisti enim
ex dig. 40. huius tit. si ad eundem
maritum redierit mulier: ea quæ in
priori matrimonio in dotem data
fuerant, in dotem rursus esse ma-
rito: nisi aliud inter eos conuene-
rit.

ζ *Fundus à marito.*] Quæstio. Cur
non tanquam ex permutatione fun-
dum repetit mulier, aut heres eius,
decem nummis datis ex conuentio-
ne? Stephani responsio. Quia fun-
dus cum sit adhuc apud maritum,
censetur esse mulieris: nemo rei suæ
cum re sua, permutationem propriè
dixerit. Sic ergo intelligendum est,
etiam id quod dicitur dig. 25. & 26.
huius tit. non propriè illic permuta-
tionis verbo accepto, nec existiman-
dum ex hac permutatione nasci actio-
nem præscriptis verbis, sed condi-
tionem sine causa, sicut hîc dicitur
ab Africano.

α *Pigneratitia primum.*] ENANT. In
simili specie dedit actionem de dote
lib. 24. tit. 3. dig. 66. circa medium.
Est autem casus diuersus. Illic enim
dicit, mulierem cum post diuortium
partem dotis exegisset, & alij nu-
pisset, ad priorem virum rediisse, &
in dote ei danda, eius pecuniæ quæ
reliqua ex priore dote erat, mentio-
nem non fecisse. videtur fuisse poste-
rioris dotis, & post solutionem se-
cundi matrimonij numeratur tempus

Ddd iij

dationis earum. Lege etiam quæ illic adnotata sunt. Idem autem pignoratitiam dat non conditionem, quia non sicut maritus est dominus fundi dotalis, ita etiam creditor est dominus pignoris. Natura autem & proprietas conditionis hæc est, ut intendatur aduersus dominum. Et si dixeris, at quin & possessionem reuocat: id ei quod iam dictum est non refragatur: est enim bonæ fidei pignoratitia. Didicisti enim in fine tituli de conditione ob turpem causam, quodd etiam si sit conditio, datur actio ex contractu, si bonæ fidei sit.

^b *Si voluntate repetere.*] Non enim poterat inuita ea ad alium transferre quæ ei emancipatæ semel ab eo donata fuerant, & quorum filia dominium habebat.

^c *Non ego, sed ipsa dedisse.*] Profectitia dos est propriè, quæ deminuit bona patris qui eam dedit, ut antea dixit Iulianus dig. 5. Quænam autem bonorum patris facta est hîc deminutio, quando datarum rerum non ipse dominus erat tempore dationis, sed puella ex causa donationis sibi à patre factæ? Rectè autem ponit eam emancipatam. Nam si emancipata non fuisset, pater rerum quas donauit dominium habuisset. Nam ut interim omittamus, donationem in filiam quam in potestate habet à patre collatam non valere, didicisti quæ ex re patris adquiruntur patri pleno iure adquiri.

^d *Tametsi non cogeretur.*] IN NOMIN. Quia fundus est in dote.

^e *Duplam promiserit.*] Propter eum. Pone enim quodd cum aduersus eam egisset, duplam ab ea consecutus est.

Nota in textu, quodd necesse non habet mulier duplam promittere pro dotalium rerum euictione: quod iam tradidi dig. 16. Quæstio. Nunquid autem è contrario necesse habet maritus pro dote mulieri fideiussorem dare? Stephanus. Nec fideiussorem, nec mandatorem necesse habet dare pro dote, neque si ipse maritus, siue pater eius, nec si aliquis alius dotem accepit: nec etiam si datus fuerit, tenetur. Sed

A νος τῆς δόσεως αὐτῶν. ἀνάγκη καὶ τὰ ἐκ τῆς δωρεᾶς γεγραμμένα. Ἀλλὰ τὸ πλὴν πηνεραλιτζίαν ἐνταῦθα, καὶ οὐ τὸν κενδικιτζίον δίδωσιν, ὅτι μὴ ὥς ὅς ὁ ἀνὴρ δεσποτὴς ἐστὶ τῆς ἀρχῆς τῆς δοταλίου, οὕτω καὶ ὁ δαμνός ἐστὶ κύριος τῆς ἐνεχύρου. Φύσις δὲ καὶ ἰδιότης ὅτι κενδικιτζίον καὶ δεσποτου κινδύου, καὶ εἴπῃς ὅτι ἀλλὰ καὶ νομικῶς ἀνακαλεῖται, τὸ οὐδὲν ἀφαιμάχεται τὰς νῦν εἰρημνύει. βόνα φίδε γὰρ ἡ πηνεραλιτζίαν. οἶδας γὰρ μαθὼν πρὸς τὰς τέλεις τῆς ob turpem causam κενδικιτζίου, ὅτι καὶ ὑπόσπονδος τῆς κενδικιτζίου δίδωται ἢ ἀπὸ τοῦ συλλαγήματος ἀγωγῇ βόνα φίδε τυγχάνουσα.

Οὐτε γὰρ ἡδυνάσθη τὸ πλὴν γινώσκον αὐτῆς ἐφ' ἑτέρων δωρεῶν τὰ ἀπ᾽ αὐτῆς δωρηθέντα αὐτῇ ἐμαλκιπάται τυγχάνουσα πρὸς αὐτὴν δωρεά, καὶ ὡς ἡ θυγάτηρ δωρεάτων εἶχε πλὴν δεσποτείας.

Προφικιτζίαν γὰρ κύριος ἐστὶν ἡ πατρὶς ἡ μειοῦσα πλὴν πατρὸς αὐτῆς ὅτι δεδωκέντος γενέως ὡς ὁ Ιουλιανὸς φθάσας ἐδίδαξεν. ποῖα δὲ μειώσεις ἐνταῦθα γέγονεν τῇ οὐσίᾳ τῆς πατρὸς, ὅτε τῇ δωρηθέντων δωρεάτων ὅσα αὐτὸς ἢ δεσποτὴς καὶ τὸν τῆς ἐπιδοσεως καὶ ὅν, ἀλλ' ἡ κόρη ἀπὸ τῆς γνομνῆς ἡδὴ πρὸς τὴν αὐτὴν δωρεά τῆς πατρὸς δωρεάς, καλῶς δὲ αὐτὴν ἐμαλκιπάτιον ἐτεμάριον. εἰ γὰρ ὑποεξοισία ἦν, τότε ὁ πατὴρ εἶχε πλὴν δεσποτείας τῇ δωρεάτων ὡς ἐδώρησάτο. ἵνα γὰρ τις εἴδῃ, ὅτι ὅσα ἐρρωται δωρεὰ τὸ πλὴν πατρὸς εἰς ὑποεξοισίαν γνομνῆς, οἶδας ὅτι τὰ ex re patris pleno iure τὰ πατρὶς δωρεαίεσται.

Επειδὴ ὁ ἀρχὸς ἐν πατρὶς ἐστὶ.

Προφάσει τούτου. ἦς γὰρ ὅτι κινήσας αὐτὴν, πλὴν δωδὴλῶ πρὸς αὐτῆς ἐκομίσασατο.

Σημείωσαι ἐν ῥήματι, ὅτι ὅσα ἀνάγκη ἔχει πρὸς ἐκνικήσεως τῇ δωρεαίμαίων δωρεάτων* ἐπερωτῶσθαι ἡ γυνή. τὸ οὐδὲν ἐν τῇ* δωδ-
15'. διγέτωσι τὸ πλὴν δέδωκε. Ερώτησις. ἀρχὴ δὲ πλὴν
ἐν τῇ ἐκνικήσεως ὁ ἀνὴρ ἀνακαλεῖται ὑπὸ τῆς
παικὸς ἐκνικήσεως διδόναι τῇ γυναικί. Στέφανος.
οὐτε ἐκνικήσεως, οὐτε μὴ δαπάνῃ πρὸς τὴν
ὑπὸ τῆς παικὸς ἀνακαλεῖται, οὐτε εἰ ὁ αὐτὸς
ἀνὴρ, εἴτε ὁ τούτου πατὴρ, οὐτε ἄλλος τις εἰ ὑπε-
δέξατο πατρὶα. εἰ δὲ καὶ δωδῇ, ὅσα ἐνέχεται. οὐτε

δὲ νόμος τις, οὐτε συνήθηα διώλται κατεῖν ἑ-
ναντίον τῷ οὐτῷ νενομοθετημένων, ὡς αὐτὸς ἐκ-
τα βιβλ. ε'. τῷ κώδικος ὑπ. κ'. Διὰ τ. α'. ἀπο-
ρρο μὲν τοῦ τῷ ἀνδρὸς ἐπισχευμένου, διώλται ἡ
γυνή, καὶ ἐπὶ συνιστάμεν τοῦ γάμου, πλὴν παρ-
κα πλὴν αὐτῆς ἀπαρτεῖν, ἔχουσα κατὰ φαινομέ-
νων τῷ παρκατάτων τῆς παρκατὸς πλὴν ἰν ῥέμ δι-
ρέκτωρ τε καὶ ὑποθηκαίαν ὡς ἐστὶ μαθεῖν ἐν τῷ
αὐτῷ βιβλ. τ. κώδικος ὑπ. ια'. Διὰ τ. κθ'. καὶ λ'.

Υπόπυ ὅτι καὶ ἔχουσι τὴν μὲν μὲν ὡς ὁ ἀρρε-
τος συνεφωνήθη, ἵνα τῷ γάμου λυομένου αὐ-
τὸς ἀποδοθῇ. τῷ γὰρ Διὰ τὴν μὲν μὲν ἀρρε-
τος * ὡς αὐτὸν, ὅτι αὐτὸν, ἀλλὰ πλὴν ἡμῶν ἀποδ-
δωσιν, ἀνὰ γνώμην διτ. ξθ'. θεμ. η'.

Ὁ αὐτὸς βουλόμενος τῇ οἰκείᾳ δωρησάσθαι
γαμετῇ, τὸν χρεώσιν αὐτῆς ἀπορρο ὄντα, καὶ ὁ φεί-
λοντα μὲν τῇ γυναικὶ φ'. νομίσματα, μὴ διωά-
μενον δὲ πλέον ἀποδοῦναι τῷ ρ'. νομίσματων,
ἐδέξατο παρκατὰ τῷ αὐτῆς ἐφωτῶν μὲν. καὶ
λέγει Νεράτιος, ὅτι καὶ ἐν συνεφῶνι τῷ γάμου
μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς οὐκ ἔρρωται δωρεά,
ἐπὶ ἐκείνῃ καὶ μόνῃ τῇ ποσότητι κινδυνώβει ὁ αὐτὸς,
καὶ ἐνέχεται τῇ οἰκείᾳ γαμετῇ, ὅσιν καὶ ἡδιώατο
καταβαλὼν ὁ ἐφωτῆς δειλίτωρ. τῷ γὰρ ἐστὶν ὅτι
τοῖς ρ'. καὶ μόνον νομίσμασι. πλὴν εἰ μὴ ἔτερον
ὡς δειλίτωρ ἐπικτήσεται. τότε γὰρ αὐξάνεται αὐ-
τῷ ὁ κίνδυνος, καὶ ὅτι τῇ ἐπικτήτῃ ποσότητι
ὅτι γήματι μὲν, καὶ μὴ τῷ αὐτῷ πάλιν ὁ δειλί-
τωρ ἐφωτῆς ἀπορρο γήματι. ὅτι οὐτε πλὴν
ἔρχεται ὅτε ἀπορρο ὡς ὁ δειλίτωρ ἐπικτήτῃ τῷ
παρκατὰ, δωρεά τῷ γεγονὸς ἐνομίζετο, εἰ μὴ τῆς
ποσότητος ἐκείνης καὶ μόνης, ὡς πρὸ ἐχρὶν ὁ δε-
λίτωρ ὅτι ἡδιώατο οὐτε ὅτε μὴ τῷ αὐτῷ ὁ δειλί-
τωρ ἀπορρο ἤρξατο γίνεσθαι ἡ αἴτια μὲν τῆς
δωρεάς. τοῦτέστιν ἀπορρο γινόμενον τῷ δειλίτω-
ρος, οὐ δοκεῖ δωρεά γεγονέναι μεταξὺ τῷ ἀνδρὸς
καὶ τῆς γυναικὸς εἰς τὸ μὴ κινδυνώβειν ὅτι τοῖς
ἐπικτήτῃσι τὸν ἀνδρα, ὡς μὴ ἔρρωμῶν ἐν τῷ
γάμῳ δωρεάς. ἀπορρο γὰρ ἔρχεται μὲν γίνεσθαι
τῷ δειλίτωρος, εἰς τοῦ αὐτῷ τῷ παρκατὰ
μετέστη ἐν ἡ πλὴν ἔρχεται ἡμελλεν εἶναι εἰ ὅτε ἡ
παρκατὰ ἐπικτήτῃ ἀπορρο ὡς ὁ αὐτῷ ἐφω-
τῆς αὐτῷ δειλίτωρ.

Παραγραφή. Μὴ ἐναντιωθῇ τοῖς εἰρημύων
ἐν ὧμα. διτ. τ. παρκατὰς ὑπ. ἐνθα φησὶν ὁ Παῦ-
λος, ὅτι εἰ τῷ ἔρχεται ἀπορρο ὄντα τὸν τῆς γυναι-

A nec vlla lex aut consuetudo potest
tenere aduersus ea quæ sic constitu-
ta sunt, vt ostenditur 5. lib. Cod. tit.
20. constit. 1. Sed si maritus lapsus
sit facultatibus, potest mulier con-
stante matrimonio dotem suam re-
petere, & si existent res dotales, di-
rectam in rem habet, & hypotheca-
riam, vt scire est ex eodem 5. lib.
Cod. tit. 11. const. 29. & 30.

^f *Restituet.*] Pone licet fundus æsti-
matus fuerit, conuenisse vt soluto
matrimonio, idem ipse redderetur:
B cum enim maritus æstimati emptor
sit, non ipsum reddit, sed pretium.
Lege dig. 69. them. 8.

^g *Si maritus.*] Cum vir vxori donare
vellet, debitorem eius qui soluendo
non erat, quique cum mulieri quin-
gentos deberet, plus quam centum
soluere non poterat, dotem pro ea
promittentem admisit. Dicit Nera-
tius: Quia constante matrimonio do-
natio inter virum & vxorem non va-
let, viri periculo est illa sola quan-
titas, proque ea sola tenetur vxori,
quam soluere poterat debitor qui
promisit, hoc est pro solis centum
nummis: nisi debitor aliquid aliud
adquisierit: tunc enim crescit ei pe-
riculum, & pro adquisita quantitate
permanet in eodem statu, etiam si
debitor qui promisit, postea rursus
pauperior factus sit: quia neque ab
initio cum debitor non idoneus do-
tem promisit, censebatur facta do-
natio, nisi illius solius quantitatis
quam debitor dare non poterat: ne-
que cum postea debitor soluendo
esse cœpit, donationis causa perma-
net: id est, cum soluendo factus sit
debitor, non videtur facta donatio
inter maritum & vxorem, ita vt ma-
riti periculo non sint quæ adquisita
sunt, quasi constante matrimonio
donatio non valeat. Cum enim de-
bitor soluendo esse cœperit, in eo
loco res est quo futura erat ab initio,
si cum dos promitteretur, locuples
fuisset debitor qui promisit.

Adnotatio. Non obstat quod dici-
tur dig. 41. huius tituli: vbi Paulus
ait, maritum qui debitorem mulie-

Ddd iiii

ris, quem sciebat iam soluendo non A
esse, dotem promittentem admiserit,
mulieri teneri in solidum, quod vi-
deatur suscepisse periculum nomi-
nis: nec dixeris, pone, secundum
idem dig. 41. maritum ante nuptias
stipulatum à debitore mulieris, quo
tempore donatio facta inter mari-
tum & mulierem non erat interdi-
cta. Nam etsi donatio tantum quæ
inter virum & uxorem constante ma-
trimonio fit, prohibita sit: omnis ta-
men quæ ab aliquo propter dotem
fit stipulatio, confertur in tempus
mattimonij, & eodem tempore con-
stitui creditur, vt didicisti 21. & 41.
dig. huius tit. & simili modo dona-
tio quæ à marito in uxorem confer-
tur, in matrimonio facta videtur, se-
cundum id quod dicitur de rebus
æstimatedis quæ in dotem datæ sunt
12. dig. huius tit. Sed dicas secun-
dum dig. 41. maritum à debitore mu-
lieris minus idoneo, stipulatum fuisse,
non tamen animo donandi uxori, in
hoc autem dig. cum vir uxori dona-
re vellet, stipulatum esse à debitore
eius qui soluendo non erat.

^h *Res ex dotali pecunia.*] ENANT. C
Legel. lib. 5. Cod. tit. 12. const. 12.

Imò verò in Codice pone ipsam
pecuniam ei in dotem datam fuisse:
hic autem redactam ex lapidicinis in-
æstimatedis, secundum dig. 32. Dici-
tur enim in dicta constit. fundum
quem maritus ex pecunia dotali com-
parauit, non quæri uxori: neque e-
nim ei poterat adquirere actionem
empti, sed residuum dotis restituit,
nisi transfegerit. Verum Stephanus
aliam adfert distinctionem, nempe
si maritus non soluendo fit, quæ em-
pta sunt ex rebus dotalibus, in dote
esse, vt præferatur aliis creditori-
bus, quod rationem non habet.
Nam etiam absque hac lege mulier
tacitam habet hypothecam in bonis
mariti. Atqui dicit dig. 43. res in
dotem datas quæ constant pondere,
numero & mensura, mariti pericu-
lo esse. Idem enim dantur vt eas ma-
ritus ad arbitrium suum distrahat,
& soluto matrimonio alias restituat
eiusdem generis & qualitatis. Sunt
autem quæ pondere constant, argen-

χες χρεώσις εἰδὼς ὁ ἀνὴρ ἐδέξατο αὐτὸν ἐπερω-
τῶμενον περὶ τῆς ἐνέχεσθαι εἰς τὸ πῶν τῇ γυναικί,
ὡς δοκῶν τὸν κίνδυνον ἀρᾶ δέξασθαι τὴν γαμματο-
τείου. μήτε εἴπῃς ὅτι γεμάτισεν καὶ τὸ αὐτὸ μα-
δί. ὅτι ὁ ἀνὴρ περὶ τῆς γάμου τῇ γυναικὶς χρεώ-
σις ἐπηρώτησεν, ὅτε μὴ κεκώληται ἢ μεταξὺ τῆς
ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς γινομένη δωρεά. εἰ γὰρ
καὶ μόνῃ ἢ ἐν συνεστώπῃ τὰς γάμους μεταξὺ ἀνδρὸς
καὶ γυναικὸς γινομένη κεκώληται δωρεά, ἀλλ' οὕτω
πᾶσα ὅτι περὶ γινομένη τῶν ἑκείνου ἐσφάτη-
σις, εἰς αὐτὸν τὸν τῆς γάμου χαρὸν αἰαφέρεται, καὶ
ἐν αὐτῇ λαμβάνει τὴν σύστασιν, ὡς ἔγνω ἐν τῇ
καὶ καὶ μαδί. τῆς παρόντος τίτλου. καὶ διείσκει-
ται καὶ οὕτως ἐν τῇ γάμους δοκῶσα γίνεσθαι περὶ
τῇ γυναικὶ τῶν ἀνδρὸς ἢ δωρεά, καὶ τὸ εἰρη-
μῶν ὅτι τῇ ἀφ' αὐτῆς τῇ ἐπιδοθέντων περὶ τῇ
γάμους περὶ γάμων λόγῳ περὶ τῆς ἐν τῇ β'. διγ.
τοῦτου τῆς ὑπὸ. ἀλλ' εἰπέ, ὅτι καὶ μὴ τὸ μαδί. διγ.
ἀπορὸν μὴ ὄντα τὸν τῆς γυναικὸς χρεώσις ἐπη-
ρώτησεν ὁ ἀνὴρ, οὐ σκοπὸν δὲ ἔχων, ὅσδε βουλόμε-
νος τῶν τῆς γυναικὸς, ὡς περὶ ἐν τῇ πρὸντι δι-
γῆς σκοπὸν ἔχων καὶ βουλόμενος τῇ οἰκείᾳ δωρή-
σασθαι γαμετῇ, τὸν χρεώσις αὐτῆς ἀπορὸν ὄν-
τα ἐπηρώτησεν.

C Τοῦτο Ἐναντιοφανοῦς. Ἀνάγνωσις βιβλ. ε'. τῆς
κώδικος ὑπὸ. β'. ἀφ' αὐτῆς.

Μᾶλλον δὲ ἐν κώδικι τῶν αὐτῶν τὰ χρῆ-
ματα δοκῶσα ἐν περὶ γιν. ἐν τῇ δὲ ἀπὸ πόρου
λαοτομίων ἀφ' αὐτῆς κατὰ τὸ κείμενον διγ.
β'. ἐν τῇ εἰρημῶν ἀφ' αὐτῆς φησὶν, ὅτι ὁ ἀ-
νδρὸς ὃν ὁ ἀνὴρ ἐν τῇ δοταλίῳ ἀρρεσθῆναι χρῆ-
ματων, οὐ περὶ ἀφ' αὐτῆς τῇ γαμετῇ. οὐτε γὰρ ἡ-
δυνάτο ὅτι ὁ ἀνὴρ περὶ ἀφ' αὐτῆς αὐτῇ. ἀλλὰ τὸ
λαοτομίων ἀπὸ τῆς περὶ γιν. δίδωσιν αὐτῇ, εἰ μὴ
διελύσασθαι. καὶ τοὶ φησὶν ὁ Στέφανος ἑτέρας ἐπά-
γων ἀφ' αὐτῆς, καὶ ἀπὸ πόρου διείσκει τῆς ἀν-
δρὸς τὰ ἐν τῇ περὶ γιν. ἀφ' αὐτῆς εἰς τὴν
περὶ γιν. καὶ περὶ γιν. τῇ ἄλλων ἀφ' αὐτῆς δίδω-
ται. ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχων λόγον. καὶ χαρὶς γὰρ τῶν τῆς νο-
μοθεσίας, ἡ γυνὴ σιωπηρὰν τῶν ἀφ' αὐτῆς ἐχὼν κατὰ
τῇ τῇ ἀνδρὸς ὑπόστασιν. καὶ τοὶ φησὶν διγ. βγ'. ὅτι ἐὰν
δοθῇ τὰ πόνδερε νοῦμερος ἀφ' αὐτῆς ἐν περὶ γιν. τῇ
ἀνδρὶ κίνδυνος εἶναι. ὅτι τῆς τοῦ γὰρ δίδωται, ἐφ' ὃ
τῇ τῇ ἀνδρὸς ὡς γέλοι περὶ γιν. καὶ λυομέ-
νου τῆς γάμου, τῆς αὐτῆς γυναικὸς, καὶ τῆς αὐτῆς πύο-
τητος ἀπὸ δίδωται ἑτέρας. εἰσὶ δὲ τὰ πόνδερε, ἀργυ-

εργς, χρυσός. τὰ νοῦμερα, ζῆνεια, μύσουρα, A
 σίπος, οἶνος, ἔλαιον. ὡς βιβ. ιβ'. ὑπλ. α'. διγ. β'.

Τοῦτο νόσον μὴ ὥστε τὸν ἀνδρα ὑπορεν μὲν
 τοῖοντα, καὶ διωάμενον ἀπὸ ἑλαβε χρήματα τῇ
 γυναικὶ ἀποδοῦναι μὲν πλὴν τῆ γάμου ἀγάλυ-
 αν, ἀνακρίσσει τὰ ἀνταρθεύτα παρὰ χρήματα
 ἀγαλυσμένης τῆ γάμου καὶ ἁπλῶς εἶπον ταύτη δι-
 δόναι. οἷδας ἡ μάτην δὲ ὦν ὁ Γάμος ἐν τῇ μβ'.
 διγ. φησὶν, ὅτι παρὰ χρήματα τοῖς πόνδερε, νομῆρω
 καὶ μύσουρα λόγω παρὶκὸς λαβὼν ὁ ἀνὴρ, οὐκ
 αὐτὰ ἀπὸ ἑλαβε χρεώσῃ, ἀλλὰ καὶ ἕτερε τῆ
 αὐτῇ γυναικὶ καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος. ἀλλὰ δὲ εἰρη-
 μῶνον, ὅτι τὰ ἐκ τῆς παρὶκίμιας γυναικῶν ἀ-
 νταρθεύτα, παρὶκίμια εἶναι δοκεῖ, παρὸς τὸ το-
 ῦτο, ἵνα ἀγαλυσμένης τῆ γάμου, καὶ ἀπορεν ἐν-
 τὸς τῆ ἀνδρός, καὶ μὴ ὑπορεῖν πλὴν ὑποδοθεῖ-
 σθαι αὐτῇ γυναικῶν ποσότητα τῇ γυναικὶ
 ἀποδοῦναι διωάμεν, πλὴν ἢ ῥέμ ἢ γυνὴ κατὰ τῆς
 ἀνταρθεύτων παρὰ χρήματων κινδύνειν δυνάται, ὡς καὶ
 αὐτῶν παρὶκίμιας εἶναι νομίζουσιν. κατὰ γὰρ
 τῆ παρὶκίμιας παρὰ χρήματων, φαινομένων μὲν
 τοῖς, δυνάται ἢ γυνὴ τῆ ἀνδρός ἀπορεν τὴν χρονον-
 τος, κινδύνειν πλὴν διρέκτου ἢ ῥέμ ἀγαλυσθέντος, ἢ καὶ
 ἐπὶ σωματικῶν τῆ γάμου, καὶ παρὶκίμιας παρ-
 τὸς δαμῆτος, ὡς αὐτῶν βιβ. ε'. τῆ κώδικος ὑπ.
 ιγ'. ἀγ. α'. βλέπει πῶς εἶπον πλὴν διρέκτου ἢ
 ῥέμ πλὴν γὰρ ἀποθηκείαν ἢ ῥέμ οὐ μόνον κατὰ
 τῆ παρὶκίμιας παρὰ χρήματων, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 τῆ ἄλλων τῆ ἀνδρός παρὰ χρήματων δυνάται κινδύνειν
 ἢ γυνὴ, καὶ παρὶκίμιας καὶ ἐπὶ τοῖς πόνδερε
 δαμῆτος τῆ ἀνδρός, ὡς καὶ τοῦτο αὐτῶν βιβ. η'.
 τῆ κώδικος ἀπὸ τὸν ιζ'. τῆ βιβ. ὑπλ. ἐν τῇ τε-
 λῶν τῆς ὑπλ. ἀγ. φησὶ δὲ καὶ Οὐλπιανὸς ἐν
 ἀγ. τῆ διγ. ὑπ. γ'. παρὸς δὲ τέλεος τῆ κβ'. διγ.
 ὅτι ἐὰν ἢ γυνὴ σωματικῇ δούλῃ νομίσασα αὐτὸν
 ἐλάβητερον εἶναι, καὶ ὑποδοθεῖ αὐτῇ παρὰ χρήματα λόγω
 παρὶκὸς, καὶ αὐτῇ τῆ δεσποῦ παρὶκίμιας ἐπὶ τοῖς
 παρὰ χρήμασι πῶς ὑποδοθεῖσι λόγω παρὶκὸς, καὶ τοῖς
 ἐξ αὐτῶν ἀνταρθεύσιν, ὡς αὐτῶν καὶ αὐτῶν παρὶκί-
 μιας εἶναι δοκῶντων. ὥστε καὶ κατὰ τῆτον τὸν γε-
 ματισμὸν παρὶκίμιας παρὰ χρήματα δίδοναι τὸ νόμιμον.

Τοῦ Ἀνωμένου. Ἐν τῇ α'. καὶ β'. ἀγ. τῆ κ'.
 ὑπ. τῆ ε'. βιβ. τῆ κώδικος φησὶν, ὅτι οὐδεὶς ἀποδε-
 χόμενος παρὶκίμια, ἀπαρτεῖται ἐκ τῆς γυναικὸς ἢ μὲν δα-
 δάτω, καὶ εἴτε νόμος, εἴτε συνήθεια βούλεται τῆ ἀν-
 δρα δίδοναι τῇ γυναικὶ ἐκ τῆς γυναικὸς ἀγ. τῆ παρὶκίμιας,

tum. Quæ numero, pecunia, men-
 sura, frumentum, vinum, oleum, ut
 lib. 12. tit. 1. dig. 2.

Hoc intellige, non ut maritus qui
 soluendo est, & potest quas acce-
 pit pecunias reddere mulieri solu-
 to matrimonio, necesse habeat res
 emptas, soluto matrimonio, sicut di-
 xi, ei dare. Didicisti enim ex his quæ
 dicit Gaius dig. 42. maritum qui in
 dotem accepit res quæ pondere, nu-
 mero & mensura constant, ea non
 debere, quæ accepit, sed alia eius-
 dem generis & qualitatis. Sed quod
 dictum est, ea quæ comparata sunt
 ex rebus dotalibus dotalia esse, eò
 spectat, ut soluto matrimonio, si ma-
 ritus soluendo non sit, nec sibi da-
 tam pecuniæ quantitatem mulieri
 possit reddere, possit mulier in rem
 agere aduersus res emptas, quod
 censeantur ipsæ quoque dotalia esse.
 Nam aduersus res dotalia, si modò
 existent, potest mulier si maritus solu-
 uendo non sit, mouere directam in
 rem, soluto aut etiam constante ma-
 trimonio, & præfertur omnibus ere-
 ditoribus, ut ostenditur lib. 5. Cod.
 tit. 13. const. 1. Vide quomodo dixe-
 rim directam in rem: nam hypothe-
 caria in rem, non solum aduersus
 res dotalia, sed etiam aduersus alia
 mariti bona mulier agere potest, &
 in his quoque præfertur omnibus
 mariti creditoribus, ut ostendit etiam
 lib. 8. Cod. tit. 17. constit. ult. Dicit
 autem Vlpianus quoque lib. 24. dig.
 tit. 3. in fine dig. 22. si mulier seruo
 coniuncta fuerit, quem putabat esse
 liberum, eique res in dotem dederit,
 etiam ipsi domino eam præferri
 in rebus in dotem datis, & his quæ
 ex eis comparata sunt, quasi & ipsæ
 dotalia esse videantur. Quare etiam
 secundum hunc casum exponi lex
 debet.

i Qui pro dote expromissa.] IN NO M.
 In 1. & 2. constit. 20. tit. lib. 5. Cod.
 dicitur, à nemine qui dorem accipiat
 exigì fideiussorem aut mandantem,
 & siue lex, siue consuetudo velit ma-
 ritum uxori fideiussorem dare, ea est

abrogata: soluto autem matrimonio rectè fideiussorem dat. Dicitur enim libro 24. tit. 3. digest. 24. them. 3. si mulieri satisfdari oporteat de solutione dotis facienda statuta die, nec possit maritus fideiussorem dare, statim fieri condemnationem, deducto lucro medij temporis, nec posse mulierem hoc recusare: sed si cum possit non satisfaciat, lucrum medij temporis non retinere.

κ Tenetur.] Hoc dicere vult. Etiam si nondum secutis nuptiis, non agatur aduersus eum qui dotem promissit, quia videtur promississe sub conditione, si nuptiæ fuerint secutæ, tamen si fideiussorem dederit, tenetur fideiussor, videlicet si sequantur nuptiæ: quoniam etiam pro futura obligatione rectè datur fideiussor, ut didicisti lib. 3. Instit. tit. 3. & ostenditur lib. 46. dig. tit. 1. dig. 4. Possumus autem aliter quoque interpretari hoc digest. & dicere, eum qui fideiussit pro eo qui dotem promissit, teneri in solidum: licet is qui dotem promissit, maximè si ex liberalitate, condemnetur in quantum facere potest. Est enim personale, & his solis præstatur quibus concessum est ab initio, non etiam eorum fideiussoribus, ut ex pluribus quidem locis sciri potest, maximè autem ex dig. 63. pro socio, & dig. 33. huius tit.

ENANTIOPH. Pro dote marito promissa fideiussor quis existit, non autem de ea reddenda: ita intellige propter 20. tit. 5. lib. Cod. Lege lib. 24. tit. 3. dig. 24. Pignus autem rectè datur, ut lib. 24. tit. 1. dig. 7. the. 6. Dicitur etiam lib. 42. tit. 1. dig. 24. mariti fideiussorem dotis nomine in solidum condemnari. Similiter lib. 44. tit. 1. dig. 7.

1 Seruum sibi debitum.] **ENANTIOPH.** Finge inæstimatum seruum, hoc est, dotem.

m Vbi onera matrimonij.] Illic dotem esse conuenit, ubi etiam sunt onera matrimonij, hoc est, ille dotem habere debet, qui onera matrimonij ferre cogitur. Hæc autem onera statim post mortem patris ad filium eius transeunt. Onera autem matrimonij

A αἰρήνται. μὲν λύσιν δὲ τῶν γάμων καλῶς δίδωσιν ἐγγυητῶν. εἰρηναίῳ βιβλ. κδ'. ὑτ. γ'. διγ. κδ'. θεμ. γ'. ὅτι ἐὰν γῆν διδῶναι τῇ γυναικὶ ἐγγύας πρὸς τῆς ἐμπαρουσίου τῆς παροικίας καὶ ἀβολῆς, καὶ οὐ δύναται τὰς ἐγγύας πρὸς αὐτὴν ὁ αἰὲρ, γίνεσθαι ἢ καταδικῆ πρὸς αὐτὴν, πρὸς αὐτὴν αὐτῆς κέρδος τοῦ μέσου χρόνου, μὴ δυναμένης τῆς γυναικὸς τὸ πρᾶγμειναι. εἰ δὲ δυναμένης, μὴ πρὸς αὐτὴν τὰς ἐγγύας, οὐ πρὸς αὐτὴν ὁ κέρδος τοῦ μέσου χρόνου.

B Ὁ γὰρ εἰπεῖν, τὸν ὅτι καὶ μὴ πῶς τῇ γάμων παροικίας ἐκ ἐνάγειται ὁ ἐπαγγελάμενος παροικία, ὅτι δὲ δόκησιν ἀπὸ αἰρεσιν ἐπαγγελάσθαι τὴν ἐὰν παροικίαν οἱ γάμοι, ὅμως ἐὰν δὲ ἐγγυητῶν, κατέχευται ὁ ἐγγυητής, δηλονότι παροικιώντων τῇ γάμων. ὅτι καὶ ἐπὶ μελλούσῃ ἀνοχῇ, καλῶς δίδεται ὁ ἐγγυητής, ὡς ἐγγύως ἐν ταῖς γ'. τῇ ἰνστ. ὑτ. γ'. καὶ αὐτὴν ἐκτα βιβλ. μσ'. τῇ διγες. ὑτ. α'. διγ. δ'. δυνατὸν δὲ καὶ ἄλλως τὸ παρὸν ἐρμηνεύσαι διγες, καὶ εἰπεῖν ὅτι ὁ τὸν ἐπηρωτηθέντα παροικία ἐγγυησάμενος, κατέχευται εἰς ὀλοκληρον. καὶ ὁ ἐπαρωτηθεὶς τὴν παροικία κατὰ φιλοπρίαν μὴ τοῖ, in quantum facere potest **C** καὶ ἀδικεῖται, παροικίαν ὅτι, καὶ μένοις ἐκείνοις πρὸς αὐτὴν οἷς καὶ ὅς παροικίας ἐφιδιμήθη, οὐ μὴ καὶ τοῖς ἐγγυηταῖς αὐτῶν, ὡς παρὰ τὸν μὴ ὅτι μαθεῖν, μάλιστα δὲ καὶ ἐκ τῆς γ'. διγ. τ' πρὸς τὴν γ' καὶ τὴν λγ'. τοῦ παρόντος πύλου.

D Τοῦ ἐναντιοφανοῦς. Τὴν ὁμοιοτήτων ταῦν ἀνδρὶ παροικία ἐκνηυήσας αὐτῶν, οὐ μὴ αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἀποδόσεως. οὕτω νόστιμα τὸν κ'. ὑτ. τοῦ ε'. βιβλ. τοῦ κώδικος. ἀνάνωσι βιβλ. κδ'. ὑτ. γ'. διγ. κδ'. ἐνέχυρον δὲ καλῶς δίδεται, ὡς βιβλ. κδ'. ὑτ. α'. διγ. ζ'. θεμ. γ'. εἰρηναίῳ καὶ βιβλ. μβ'. ὑτ. α'. διγ. κδ'. ὅτι ὁ τὸν ἀνδρα ἐγγυώμενος ὑπὸ τῆς παροικίας, εἰς ὀλοκληρον καταδικάζεται. ὁμοίως βιβλ. μδ'. ὑτ. α'. διγες. ζ'.

Τοῦ ἐναντιοφανοῦς. Ἰναεσιμάτον ὑποδοῦν τὸν δόδον, τοῦ τῆς τὴν παροικία.

Εκδὲ τὴν παροικία εἰς παροικία, ἐντα καὶ τὰ τῇ γάμου βάρη τυγχάνει, τοῦ τῆς ἐκ εἰνός ἐχόν ὁφείλει τὴν παροικία, ὅς καὶ ἀναγκάζεται φέρειν τὰ τῇ γάμου βάρη. ταῦτα δὲ τὰ βάρη τῇ γάμου, πρὸς αὐτὴν τῇ παρὸς τελευτῆς ὅτι τὸν τοῦτου μετέρχεσθαι πᾶντα. βάρη δὲ τυγχάνει τῇ γάμου

οἱ παῖδες καὶ ἡ γαμετὴ, οὓς ἀναγκάζεται τρεφεῖν ὁ ἄνθρωπος. ἡ δὲ τῆς ἐστὶν μάτη ἀφ' ἑστέον. πατὴρ ἐπελθὼν τῷ δυνάμει πατρὶ, ὡς ἔστι τῆς ἐνός ἐτυχεν ὑποδεδωμένος πατρὶ, ἐὰν τὸ πατρὶον οἱ τῆς τελευτήσαντος παῖδες μερίζονται κληρονομία, δεῖ τὸν ἕνα τῶν παίδων, ὑποδεδωμένον καὶ τὸν πατρὶον ὁ πατὴρ ὑποδεδωμένο, κατ' ἐξάρετον αὐτῷ λαμβάνειν, ὅτι μὴ τὸν πατρὶον τελευτῶν τὰ τῆς γάμου μόνος ὑφίσταται βάρη.

Παραγραφή. Τοῦ γὰρ ὑποδεδωμένου τὴν πατρὶον πατρὶς τελευτήσαντος ὑποδεδωμένος ἢ καὶ πλείοσι πατρὶς λαμβάνει κατ' ἐξάρετον τὴν πατρὶον ἢ ἰδίας γαμετῆς ὁ εἰς τὴν πατρὶον, ὡς ὁ Οὐλπιανὸς ἐν δ' κ'. διγ'. τ' familiae erciscundae φησὶ καὶ ὡς αὐθένται βιβ'. γ'. τ' κώδικος ὑπ. λβ'. α'. β'. β'.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Επειδὴ πατρὶς ὁ ποτὶς τῆς πατρὶος ὁ αὐτὸς ἀναγκάζεται τρεφεῖν τὴν γαμετῶν, καὶ ἄλλως αὐτῷ φρονήσῃ, ὡς βιβ'. κη'. ὑπ. γ'. διγ'. κβ'. θεμ'. α'. αἰάγων καὶ τὸ τέλος τῆς ἐξ'. διγ'. τβ'. ὑπ. τβ' ιζ'. βιβ'.

Τὸ λεγόμενον ὅτι τὰ νεκεσάκια δαπάνηματα τὴν πατρὶον μειοῦσιν, καὶ τὸ ἴδιον ὅτι αὐτὴ καὶ πατρὶς τῆς, ἵνα τὸν ἀρξὸν δόχοντος εἰς πατρὶον καὶ νεκεσάκων πατρὶ αὐτὸν γαμετῶν ὑποδεδωμένος πατρὶ δαπάνηματα, παύται ὁ ἀρξὸς ἐκ μέρους εἰς δόταλιος. Ἀλλὰ τὸ εἰρημνόν, ὅτι τὰ νεκεσάκια δαπάνηματα καὶ τὸ ἴδιον iure μειοῦσι τὴν πατρὶον, πατρὶς τῆς ὅτι, ἵνα ἐὰν μὴ ἀποδίδεται τὰ νεκεσάκια δαπάνηματα πατρὶ καὶ πατρὶς μέρους τῆς ἀρξὸς, ἢ καὶ πᾶς ὁ ἀρξὸς. εἰ δὲ τὸ ἀρξὸς α'. τὸν ἀρξὸν ὅπως νομισμάτων, ὅσα αὐτῷ ποσότητα πατρὶ αὐτὸν κατὰ μέρους ὁ αὐτὸς ἐδαπάνησεν, ἔλεγε ὁ ἡμέτερος Σκαεβόλας, παύσασθαι τὸν ἀρξὸν εἰς δόταλιον, εἰ μὴ ἐκ πατρὶος ἐνὸς εἰσέλθῃ, ἢ γυνὴ τῆς τὸν ἀρξὸν γαμετῶν δαπάνηματα πατρὶς γαμετῶν. αὐτὰ μὲν οὖν ἔνθα μόνος ὁ ἀρξὸς ἐπέδοθη λόγῳ πατρὶος. εἰ γὰρ καὶ γαμετῶν μὴ τῆς ἀρξὸς ἐπιδέδωκεν ἢ γυνὴ, καὶ νεκεσάκια πατρὶ τὸν ἀρξὸν πατρὶ τὸν ἀρξὸς ἐγγέτο δαπάνη, λέγει Νέρβας, ὅτι ἐπιδόχοντα γαμετῶν παύσασθαι εἰς πατρὶ καὶ τὸν ἀρξὸν. ἡ δὲ ὅτι νεκεσάκων πατρὶ τὸν ἀρξὸν γαμετῶν δαπάνων, καὶ αὐτὴ τὸ ἀρξὸς εἰς μέρους, ἢ εἰς ἐλόκληρον παυσανδρῶν εἰς δόταλιον καὶ τὴν Σκαεβόλα γαμετῶν, ἢ τὴν γαμετῶν ὅσα λόγῳ πατρὶος τὸ ἀρξὸν μὴ τὸ ἀρξὸς ἐπέδοθη, παυσανδρῶν εἰς

A sunt filij & vxor quos maritus alere cogitur. Quid autem hoc sit, discere manifestius. Pater decessit relictis filiis duobus, pro quorum vno dotem acceperat. Si filij defuncti inter se paternam hereditatem diuiserint, filius pro quo pater superstes dotem accepit, eam præcipuam habere debet, quia post mortem patris solus subiturus est onera matrimonij.

B Adnotatio. Nam cum decessit pater qui dotem accepit, duobus aut pluribus relictis filiis, vxoris suæ dotem præcipit vnus ex filiis, vt dicit Vlpianus dig. 20. familiae erciscundae: & ostenditur lib. 3. Cod. tit. 32. constit. 2.

INNOMINATI. Quia secundum dotis quantitatem maritus necesse habet vxorem alere, & aliam curam inferre, vt lib. 24. tit. 3. dig. 22. th. 10. lege etiam finem dig. 65. tit. 2. lib. 17.

C *Quod dicitur necessarias.*] Quod dicitur necessarias impensas ipso iure dotem minuere, non eò pertinet, vt si fortè fundus in dotem datus sit, & necessariae in eum impensae factae sint à marito, desinat fundus ex parte dotalis esse. Sed quod dicitur necessarias impensas ipso iure dotem minuere, eò spectat, vt nisi reddantur impensae necessariae, retineatur pars fundi, aut totus fundus. Sed si fortè cum fundus dignus esset mille aureis, tantam in eum quantitatem maritus per partes impenderit, dicebat Scauola noster fundum desinere esse dotalem, nisi mulier sponte marito intra annum quod impensum est, præstiterit. Atque hæc quidem cum fundus tantum in dotem datus est. Nam si pecuniam cum fundo mulier dedit, & necessariae impensae in fundum factae sint à marito, dicit Nerua pecuniam datam desinere esse in dote, non fundum. Quid ergo, si cum in fundum necessariae impensae factae essent, & ipse fundus vel in partem, vel in totum desisset esse dotalis secundum sententiam nostri Scauolæ, vel pecunia quæ ab initio in dotem cum fundo data fuerat, desisset esse do-

talis, postea mulier impensas in fundum factas soluit marito, utrum necessariis impensis datis crescat dos, an ex integro rursus dari videbitur, id est, quæ prius data est renouabitur, ut quæ desierint esse dotalia secundum Scævola sententiam, incipiant rursus esse dotalia? Huius autem differentia manifestior iniquitas in fundo est, secundum sententiam Scævola nostri. Nam si desinit dotalis esse, poterit rectè alienari. si autem fuerit alienatus, quemadmodum pecunia pro impensis data marito, poterit rursus fieri dotalis? Nunquid ergo non hoc quidem dicemus quod absurdum sit, pecuniam autem ipsam quæ nunc data est, dicemus esse in dote? Scio autem omnes dicturos esse ipsum potius fundum reuerti in dotem: hoc est, desinere quidem fundum esse dotalem, interim autem prohiberi eius alienationem.

CYRILLI. Cum in fundum dotalem necessaria impensa facta fuerint, si pecunia in dote sit, ipsa minuitur. Sin minus, ipse fundus, si tamen impensa soluta non fuerint: interim autem maritus cum alienare non potest.

ENANTIOPH. Lege lib. 25. tit. 1. dig. 5.

◦ *Sed si per partes.*] Necessariae impensæ sunt, quæ si factæ non sint, res peritura sit. Quoniam ergo culpabatur maritus quod in fundum dignum quadringentis nummis quadringentos simul impendisset, merito ponit Iuriconsultus impensas factas esse per partes. ubique autem pone impensas factas in rem inæstimatam. Scis enim in æstimatedo emptorem imitari, & sibi videri expendere.

◦ *Quod si pecunia.*] Sciendum est cum pecunia in dote est, etiam si soluta fuerint impensæ in dotem factæ, non renouari dotem quæ prius data fuit: sed augetur, id est, noua dos crescere vel dari videtur, ut ait Ulpianus lib. 25. tit. 1. dig. 5.

◦ *Interim autem alienatio.*] Hoc dicit Paulus secundum sententiam Scævola, adeo ut iniquam dicens Scævola sententiam, inhibeat interim

A ἐν τοροικί, μὲν ταῦτα ἡ γυνὴ τὴν πρὸς τὸν ἀρξὸν γυμνασίῳ δαπάνην δέδωκε τὰς αἰδοί, πότερον τῶν νεκασαρίων δόξενται δαπάνων, αὐξάνεται ἡ τοροῖς, ἢ δὲ ἀκεραίου πάλιν δεδῶται δοκεῖ, τυτέστιν ἀνακεοῦται ἢ πρότερον ἐπιδοθεῖσα, ὥστε παυσαμένη ἐστὶ δαπάνια καὶ τῇ Σκεβόλα γυμνασίῳ, πάλιν ἀρχεσθαι ἐστὶ δαπάνια; τῆς δὲ ποιότητος ἀφ' ὧρας φανερωτάτη ἀδικία ἐστὶν ἐπὶ τῷ ἀρξῷ, καὶ τῇ ἡμετέρῃ Σκεβόλα γυμνασίῳ. Εἰ γὰρ παύει ὁ ἀρξὸς ἐστὶ δαπάνιος, διώκεται καλῶς ἐκ ποίσεσθαι. εἰ δὲ ἐκ ποιήσῃ, ποῖα ἔστω τῇ ὑπὸ τῆς δαπάνης χρημάτων τὰς αἰδοί διδομένων, διώκεται αὐτῇ δαπάνιος γίνεσθαι; ἀρα οὖν τῷ ἀρξῷ ὁ ἀποποιῶν οὐ φαίνεται, αὐτὰ δὲ πάντα διδομένα χρήματα λέγουσιν δοκεῖν ἐστὶ ἐν τοροικί; καὶ οἶδα ὅτι πρότερος αὐτὸς εἴποιεν αὐτὸν μᾶλλον τὸν ἀρξὸν εἰς τὴν τοροῖκα ἐπιδριμέναι. πότεστι παύεσθαι μὲν τὸν ἀρξὸν ἐστὶ δαπάνιον, ἐν δὲ τὰς μεταξὺ καλύεσθαι αὐτῷ τὴν ἐκ ποίησιν.

B Κυβύλου. Ὅτε πρὸς τὸν τοροικιμαῖον ἀρξὸν ἀναγκάσει δαπάνηματα γυμνασίῳ, εἰ ἔχει χρήματα ἐν τῇ τοροικί, αὐτὰ μειοῦται. Εἰ δὲ μὴ, αὐτὸς ὁ ἀρξὸς, ὅτε μὲν τοῖς μὴ κατεβληθῇ τὰ δαπάνηματα ἐν δὲ τὰς μεταξὺ, οὐ διώκεται αὐτὸν ἐκποιεῖν ὁ ἀνὴρ.

C Τοῦ Ἐνδυποφανοῦς. Ἀνάγνωθι βιβ. κε'. ὑπ. α'. διγες. ε'.

Νεκασαρία ἐστὶ δαπάνηματα, ὧν μήτε γυμνασίων ἀπολλύονται ὅτε ὑποκείμενοι. ὅτι οὖν ἐνεκαλῆστο ὁ ἀνὴρ, ὅτι πρὸς ἀρξὸν ἄξιον ὄντα ὑπομισμάτων τετρακόσια ἰφ' ἐν δαπάνησει, εἰκότως ὁ νομικὸς per partes γίνεσθαι τὴν δαπάνην ὑποτίθεται. πρότερον δὲ θεμάτισον τὴν δαπάνην πρὸς ἀρξὸν τῶν χρημάτων γυμνασίου. οἶδας γὰρ ὅτι ἐπὶ τῇ ἀφ' ἡμετέρῃ ἀρξῇ μιμνέται, καὶ ἐαυτῷ δοκεῖ δαπάναι.

D Ἰαθὶ ὅτε νομίσματα ἐστὶν ἐν τοροικί, καὶ ἀναβληθῇ τὰ ὑπὸ τῷ ἀνδρὶ γυμνασίου δαπάνηματα, ἐκ ἀνακεοῦται ἢ πρότερον ἐπιδοθεῖσα τοροῖς. ἀλλ' αὐξάνεται, πότεστι καὶ πρὸς τὴν περὶ αὐτῶν, ἢ τοῖς ἐπιδοθεῖσιν δοκεῖ, ὥς ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῷ κε'. βιβ. ὑπ. α'. διγες. ε'. φησὶν.

Τοῦτο κατὰ τὴν τῇ Σκεβόλα γυμνασίῳ ὁ Παῦλος φησὶ, προσδόν ὅτι ἀδικον ἐστὶ λέγων τὴν τῇ Σκεβόλα γυμνασίῳ, καλῶς τὴν πρὸς αὐτὴν ἐν τῷ

ἐν ταῖς μεταξὺ, καὶ ἂν μὴ κατὰ βλήθῃ τὰ νεκεασά-
 εια δαπνρήματα, ὥς ἔστιν ἐκ τῶν ἐπομύων μα-
 θεῖν. ἄλλως τε μαρτυνεῖς ἐν ταῖς κε'. βιβ. ζιτ. α'.
 δις. ε'. ὅτι οὔτε ἀρχὸς ἀδελφότητος, οὔτε σωμα-
 τικὸν ἀδελφότητον παρὰ γὰρ ἐν πατρικί μείνεται
 ἀλλ' ἐπὶ νεκεασαίων δαπνρημάτων, ἀλλὰ μέ-
 νει ἐν κατὰ τοῦτου ὁ αἰὲρ ἀρχὸς αὐτοῖς ὅτι κα-
 νον ὅτι τῇ δαπνῇ γήνηται.

Γυνὴ τις ὀφθαλμῶν πατρὸς ὑπεξοισίαν ἵκναι φ'.
 χρυσοῖς, καὶ μέλλουσα τοῦτω γαμεῖσθαι, ἢ ὅτι πατὴρ
 ποιοῖ καὶ μὴ ὑπεξοισίαν, πεντηκῶν δὲ οἰκείῃ, ἰδικῶς
 τοῖς τοῖς ῥήμασιν ἐπηγείλατο. ὅτε μοι ὁ σὸς B
 υἱὸς χρεώσῃ, τῷτο ἔσται ἐν πατρικί. καὶ ἔλεγεν
 Iabolēnos, πολλῶν ἐπὶ ἀφ' ὧν ἀπολαμ-
 βάνω, πότερον ἢ τῷ πατρὶ ἐνοχλῇ, ἢ μάλλον ἢ τῷ
 πατρὶ ἀπαμνησῇ, καὶ ἢ δὲ ἐν ῥέμ βέρσο παρὲν χε-
 ραί τῇ πατρικῇ ἐπαγγελίᾳ. τοῦτέστι, πότερον δοκεῖ
 ἢ γυνὴ ἀλλ' ἐπὶ εἰρημνῶν τὰ φ'. νομίσματα ἐφ'
 οἷς καὶ ἐνοχλῇ αὐτῇ ὁ ὑπεξοισίος ὅτι δεδωκέ-
 ναι λόγῳ πατρικῇ, εἰ μὴ ἐν μόνῳ ἐκείνῳ τῷ
 ποσότητι, αὐτὸ τῷ ὑπεξοισίῳ πατὴρ ἐναρ-
 μος παρὲς τῷ πεκουλίῳ μέσθαι, καὶ ὡς εἰκὸς
 βέρσον γινόμενον ἐδίδου τῇ γυναικί. εἰ μὴ γὰρ ἀλλ'
 τῷ εἰρημνῶν ὡς εἶπον ῥημάτων τῷ κατὰ τῷ
 πατρὶ ἐσθ' ἡμῶν ἐνοχλῇ, τότε τοῖς φ'. χρυσοῖς
 ἐφ' οἷς καὶ ἐνοχλῇ αὐτῇ ὁ ὑπεξοισίος ὅτι δε-
 δωκεῖναι λόγῳ πατρικῇ, οὐ μὴ ἐν μόνῳ ἐκείνῳ
 τῷ ποσότητι, αὐτὸ τῷ ὑπεξοισίῳ πατὴρ ἐναρ-
 μος τῇ δὲ πεκυλίᾳ παρὲν χεῖρα τῇ τῆς πατρ-
 κῇ ἀποχρῆσθαι φανερῶν. εἰ δὲ μὴ τῷ κατὰ τοῦ
 πατρὶ ἐσθ' ἡμῶν ἐνοχλῇ, ἀλλ' ὅτε παρὲν χεῖρα αὐ-
 τῷ πατὴρ ἐναρμῶν παρὲς τῷ πεκουλίῳ, καὶ ὡς
 εἰκὸς βέρσον γινόμενον, χρὴ σκοπεῖσθαι μὴ τῷ
 πατρὶ τῷ χρέος ποσότητι, τοῦτέστι τοῖς φ'. χρυ-
 σοῖς, ἀλλὰ πόσον ὅτι ὁ εἰς πατρικῇ ἐπαγγελίᾳ
 κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐκ τῷ πεκουλίῳ καὶ τῷ
 βέρσου γινόμενον, ἵνα ἐκείνῳ μόνον ἐπὶ ἢ πο-
 σότης δόξῃ ἐν πατρικί, ὅσῳ αὐτὸ κατ' ἐκείνον τὸν
 χρόνον ἐκ τῷ πεκυλίᾳ ὀνόματι τῷ πατρὶ κατε-
 δικάζετο. ὡς εἰ γε μὴ φανερῶς δείκνυται παρὲν
 ποίας ἐνοχῆς ἢ γυνὴ ἐνεθυμήθη, πότερον παρὲν
 τῆς κατὰ τῷ πατρὶ, ἢ παρὲν τῆς δὲ πεκουλίῳ,
 καὶ τῆς δὲ ἐν ῥέμ βέρσο τῆς κατὰ τῷ πατρὶ κι-
 νουμένης, τότε παρὲν ὅτι κατ' ἐκείνῳ τῷ
 κατὰ τῷ πατρὶ ἐνοχλῇ, τοῦτέστι τοῖς φ'. χρυσοῖς,
 ἐφ' οἷς καὶ ἐνοχλῇ αὐτῇ ὁ ὑπεξοισίος ὅτι δε-

A venditionem, etiam si impensæ ne-
 cessariæ solutæ non sint, ut discere
 possumus ex his quæ sequuntur. Præ-
 terea didicisti libro 25. tit. 1. dig. 5.
 neque fundum inæstimatum, neque
 rem corporalem inæstimatam in do-
 te minui propter impensas necessa-
 rias, sed maritum manere in rerum
 detentatione, donec ei satisfiat im-
 pensarum ratione.

¶ *Mulier filiofamilias.*] Mulier quæ-
 dam, cui filiusfamilias debebat num-
 mos quingentos, cum esset ei nu-
 ptura, dotem patri quidem filiofami-
 lias, socero autem suo his verbis pro-
 misit. Quod filius tuus mihi debet,
 id doti tibi erit. Dicit Iabolēnos,
 Multum interesse puto, utrum filij
 obligatio, an aduersus patrem per-
 secutio & actio de in rem verso, con-
 tineatur dotis promissioni: hoc est,
 utrum videatur mulier his verbis,
 quingentos nummos in quibus filius-
 familias ei obligatus erat, in dotem
 dedisse, an solam illam quantitatem
 quam daret pater filiofamilias mu-
 lieri si conueniretur, pro modo pec-
 ulij, & de eo quod fortè in rem
 eius versum esset. Nam si his verbis
 ut dixi, significabat filij obligatio-
 nem, tunc eam quingentos num-
 mos, in quibus filiusfamilias ei obli-
 gatus erat, in dotem dedisse, non
 autem solam illam quantitatem quam
 daturus erat pater filiofamilias, si con-
 ueniretur de peculio, dicemus con-
 tineri promissioni dotis. Sed si non
 significabat obligationem filij, sed
 quod daturus esset pater, si conueni-
 retur de peculio, & de in rem verso,
 consideranda est non vniuersa debi-
 ti quantitas, nempe quingenti aurei,
 sed quantum est id quod in dotem
 promissum est, eo tempore æstiman-
 dum ex peculio, & eo quod in rem
 versum est, ut illa sola quantitas vi-
 deatur esse in dotem, in quantam illo
 tempore de peculio condemnaretur
 nomine filij. Quod si non euidenter
 appareat de quam obligatione mu-
 lier senserit, utrum de obligatione
 filij, an de ea ex qua agi potest in
 patrem de peculio, aut de in rem
 verso, tunc verisimile est ex præ-
 sumptione, eam obligationem filij,
 id est, quingentos aureos in quibus
 erat ei obligatus filiusfamilias, de-

disse in dotem, nisi euidenter contrarium adprobetur.

[*Tempore promissionis.*] Hoc est tempore nuptiarum. Didicisti enim ex dig. 44. & 45. huius tit. Si quæ debitorem filiumfamilias habet nuptura filiifamilias patri dotem sic promiserit, Quod mihi filius tuus familias debet, hoc tibi doti erit: vel si nuptura ipsi filiofamilias, sic dixerit, Actionem de peculio do tibi in dotem, tempus nuptiarum inspicere, & quod erat in peculio tempore nuptiarum, hoc ei in dotem esse. Sic ergo hîc intellige quod dictum est, eo tempore.

INNOMINATI. Intellige promissionem factam tempore nuptiarum, propter id quod habetur in fine dig. 45. & 46.

[*Si non factis sponsalibus.*] Quidam pro Seia dotem promisit Titio, cum neque sponsalia facta essent, neque vellet Seia Titio nubere. ducta tamen pœnitentia ei postea nupsit. Celsus ait dotis promissorem teneri: nisi post promissionem Seia alij nupsit: vel Titius aliam duxerit, & eo soluto matrimonio Seia Titio nupsit: verum lege dig. 68. huius tituli.

Adnotatio. Nota etiam si nondum intercesserint sponsalia posse dotem promitti, nec ideo videri constituta sponsalia.

[*Dotem promiseris.*] INNOM. Nota dotis promissionem non efficere sponsalia. Lege dig. 9. tit. 1.

[*Muliere cui ancillam.*] Mulier quædam cui Titius ancillam Pamphilam ex stipulatione debebat, eidem Titio nuptura, quod is sibi debebat doti habere permisit. Quærit Celsus, utrum etiam si Titius ancillam non possederit, nihilo minus sic quoque videatur Pamphila ei data esse in dotem, & mulieris periculo esse, & an partus reddi mulieri debeat? quia si in suo statu mansisset, quæ ab initio facta fuit à Titio Pamphilæ stipulatio, & non esset translata ad dotis promissionem, non redderetur mulieri quod ex Pamphila natum esset. Quare merito dixerit quis ne

Α δωκέναι εἰς πορνεία, πλὴν εἰ μὴ φανερά τ' αὐτὸν ὁ ἐναγὴς ἀποδείξῃ.

Τοῦτέστι κατὰ τὸν τῷ γάμου καιρὸν. οἷδας γὰρ μαθὼν ἐκ μέρ. καὶ με. δὲ. ἢ παρόντος ἡτλ. ὅπ' ἢ πρὸς τὸν ἐξουσίου χρεώσου μὴν, καὶ τε ὡς πατεῖ τὸν ἐξουσίου γάμου μὴν πορνεία ἐπιγ- γείλατο οὕτως· ὅπως μοι χρεώσῃ ὁ ἐξουσίος σ, ἡδ' ὅτι ἐστὶν ἐν πορνείᾳ· καὶ τε αὐτῷ γάμου μὴν τῷ ἐξουσίῳ φανεράς εἴπη, ὅπ' πλὴν de peculio δίδωμι ἐν πορνείᾳ, τῷ καιρῷ τῇ γάμων πορνείᾳ, καὶ ὅπως ἡδ' ἐν πεκυλίῳ ἐστὶ τὸν τῷ γάμου καιρὸν, τῷ ἐστὶν αὐτῇ ἐν πορνείᾳ. οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νόμῳ ὁ εἰρημῶν, Εὐο tempore, τοῦτέστι κατὰ τὸν καιρὸν τῷ γάμου.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Νόει ὅτι ἐν τῷ καιρῷ τῷ γάμου γέγονεν ἡ ὁμολογήσις· ἀλλὰ τὸ κείμενον πορ- ὁ τέλει ἡδ' με. καὶ με. διγέσθ.

Πορνεία τις ὡς Σείας ἑνὸς ἐπηρωτήθη Τι- τῷ τῷ, μήτε μνηστρίας γινώσκων, μήτε βεβλημέ- νης πλὴν αὐτῆς Σείας Τιτῷ στυφίῳ πορ- γάμον. ἐκ μεταμέλει δὲ ὁμοῦ ἑνὸς, στυφίῳ τοῦτω πρὸς γάμον. καὶ λέγει ὁ Κέλσος, καὶ οὕτως ἐνέχεσθαι τὸν ἐρωτηθέντα πλὴν πορνεία· πλὴν εἰ μὴ μὲν τὸ ἐρωτῶν ἐτέρῳ τῷ Σείᾳ στυφίῳ πρὸς γάμον, ἢ ὁ Τίτιος ἐτέρῳ ἡγάγετο γαμετῶν, καὶ τῷ τοῦτου γάμου λυθέντος, Σεία τῷ Τιτῷ στυφίῳ πρὸς γάμον· ἀλλὰ ἀνάγνωθι ὁ ξη. διγέσθ ἡδ' παρόντος ἡτλ.

Παραγραφή. Σημείωσαι ὅτι καὶ μήπω μνη- στρίας ἐνστάσης, δυνάτον ἐστὶ ἐρωτᾶσθαι πορ- κα, καὶ οὐ δοκεῖ τῷ μνηστρίᾳ εἶ.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Σημείωσαι ὅτι ἐρωτη- σίῳ πορνεία, οὐ ποιεῖ μνηστρίας. ἀνάγνωθι ἡτλ. α'. διγέσθ. θ'.

Δ Γυνή τις ἐξ ἐρωτήσεως ὀφειλομένη πρὸς * Sic supplē- dum quod deest. ὁ κιν- δυνος τῆς γυ- ναικός ἐστ. καὶ πότερον ὁ πολε- τὸς ἀπὸ δίδωσ- τῇ γυ- ναικί ὀφείλει

Τίτιος ἑνὸς θεράπηναν Γαμφίλαν πορναγορ- ομῶν, πούτω τῷ Τιτῷ ἐπέτρεψεν αὐτῇ εἶναι ἐν πορνείᾳ ὁ κεχρεωσμένος αὐτῇ πρὸς αὐτὴν. καὶ ἡ- τεῖν ὁ Κέλσος πότερον, καὶ μὴ τὸ θεράπηναν ὁ Τίτιος ὀφειλήσῃται, ὅθεν ἡ τὴν καὶ οὕτω δοκεῖ ἡ Παμφίλᾳ ὅτι δεδοται αὐτῇ εἰς πορνεία. * ὅπ' εἰ δ' ἂν εἰμὴν ἐπὶ γήματι ἢ τὸν γάμον γυνομέ- νη πρὸς Τίτιον πρὸς τῇ Παμφίλᾳ ἐρωτῶν, καὶ μὴ μετέπειθεν εἰς τὴν πορνείαν ἐπαχέλιαν, ὅθεν ἀποδίδεται τῇ γυναίκει ὁ πρὸς τῇ Παμφί- λας ὑπόμῳ. ὥστε εἰκότως ἂν ἡς εἴποι, μήτε

νῦν ἀποδίδοσθαι, πλὴν εἰ μὴ τυχὸν δῖα φορεῖ ἔστιν· A
 εἰ ἄρα ἢ Παμφίλῃ εἶχεν ὁ Τίτιος καὶ τὸν καιρὸν
 καθ' ὃν ἐπηγγείλατο ἡ γυνὴ τούτῳ ἢ ποροῖκα. οὐ τῷ
 γὰρ, ὡς τῆς ἐν αὐτῇ ἐνέμετο Τίτιος, διωατὸν
 αὐτῇ τῇ Παμφίλῃ λόγῳ ποροικῆς ἐπιτεδ-
 οσθαι τῷ Τίτῳ δοκεῖν. καὶ οὐ πᾶσι τῇς Παμ-
 φίλας ἐνοχλῶ, ὥς εἶγε κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἢ
 Παμφίλῃ οὐκ εἶχεν ὁ Τίτιος, δοκεῖ μᾶλλον ἢ
 ἢ ἐξ ἐπιπολάτου liberatio, καὶ οὐκ αὐτὴ ἡ Παμ-
 φίλα ἐπιτεδδοσθαι λόγῳ ποροικῆς. καὶ ἀφ' αὐτῆς τῆς
 Παμφίλας ὁ τοκετὸς οὐ κεχρεώσεται αὐτῇ.

Κυρίλλ. Ἡ ἐρωτησαμένη δούλῳ, ὡς μο-
 λόγησέ μοι εἰς ποροῖκα, εἴπῃ ἐποφείλετο αὐτῇ. εἰ
 μὲν ἐνεμόμιεν τῇ δούλῳ, αὐτῇ χρεώσῃ, καὶ
 ὁ κίνδυνος τῆς γυναικὸς ἔστι, καὶ ὁ τοκετὸς, εἰ καὶ ἐκ
 τῆς ἐρωτήσεως οὐκ ἐχρεώσεται τὸν τοκετόν. εἰ δὲ
 μὴ ἐνεμόμιεν, τῇ ἀφ' αὐτῆς χρεώσῃ.

Σημείωσαι ὅτι θεράπαιον ἐρωτηθεὶς, μὲν
 πλὴν θεράπαιον, οὐ μὲν καὶ τὸν αὐτοῦ χρεώ-
 σεται τοκετὸν τῇ ἐρωτησῇ ἀποδιδόναι. ἀνάγνω-
 σι τὴν παρὸντος μονοβόλου βιβλ. τελευταῖον διγ.
 ιδ'. ὁ τελευταῖος θεμ. καὶ πλὴν ἐκείσε κειμήλιον C
 ποταφραφίῳ.

Τοῦ Ἐναντιοφανοῦς. Ἀνάγνωσι βιβλ. ε'. διγ. θ'.
 ὅθεν ὡς ἀφ' αὐτῆς, δῖα ὁ εἰρημὸν διγ. ι'. καὶ ιη'.

Γυνὴ τις οὕτως ἐπηρωτήθη ποροῖκα. ὁ μὲν γὰρ
 δίδοναι λόγῳ ποροικῆς εἰ ἢ Τίτῳ δέκα νομίσμα-
 τα. καὶ λέγει Μάρκελλος ἐπὶ τούτου τοῦ θέματος, καὶ
 τῷ ἀνδρὶ ἢ Τίτῳ ποταφρεῖν ἢ γυνὴ ἐπηρωτήθη
 τοῖς δέκα χρυσοῖς λόγῳ ποροικῆς, καλῶς καὶ Τίτῳ
 καταβάλλεσθαι εἰς ποροῖκα τοῖς ι'. χρυσοῖς, κατέ-
 χεσθαι μὲν τοῖς τῇ γυναικὶ τὸν ἀνδρα τῇ πᾶσι τῆς
 ποροικῆς ἀναγῇ, καὶ Τίτῳ τὰ ι'. νομίσματα κα-
 ταβάλλῃ ὡς ἀντὶ εἰ καὶ κέλευσιν ὁ ἀνδρὸς ἐπη-
 ρωτήθη Τίτῳ τὰ δέκα νομίσματα. καὶ οὐδὲν θαυ-
 μασιον ὅποτε ἠδυνάτο, καὶ μήπω ἐρωτηθεῖσα
 τῷ ἀνδρὶ, μέλλουσα δὲ αὐτῷ ἐπερωτᾶσθαι, δελε-
 γατέυεσθαι ὡς αὐτὸς ἐτέρῳ βιβλ. καὶ τούτῳ πλὴν
 ποροῖκα ἐρωτηθεῖσα. καὶ τὰ μέγιστα εἰώθη
 λέγεσθαι μηδενὶ ἐτέρῳ, πλὴν εἰ μὴ τῷ ἀνδρὶ λό-
 γῳ ποροικῆς ἢ γυναικὶ ἐνέχεσθαι. καὶ γὰρ ἐπὶ πύ-
 των τῶν θεμάτων τὸν ἀνδρα οὐκ ὁ ποταφρὸς μόνον.
 οὐτε γὰρ ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ἢ τῷ Τίτῳ πλὴν ποροῖκα
 ἢ γυνὴ ἐπηρωτήθη δίδοναι, δοκεῖ ἀφ' αὐτοῦ οὕτως ἐπερωτηθεῖσαι πλὴν ποροῖκα, τυχὸν εἰ ἢ
 Τίτῳ. ὅθεν καὶ τὸν πρὸς Τίτον ἐντεθύμηται γάμον, οὕτως ἐκείνῳ ἐχρυσά τῷ ἀνδρὶ, ἢ
 τῷ Τίτῳ σωμαφθεῖν πρὸς γάμον.

Basil. Tom. IV.

Y Et partum eius mulier.] CYRILLI.

B Quæ à me stipulata est ancillam, pro-
 misit mihi in dotem id quod ego ei
 debeo. Si quidem eam possidebam,
 ipsam debeo, & mulieris periculo
 est, & partus, etiam si non debere-
 tur partus ex stipulatione. Si non pos-
 sidebam, debeo æstimationem.

Z Hæc si habuerim.] Nota eum qui
 ancillam promisit, ancillam tantum
 stipulatori dare debere, non etiam
 partum eius. Lege huius μονοβόλου tit.
 ultimum, dig. 14. thema ultimum, &
 quæ illic adnotata sunt.

ENANT. Lege tit. 5. dig. 9. Itaque
 quasi inæstimated propter dig. 10. & 18.

A Si mulier mihi.] Mulier quædam
 ita dotem promisit. Promitto decem
 nummos tibi aut Titio dotis nomine
 dare. Dicit Marcellus hoc casu, et-
 iam si marito aut Titio promisit mu-
 lier dare decem aureos dotis nomi-
 ne, Titio etiam rectè solui in dotem
 decem aureos: sed de dote actione
 virum uxori teneri, etiam si Titio
 decem nummos soluat: quemad-
 modum si iussu mariti promississet
 Titio decem nummos. nec mirum,
 cum etiam quæ dotem nondum ma-
 rito promiserat, erat autem ei pro-
 missura, possit ab eo delegari alij, &
 ei dotem promittere: etsi dici solet
 alij quàm marito dotis nomine mu-
 lierem non posse obligari. His enim
 casibus id quod agitur, maritum re-
 spicit. Non enim quia mulier marito
 aut Titio dotem dare promisit, ideo
 tibi aut Titio dotem promississe vide-
 tur, ut de Titij nuptiis cogitaret, id
 est, propositum haberet marito, vel
 Titio nubendi.

Ecc ij

συναμνήν. διωατὸν δὲ καὶ τὸ ποτὸς ὅ μὲν ἔστιν ἡ
τῆς τελείας περιουσίας μέγεθος πεισάριον καὶ μόνον ὡ-
ρισμένης κεντῶναι, ὅς οὐ φείδεται ὁ κεντῶναι
ὅτι μείζονι ποσότητι αὐθεντεῖν, εἰ καὶ ὁπόπως ἔχῃ
πὰ τῆς ἐκαστέρου περιουσίας.

Εἶπον γὰρ οἱ καὶ ἐν ταῖς ἀνωτέρω διγέσει, ὅτι
σήμερον, καὶ τε ἀρχήως ἐπαφωτηθῇ διδόναι ἡ
περίουσια, ἢ καὶ μὴ ἐπαφωτηθῇ, ἀπόρηται δὲ,
κατέχεται τῇ ὅς σπουδαίου. καὶ τὸ ποτὸς φησὶν βιβ.
ε'. § κώδικος ὑπ. ιγ'. ἡ α'. καὶ μόνον ἀφ. τ. τῷ ὑπ.

Οὐ δὲ πᾶν, ἀλλὰ ὅ ἐπιπλέον τῆς ποσότητος
ἐκείνης ἣς ἀρχὴ καὶ μόνος ἐδὲ γινέσθαι τῆς περι-
ουσίας τὴν ἀπόρρητον.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Περὶ ἡμετέρου περιουσίας
καὶ οὐσίας ὁλοκληρήσει ἐπιδοθείσης ἐν περιουσί-
αιά γινωσκ. βιβ. δ'. ὑπ. δ'. διγ. θ'. καὶ βιβ. κς'.
ὑπ. ζ'. διγ. μγ'. θεμ. β'. καὶ βιβ. ε'. τῷ κώ-
δικος ὑπ. λγ'.

Τὸ γὰρ ἡμετέρου τῆς οὐσίας τῆς κέρως
γινέσθαι τὴν τῆς περιουσίας ἐπαφείαν, ἢ δόλον
ἐλέγχει τῷ κεντῶναι, ἢ ἀφ' αὐτοῦ κεντῶναι, ἢ πῶς
ὁμογενήτως τὰ δόλα περιουσίαν καὶ εἰκότως
ἢ ἡμογενή τῷ κεντῶναι αὐθεντεῖα, βεβαία ὅς
ἔστι τὰ νόμῳ καὶ δόλον γεννημένη.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἰσον γὰρ ἔστι τὰ μὴ συνα-
νέσαι, καὶ ὅ περιουσίας συνανέσαι, ὡς βιβ. κς'.
ὑπ. κ'. διγ. β'.

Ὁ γὰρ δόλος ἐνδομῶνται ταῖς βόνα φίδε συστά-
σαι ἀγωγῆς, ὡς βιβ. ιη'. ὑπ. α'. διγ. νζ'. καὶ
τοῦτο τῷ ὑπ. διγ. ιγ'.

Ὁ εἴτε ἡλικίως, εἴτε ἀφ' ὅ ἐπιδοῦναι
τὴν περιουσίαν γινώσκ.

Ὡς οὐκ ἐλέγχει, τί δὴ ποτε καλὸν μὲν τὸν κεν-
τῶναι πωλῆν μὲν τὰ περιουσία, χεῖματα δὲ
ἀφ' αὐτοῦ περιουσίας ἐπιδοῦναι, ὅποτε καὶ αὐτὰ τὰ
περιουσία ἐπιδοῦναι, διώεται ὁ αἴτιον ὡς ὅτι ὁ
πλῆστον αὐτὰ περιουσία. τοῖς ἐστὶν ἐνταῦθα ἀφ' αὐ-
τημὴν ταῦτα περιουσία, καὶ ὅς τὰ περιουσία μὲν
ὅ ἀφ' αὐτῶν τὸν γάμον αἰαδίδωσιν, ἀλλὰ τῷ
περιουσία τῷ ἀφ' αὐτῶν, τῷ δὲ ὡς ἐνδομῶν
χεῖματα πλέει. εἰ γὰρ ἀφ' αὐτῶν περιου-
σία γινώσκ, τὴν τοῦτο γινώσκ, τὴν τοῦτο γινώσκ, ἀφ'-
αὐτῶν, καὶ διώεται αὐτὰ περιουσία.

Επειδὴ γὰρ εἶπε καὶ οὐκ ἐλέγχει, καὶ οὐκ ἐλέγχει
τὴν τοῦτο γινώσκ, ἐκ ποίησιν ὅτι τῷ
καὶ εἰκότως ὡς νομίζῃ ἵνα ὅς αἰαδὶν πᾶν τῶν

Bafil. Tom. IV.

A tire non debet. Potest autem hoc
quoque dici pro modo summæ dotis.
Nam cum summa dos sit quatuor
centenariorum, non debet curator
auctor fieri ad maiorem quantitatem,
etiam si utraque persona locuples
sit.

^c *Promiserit.*] Iam enim dixi supe-
rioribus digestis, etiam si quis inuti-
liter dotem dare promiserit, vel et-
iam non promiserit, sed tantum pol-
licitus sit, teneri eum ex stipulatu.
Et hoc dicit lib. 5. Cod. tit. 13. in pri-
ma & unica tit. constit.

^f *Ipso iure irritum.*] Non totum, sed
id solum quod excedit quantitatem,
ad quam usque tantum oportebat do-
tis promissionem fieri.

I N N O M I N. De immensa dote &
omnibus bonis in dotem datis, lege
lib. 4. tit. 4. dig. 9. & lib. 26. tit. 7.
dig. 43. them. 2. & libro 5. Cod. ti-
tulo 33.

^g *Nam dolo malo.*] Nam supra mo-
dum facultatum puellæ dos promif-
sa, vel dolum arguit curatoris, vel
latam culpam, quam constat dolo
æquiparari: & meritò lege rata non
est auctoritas curatoris quæ dolo fa-
cta est.

^h *Non valet.*] I N N O M. Nam per-
inde est non consensisse, & perperam
consensisse, vt lib. 26. tit. 8. dig. 2.

E I V S D E M. Dolus enim aduer-
sationibus bonæ fidei, vt lib. 18.
tit. 1. dig. 57. & huius tit. dig. 13.

ⁱ *Curator.*] Siue generalis, siue ad
dotem dandam constitutus.

^k *Licet plerumque.*] Ac si diceret, Cur
prohibemus curatorem res vendere,
pecunias autem in dotem dare, cum
etiam si ipsæ res datæ sint, possit ma-
ritus plerumque eas vendere: nem-
pe quando sunt æstimate, nec res
ipsas soluto matrimonio reddit, sed
rerum æstimationem? Hoc argu-
menti causa profert. Nam si maritus
res æstimate accepit, eorum æsti-
mationem debet, easque potest ven-
dere.

^l *Et pretium earum.*] Quoniam enim
dixit, Curatori causa cognita per-
mitti rerum alienationem, & veri-
simile erat existimatos aliquos ne-

Ecc iiij

καὶ κτ' ὅ δὲ πλεον τὸ σωματικόν αὐτῆς οὐκ ἐξ-
 ὅσα πλὴν παρ' αὐτῆς· σωματικόν μὲν τὸ ἐξω-
 πικρὸν καὶ πλὴν αἰσθητικῶν τῆς παρ' αὐτῆς κατὰ τὸν
 παρ' αὐτὴν ἐφωτισμένον γάμον, ἵνα μὴ ἐν τῷ δὲ
 τῷ αὐτῷ σωματικῷ, ἀπορρίψῃ τὴν γυνή.
 τότε δὲ αἰσθητικῶν πλὴν τῶν ἐξωπικρῶν σωματικῶν
 εἰς φανερὸν, ὅτι οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ παρ' αὐτῆς
 τῶν ἡ γυνή πλὴν ἀρχὴν ἐποίησατο πλὴν ἐπιδόσιν
 τῆς παρ' αὐτῆς, ἥς πλὴν αἰσθητικῶν τῆς παρ' αὐτῆς ὁ ἐξω-
 πικρὸς κατ' ἐπὶ τὴν αὐτῆς ἐπηρεάσθαι· εἰ γὰρ
 ἐν τῷ αὐτῷ παρ' αὐτῶν ἐτύχευεν ἡ παρ' αὐτῆς ἐπι-
 δόσας, τότε οὐκ αἰσθητικῶν ἐστὶν ἡ σωματικῶν τῶν
 ἐξωπικρῶν καὶ ὅ δὲ πλεον τοῦτο σωματικόν.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἀνάγνωθι διγ. ιγ'. καὶ τῶν ἐξῆς
 διγ. κθ'. καὶ βιβλ. κδ'. διτ. γ'. ἀφ' α. μβ.
 ὅ τέλος.

Εἰ γὰρ μὴ σωματικῶν τῇ γυναικὶ οὐκ ἐξοῦσιν πλὴν
 παρ' αὐτῆς καὶ ὅ δὲ πλεον σωματικόν ὁ ἐξωπικρὸς,
 διότι αὐτῶν ὡς τῶν παρ' αὐτῶν ἀφ' αὐτῶν γάμον
 καὶ κατ' ἐπὶ τὸν ἀνδρὸς, καὶ ἀπαρτύνει ἀμφοτέρω παρ' αὐ-
 τῶν, καὶ διέσκειται ἀπὸ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ γυναικὶ ἡ
 γυνή· πλὴν εἰ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ παρ' αὐτῶν ἡ
 παρ' αὐτῆς πλὴν ἀρχὴν ἐπέδωκεν. τότε γὰρ καὶ μὴ
 σωματικῶν ὁ ἐξωπικρὸς ἐν τῷ δὲ πλεον σωματικῷ,
 οὐ καὶ κατὰ τὴν κατ' ἐπὶ τὸν ἀνδρὸς γάμον τῆς αἰσθη-
 τικῆς τῆς παρ' αὐτῆς τῆς ἀπὸ αὐτῆς ἀρμολογίας, ἡ
 ἐπὶ τῶν τῶν ποιῶν, τῇ μετὰ τὴν, ἡ τῇ νεγρῶν
 οὐ μετὰ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ τῷ αὐτῷ γυναικὶ, ὡς
 τῷ μὲν παρ' αὐτῶν παρ' αὐτῶν αὐτῆς τῷ
 χροῖον, αὐτῶν δὲ κατ' ἐπὶ τὴν αὐτῆς ἐφω-
 τισμένον τῆς παρ' αὐτῆς τῷ αἰσθητικῶν καὶ εἰκότως ἔτε
 δεῖται τῆς αὐτῆς σωματικῆς ἡ αἰσθητικῆς τῷ παρ' αὐ-
 τῶν, οὐτε ἡ ἀμφοτέρω τῶν παρ' αὐτῶν συμβολαίς, καὶ
 ὅ εἰρημὸν τῷ Παύλῳ παρ' αὐτῶν τῶν τῶν β'. διγ.
 εἰ μὲν ποὶ ὁ ἐξωπικρὸς οὐκ ἐστὶν τῷ παρ' αὐτῆς ἐπιδό-
 κεν, οὐκ αἰσθητικῶν ἐστὶν σωματικῶν, ὡς δείκνυσιν ἐν τῷ
 ἐξῆς διτ. γ. β'. τῶν κθ'. διγ.

Εὰν μὴτε πλὴν παρ' αὐτῆς πλὴν ἀρχὴν ἀπαρτύν-
 σθαι ἡ γυνή τὸν παρ' αὐτῶν ἀνδρῶν, μὴτε ἐφωτισ-
 πλὴν παρ' αὐτῆς, μὴτε ἀσφαλῆσαι τῷ αὐτῷ αἰ-
 σθητικῶν αὐτῆς χροῖον.

Τοῦ Ἐναντιοφανοῦς. Ἀνάγνωθι διγ. ξη'. ἐν τῷ
 τῶν, καὶ κατ' ἐπὶ τὸν πλὴν λύσιν. λέγει δὲ καὶ
 βιβλ. κδ'. διτ. γ'. διγ. ιθ'. ὅτι ἐὰν μὲν ἀφ' αὐτῶν
 ἐναρτάσθαι γυνή τῷ αὐτῷ παρ' αὐτῶν, καὶ ἀσφα-
 λῆσαι τὸν ἀνδρῶν, σβέννυσθαι τὸ δικαστήριον, καὶ

A in hoc quoque secundo matrimonio
 dos denuo constituenda est: consen-
 tiente tamen extraneo qui stipulatus
 est dotem reddi in primo matrimo-
 nio, ne in hoc secundo matrimonio
 mulier sit indotata. Tunc autem di-
 cimus necessarium esse extranei con-
 sensum, cum non ex rebus suis mul-
 ier dotem dedit, quam permissu
 eius extraneus sibi reddi stipulatus
 est. Si enim ex bonis mulieris dos
 data sit, tunc extranei consensus in
 secundo matrimonio necessarius non
 est.

¶ Denuo autem consentiente.] IN NOM.
 Lege dig. 13. & sequ. tit. dig. 29. &
 lib. 24. tit. 3. dig. 42. in fine.

Nam si extraneus mulieri dotem
 constituenti in sequenti matrimonio
 non consenserit, potest tanquam
 priore soluto matrimonio aduersus
 maritum ex stipulatu agere, & do-
 tem petere citra ullam controuer-
 siam, & sic eueniet ut mulier indo-
 tata sit: nisi ex bonis eius dos ab ini-
 tio profecta sit. Tunc enim etiam si
 non consenserit extraneus in secun-
 do matrimonio, non agit omnino ad-
 uersus maritum dotis nomine quæ
 semel ei competiit, aut si conetur hoc
 facere, mulier aduersus eum agit
 mandati, vel negotiorum gestorum,
 quod eius sint res dotales, ipse au-
 tem permissu eius dotem reddi sti-
 pulatus sit. & merito consensu eius
 opus non habet dotis renouatio, ne-
 que mutatio instrumenti dotalis, ut
 ait Paulus in fine dig. 72. Sed si ex-
 traneus de suo dotem dedit, non
 necesse habet consentire, ut of-
 tendit thema secundum dig. 29. tit.
 sequent.

¶ Maritus de dote non cauerit.] Si ne-
 que dotem ab initio mulier repetie-
 rit à priore marito, neque dotem sti-
 pulata sit, neque de ea reddenda
 cautum ei sit.

¶ Ad priorem redierit.] ENANT. Le-
 ge dig. 68. in fine, & illic solutionem
 inuenies. Dicit & liber 24. tit. 3.
 dig. 19. si post diuortium mulier de
 dote agat, & reuerfa fuerit in ma-
 trimonium, exstingui iudicium, &

Ecc iiiij

manere omnia in pristino statu. In dig. autem 63. huius tit. & lib. 24. tit. 3. dig. 42. dicitur, si extraneus qui dotem dedit, eam reddi sit stipulatus, & post diuortium mulier ad virum reuerfa sit, non dissolui actionem ex stipulatu, neque per iudicem maritum absolui. Denuò autem consentiente stipulatore dos constituitur, ne secundum matrimonium inueniatur indotatum. Hoc ita, nisi cum ipsa dotem dedisset, alter iussu eius stipulatus sit. tunc enim consensus eius non est necessarius. Dicit etiam 4. tit. huius lib. dig. 29. si heres eius qui dedit & stipulatus est, consenserit renouationi matrimonij, & vt quantitas in dote remaneat, non posse eam petere: & lib. 24. tit. 3. dig. 66. sic ait. Vxor post diuortium partem dotis petierat: & cum alij nupsisset denuò redierat ad priorem virum, cui dotem dederat, neque eius pecuniæ, quæ reliqua ex priore dote erat, mentionem fecerat, id videtur dotis secundæ factum: & soluto secundo matrimonio numeratur tempus redditionis earum. & dig. 13. huius tit. si mulier soluto matrimonio ad virum reuerfa sit priusquam egerit de dote, agere non potest quandiu constat matrimonium. & dig. 30. eiusdem tit. dos prioris matrimonij conuertitur in secundum, nisi aliud conuenerit. Si autem non diuortium, sed iurgium fuit, dos manet eiusdem matrimonij, vt dig. 31. Dicit enim lib. 50. tit. 17. dig. 48. id quod fit in iracundia vel calore, ratum non esse, nisi in his perseveret. Vnde etiam quæ paulò post ad virum reuerfa est, nec videtur diuortisse. & dig. 40. huius tit. si mulier quæ diuortit, & nondum reuocatis instrumentis dotalibus reuerfa sit ad maritum, dotem videtur renouare. In 33. autem dig. 2. tit. huius lib. dicit, si mulier ad eundem reuertatur, matrimonium idem esse, nisi multum temporis intercessit, neque interim vnus ex his matrimonium contraxit, & maximè si vir dotem non reddiderit. Dicit autem liber quoque vicesimusquartus, tit. 1. dig. 64. tunc verum esse diuortium, & valere quasi non simulatum, cum aliud contractum est matrimonium,

A μὴδὲ πάλιν ἐν τῇ παρτέρει κατὰσας. ἐν δὲ τῇ
 ξγ'. διγ. τοῦτου τῆς ὑπὸ βιβλ. κδ'. ὑπὸ γ'. διγ.
 μβ'. φησὶν, ὅτι ἐὰν ὁ ζῶντις ἐπιδοὺς παρτερίᾳ τὴν
 αἰδοῦσιν ἐπαρώτησιν, καὶ μὴ ἀφ' αὐτῆς ἢ γυνὴ
 ὑποσφραγίσῃ παρὸς τὸν ἀνδρα, οὐ λύεται ἡ ἐκ σι-
 πουλάτου, οὔτε ἀφ' αὐτῆς δικαστοῦ ὁ ἀνὴρ ἐλθε-
 ροῦται. πάλιν δὲ τῆς σιπουλάτου σωμαίνουτος,
 ἡ παρτερίξ σωμαίνουσα, ἵνα μὴ ἀφ' αὐτῆς ὁ δούτερος
 γάμος ἀπεριεχόμενος. τοῦτο ἐνθα μὴ αὐτῆς ἐπιδοῦσιν
 ἑτέρως καὶ κέλθουσιν αὐτῆς ἐπαρώτησιν. τότε γὰρ οὐκ
 ἐστὶν αἰδοῦσα ἡ ἐκ εἰναι σωμαίνουσα. λέγει δὲ καὶ ὑπὸ
 δ'. τοῦτου τῆς βιβλ. διγ. κθ'. ὅτι ἐὰν ὁ κληρονομός
 B ἐπιδοῦντος καὶ ἐπαρώτησιν, σωμαίνουσα τῇ αἰ-
 νεώσῃ τῆς γάμου, καὶ ὥστε τὸ ποσὸν ἐν περιεχίμειναι,
 οὐ δύναται ἀπαγεῖν αὐτῇ. καὶ βιβλ. κδ'. ὑπὸ γ'.
 διγ. ξγ'. οὕτω φησὶν. γυνὴ μὴ ἀφ' αὐτῆς με-
 ρος ἀπαγεῖσθαι τῆς παρτερίξ, καὶ ἐτέρω σωμα-
 γείσθαι, πάλιν παρὸς τὸν παρτερίξ ὑποσφραγίσαν, καὶ
 παρτερίξ παρτερίξ αὐτῇ μνημῆναι τῆς παρτε-
 ρας ὅτι ἐποίησεν τοῦτο, δοκεῖ τῆς τοῦ δού-
 τερας γυνεῖσθαι παρτερίξ. καὶ μὴ λύσιν τῆς δούτερας
 γάμου ἀφ' αὐτῆς ὁ γάμος τῆς παρτερίξ αὐτῇ.
 καὶ διγ. ιγ'. τοῦτου τῆς ὑπὸ βιβλ. ὅτι ἐὰν γυνὴ ἀφ'-
 C λύσας τὸν γάμον ὑποσφραγίσῃ παρὸς τὸν ἀνδρα
 παρὸν ἢ κινήσῃ παρὸς τῆς παρτερίξ, οὐ δύναται κινήσιν,
 ἐφ' ὅσον ὁ γάμος σωμαίνουται. καὶ διγ. λ'. τῆς αὐτῆς
 ὑπὸ βιβλ. φησὶν ὅτι ἡ παρτερίξ τῆς παρτερίξ γάμου
 εἰς τὸν δούτερον φέρεται, εἰ μὴ τὸ ἐναντίον σωμα-
 φωνήσῃ. εἰ δὲ μὴ ἀφ' αὐτῆς, ἀλλ' ἀφ' αὐτῆς
 γέγονεν, ἡ παρτερίξ τῆς αὐτῆς γάμου μνημῆναι, ὥς διγ.
 λα'. φησὶ γὰρ βιβλ. ν'. ὑπὸ βιβλ. δ'. μνημῆναι. ὅτι ὁ κατ'
 ὁρμήν, ἡ θερμότης γινώσκον, ὅτι ἐστὶ βέλαιον,
 εἰ μὴ ποῖς αὐτῆς ἐπιμένει, ὅθεν εἰ μετ' ὀλίγον
 ὑποσφραγίσας παρὸς τὸν ἀνδρα, οὔτε ἀφ' αὐτῆς
 γυνὴ ἀφ' αὐτῆς φέρεται, καὶ διγ. μ'. τοῦτου τῆς ὑπὸ βιβλ. ὅτι ἐὰν
 D γυνὴ ἀφ' αὐτῆς φέρεται, καὶ μνημῆναι αἰδοῦσιν αὐτῆς
 τῆς παρτερίξ αὐτῆς, ὑποσφραγίσας εἰς παρὸς τὸν γά-
 μον, ἀναγεῖν δοκεῖ τῆς παρτερίξ. ἐν δὲ τῇ λγ'.
 διγ. τῆς β'. ὑπὸ βιβλ. φησὶν, ὅτι ἐὰν ἡ
 γυνὴ παρὸς τὸν αὐτὸν ὑποσφραγίσῃ, ὁ αὐτὸς γάμος
 ἐστίν, εἰ μὴ πολὺ ἐν τῇ μεταξὺ γέγονε χρό-
 νος, μὴτε ἐν τῇ μέσῃ εἰς αὐτὸν ἐγάμησε, καὶ
 μάλιστα εἰ μὴ τῇ παρτερίξ ὁ ἀνὴρ ἀποδέδω-
 κε. λέγει δὲ καὶ βιβλίον κδ'. ὑπὸ α'. διγ. ξγ'.
 ξδ'. ὅτι τότε διαίσιον ἀληθὲς ἐστὶ, καὶ ἐρρωται
 ὡς ἀπαρτερίξ, ὅτε γάμος ἑτέρος γέγονεν,

ἢ ἑσσομένην ἐχίρδαι χρόνον, ὡς μὴ ἀμφισβᾶλλε-
σθαι τὸν γάμον ἔτερον εἶναι).

Τὸ πλάτος ἔχει, καὶ μὴ δὴ λόγος ἔστιν ὁ τεστάρων,
ὁ δὲ ληγάτον, ἢ πλὴν κληρονομίαν τῶν δοταλίων κα-
ταλείψας οἰκέτη, ὡς ἡ βουλήσῃ πλὴν κληρονο-
μίας, ἢ δὲ ληγάτον ἀποκερδαίνει τὸν ἄνδρα, ἑυτέ-
στιν, εἰ μὴ ἀφ' ἑσθ' αὐτῶν πλὴν κληρονομίαν, ἢ δὲ
ληγάτον καταλείψει. Ἐξηγουμένους δὲ τὸ ρητὸν
ὁ Στέφανος λέγει. ὥστε ἐν ᾧ μὴ δείκνυται ὅτι ἀφ'-
ἑσθ' τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα πλὴν κληρονομίαν, ἢ δὲ λη-
γάτον ὁ ἀφ' ἑσθ' πλὴν δοταλίων καταλείψει
οἰκέτη (δοτάλιον δὲ λέγω τὸν ἀδελφίμην) καὶ
τῇ γυναικὶ ἀφ' αὐτοῦ τῶν γάμων δὲ ληγάτον, ἢ
κληρονομίαν ἀναδοῦναι. εἶπον γὰρ οἱ καὶ ἐν
τῷ 13. δι. τῶν πρὸντος 14. ὅτι ὁ ἀδελφίμης
οἰκέτης, μόνον τὰ δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰ δὲ ὅπως
σχοίς αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν παρασπορεύει, τὰ δὲ λοι-
πὰ τῇ γυναικί. τῶν δὲ καὶ κατὰ διαίρεσιν εἴρη-
ται καὶ γὰρ ὅτι τῶν ἀδελφίμηνων, τὰ ὅπως αὐτῶν
παραγματοῖς παρασπορεύει, τῇ γυναικὶ ἀφ' ἑ-
σθ' ὡς ἔγνω ἐν τῷ 1. τῶν πρὸντος 14. ἐνθα
ἔστι μαθεῖν, ὅτι ὅτι τῶν ἀδελφίμηνων, οὐσφρα-
κτουαίον μιμεῖται ὁ ἀνὴρ. 18. το γὰρ ἐν τῷ εἴ-
ρημένῳ διγεί. 1. δείκνυσιν τῆς παραπάνης ὁ πο-
τὸς, καὶ ἡ τῶν ἀφ' ἑσθ' γυνή. ὥστε εἰ μιμεῖται
οὐσφρακτουαίον ὅτι τῶν δοταλίων παραγμά-
των ὁ ἀνὴρ, εἰκότως μόνον πλὴν κληρονομίαν, καὶ
δὲ ληγάτον τῶν ἀφ' ἑσθ' πρὸς αὐτὸν δοταλίων
οἰκέτη καταλείψει ἀποκερδαίνει. Οἰκέτι δὲ
καὶ τὸ ἀφ' ἑσθ' τῆς γυναικὸς, ἢ ἀφ' ἑσθ' τῶν οἰ-
κτου καταλείψει τῶν δοταλίων οἰκέτη, ἀλλ' ἀπο-
κερδαίνει τῶν ἢ γυνή. ὅπως ἔστιν ὅτι οὐσφρα-
κτουαίον οἰκέτου, ὡς ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῷ γ'. τῶν
de iudiciis βιβ. 14. α'. διγ. κα'. κβ'. φθάσας
ἐδίδαξε.

Τὸ δὲ ἐν ἀντιφανοῖς. Αἰσιμαῖον ἑσθ' τοῦ πλὴν
δοτάλιον. ἀνάγνωθι δι. 1. καὶ μζ'. καὶ βιβ. 1ε'. 14. α'.
δι. 1θ'. Οὐλπιανὸς καὶ βιβ. κδ'. 14. γ'. δι. λα'.
τὸ τέλος, καὶ δι. νη'. Μοδεστίνου, καὶ τοῦ βιβ. 14.
ε'. δι. γ'. καὶ βιβ. κθ'. 14. δι. με'.

Ἐχον τις ἀρετὴν, τὸν μὲν οὐσφρακτουαίον αὐτῶν ὅπως
γυναικὸς ὅπως δὲ δώκε λόγῳ παρασπορεύει τῶν
ἀνδρῶν, πρὸς αὐτῶν δὲ κατέχευε πλὴν παρασπορεύειαν.
τὸ ζητούμενον ἀφ' αὐτοῦ τῶν γάμων, ἡνὶ καὶ
τὸν οὐσφρακτουαίον ἀναδοῦναι πρὸς τῶν ἀνδρῶν,
ποτέρον τῶν παρασπορεύειαν, ἢ τῇ γυναικί, ὅπως

vel tanto tempore vidua fuit, ut
dubium non sit aliud esse matrimo-
nium.

[*Que testator noluit.*] Diffusior con-
textus habet. Et manifestum non sit
testatorem qui legatum aut heredi-
tatem dotali seruo reliquit, noluisse
hereditatem aut legatum mariti lu-
cro cedere, hoc est, si non contem-
platione eius hereditatem reliquit,
aut legatum. Id autem Stephanus
exponens dicit: Ideoque si non ad-
probetur testatorem contemplatio-
ne mariti, hereditatem aut lega-
tum reliquisse seruo dotali (dotalem
autem dico inæstimatum) mulieri
soluta matrimonio legatum, aut he-
reditatem reddi oportet. Dixi enim
etiam dig. 17. huius tit. seruum in-
æstimatum ea tantum quæ ex re ma-
riti, vel operis suis acquirit, marito
acquirere, cætera autem mulieri.
Hoc autem dictum est etiam secun-
dum diuisionem: etenim quæ in
rebus inæstimatorum quomodocumque
accedunt, ad mulierem pertinent,
ut didicisti 10. dig. huius tit. ex quo
discere est, in rebus inæstimatorum ma-
ritum fructuarium imitari. Hoc enim
in dicto dig. 10. ostendit partus an-
cillæ, & fœtus pecorum. Quamob-
rem si in rebus dotalibus maritus in-
star usufructuarij est, merito solam
lucratur hereditatem, & legatum
quod seruo dotali ad ipsum perti-
nenti relictum est: non etiam quod
contemplatione mulieris, aut serui,
seruo dotali relictum est, sed id mu-
lier lucratur. idemque est in seruo
fructuario, ut Vlpianus 3. lib. de Iu-
diciis, tit. 1. digest. 21. 22. iam do-
cuit.

ENANTIOTHE. Seruum pone æ-
stimatum. lege dig. 10. & 47. & lib.
15. tit. 1. dig. 19. Vlpiani, & lib. 24.
tit. 3. dig. 31. circa finem, & dig. 58.
Modestini, & huius lib. tit. 5. dig. 3.
& lib. 2. tit. 2. dig. 45.

[*Si usufructum fundi mei.*] Quidam
habens fundum, eius quidem usufructum
dotis nomine pro muliere
dedit marito eius, retinuit autem apud
se proprietatem. Quærebatur
soluta matrimonio, cuinam usufructum
reddi oporteat à marito,
vtrum proprietario, an mulieri pro

qua in dotem datus est. Dubitationem autem facit id quod dicitur, non posse usufructuarium alteri cedere usufructum, quam ipsi proprietario. Sed & si extraneo eum cesserit, hoc est, ei qui proprietatem non habet, nihil transferri ad extraneum, sed ad dominum proprietatis reuerti usufructum. Cum ergo hæc quaestio proposita esset, quidam remedij loco rectè dici putauerunt, ut maritus mulieri vel locet usufructum, soluto scilicet matrimonio, aut eum vendat nummo vno, ut hoc modo remaneat quidem apud eum ius usufructus, mulier autem fructus possit percipere.

Hoc quaestionem facit, quod apud alium non apud mulierem sit proprietas. Si enim apud eam esset proprietas, rectè ei soluto matrimonio, quod proprietatem haberet, usufructus redderetur à marito.

^x *Non ad eum.*] Hoc didicisti etiam tit. 4. 2. Instit. usufructus enim vel eum amat cum quo esse consuevit, vel dominum.

^y *Sed ad dominum.*] IN NOMIN. Potest autem ius suum alteri vendere, locare, & donare, ut Instit. 2. tit. 5. lib. 7. tit. 1. dig. 12. 38. 39. 40. in quibus etiam de precario. & idèd usufructuarius possidere videtur. Legè etiam tit. 4. eiusdem lib. dig. 29.

ENANTIOPH. In 4. autem tit. 2. Instit. dicit, fructuarium cedendo nihil agere. Quod sic accipiendum est, ut non consistat in eius persona, cui cessus fuit.

^z *Vno nummo.*] LEONIS interrogatio. Cum morte mariti extinguatur usufructus, si post factum diuortium, venditumque aut locatum vno nummo usufructum, ut proponitur, maritus decesserit, ne vxor dotem amittat, quid fiet? Nam extinctus usufructus ad proprietatem reuertitur. Solutio.

ENANTIOPH. Atqui dictum est lib. 19. tit. 2. dig. 46. Vlpiani, conductionem quæ vno nummo fit, non valere.

^a *Et ius quidem remanet.*] Quamobrem si ius usufructus manet penes

A ἡς καὶ ἐδόθη λόγῳ παλαιῶς. ποιεῖ δὲ πλὴν ζητήσιν τὸ εἰρημνόν, ὥστε μὴ δυνάσθαι τὸν οὐσφρευκτὴν κτουάριον ἑτέρῳ τὸν οὐσφρευκτὴν, ἢ αὐτῷ τῷ παλαιῷ περαιτέρῳ πῶρα χωρῶν. ἀλλὰ καὶ ἐξωπικῶ τῶτον πῶρα χωρήσῃ, οὐτέστι τῷ μὴ ἔχοντι τὸ παλαιῶν περαιτέρῳ, μηδὲν ὅτι τὸν ἐξωπικὸν μετατίθεσθαι, ἀλλ' ὅτι τὸν τῆς παλαιῆς δεσποτικῆς ἐπιδραστήσῃ τὸν οὐσφρευκτὴν. τῆς ζητήσεως οὐσης ἐν οὗτοις, ἵν' ἐς πλὴν τῆς θεματοῦς πείσασιν θεραπείοντες ὁρθῶς ἔχῃ ἐν ὁμοιομορφίᾳ τῶν ὅτι τῷ ζήτου μὲν γνώμῃ εἰπεῖν, ἵνα ὁ ἀνὴρ, ἢ μὲν B ἀδῶσθαι τὸν οὐσφρευκτὴν τῇ γυναικὶ μὲν πλὴν τῆς γάμου δηλονότι ἀφ' ἑλπίσιν, ἢ πωλήσῃ αὐτὸν νοῦμμε ἐνός, ἵνα τοῦτω τῷ ἔστω μείνη μὲν πρὸ αὐτῷ τὸ δίκαιον τῶ οὐσφρευκτῶ, διωκηθῇ δὲ ἡ γυνὴ τοῖς τῶ οὐσφρευκτῶ λαμβάνει καρποῖς.

Τοῦτο ποιεῖ πλὴν ζητήσιν, ὅτι πρὸ ἑτέρῳ καὶ μὴ πῶρα τῇ γυναικὶ πλὴν παλαιῶν εἶναι. εἰ γὰρ ἢ παλαιῶν εἶναι ὡς πρὸ αὐτῇ, καλῶς αὐτῇ μὲν πλὴν τῆς γάμου ἀφ' ἑλπίσιν, ὡς ἐχρῆσθαι τῷ παλαιῶν περαιτέρῳ οὐσφρευκτῶ πῶρα τῷ ἀνδρὶ ἀνεδίδδο.

Τοῦτο ἔγνωσ καὶ ἐν τῷ δ'. ζιτ. τῆς β'. τῷ ἰνσιτ. ὁ γὰρ οὐσφρευκτῶς, ἢ φιλοσυνήτης ἐστίν, ἢ C φιλοδεσποτικῶς.

Τοῦ Ἀγωνίου. Δυνάσται δὲ τὸ ἴδον δίκαιον ἑτέρῳ πωλῶσκειν, καὶ μεταδίδω, καὶ δωρεῖσθαι, ὡς ἰνσιτ. β'. ζιτ. ε'. βιβ. ζ'. ζιτ. α'. διγ. ιβ'. λη'. λθ'. μ'. ἐν οἷς καὶ πείσκειν περικαλῶ. καὶ δοκεῖ ὁ οὐσφρευκτῶς ἀφ' ἑλπίσιν τὸ νέμεσθαι. ἀνὰ γνῶσιν καὶ ζιτ. δ'. τῶ αὐτῷ βιβ. διγ. κθ'.

Τοῦ Ἐναντιοφανοῦ. Ἐν δὲ τῷ δ'. ζιτ. τῆς β'. ἰνσιτ. βιβ. φησὶν, ὅτι εἰ ἐξωπικῶ πῶρα χωρήσῃ ὁ οὐσφρευκτῶς ἀφ' ἑλπίσιν, ὅθεν πωλῶσκει. ὅθεν νοεῖ, ὅτι οὐ συνίσταται εἰς τὸν ἐκ χωρηθέντα.

D Λέωντος ἐρώτησις. Ἐπειδὴ τελευτῶντος ἂν ἀνδρὸς σθένει οὐσφρευκτῶς, ἐὰν μὲν ἔχῃ ἡρέσθαι ῥεπούδον καὶ πωλῶσθαι, ἢ μεταδίδω, τὸν οὐσφρευκτὸν ἐνός νοῦμμε, ὡς τελεμάτισται, ἐτελεύτησεν ὁ ἀνὴρ, ἵνα μὴ διρεθῇ ἀποβαλλούσα τὸ παλαιῶν αὐτῆς ἡ γυνὴ, τί γίνεται; λοιπὸν γὰρ ἀνατρεχέσθαι σθεατεῖς ὁ οὐσφρευκτῶς πρὸς πλὴν δεσποτικῶν. Λύσις.

Τοῦ Ἐναντιοφανοῦ. Καὶ μὲν εἰρηται βιβλ. ιθ'. ζιτ. β'. διγ. μγ'. Οὐλπιανὸς, ἀχρηστον εἶναι πλὴν ἐνός νοῦμμου μέσθαι.

Ὡς εἰ δὲ δίκαιον ἔχῃ οὐσφρευκτῶς μὲν πῶρα

ἀνδρὶ τῇ τελευτῇ αὐτῆς, καὶ οὐ τῆς γυναικὸς σθένει· ἅμα οὐδ' οὐσφρευκὸς, ὡς αὐτὸ νομιζομένου τε καὶ ὄντος οὐσφρευκτουαρίου.

Δούλη τις ἐλευθέρῃ νομιζομένη, σιωπήσῃ πρὸς γάμον δῆθεν ἑνὶ, καὶ χρημάτων ἑνὶ ὀπιδεδωκεν αὐτῇ λόγῳ πρεσβυτέρῳ, ὅς ἐκ τῆς πεκουλιαρίων πρεσβυτέρων, ἀλλ' ἐτέρωθεν. ῥαφεί τῷ τῷ Ὁ Πρεσβυτέρῳ οὕτως. ἡ ῥαφεί τῷ τῷ γαμηθεῖσα λόγῳ πρεσβυτέρῳ ὀπιδεδωκεν ὡς ἀνδρὶ χρημάτων, εἴτε δούλῳ ἢ αὐτῷ ὀπισθὰ μὴ, εἴτε καὶ ἀγνοοῦσα, καὶ ἐλευθέρῃ αὐτῷ εἴ) νομιζομένη, οὐ δύναται τούτων τὸν ἀνδρα δεσποτικῶς ποιεῖν, ἀλλ' ἐκείνη μὲν τὰ πρεσβυτέρων οὐ καὶ πρεσβυτέρῳ ἑνὶ. πλὴν εἰ μὴ ἄρα αὐτὰ λαβὼν ὁ ἀνὴρ, οὐσφρευκτουαρίου. μήπω γὰρ αὐτῷ οὐσφρευκτουαρίου ἑνὶ, ἐὰν μὲν αὐτὰ πρὸς τὸν ἀνδρὶ τῷ γαμήσῃ ἢ γυνὴ γένηται ἐλευθέρῃ, τούτῳ καὶ ἐλευθέρῃ αὐτῆς γαμήσῃ, * οὐ πρὸς τὸν ἀνδρα καὶ αὐτῷ συνηγάμῃ, ὅς ἐκ οὕτως ἢ αἰτία τῆς ὀπιδοθέντων λόγῳ δῆθεν πρεσβυτέρῳ, χρημάτων ἀμείβεταί, τούτῳ οὐ γίνεται πρεσβυτέρῳ ὀπιδοθέντα, οὐτε μεταπίπτεται ἢ δεσποτεία τούτων ὅτι τὸν ἀνδρα. καὶ ἀφ' οὗ καὶ ὁ γάμος ἀφαιρῇ, οὐτε δικαίῳ * πρὸς τὸν ἀνδρὸς αὐτὰ λαμβανῇ. ἀλλ' ὁ τούτων δεσποτικῶς ἐκδικεῖται αὐτὰ κινῶν τὴν ἐν ῥέμῃ. πλὴν εἰ μὴ ἄρα οὐσφρευκτουαρίου, ὡς εἴρηται, αὐτὰ ὁ ἀνὴρ, ὡς εἴρηται ὅσο νεμόμενον οὐσφρευκτουαρίου ὁ ἀνὴρ, οἷα δὲ νομίσας ἐλευθέρῃ εἴ) τὸ ὀπιδεδωκεῖν, καὶ bona fide αὐτὰ πρὸς ὅσο νεμόμενος, κυριώτερον ὅτι, ἵνα ὑποπύσῃ μοι, τούτῳ ὁρῶς αὐτῷ εἴποιμι αὐτὸν αὐτὰ καρδάνειν· μόνον εἰ τὸν ἢ πρὸς αὐτὸν ἀρξῇται σιωπήσας γάμος, αὐτὰ οὐσφρευκτουαρίου. ὁ αὐτὸ δὲ φημι, καὶ ἐκ τῆς χρημάτων τούτων πρεσβυτέρῳ ἢ ῥαφεί ὁ ἀνὴρ τὸν ἢ ἀρξῇται γίνεσθαι πρεσβυτέρῳ. ὅτε δὲ ἀρχῇται γίνεσθαι πρεσβυτέρῳ, ὅταν μὲν ὁ συζητῶν τὸν γάμον αὐτὰ οὐσφρευκτουαρίου. εἰ γὰρ πρὸ τῆς τῷ αὐτῆς οὐσφρευκτουαρίου πρεσβυτέρῳ ἑνὶ ὡς εἴπον ἢ ῥαφεί, ὅς ἐκείνηται πρὸς τῆς χρημάτων, πλὴν εἰ μὴ ἄρα νέμεται αὐτὰ, καὶ οὐδέποτε τυχεῖται πρὸς κατέβαλεν, οὐτε δόλω ἐπαύσατο εἴ) νομεί.

Κυρίλλῳ. Δούλη ὀπιδεδωκεν μοι εἰς πρεσβυτέρῳ νομίσματα, εἴτε εἰδὼς ἢ αὐτῆς κατὰσιν, εἴτε καὶ μὴ, οὐ ποιεῖ με δεσποτικῶς, οὐδ' αὖ πρὸς ἐμοὶ οὐσα ἐλευθέρῃ. ἀλλ' αὖ μὴ οἱ τὰ χρημάτων οὐ πρὸς ἢ σφῶν πρὸς τῳ· οὐτε ἀπαίτησιν ἐκ αὐτῶν, εἰ

A maritum: eius morte, non mulieris, exstinguitur ususfructus, quodd ipse & censeatur & sit usufructuarius.

b Si ancilla sciens.] Ancilla quædam quæ libera existimabatur, nupsit cuidam, eique pecuniam quandam in dotem dedit, non ex rebus pecuniariis, sed aliunde. Sic ergo scribit Proculus. Ancilla quæ nupsit, & dotis nomine marito pecuniam tradidit, siue sciens, siue ignorans, siue libera esse existimans, non potest maritum eius dominum facere, sed pecunia manet eius cuius antea fuerat: nisi maritus qui eam accepit, usufruxerit. Nam ea nondum usufructa, si postea mulier quæ apud maritum erat, libera facta fuerit, id est, etiam si ea facta libera, inter eam & maritum constiterit matrimonium, ne sic quidem mutatur causa pecuniæ in dotem data: hoc est, ea data non fit dos, neque eius dominium ad maritum transfertur. Et ideo nec si diuortium factum fuerit, aut dotis iure, aut per condictiorem eam à marito accipit: sed eius dominus eam vindicat: nisi, ut dictum est, maritus eam usufruxerit. Quodd si pro suo possidendo maritus eam usufruxerit, quia existimaret eam quæ dederat, liberam esse, eamque bona fide possideret, propius est ut existimem, hoc est, rectè dicam, eum ipsam lucrificasse: si modò priusquam matrimonium cum eo contractum consistere inciperet, eam usufruxerit. Idem dico, etiam si ex ea pecunia maritus res emerit priusquam dos esse inciperet. Tunc autem incipit dos fieri, si postquam matrimonium constiterit, eam usufruxerit. Nam si ante usufructionem res aliquas, ut dixi, emerit, de pecunia non conuenitur, si eam nec possideat, neque venditori fortè soluit, neque dolo defuit possidere.

CYRILLI. Ancilla pecuniam mihi in dotem dedit, siue sciens, siue ignorans conditionem suam. eam meam non facit, nec si cum apud me esset manumissa fuerit: sed eius manet cuius antea pecunia erat: nec habet eius exactionem, sed

si eam bona fide vsuceperim ante A
matrimonium, vel aliquid ex ea e-
merim, eam lucrifacio.

^c *Nisi eam vsucepero.*] Nam si prius
quàm inciperet cum eo consistere
matrimonium, ancilla fortè facta li-
bera, pecuniam vsucepit, eam lu-
cratur maritus. Si verò postquam
constiterit contractum cum ea ma-
trimonium, ei processit eius vsuca-
pio: eam non lucratur omnino, sed
est apud eum in dotem: hoc enim
sciri potest ex his quæ inferuntur in
hoc dig.

^d *Causam mutare non potest.*] IN NOM.
De mutatione possessionis, lege libro
41. tit. 2. dig. 3. them. 14. & tit. 3. dig.
33. & tit. 4. dig. 2. in fine. & tit. 5.
dig. 2. Lege digest. 39. & them. 3.
dig. 59.

^e *Eam vsucepero.*] Diffusior textus ha-
bet, Eam pecuniam pro suo possi-
dendo vsuceperit. Et ibidem Ste-
phanus adnotat. Duæ enim sunt ge-
nerales possessiones, pro suo, & pro
alieno. Et pro suo quidem posside-
mus quæ propriâ sunt, vel esse pro-
pria existimantur: pro alieno autem
quæ aliena sunt. Hanc autem genera-
lem pro suo possessionem sequuntur
aliquæ speciales possessiones vt pluri-
mum. Qui enim pro suo possidet si
interrogetur, quemadmodum possi-
deat dicit, possideo tanquam domi-
nus. & si interrogetur ex qua causa
vel titulo putet se esse dominum:
possessioni pro suo addit aliam ma-
gis specialem, dicens se possidere ex
causa emptionis, vel donationis, vel
dotis, vel legati: & ita possessionem
pro suo sequitur alia magis specialis
possessio, vel pro emptore, vel pro
donato, vel pro dote, vel pro lega-
to. Ideò autem dixi pro suo posses-
sionem plerumque sequi aliquas spe-
ciales, propter ea quæ capimus ex
venatione, vel ex partu ancillarum,
vel ex alluvione. Quod enim ex his
adquisierimus, pro suo possidemus,
nec vlla sequitur magis specialis pos-
sessio. Accidit autem interdum vt
cùm sit infirma specialis possessio, lo-
cus sit possessioni pro suo: hoc au-
tem non semper, sed cùm res nobis
tradita fuit, nec in causa traditionis
eiusmodi erramus, sed quòd causam præcessisse existimamus. verbi causa, res mihi le-
gata non fuit: & tamen heres perperam, seu per errorem eam mihi tradidit bona fide,

δὲ βόνα φίδε οὐ σκεπτόμεθα αὐτὰ πρὸς τὴν γα-
μου, ἢ ἡ γέγραπται ἐξ αὐτῶν, κερδαίνω αὐτὰ.

Εἰ μὲν γὰρ πρὶν ἢ ὁ πρὸς αὐτὸν ἄρξεται σκώ-
πασθαι γάμος, ἐλθὼν τέρως τὴν γμομένην τὴν δού-
λῃς, τὰ χρήματα οὐ σκεπτόμεθα, ἀποκερδαίνῃ
αὐτὰ ὁ αἰὲρ. εἰ δὲ μὲν ὁ συστῆναι τὸν γάμον πρὸ-
έλθῃ αὐτῷ ἢ ἐπ' αὐτοῖς οὐ σκεπτόμεθα, οὐκ ἀπο-
κερδαίνῃ αὐτὰ καθάπαξ. μὲν δὲ πρὸ αὐτῶν λόγων
ποροῖς. τὸ γὰρ ὅτι ἀφ' ἧς ὅτι φερεται μὲν
ἐν τῷ πρὸντι διγέτω μαθεῖν.

Τοῦ Ανανύμου. Περὶ τῆς ἐναλλαγῆς τῆς νο-
μῆς, ἀνάγνωθι βιβλ. μα'. β'. διγ. γ'. θεμ. ιδ'.
καὶ β'. γ'. διγ. λγ'. καὶ β'. διγ. β'. ὁ τέλος,
καὶ πτ. ε'. διγ. β'. ἀνάγνωθι διγ. λθ'. καὶ ὁ γ'.
θεμ. τδ' ιθ'.

Τὸ πλάτος ἐχθ'. οὐ σκεπτόμεθα αὐτὰ πρὸς
τοῦ νεμόμενος. καὶ τὸ ἀναγράφόμενος ὁ Στέφα-
νος φησιν. δύο γὰρ εἰσι γμοικὴ νομῆ, ἡ πρὸς τοῦ
καὶ ἡ πρὸς ἀλλότρου. καὶ πρὸς τοῦ μὲν νεμόμεθα πρὸ
ἴδμε, ἡ νομιζόμεθα ἴδμε εἰ. πρὸς ἀλλότρου δὲ πρὸ
ἀλλότρου. ταύτη ὅτι πρὸς τοῦ νομῆ γμοικὴ τυ-
χούση καὶ ἰδικαί πινες πρὸς ποντα νομῆ, ὡς ὅτι
ὁ πλῆξον. ὁ γὰρ πρὸς τοῦ νεμόμενος καὶ ἐρωτώ-
μενος πῶς νέμεται, λέγει ὅτι ὡς δεσπότης νέμεται.
καὶ ἐρωτῆται πῶς αἰτίαν, ἢ τοῦ πλῆξον δι' οὗ δε-
σπότης εἰ νομῆ, πρὸς τῇ πρὸς τοῦ νομῆ
καὶ ἐτέρῃ ἰδικωτέρῃ νομῇ λέγων τυχόν, ἀπὸ
ἀγορασίας, ἢ δωρεάς, ἢ ποροῖς, ἢ ληγάτου. καὶ
δύο σκεπταί τῇ πρὸς τοῦ νομῆ πρὸς ποροῖς ἐτέρῃ
πρὸς ἰδικωτέρῃ νομῇ, ἢ πρὸς ἐμπό, ἢ πρὸς dona-
to, ἢ πρὸς dote, ἢ πρὸς λεγάτο. ἀφ' ἧς τὸ δὲ
εἰπον ὅτι τῇ πρὸς τοῦ νομῆ πρὸς ποντα καὶ ἰδικαί
πινες, ὡς ὅτι ὁ πλῆξον, ἀφ' ἧς τὰ ἀπὸ τῆρας γμο-
κατόμεθα, ἢ ἀφ' ἧς τῆς γμοπαμνῶν, καὶ ἀφ' ἧς πῶς
ἀλλότρου. ὁ γὰρ αἰ ἐν τούτων κτησάμεθα, πρὸ
τοῦ νεμόμεθα, μὴ πρὸς ποροῖς ἐτέρῃς ἑνὸς ἰδι-
κωτέρας νομῆς. συμβαίνει δὲ ὅτε καὶ ἀδε-
νούσης ἰδικῆς νομῆς, χώρα γίνεται τῇ πρὸς τοῦ
νομῆ. τὸ δὲ οὐκ αἰ, ἀλλ' ὅτε καὶ πρὸς τῇ
ἡμῖν ὁ πρὸς γμο, καὶ οὐ πλάσμεθα πρὸς τῇ αἰ-
τίαν τῆς ποιούσης τῇ ἀδούσεως, ἀλλὰ πρὸς τῇ
ταύτης πρὸς πρὸς. οἱ οὐκ ἐληγατεύθη μοι
πρὸς γμο, καὶ ὁμοῦ ὁ κληρονόμος ποροπετῶς, ἢ τῇ
καὶ πλάσμε τὸ μοι τῇ ἀδούσεως βόνα φίδε.
δηλοῖται

δηλονότι ἀλλότριον ὄν. οὐσκαπιτεύω νῦν Διὰ Α
 τῆς παρὰ τοῦ νομῆς, οὐ μὲν Διὰ τῆς παρὰ λη-
 γάτο. ἢ γὰρ παρὰ ληγάτο νῦν ἀδενεῖ, ὅτι μὴ
 ἐληγάτευθῃ μοι. πλάνη δὲ νομῆς οὐκ ἔστιν, ὅτι
 καὶ ὁ δέδωκεν ὡς ἀπὸ ληγάτου δέδωκεν, καὶ ἐγὼ
 πάλιν ὡς ἀπὸ ληγάτου ἐλάμβανον. καὶ ὅτι
 πλάνη μὲν οὐκ ἐχρεώτο παρὰ τὸν τῆς νομῆς ὑπλ.
 ἢτοι παρὰ τὴν αἰτίαν τῆς παρὰ τοῦ νομῆς, οὐκ ἔχει δὲ
 ἀληθῆ τὴν παρὰ τοῦ νομῆς ἢ παρὰ τοῦ νομῆς, εἰκό-
 τως οὐ Διὰ τῆς παρὰ ληγάτο, ἀλλὰ Διὰ τῆς
 παρὰ τοῦ νομῆς οὐσκαπιτεύω, ὡς ὁ Πομπωνίου
 φησιν ἐν τῷ μα'. βιβλ. ὑπλ. ι'. διγ. δ'. οὐσκα- Β
 πιτῶν δὲ παρὰ τοῦ νομῆς, καὶ ἐνταῦθα ὡς ἀλλότριον νε-
 μόνος παρὰ τοῦ νομῆς ὡς ἴδον εἰσάσε ὡς παρὰ δε-
 ρελίκο παρὰ τοῦ νομῆς, καὶ τῷ τοῦ νομῆς ἐγὼ καὶ ὡς
 παρὰ τοῦ νομῆς λαβὼν, ἐνεμήσω δηλονότι παρὰ
 μέο. πάλιν γὰρ ἐν τῷ Διὰ τῆς γυναικὸς οὐτέστι
 τῆς παρὰ τοῦ νομῆς οὐσκαπιτεύω, ὡς ὁ
 Παῦλος ἐν τῷ αὐτῷ μα'. βιβλ. ὑπλ. ζ'. διγ.
 δ'. φησί. Εἰ μὲν τοι πλάνη καὶ νομῆς εἴ
 παρὰ τοῦ νομῆς ὅ μὴ ὄν παρὰ τοῦ νομῆς, οὐκ οὐ-
 σκαπιτεύω, οἷα δὲ πλάνη καὶ παρὰ τοῦ νομῆς
 τὴν αἰτίαν τῆς παρὰ τοῦ νομῆς. ὡς ὅτι τῇ παρὰ
 τοῦ νομῆς καὶ ἰδικωτέρῃ ὡς ὅτι ὁ πλείστον C
 πρὸς τοῦ νομῆς, μὴ ταυμάσης, εἰ τὸν παρὰ τῆς
 θεοπαίτης λαβὼν παρὰ τοῦ νομῆς λόγῳ δῆθεν
 παρὰ τοῦ νομῆς, παρὰ τοῦ νομῆς καὶ ὁ πρὸν δίγρον
 εἶπον ὁ Περικλῆς, καὶ οὐκ εἶπεν παρὰ τοῦ νομῆς.
 ὁ γὰρ παρὰ τοῦ νομῆς καὶ βόνα φίδε, ὡς τε-
 θεμάτισται, πρῶτος δὲ καὶ παρὰ τοῦ νομῆς
 ὡς γὰρ ἀπὸ παρὰ τοῦ νομῆς καὶ ὡς ὅτι καὶ, νέμε-
 ται ταῦτα, νομίζων τῷ τὸν ὑπλ. εἴ
 τετίας ὅτι δὲ τῆς παρὰ τοῦ νομῆς ζητήσεως οὐ χῶ-
 ρα τῇ παρὰ τοῦ νομῆς, ὅτε μὴ παρὰ τοῦ νομῆς ὁ γά-
 μος. Διὰ τῆς γὰρ μάλιστα οὐσκαπιτεύω παρὰ D
 τῇ γάμῳ, τὰ αὐτὰ δεδωμένα καὶ τῷ τὸν ὅτι
 κερδαίνει, καὶ οὐ λογίζεται τῇ γυναικί, ὅτι μὴ
 Διὰ τῆς παρὰ τοῦ νομῆς ταῦτα οὐσκαπιτεύω.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Καλῶς ἐπελάττω νομί-
 ζειν αὐτὴν ἐλευθέρην εἶναι, ὡς ἢ παρὰ τοῦ
 οὐσκαπιτών βόνα φίδε, * καὶ ὡς εἶπε τοι, πό-
 τε γίνεται παρὰ τοῦ νομῆς, ὅτε μὴ παρὰ τοῦ νομῆς
 γάμον αὐτὰ οὐσκαπιτεύω ὁ αἰὲρ. Εἰ γὰρ
 παρὰ τῇ γάμῳ αὐτὰ οὐσκαπιτεύω, ἀπο-
 κερδαίνει, ὡς ἀνωτέρω φησας εἶπεν ὁ Περ-
 κλῆς.

Basil. Tom. IV.

cum scilicet aliena esset. Eam nunc
 vfucapio per possessionem pro suo,
 non autem per possessionem pro lega-
 to. Pro legato enim possessio nunc
 infirma est, quoniam mihi legata non
 fuit. Non est autem error possessio-
 nis, quoniam & qui dedit, quasi ex
 legato dedit, & ego rursus quasi ex
 legato accepi. Et quoniam error
 quidem non fuit in titulo possessio-
 nis, seu in causa traditionis, non ha-
 bebat autem traditio veram causam
 præcedentem: meritò non vfucapio
 per possessionem pro legato, sed per
 possessionem pro suo, vt ait Pom-
 ponius in lib. 41. tit. 10. dig. 4. V-
 fucapit autem quis pro suo, etiam
 cum rem alienam possidens tanquam
 suam pro derelicto habuit, & ego
 rem inueni, & tanquam pro dere-
 licto habitam accipiens possedi pro
 meo. Rursus enim hîc quoque per
 generalem, hoc est pro suo possessio-
 nem vfucapio, vt ait Paulus lib. eo-
 dem 41. tit. 7. dig. 4. Sed si erraue-
 ro, & pro derelicto esse putauero
 quod pro derelicto habitum non e-
 rat, non vfucapio, quòd errem et-
 iam in ipsa causa pro suo possessio-
 nis. Quamobrem quia pro suo pos-
 sessionem quædam plerumque ma-
 gis specialis sequitur possessio, ne
 mireris, si eum qui ab ancilla pecu-
 niam in dotem accepit, pro suo pos-
 fidere in hoc digesto dixerit Pro-
 culus, non pro dote. Qui enim pro
 dote possidet, & bona fide, vt pro-
 ponitur, omnino etiam pro suo pos-
 fidet. quasi enim ex causa dotis pe-
 cuniam acceptam possidet, existi-
 mans se eius dominum esse. In pro-
 posita autem quæstione non est lo-
 cus possessioni pro dote, quando
 nondum erat matrimonium. Pro-
 pterea enim qui ante matrimonium
 vfucapit, ea quæ ei data sunt hoc
 modo lucrificat, eaque vxori non
 imputat, quoniam ea non vfucapit
 per possessionem pro dote.

IN NOMINATI. Rectè posuit me
 existimasse eam liberam esse, prius-
 quàm procederet vfucapio bona fi-
 de, & vt dixit, ea tunc dos fit, quan-
 do postquam secuta fuerint nuptiæ,
 eam vfucepit maritus. Nam si eam
 vfucepit ante matrimonium, lucrifi-
 cat, vt dixit superius Proculus.

Fff

Si enim cum eam non vſucapiſſet ante matrimonium, perſeueravit eam poſſidere conſtante matrimonio, eam nullo modo lucratur. Siue enim eam non vſucapit, eam vindicat dominus, etiam ſi cum eo inceperit eſſe matrimonium, vt diximus in hoc dig. niſi extraneus eam ſic dedit ab initio, vt quandoque ſecutiſ nuptiis dotis efficiantur res data: hoc eſt, iure irrevocabili, vt didiciſti in fine 8. dig. Siue eam vſucapit, quoniam, vt dixi, matrimonium conſtitit, dos efficitur, & cum dotem acceperit, obligatur mulieri. Nam cum pecuniæ quæ à muliere tempore ſervitutis ei in dotem data ſunt, apud eum exſtant, & in eius dominio ſunt, aut per vſucapionem, aut quia erant quidem peculiares quæ data ſunt pecuniæ, eas autem non ademit dominus cum eam manumifit, dotis ſine dubio efficiuntur. Hoc enim te antea docuit Vlpianus dig. 39. huius tit. in caſu propoſito.

Cum ex pecunia ſibi in dotem data res comparavit: quia nec nummos poſſidet, neque dolo deſit poſſidere, neque ab ea quæ dedit convenitur, nec ab eo qui re vera eſt pecuniæ dominus.

^f *Licet pater initio nuptias.*] Quædam filiafamilias ignorante patre nupſit, & puella ipſa, aut alius pro ea (non enim refert) dotem dare promiſit. His autem ita peractis, cum poſtea pater reſciuiſſet, ratum habuit matrimonium, ita vt id confirmaretur ex euentu. Quæritur an valeat ſtipulatio dotis, & poſſit maritus ex ſtipulatu agere ad exactionem dotis promiſſæ. Dicit ergo Papianus, Dotis promiſſio non ideo erit inutilis, quod ignorante initio patre nuptiæ fuerint, ſi modò pater poſtea nuptiis conſenſerit. Omnis enim initio facta dotis promiſſio, tacitam conditionem habere videtur, ſi nuptiæ ſecutæ ſint. Cum ergo ex euentu patris conſenſu conſtiſſet matrimonium, meritò valet dotis ſtipulatio. Nam & ſi minor annis duodecim cum videretur nubilus, iuncta matrimonio fuerit, & quis pro ea dotem promiſſerit, tunc dotem maritus petere poterit, cum puella maior duodecim annis apud maritum eſſe cœperit.

A Εἰ γὰρ μὴ οὐσκαπίτωσας πρὸ τῆς γάμου ἐμείνεν αὐτὰ τῷ γάμου συζάντος νεμόμενος, οὐκ ἀποκερδαίνει αὐτὰ πρυτελῶς. εἴτε γὰρ μὴ οὐσκαπίτευσεν αὐτὰ, οὐκ ἀδικεῖ αὐτὰ ὁ δεσπότης, καὶ ὁ παρὸς αὐτὸν ἡρξάτο σπυρίσασθαι γάμος, ὡς εἴπομεν ἐν τῇ περὶ τῶν διγέσων. πλὴν εἰ μὴ ἄρα πλὴν ἀρχὴν ἐξ ὧτις τις οὕτως αὐτὰ ἐπιδεδωκεν, ἵνα ὅτε δὴποτε παροβαλόντων τῆς γάμου γήνηται παροῖξ τὰ ἐπιδοθέντα, τοῦτέστιν ὡς δωρομήνους αἰαφαιρετῶς διχάσῃ τῇ γυναικί, ὡς ἐγνωσ παρὸς τὸ τέλος τῆς ἡ. διγ. εἴτε οὐσκαπίτῃσεν αὐτὰ ἀφ' ὅτου συζῆναι κατὰ τὸν εἶπον τὸν γάμον, γίνεται παροῖξ, καὶ ὡς παροῖκα λαβὼν ἐνοχρὸς ἐγίνετο τῇ γυναικί. τῇ γὰρ τῷ τῆς γυναικὸς καὶ τὸν τῆς δούλης καρὰν ἐπιδοθέντων αὐτὰ χρημάτων λόγῳ δῆθεν παροικὸς φαινομένων περὶ αὐτὰ, καὶ ὑποτῷ δεσποτεῖαν αὐτὰν γινόμενων, ἢ ἀφ' ὅτου οὐσκαπίονος, ἢ ὅτι περὶ περὶ κληρονομία μὴ ὡς τὰ ἐπιδοθέντα χρήματα, οὐκ ἡδέμπτῃσεν δὲ αὐτὰ ὁ δεσπότης ὅτε πλὴν παροικίας ἢ παροικίας ἢ παροικίας ἢ παροικίας ἀμφιβολῶς. τῷτο γὰρ οἱ φθάρσας ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῇ λθ'. διγ. τῷ περὶ τῶν διγ. ἐπὶ τῷ ὑποκλειμένου γέματος ἐδίδαξεν.

C Ενθα ἐκ τῆς ἐκδοθέντων αὐτὰ νομισμῶν λόγῳ δῆθεν παροικὸς ἡρξασε παρὰ γάμου ὅτι μὴτε νέμεται, οὐτε τῷ τῆς δεδωκυίας ἐνίσταται, οὐτε τῷ τῷ τῇ ἀληθείᾳ τῆς νομισμῶν κυρίου.

D Κόρη τις ὑπεξῆσθα τῷ πατρὶ ἀγνοῶντος σπυρίσας γάμον. καὶ αὐτὴ ἡ κόρη, ἢ ἑτεροῦς τις ὑποτῷ αὐτῆς, ἔστω γὰρ ἀδελφὸς, ἐπηρεώτῃ παροῖκα διδοῖα. τοῦτων δὲ οὕτω γινόμενων, μὴ ταῦτα νομῶς ὁ πατὴρ ῥατοναβίτῃσιν τὸν γάμον, ὡς ἐρράσῃ αὐτὸν ὅτι ἀποτελέσματος. ὅτι (ὡς τοῦτο, ἀφ' ὅτου) ἢ παρὶ τῷ παροικὸς ἐξ ἐπιπολέτου, καὶ διώταται ταῦτα κινῆναι εἰς ἀπαίτησιν τῷ πατρὶ ἡγεσίης παροικὸς. λέγει οἶναι ὁ Παππιανὸς, ἢ τῷ παροικὸς ἐπηρεώτῃσιν ὅτι ἀφ' ὅτου ἐστὶν αἰχμυρὸς, ὅτι τῷ πατρὶ ἀγνοοῦντος τῷ ἀρχὴν οἱ γάμοι γερῶναι, μόνον εἰ μὴ ταῦτα τὸν γάμον σπυρίσας ὁ πατὴρ. πᾶσα γὰρ παρὶ παροικὸς γινόμενης τῷ ἀρχὴν ἐπαγγελία, σπυρίσας αἰρεσιν ἔχον δοκεῖ πλὴν ἐὰν παροικίας οἱ γάμοι. τῷ γάμου οἶναι ἐξ ἀποτελέσματος τῇ τῷ πατρὶ σπυρίσας συζάντος ἐρράσῃ, εἰκότως ἢ τῷ παροικὸς ἐπηρεώτῃσιν. καὶ γὰρ ἐνθα τίς ἢ τῶν ὅτι ἡ. ἐν αὐτῇ ὡς ἐφ' ἡμῶς ἐστὶν δοκῶσα σπυρίσας, τότε διώταται τῷ παροικὸς ὁ αἰὲρ ἀπαίτησιν, ὅτι ἡ κόρη μείζων τῆς δώδεκα ἐστὶν γινόμενης τῷ πατρὶ ἀνδρὶ μὴν ἀρξῆται.

Quod enim vulgò dicitur, dotis promissionem in primis duntaxat nuptiis parere obligationem, nec manere firmam, si mulier post matrimonium cum alio contractum diuortens illi nupserit cui initio dotem promisit; tunc locum habet, cum post dotis promissionem aliæ intercesserunt nuptiæ. Nam si post dotis, ut dixi, promissionem, alij, non ei cui dotis promissio facta est, nupserit, exstinguitur ex promissione dotis nata ex stipulatu actio, & non renouatur, etiam si hoc soluto matrimonio, illi nupserit cui initio dotis promissio facta fuit.

CYRILLI. Si puellæ matrimo-
nium pro qua quis dotem promissit,
cùm esset initio inutile, vel quòd
cùm in mea potestate esset ignoran-
te me nupsit, vel quòd erat impu-
bes, vel consensu meo, vel puber-
tate confirmatum fuerit: dos debe-
tur, quòd tacitam habeat conditio-
nem, si secutæ sint nuptiæ. Tunc
enim meritò dicimus initio promissam
dotem secundis nuptiis adimi,
cùm intercefferunt aliæ nuptiæ.

Hoc didicisti toto tit. dotis pro-
missionem tacitam habere conditio-
nem, si nuptiæ fuerint secutæ.

ENANTIOPH. Tunc enim ratum est matrimonium tit. 2. dig. 4. Lege etiam huius tit. dig. 74. In dig. 13. tit. 5. lib. 48. dicitur à tempore consensus, non retro confirmari matrimonium. Atqui rati habitio retrahitur, & ab initio confirmat quod actum est, vt libro 4. Cod. tit. 28. constit. 7. Sed dici potest, forrè in nuptiis non retrahi, vt dictum est in alio casu lib.

D INNOMINATI. Non obstat dig.
64. ibi enim & primæ nuptiæ secutæ
sunt, & dos fuit constituta.

8 *Cum alie nuptie intercesserint.*] Hoc etiam Pomponius tradidit dig. 4. tit. præcedentis. Memineris eorum quæ dicta sunt à Celso in principio dig. 58. & ne tibi videatur contrarium thema ultimum dig. 59. Ancillam enim ibi proponit puellam pro qua alius dotem dedit: & meritò ex eo quòd postea constiterit matrimonium puella manumissa, & ex mente eius qui dedit, dotem æstimat ei consti-

Bafil. Tom. IV.

tutam. Cum ea enim quæ serua erat, A ne spes quidem erat matrimonij.

^h Si post diuortium.] Mulier quædam prædia in dotem promisit : verum prædiis nondum traditis contractum est matrimonium, & contractum solutum est diuortio. post solutum autem matrimonium longo tempore ea prædia possedit marito sciente. Dicit ergo Papianus, Si post solutionem matrimonij, sciente marito mulier longo tempore possedit prædia, quæ in dotem dare promisit: videtur maritus tacite conuenisse ne dotem peteret: & si postea ipsa prædia petierit, pacti exceptione repellitur.

ⁱ Longo tempore.] Id est, decennio vel vicennio. Nam si dixeris xxx. ne quidem actionem ex stipulatu intendere posset, cum tricennio extincta esset. Omnis enim actio in personam & in rem, præter hypothecariam extinguitur spatio triginta annorum, ut habetur lib. 7. Cod. tit. 39. constit. 3.

^k Conuenisse tacite videtur.] INNOM. Quia fortè conuenerat ut maritus dotem lucraretur.

^l Mulier pecuniam.] Mulier quædam cui Titius debebat cum usuris, nubens cuidam promisit ei dare dotem his verbis, Quod mihi Titius debet cum usuris futuri temporis, hoc erit tibi in dotem. Dicit Papianus, non solum sortem quam Titius debet, videri in dotem dari, sed etiam usuras quæ currunt, non solum ex quo dos promissa fuit, sed etiam ex quo contractum est matrimonium. Lege dig. 4. sequ. tit.

INNOMINATI. Lege cap. 78. & inuenitur maritus habere usumfructum eorum quæ adquiruntur ex sorte & usuris, ad similitudinem dig. 4. tit. 4.

CYRILLI. Usuræ debiti quod cum futuris usuris mulier in dotem dedit, dotem augent.

^m Usuræ dotis promissæ.] Hæc habe in modum præuix inspectionis. Didicisti lib. 1. de rebus, tunc usuras currere cum permissa est sortis petitio. Cum autem sortis differtur petitio, nec usuræ petuntur, nisi de his specialiter conuenerit. verbi causa, mutuos aureos centum dedi, & usuras

συζῆσθαι. πρὸς δούλειον γὰρ ἐπὶ τῷ γάμῳ σου, οὐτε ἐλπίς ἔσται τοῦ γάμου.

Γυνὴ τις ἀρξὺς ἱναὲς ἑπέχετο διδόναι λόγον πρὸς αὐτὸν. ἀλλὰ μήπω τῷ ἀρξῶν δόθεντων συνέστη ὁ γάμος, καὶ συζῆς διελύθη. μετὰ δὲ μὲν τῷ γάμῳ λύσιν ἔχουσα τοὺς ἀρξὺς, καὶ ὅτι πολὺ αὐτὴς νενομίσθη χρόνον, τὸ πρὸ γινώσκοντος τῷ ἀρξῶν. λέγει τοίνυν ὁ Παπιδανός, εἰ μὲν πρὸ τῷ γάμῳ ἀφελισιν, εἰδότος τῷ ἀρξῶν ὅτι πολὺ ἐνεμήθη χρόνον ἢ γυνὴ τοὺς ἀρξὺς οὐκ ἔπεχετο διδόναι λόγον πρὸς αὐτὸν, δοκεῖ σιωπῆσαι γυναικὶ παύσειν τὸν ἀρξῶν, ὡς οὐκ ἀπαίτηται πρὸς αὐτὸν. καὶ μὲν ταῦτα κινήσει πρὸς τοῦτων αὐτῶν τῷ ἀρξῶν, ἐκβάλλεται παύσειν τὸν ἀρξῶν.

Δεκαετίαν νόησον, ἢ εἰκοσαετίαν. εἰ γὰρ εἴποις τριακονταετίαν πρὸς ἀρξῶν οὐδὲ κινήσει δυνάτω λοιπὸν τῷ ἀρξῶν λατὸν δεκαετίαν αὐτῶν τῷ τριακονταετίαν. πάντα γὰρ τρισσεύα τε καὶ ἑνὶ ἑκατομμύριον, τῷ τριακονταετίαν δεκάδι δεκάδι, ὡς κεῖται βιβλ. ζ'. τῷ κώδικος βιβλ. λθ'. ἀφ. γ'.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἰσως ἐκ συμφώνου ὁφείλοντος κέρδος εἶναι.

Γυνὴ τις χρεωστωμένη πρὸς Τίτιον ἱναὲς ἐντοκὸν χρέος γαμοῦ ἱναὲς, πρὸς αὐτὸν ἑπέχετο αὐτῶν διδόναι. τοῖς χρεωστωμένοις ῥήμασιν ὁ ἀρξῶν Τίτος χρεωστῇ, καὶ μὲν τῷ τόκῳ τῷ μέλλοντος χρόνου, τῷ ἔσται ἐν πρὸς αὐτὸν. λέγει τοίνυν ὁ Παπιδανός, μὴ μόνον τὸ κεφάλαιον ὁ ἀρξῶν Τίτος χρεωστῇ δοκεῖν ὅτι δίδου λόγον πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς τόκους τοὺς τρέχοντας, οὐ μόνον ἀφ' οὗ γέγονεν ἢ ὑποχρεώσεως τῷ πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ συνέστη ὁ γάμος. ἀνάγνωθι τὸ δ'. διλ. τ'. ἐξῆς πτ.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἀνάγνωθι διλ. οἱ. καὶ δεῖσκειται ὁ ἀρξῶν χρεῶν τῷ πρὸς αὐτὸν ἔχων πρὸς αὐτὸν ποίησιν πρὸς ἐκ τῷ κεφαλαίων καὶ τόκῳ καὶ μισθῶν τῷ δ'. διλ. τῷ δ'. βιβλ.

Κυρίλλος. Οἱ τόκοι τῷ χρέους * μὲν τῷ μέλλον- * των τόκῳ ἐν πρὸς αὐτὸν ἐπέδωκεν ἢ γυνὴ, αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν.

Ἐπεὶ ταῦτα ὡς ἐν πρὸς αὐτὸν. ἔγνωσεν ἐν πρὸς αὐτὸν τῷ δὲ ῥέβους βιβλ. βιβλ. α'. διλ. μ'. ὅτι τότε τρέχουσιν οἱ τόκοι, ὅτε καὶ ἡ κεφαλὴ ἀπαίτησις ὅτι τρέπαπ. ὅτι τῷ κεφαλαίῳ ἐν ὑποχρεώσεσιν, ὅτε οἱ τόκοι ἀπαίτησιν, εἰ μὴ συμφώνως ἰδικῶς πρὸς τοῦτων γίνονται. οὐδὲ δὲ νομίματα παρ'. καὶ

ἐπηρώτησα αὐτὰς τὸς τοκοῖς. ἐπηρώτησα δὲ καὶ πλὴν ἅπλῃ τῶν χρόνων μὲν ἔτη δύο. τῶν δὲ δύο ἐτῶν ὅσον ἀπαιτῶ τοκοῖς· πλὴν εἰ μὴ οὕτως εἴπω· ὁμολογεῖς διδόναι μοι καὶ τοκοῖς ἀπὸ τῆς σήμερον ἄρχοντες τρεῖς ἡμέρας· ὅτι οὗν τὸ μεμαθήκας, ἐλθέ· καὶ ὅτι ὁ ποροκείμενον. γυνὴ γὰρ μου μένη δέδωκε λόγῳ ποροκίς χίλια νομίματα, καὶ ἐπηρώτησε πλὴν ἀνὰ δώσιν τῆς ποροκίς οὕτως, ὃ ἄνθρωπος ὁμολογεῖς. Διὰ λυομένης τῆς γάμου διδόναι μοι τὰ χίλια νομίματα; καὶ ἐπηρώτησε πλὴν ἀνὰ δώσιν τῆς ποροκίς μὲν τῶν τόκων τῶν ἀπὸ (* τῆς ἐνιαυτοῦ ποροκίς δραπετοῦ) διελεύθῃ ὁ γάμος, καὶ ποροκίς δραπετοῦ ἐνιαυτός· ἀλλὰ μὲν πλὴν τῆς ἐνιαυτοῦ ποροκίς δραπετοῦ, μήπω τῆς ποροκίς ἀπαιτηθείσης, ἢ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα πάλιν ἐπαμύνηται, καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν ἀναεώσατο γάμον. τριετὴ δὲ χρόνον καὶ ὁ δεύτερος οὗτος γάμος συζῆται, διελεύθῃ. ὁ ζῆλον μόνον, ἄρα οὐ μόνον τῆς ἐνιαυτοῦ ποροκίς δραπετοῦ μὲν πλὴν τῆς ποροκίς γάμου διὰ λυομένης, ἕως οὗ ὁ δεύτερον συνέστη συνωικήσιον, ἀλλὰ καὶ τῆς τριετίας ἐνιαυτοῦ ἐφ' ὃν ὁ δεύτερος συνέστη γάμος, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπαιτηθείσεται τοκοῖς. λέγει ὁ Παπιδός, τῆς μὲν ἐνιαυτοῦ τῆς μετὰ πλὴν διὰ λυομένης τῆς ποροκίς γάμου, τὸν ἀπαιτηθείσεται. τῶν δὲ τριετίας ἐνιαυτοῦ, καὶ οὗτος ὁ δεύτερος συνέστη γάμος, ὅσον ἀπαιτηθείσεται τοκοῖς. ἐπεὶ δὲ τῶν δύο γάμων συζῆται, οὐτε ἠδυνάτο πλὴν ποροκίς ἢ γυνὴ ἀπαιτεῖν. τῆς δὲ ποροκίς ἀπαιτεῖσθαι μὴ δυναμένης, οὐχ οἶόν τε ὡς τοκοῖς δραπετῶν.

Μετὰ τὸ συζῆσαι τὸν δεύτερον γάμον, ὅσον ἀπαιτοῦνται τοκοῖς. ὥστε μετὰ τὸ διὰ λυομένης τὸν ποροκίς γάμον, ἀπαιτεῖται τοκοῖς ὁ ἄνθρωπος ἅμα τῇ διὰ λυομένης τρεῖς ἡμέρας. καὶ γὰρ τὰ πόνηδε, νοῦμερ καὶ μνήσουρα, μετὰ ἐνιαυτοῦ ἀπαιτεῖσθαι φησὶν ἢ διὰ λυομένης, ἀλλ' οὗν ἐνταῦθα χάριν ὅσον ἔχει, ὅτι πλὴν ποροκίς, καὶ τοκοῖς ἰδικῶς ἐπηρώτησεν ἢ γυνὴ ἀπαιτεῖσθαι αὐτῇ τῆς γάμου διὰ λυομένης.

Ἐπορευομένης γὰρ ἢ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ποροκίς, καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν ἀναεωμένη γάμον, δοκεῖ σιωπηρῶς τὰ ποροκίς ὁποδοῖντα πρὸ αὐτῆς λόγῳ ποροκίς, αὐτῆς αὐτὰ κατὰ τὸ δεύτερον τῆς συνωικήσιον ὅτι διδόναι, ὡς ἔγνωσεν ἐν ταῖς μ'. διγας. τῆς πρὸντος ἔτι.

Basil. Tom. IV.

A stipulatus sum. Stipulatus autem etiam sum debitum mihi reddi post duos annos. Duorum annorum usuras non petam: nisi ita dixerim: Promittis usuras etiam mihi dare ex hac die incipientes currere? Cum hoc ergo didiceris, accede ad propositum. Mulier quaedam nuptura mille nummos in dotem dedit, & dotem reddi sic stipulata est, Promittis, o vir, soluto matrimonio dare mihi mille nummos? & stipulata est dotem sibi reddi cum usuris quo tardius sibi post annum redderetur.

B Solutum est matrimonium, & annus præterit: verum anno elapso, cum nondum dos petita esset, mulier ad virum rediit, & cum eo matrimonium renouavit. Cum autem triennio hoc quoque secundum constitisset matrimonium, solutum fuit. Quæritur, utrum non solum anni qui præterit post dissolutionem primi matrimonij, donec secundum contractum est matrimonium, sed etiam trium annorum quibus secundum constitit matrimonium, à marito exigentur usuræ. Papianus ait, anni quidem qui ex die soluti primi matrimonij præterit, usuræ petentur. trium verò annorum quibus constitit secundum matrimonium, non petentur. Nam cum secundum constaret matrimonium, dotem mulier exigere non poterat. Cum autem dos exigere non posset, usuræ currere non poterant.

C Non etiam ex die.] Postquam secundum contractum est matrimonium, usuræ non petuntur. Quamobrem postquam primum solutum fuit, à marito usura petitur, quæ incipit currere simulatque solutum fuerit.

D Nam etsi quæ pondere, numero & mensura constat, post annum peti dicat constitutio; hic tamen locum non habet, quia mulier dotem & usuras specialiter sibi reddi stipulata est soluto matrimonio.

Mulier enim reuerfa ad priorem virum, & cum eo renouans matrimonium, tacite videtur ea quæ nuper in dotem data fuerant, rursus ei dare in secundo matrimonio; ut didicisti in 40. dig. huius tit.

Fff iij

INNOMINATI. Didicisti lib. 12. A tit. 1. dig. 40. vsuras crescere ex mora tardius solutæ fortis, Licet autem mulier vsuras non promiserit, si tamen in danda dote moram fecerit: post biennium vsuras trientes præstat, vt lib. 5. Cod. tit. 12. const. 31. Eisdem autem vsuras præstat maritus, si dotem quæ in rebus mobilibus consistit intra annum ex die soluti matrimonij non reddat, vt tit. 13. eiusdem 5. lib. Cod.

• *Maritus promissus vsuras.*] Mulier quædam alicui nuptura, cum dotem tunc dare non posset, promisit ei dare mille nummos dotis nomine: promisit autem ei quoque vsuras soluere, si post contractum matrimonium fors ei soluta non esset. His ita peractis, maritus cum peregrè ageret, hoc modo ei scripsit. Quoniam adesse non possum, & nuptias facere, perge in domum meam quasi vxor omnia factura quæ nuptiarum sunt. Cum autem domum eius venisset, mulier ex bonis viri sumptus non fecit, nec in se, nec in seruos suos. Quod autem cum ex literis mariti venerit in domum eius, eius vxor sit, & cum ea ipso etiam absente contractum sit matrimonium, didicimus in 5. & 6. dig. tit. præcedentis. Verum reuersus maritus sortem & vsuras petere ab vxore vult. Dicit ergo Papianus eum non posse vsuras petere. Vsura enim promissæ erant propter impensas quæ in eam fierent. Cum autem nulli in eam sumptus facti sint, impudenter facit qui vsuras ab ea petere vult. Quæstio. Quid si mulier vsuras etiam specialiter non promiserit, an vsura dotis ab ea petentur, si post contractum matrimonium dotem promissam soluat? Stephanus. Peruntur quidem, sed non statim, sed post biennium à die contracti matrimonij. Et hoc dicit 5. lib. Cod. 12. tit. ult. tit. constitutio, quæ de ea re plenius tractat.

P *Si arbitratiu faceri.*] **INNOMIN.** Lege lib. 24. tit. 3. dig. 42. them. 3. Hæc habe in modum præuix inspectionis. Si quis fundum legauerit, aut promiserit, nec constet quem legauerit aut promiserit, legatum inutile est, & stipulatio inutilis. Quo

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἀνάγνωθι βιβλ. ιβ'. τιτ. α'. διγ. μ'. ὅτι οἱ τόκοι * ὥσπερ ποίησιν ἐξ ἀγνώρι- * *Lo-
corruptus. Hern. vertit. cres. cunt. αὐξάνονται.*
σιώης τῆς τῆ κεφαλῆς κατὰ βολῆς. καὶ ἐὰν δὲ μὴ ὁμολογῇ τὸν κῆρυγόν, ὁ μὲν δὲ ὑπὸ τῆς δου-
ναι τὴν ποροῖκα, μεθοδύεται μὲν διετίαν τελε-
τίας ἐκαπτης, ὡς βιβλ. ε'. τῆ κώδικος τιτ. ιβ'. διγ. λα'. τὸν αὐτὸν δὲ τόκον δίδωσιν ὁ αἰὲρ, μὴ ἀποδι-
δοῖς τὰ κινήτα μὲν λύσιν τῆ γάμου, εἴσω ἐνιαυτοῦ, ὡς τιτ. ιγ'. τῆ αὐτῆς ε'. βιβλ. τῆ κώδικος.

Γυνὴ μέλλουσα νύμφη γαμεῖσθαι, καὶ μὴ ἔχου-
σα ποροῖκα τέως ἐπιδοῦναι, ἐπηρωτήθη αὐτῇ χί-
λια νομισμάτα δοῦναι λόγῳ ποροῖκας. ἐπηρω-
τήθη δὲ αὐτῇ καὶ τόκους καταβαλῆναι, ἐὰν μὲν τὴν
σύστασιν τῆ γάμου καταβληθῇ ὁ κεφάλαιον. τού-
των οὕτω γενημένων, ἐν ἀποδημίᾳ ὧν ὁ αἰὲρ,
γράφει πρὸς αὐτὴν. ὅτι οὐ δύναμαι ἐλθεῖν,
καὶ τοῖς γάμοις ποιῆσαι, ἀνέλθε εἰς τὴν οἰκίαν
ὡς γαμετὴ πᾶντα περὶ τοῦτο παρὰ τῆ γάμου.
ἀνελθούσα δὲ ἡ γυνὴ, ὅτι ἐποίησεν ἀναλώματα
ἐν τῇ τῆ ἀνδρός, οὕτε πρὸς αὐτὴν, ὅτε πρὸς τὰ
ἀνδράποδα αὐτῆς. ὅτι μὲν ἐν τῇ τῆ ἀνδρός
γραμμάτων εἰς τὸν αὐτὸν οἰκεῖον ἐπομειλθούσα
γαμετὴ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ πρὸς αὐτὴν καὶ ἀπόντος
C σιωπῶνται γάμος, ἐγνωρῆσθαι ἐν τῇ ε'. καὶ ε'. διγ. τῆ ποροῖκας τιτ. ἀλλ' ἐπομειλθὼν ὁ αἰὲρ βε-
λέται ὁ κεφάλαιον καὶ τοῖς τοῖς ἀπατησάμεναι τὴν
γαμετὴν. λέγει ὁ Πάππιος, οὐ δύναται
τοῖς τοῖς ἀπατεῖν. οἱ γὰρ τόκοι ἐπηρωτήθησθαι
ἀπὸ τὰ ἀναλώματα τὰ γινόμενα εἰς αὐτὴν. μὴ
γινόμενων δὲ ἀναλωμάτων, ἀναγκάτως ποιεῖ,
τοῖς αὐτῇ ἀπατησάμεναι βουλόμενος. Ερώτησις.
ἄρα γὰρ εἰ μὴ καὶ τοῖς ἰδικῶς ἡ γυνὴ ἐπηρω-
τήθη ὅτι ἀπατεῖται τοῖς, ἐὰν μὲν ὁ συστῇαι τὸν
γάμον κατὰ βολῆν τὴν ἐπηρωτηθεῖσθαι ποροῖκα.
Στέφανος. ἀπατεῖται, πλὴν οὐ πρὸς ἀρχῆν.
D ἀλλὰ μετὰ διετίαν τῆ συστῇαι τὸν γάμον. καὶ
τῆ φησὶ ἐν τῇ ε'. βιβλ. τῆ κώδικος ἀπὸ
τὸν ιβ'. τοῦ βιβλ. ἡ τελευτῶσα τοῦ τιτ. ἀπὸ
ταξίς. ἡ τις καὶ ἐντελέσειεν πρὸς τοῦτο ἀπὸ
λέγεται.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ἀνάγνωθι βιβλ. κδ'. τιτ. γ'. διγ. μβ'. θεματ. γ'. ἔχει τῶντα ὡς ἐν
περὶ τοῦτο. ἐὰν τις ἀρχὴν ληγατῶσθαι, ἢ ἐ-
περωτῇται, μὴ ὅντος δήλου ποῖον ἐλγυάτω-
σεν, ἢ ἐπηρωτῇται ἀρχὴν, ἀρχησθαι ὁ ληγα-
τον, καὶ ἢ ἐπερωτῇται ἀρχησθαι. τῶντα εἰ-

δῶς, ἐλθέ ὅτι ὁ παροικίον. γαμβρὸς τὸν οἶ-
 κείον πεντηρὸν ἐπρωτήσῃ δάσῃ αὐτῇ ποικίᾳ, ἡ
 αὖ δοκιμάσῃ ὁ πεντηρὸς, μὴ σημανθέντων τῇ ὁ-
 φελόντων ὅτι δοκίμῃαι παροικίᾳ λόγῳ ποικί-
 κός, ἢ τῆς ποσότητος, ἡ δὲ τὸν πεντηρὸν εἰς
 ποικίᾳ τῇ γαμβρῷ ὅτι δοκίμῃαι, ἄρα ἔρρωται ἢ
 ἐφωτίσῃ; λέγει ὁ Παππιανὸς ἔρρωται αὐτῷ,
 εἰ καὶ μὴ παροικίᾳ ὁ πεντηρὸς, μήτε εἶπε, δο-
 κιμάσῃ ἐμὴ διδοίμῃαι ποικίᾳ, ἀλλὰ μόνον δι-
 δοίμῃαι ποικίᾳ. καὶ οὕτω γὰρ ἔρρωται ἢ ἐφωτίσῃ·
 καὶ μήτε ὁμοίαν εἶναι τὴν ποικίαν ἐφωτίσῃ
 τῇ ληγάτῃ, ἢ τῇ ἐφωτίσῃ μὴ σημανθέντων
 τῇ ληγάτων ληγατευθέντων, ἢ ἐφωτίσῃ
 παροικίᾳ, ἀλλὰ πολλὴν εἶναι τὴν διαφοράν.
 εἴτα μὲν γὰρ ἐληγάτῃσε τις, ἢ ἐπρωτήσῃ ἀ-
 γρὸν, καὶ οὕτω ἐπρωτῇ τὸν ἀγρὸν, ἀχρηστὸς ὅτι καὶ
 ἢ ἐπρωτῇ, καὶ ὁ ληγάτον. ἐν δὲ δηλονότι μὴ
 ἔχον ἀγρὸν ἐληγάτῃσιν, ἢ ἐπρωτῇ. οὕτω
 νόσον ἀφ' ὅ ἐπρωτῇ ἐν τῇ de legatis β. 1. 1.
 β. εἴτα δὲ τις ἐπρωτῇ ποικίᾳ, καὶ μὴ παροικίᾳ
 δὲ τῇ ἐφωτίσῃ τῇ παροικίᾳ, ἢ τὴν πο-
 σότητα τῆς ποικίαν, ἔρρωται καὶ ὅπως ἢ ἐφωτί-
 σῃ. μὲν γὰρ ἐκείνῃ τῇ ποικίᾳ τῆς ποικίαν ἐπ-
 ρωτῇ δοκίμῃ τὴν ποικίαν ὅπως τῆς κέρης
 παρῇ, καὶ τὴν τῇ γαμβρῷ ἀξίαν.

Τοῦτο γὰρ μάλιστα ποιεῖ ἐν ἀπατήσῃ ἢ ἐπαλ-
 γητῇ ποικίᾳ, ὅ ἐπρωτῇ τὸν πεντηρὸν, δι-
 δοίμῃαι ποικίᾳ ἡ αὖ ἐγὼ δοκίμῃαι. εἰ γὰρ μὴδὲν
 παροικίᾳ τῇ ἐπαγελίᾳ τῆς ποικίαν, ἀχρηστὸς ἡ
 ἢ ἐπαγελίᾳ, μήτε τῇ παροικίᾳ σημανθέν-
 των, μήτε τῆς ποσότητος τῆς ποικίαν, ἐν δὲ μὴ πα-
 τὴρ ἡ ὁ ἐφωτίσῃ, ἀλλ' αὐτὴ τυχὸν ἢ κόρη. ἐὰν
 γὰρ τις μὴ ὡς δηλονότι πατὴρ ἐπρωτῇ ποικί-
 κα, καὶ μήτε τῆς ποσότητος, μήτε τῇ εἰδῶν μνημο-
 νία καὶ τὴν ἐφωτίσῃ, ἀχρηστὸς ὅτι ἢ ἐφωτί-
 σῃ, ὡς αὐτῇ βιβλ. ε. τῇ κώδικος βιβλ. ια'.
 ἀφ' ὅτι α'. ἐν αὐτῇ δὲ καὶ μὴ τῇ εἰδῶν, μήτε
 τῆς ποσότητος μὴ μνησθῇ, ὅπως ὅτι εἶπε δι-
 δοίμῃαι ποικίᾳ ἡ αὖ δοκίμῃαι, ἢ καὶ μὴ εἶπεν,
 ὅτι πατὴρ ὅτι, καλῶς ἀπατήσῃ ποικίᾳ. ὅτι καὶ
 ἢ αὐτῇ μὲν δοκίμῃαι, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὅπως
 εἰδῶν αὐτῇ, καὶ ἢ ἀξίαν ὅπως γήμῃαι. γὰρ δὲ καὶ ὁ
 Οὐλπιανὸς ἐν ὅτι οὐ. δι. 8. παρὰ τοῦ ὅπως λεγῇ, ὅτι
 ἐὰν ληγάτον, ἢ φιδέχῃ μὲν καταλείψῃ τὴν ὅπως
 αἶρεσιν τὴν ἐὰν σκεῖν ὁ κληρονόμος, ἢ ἐὰν δοκι-
 μάσῃ, ἢ ἐὰν δέχῃ εἰς νόμῃαι, τῇ το μᾶλλον αὐ-

A cognito accede ad propositum. Ge-
 ner à focero suo stipulatus est dotem
 sibi dari, foceri arbitratu, rebus non
 demonstratis quæ debebant in do-
 tem dari, vel quantitate quam opor-
 tebat focerum genero in dotem da-
 re. vtrum valet stipulatio? Dicit Pa-
 pianus valere, etiam si focer non ad-
 iecerit, nec dixerit, Arbitrio meo da-
 bo tibi in dotem, sed solum, dabo
 dotem. Sic enim valet stipulatio :
 neque similem esse dotis stipulatio-
 nem legato aut stipulationi, rebus
 non demonstratis quæ legatae sunt,
 vel deductae in stipulationem sunt,
 sed differentiam magnam esse. Cum
 enim fundum quis legauit, aut pro-
 misit, nec fundum demonstrauit,
 stipulatio est inutilis, & legatum,
 cum scilicet fundum legauit vel pro-
 misit qui fundos non habet. Sic au-
 tem accipe propter id quod dicitur
 tit. de legatis Instit. 2. cum autem
 dotem promisit, stipulationi autem
 non adiecit res, vel dotis quantita-
 tem, sic quoque valet stipulatio.
 Modus enim videtur inesse stipula-
 tioni dotis pro facultatibus patris
 puellæ & dignitate mariti.

Hoc enim maximè facit ut dos
 promissa peti possit, quod focer di-
 xerit, dabo tibi dotem quam ego ar-
 bitratus fuero. Si enim nihil adie-
 ctum fuisset dotis promissioni, inu-
 tilis esset promissio, neque rebus de-
 monstratis, neque quantitate dotis,
 si alius quàm pater dotem promi-
 sisset, sed ipsa fortè puella. Si quis
 enim cum pater non esset, dotem
 promisit, & neque quantitatis, ne-
 que specierum meminerit in stipu-
 latione, inutilis stipulatio est, ut of-
 tenditur lib. 6. Cod. tit. 11. constit. 1.
 Hic autem licet nec specierum, nec
 quantitatis mentio facta sit : tamen
 quia dixit, Dabo dotem quam arbi-
 tratus fuero, aut etiam si non dixe-
 rit, quia pater est, rectè ab eo dos
 petitur : non eius tamen arbitratu,
 sed pro facultatibus eius, & digni-
 tate mariti. Scribit autem Ulpianus
 dig. 75. primi de legatis, si quis lega-
 tum aut fideicommissum alicui relin-
 querit sub conditione, si heres æsti-
 mauerit, aut comprobauerit, aut iu-
 stum putauerit, hoc magis pro arbi-

Fff iiii

trio boni viri quàm heredis accipien-
dum esse.

INNOMIN. Illa verba, Arbitra-
tu Titij, adius referuntur, & locum
non habent in seruis, vt lib. 50. tit.
16. dig. 68.

¶ Non demonstrata re.] ENANT. Hoc
casu dicit eum non habere actionem
lib. 5. Cod. tit. 11. constitutio 1. Si-
militer autem vt hîc dicit tertia eius-
dem tit. constit. non sunt autem in-
uicem contraria : sed potest & hoc
locum habere in patre, & illud in
filia, lege lib. 17. tit. 1. dig. 48. in
fine.

INNOMINATI. De his verbis
lege lib. 18. tit. 1. dig. 7. them. 1. &
lib. 30. dig. 75. & de dote lib. 5. tit. 11.
const. 3. & de societate lib. 17. tit. 2.
dig. 75. & de locatione libr. 19. tit. 2.
dig. 24. & de legato lib. 32. dig. 11. &
lib. 31. dig. 1. & lib. 34. tit. 1. dig. 5. &
de operis lib. 38. tit. 1. dig. 30. & de
libertate lib. 40. tit. 5. dig. 17. 41. 46.
& de stipulatione lib. 45. tit. 1. dig. 46.
43. 44. & lib. 50. tit. 17. dig. 22. &
de emptione & locatione libro 4.
Cod. tit. 38. constit. 15. & in legato
lib. 6. tit. 43. const. 3.

¶ Promodo facultatum.] INNOMIN.
Et in Nouella 115. de exheredatione,
cap. 3. dixit filia dotem constitui pro
modo bonorum patris, & de paren-
tibus hæreticis, & filiis orthodoxis
lib. 1. tit. 1. constit. 12. Quinetiam
in curialibus dixit, quamnam por-
tionem debeant dare pro dote & do-
natione propter nuptias filiorum lib.
10. Cod. tit. 34. constit. 5.

¶ Fundo non demonstrato.] Nota si quis
fundum legauerit aut promiserit, fun-
do non demonstrato, inutile legatum
esse, & stipulationem. Aliud est in
seruo. seruum enim etiam incertum
rectè legamus. In fundo autem ideo
non valet stipulatio & legatum, quia
potest promissor, si vel vnum terræ
cespitem dederit se liberare. Pono
autem eum qui legauit aut promi-
sit, non habere fundum, propter id
quod habetur primo de legatis. Lege
lib. 45. tit. 1. dig. 115.

ENANTIOPH. Atqui si legauero
domum, nec adiecero quam, in ar-

A δρὸς ἀγαθοῦ, καὶ οὐ τῆς τῆς κληρονομίου κείσεως
εἴρηται.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Τὸ εἰπεῖν δοκιμασία Τίτιος,
πρὸς νόμον ἀναφέρεται, καὶ χάραν ὅτι δούλων
οὐκ ἔχῃ, ὡς βιβ. ν'. ὑπ. 15'. διγ. ξη'.

Τοῦ Εὐαντιοφανοῦς. Ἐπὶ τούτου τῆς ἡμέρας
εἶπε μὴ ἔχῃ αὐτὸν ἀγωγὴν βιβ. ε'. τῆς κώδικος
ὑπ. 1α'. ἀφ. α'. ὁμοίως δὲ τοῖς ἐν τῷ ἡ' τρείτη
ἀφ. τῆς αὐτῆς ὑπ. οὐκ ἔστι δὲ ἐναντία. Ἀλλὰ
διώσκει καὶ τὸτο κρατεῖν ὅτι παῖς, καὶ κεῖνο
ὅτι θυγαῖς. ἀνάγνωθι βιβλ. 1ζ'. ὑπ. α'. διγ.
μη'. ἐν τῷ τέλει.

B Τοῦ Ἀνωνύμου. Περὶ τῶν τριούτων ῥημάτων
ἀνάγνωθι βιβ. 1η'. ὑπ. α'. διγ. ζ'. θεμ. α'. καὶ βιβ.
λ'. διγ. οέ'. καὶ πρὸς πρὸς βιβ. ε'. ὑπ. 1α'. ἀφ. γ'.
καὶ πρὸς κοινωνίας βιβ. 1ζ'. ὑπ. β'. διγ. οέ'. καὶ πρὸς
μισθώσεως, βιβ. 1θ'. ὑπ. β'. διγ. κδ'. καὶ πρὸς ληγά-
του βιβ. λβ'. διγ. 1α'. καὶ βιβ. λα'. διγ. α'. καὶ βιβ. λδ'.
ὑπ. α'. διγ. ε'. καὶ πρὸς ὁφείλων βιβ. λη'. ὑπ. α'.
διγ. λ'. καὶ πρὸς ἐλθῆρας βιβ. μ'. ὑπ. ε'. διγ.
1ζ'. μα'. μτ', καὶ πρὸς ἐφωτήσεως βιβ. μέ'. ὑπ.
α'. διγ. μτ'. μγ'. μδ'. καὶ βιβ. ν'. ὑπ. 1ζ'. διγ. κβ'.
καὶ πρὸς πρὸς καὶ μισθώσεως, βιβλ. δ'. τῆς
C κώδικος ὑπ. λη'. ἀφ. 1ε'. καὶ ὅτι ληγάτου,
βιβ. ε'. ὑπ. μγ'. ἀφ. γ'.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Καὶ ἐν τῇ πρὸς ἐξνερεδαπίο-
νος ριέ'. νεαρά, κεφ. γ'. εἶπεν πρὸς τὸ πρὸς τῆς
οὐσίας τῆς παῖς τὴν θυγατέρα πρὸς κίεσθαι, καὶ
πρὸς αἵρετικῶν γένεων καὶ παίδων ὀρθοδόξων βιβλ.
α'. ὑπ. α'. ἀφ. 1β'. Ἀλλὰ καὶ ὅτι βουλομένων
εἶπε ποῖον μέρος ὀφείλει διδόναι ὑπὲρ πρὸς
καὶ γαμικῆς δωρεᾶς τῶν παίδων βιβ. ι'. τῆς κώδι-
κος πτλ. λδ'. ἀφ. ε'.

D Σημείωσαι ὅτι εἰς τις ληγατεύση ἀγρὸν, ἢ
ἐπηρωτηθῇ μὴ σημάρηντος τῆς ἀγροῦ, ἀχρηστὸν
ἔστι καὶ τὸ ληγάτον, καὶ ἡ ἐφωτήσις ἑτερόν ἐστιν ὅτι
οἰκέτου. οἰκέτου γὰρ καὶ ἰνκέρτως καλῶς ληγα-
τὸν ὁρῶν. ὅτι μὲν τοῦ ἀγροῦ, ἀφ' αὐτοῦ οὐκ ἔρρω-
ται ἡ ἐφωτήσις καὶ τὸ ληγάτον, ὅτι διώσκει καὶ ὁ
ἐφωτηθεὶς καὶ μίας βάλει διδοὺς ἐλθῆρας
ἐαυτὸν. θεματίζω δὲ τὸν ληγατὸν ὁρῶν, ἢ ἐπη-
ρωτηθῆτα εἰπεῖν ὅτι μὴ ἔχον ἀγρὸν ἐληγάτῃσιν,
ἢ ἐπηρωτηθῇ ἀφ' αὐτοῦ κείμηνον ἐν τῷ πρὸς τοῦ
καὶ δὲ λεγάτοις ἀνάγνωθι βιβ. μέ'. ὑπ. α'. διγ. ριέ'.

Τοῦ Εὐαντιοφανοῦς. Καὶ τοῖς εἰς ληγατὸν
οἶκον, καὶ μὴ πρὸς ποῖον, ἀδελφὸν ἔχει

dicit, Si autem sententia iudiciali libertus aut liberta, aut eorum liberi in servitutem deducantur, constitit quidem ab initio matrimonium: quæ autem postea emerfit servitus, eos inuicem disiungit, tanquam morte infecuta. Nam qui nos præcesserunt, dixerunt superuenientem servitutem non longè abesse à morte. Quamobrem dehinc quisque quod suum est recipiat. Quod autem in casum mortis pactum interpositum est, his qui in libertate permanserunt, tantum adquiratur, reliquo ad eum perueniente, qui eum redegit in servitutem.

Si conuenerit ut soluto matrimonio.] Hæc habe vice præuix inspectionis. Scis rebus quæ æstimatæ in dotem datæ sunt, cuius maritum posse agere ex empto, vel ex stipulatione duplæ, si eam stipulatus sit. Quo cognito, veni ad propositum. Mulier quædam res æstimatas in dotem dedit, & conuenit ut soluto matrimonio non æstimatio, sed res ipsæ ei à marito redderentur. Dicit ergo Papius, Pactum quod factum est, ut non æstimatio, sed eadem ipsæ res redderentur soluto matrimonio, non finit maritum esse instar emptoris. Mihi enim, inquit, videtur esse facta æstimatio, ut declareretur quantitas dotis: & idè rebus cuius maritus nullam habet actionem aduersus mulierem, si res dotales bona fide dederit. nam si mala fide (pone enim cum eas sciret alienas esse, in dotem dedisse) de dolo tenetur.

IN NOMIN. De rebus æstimatis ex pacto reddendis, lege tit. 4. dig. 32. & lib. 24. tit. 3. dig. 50. & lib. 5. Cod. tit. 12. const. 21.

De dolo actio competit.] Soluta scilicet matrimonio: nam constante matrimonio maritus aduersus mulierem actionem famosam intendere non potest, sed in factum: propterea autem agit de dolo, non de dote ex stipulatu, quoniam nequaquam proponitur mulierem ante rerum dationem promissam, aliquid dedisse in dotem. Si enim promississet ante dationem, & sic dedisset, deinde res datæ cuius fuissent: etiam si maritus non posset ex empto agere cum

A Φησί, εἰ δὲ ἡ φροῦς δικαστικὴ τὸν ἀπελευθέρων, ἢ πλὴν ἀπελευθέρων, ἢ τοῖς τοῦτων παῖδας κατεδουλώσῃ, σιωπῶσαται μὲν ἐξ ἑρμῆος ὁ γάμος· ἡ δὲ ὑστερὸν ἐπιφανέσθαι δουλεία, ἀφ' ἧς γίνονται αὐτοὶ ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε μὲν τελευτῆς ἐπακολουθεῖται. ἐπεὶ οἱ παρ' ἡμῶν φασι πλὴν ἐπιγυμνῶν δουλείαν, οὐ μακρὸν διεσθάναι θανάτου. ὥστε ἐντέλλεται, ὅ μὲν οἰκεῖον ἕκαστος ἀπολαμβανέτω. ὃ δὲ ἀπὸ τελευτῆς μόνον τοῖς ἐλευθέροις ἐπιγινέσθω σύμφωνον τῷ λοιποῦ παρὰ τὸν κατὰ δουλώσαντα χωριστῶς.

B Εἰ ταῦτα ὡς ἐν παρρησίᾳ. οἶδας ὅτι ἐὰν τὰ κατὰ ἀφ' ἡμῶν ἐπιδοθέντα λόγῳ παρρησίᾳ ἐκινηθῇ, διώκται ὁ ἀνὴρ πλὴν ἐξ ἐμπόρου κινήσῃ, ἢ παρὲς πλὴν δούλων ἐξ ἐπιγυμνῶν, εἴτε ἄρα καὶ ἐπιγυμνῶν. ταῦτα εἰδὼς, ἐλθέτω ὁ παρρησίᾳ γινώσκων. γινώσκων ἀφ' ἡμῶν παρρησίᾳ λόγῳ παρρησίᾳ ἐπιδοθέντα, καὶ σιωπῶν ἀφ' ἡμῶν τοῦ γάμου, μὴ πλὴν ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ ταῦτα τὰ παρρησίᾳ παρὲς τῆς αἰδοῦς αὐτῇ αἰδοῦσθαι. λέγει οὖν Πάππιος, ὅ μὲν οὖν σύμφωνον, ὥστε μὴ πλὴν ἀφ' ἡμῶν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ παρρησίᾳ μὲν τῷ γάμῳ λύσιν αἰδοῦσθαι. C ὅτι ἐὰν τὸν ἀνδρα μιμεῖσθαι ἀπορροῦν. ἐμὲ γὰρ φησὶν ἡ ἀφ' ἡμῶν δοκεῖ γινώσκων, ἵνα δὴλη γινώσκων ἡ ποσότης τῆς παρρησίᾳ· καὶ ἀφ' ἡμῶν τῶν παρρησίᾳ ἐκινηθέντων, ὁ δὲ μὲν ἐξ κατὰ τῆς γυναικὸς ὁ ἀνὴρ ἀγνώσκων, εἰ βόνα φίδε τὰ παρρησίᾳ τῆς παρρησίᾳ ἐπιδοθέντα. εἰ γὰρ μάλα φίδε, ὅτι ὅτι ἀλλότρια ταῦτα εἴη γινώσκων, λόγῳ παρρησίᾳ ἐπιδοθέντα, τότε τῇ δὲ δόλο κατέχευται.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Περὶ τῆς ἐκ συμφώνου τῆς ἀεσιμῶντων αἰδοῦσθαι, ἀγνώσθαι. δ'. διγ. λβ'. καὶ βιβλ. κδ'. ὑπὸ γ'. διγ. ν'. καὶ βιβλ. ε'. τῷ κώδικος ὑπὸ β'. ἀφ' ἡμῶν.

Δηλονότι μὲν πλὴν τῷ γάμῳ ἀφ' ἡμῶν ἐπὶ γὰρ τῷ γάμῳ σιωπῶσαται, κινήσῃ ἀπὸ μὲν ἀγνώσκων οὐ διώκται κατὰ τῆς γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, ἀλλ' ἰμφοῦνται. ἀφ' ἡμῶν δὲ τῷ δὲ δόλο, καὶ ὅτι παρὲς παρρησίᾳ ἐξ ἐπιγυμνῶν κινήσῃ, ὅτι οὐδαμῶς τελεμαίεται ἡ γυνὴ παρὲς τῷ δόσῳ τῆς παρρησίᾳ ἐπὶ ὁρίσθαι ἢ ἀπορροῦν, ἵνα διδοῖται λόγῳ παρρησίᾳ. εἰ γὰρ παρὲς τῆς δόσῳ ἐτυχεν ἐπὶ ὁρίσθαι, καὶ ὅτι δόσῳ, εἴτα * ἐξ ἐκινῆσθαι δεδωμένα καὶ μὴ πλὴν * ἐξ ἐμπόρου διώκται κινήσῃ ὁ ἀνὴρ ἀφ' ἡμῶν ὄντων

τῶν πραγμάτων, ὁμῶς πλὴν ὅς τι πούλα' του κι-
νῆν, ὡς μήτε δεδῶσθαι τῶν πραγμάτων δοκεῖ-
των, ἀλλ' ὑπομείναι τῆς ἐπὶ περικὴ ἐπρωτή-
σεως, ἢ ὑποχρέσεως. καὶ ἐν τῷ λγ'. διγ. σοι πού-
λα δέδωκα. εἴπον δέ σοι πολλάκις, ὅτι εἴτε γῆνται ἐπε-
ρώτησις ἐπὶ ἐπιδοσεως περικῆς, εἴτε ἀχρηστὸς
γῆνται, εἴτε μηδὲ ὅλως γῆνται ἐπερώτησις, ἀλλ'
ὑποχρεῖται, χωρὶς τῆς ὅς τι πούλα' του, ὡς αἰνέ-
κται βιβ. ε'. τῷ κώδικος ἱτ. ιγ'. ἀφ. τ. α'.

Τοῦ Εναντιοφανοῦς. Μετὰ λύσιν τῶν γάμων·
συνεστῶτος γὰρ τῶν συνοικεσίου, ἀπμοποιὸς * ποι-
ναλία ἀγωγὴ καὶ τῆς γαμετῆς οὐ κινεῖται, ὡς βιβ. β'.
τῷ κώδικος ἱτ. κα'. ἀφ. τ. β'. ἀδ. γινωθὶ βιβ.
κε'. ἱτ. β'. διγ. β'. καὶ γ'. οὔτε τῇ φούρτῃ ἐνάγε-
ται, ὡς βιβ. μζ'. ἱτ. β'. διγ. νβ'. οὔτε τῇ ὀξυπλά-
τῃ νερεδιτάτις, ἢ τοῖς τῇ πρὸς τῶν συλληθέντες πρῶ-
γματος κληρονομαίου ἀγωγῇ, ὡς βιβ. αὐτῶν ἱτ.
ιβ'. διγ. ε'. ἐνάγεται δὲ καὶ τῶν γάμων συνεστῶτος
τῇ σέρβι κορρόου πρὶ ἀφ' ἀλλήλων τῶν γάμων εἰς τὸ
ἀπλουῶν, ὡς βιβ. ια'. ἱτ. γ'. διγ. ιζ'.

Γυνὴ ἡς ἐπιδέδωκε λόγῳ περικὸς πρῶ-
γματα ἀφαιρημένα. Ταῦτα τὰ πρῶτα
μὲν τὸ συστῆναι τὸν γάμον ἔχον εἰς οἰκίαν χρῆσιν ἢ
γυνή. λέγει Ἰούλιος ὁ Παππιανὸς δεσπότης τῶν
πραγμάτων (εἴ) τὸν ἄνδρα, καὶ εἰς χρῆσιν οἰ-
κίαν ἔχει ταῦτα ἡ γυνή.

Δὴλον δὲ ὅτι καὶ τῶν ἀδελφίμων δεσπότης
ἔστιν ὁ ἀνὴρ, ὡς ἐστὶ μὲν πρῶτον μαθεῖν, δηλοῦ-
ται δὲ ἐκ τῶν ὀγδόου ἱτ. τῆς δευτέρας τῶν ἱν-
σιπούτων. μὴ χρῆσις οὖν πλὴν ἐντεῦθεν ἐξαρμέ-
νῳ ἀπιδραστοῦ.

Ὁ τῶν ἀδελφίμων τετραπαινίδων τοκετὸς τῆς
γυναικὸς ἔστι, καὶ οὐ τῷ ἀνδρὶ. οὐ γὰρ πιστεύεται (εἴ)
καρπὸς. ἢ οὖν ὅτι συνεφώνησεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν
ἄνδρα κοινὸν (εἴ) τῶν ἀδελφίμων τετραπαινίδων
τὸν τοκετὸν. λέγει Ἰούλιος ὁ Παππιανὸς, οὐ κρατεῖ τῶ-
πο τὸ σύμφωνον, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔστιν, ὡς περὶ αὐτῶν
μηδὲν πρὸς τοῦτου συνεδόξε πλὴν ἄρχῳ. πρῶ-
τα γὰρ σημειώσαι ὅτι οὔτε ἀφ' ἀλλήλων δὲ
ναίται τῶν δοταλίων πραγμάτων τὸν τοκετὸν κερ-
δαίνειν ὁ γάμος. βλέπε δὲ ὅτι συστάντα ἤδη γε-
ματίζῃ τὸν γάμον.

Ἰνα μὴ ὑβρεθῇ ἡ γυνὴ βλαπτομένη. πρὸς δὲ
τῶν κινδύου δυνάσται συμφωνῇ καὶ τὰ τῶν γυναι-
κα βλαπτομένη, ὡς ἱτ. δ'. διγ. ε'. καὶ κθ'.

Επὶ τῶν ἀμφιβολῶν, καλλίον ἔστιν ὑπὸ

Res sint inæstimate, ageret tamen ex
stipulatu, quod res videantur non
esse datæ, sed tantum promissæ, id-
que traditum est in 33. dig. sæpè au-
tem dictum est, quod siue in danda
dote interposita sit stipulatio, siue in-
utilis fuit, siue nulla stipulatio inter-
posita sit, sed nuda promissio, locus
est actioni ex stipulatu, vt ostenditur
lib. 5. Cod. tit. 13. const. 1.

ENANTIOPH. Solutio matrimo-
nio: constante enim matrimonio pæ-
nalis actio vel famosa non intenditur
aduersus uxorem, vt lib. 5. Cod. tit.
21. constit 2. lege lib. 25. tit. 2. dig. 2.
& 3. Neque furti agitur, vt lib. 47.
tit. 2. dig. 52. neque expilatæ here-
ditatis, seu actione de rebus heredi-
tariis subreptis, vt eodem lib. tit. 19.
dig. 5. Agitur autem etiam constan-
te matrimonio serui corrupti in sim-
plum fauore nuptiarum, vt lib. 11.
tit. 3. dig. 17.

* Res æstimate.] Mulier quædam res
æstimate in dotem dedit. Has res,
post contractum matrimonium, in
usu suo habuit mulier. Dicit ergo
Papianus maritum rerum esse domi-
num, etiam si mulier eas in usu suo
habuit.

Certum autem est, maritum in-
æstimate quoque rerum domi-
num esse, vt cum ex pluribus locis
sciri potest, tum ex 8. tit. 2. Instit.
Non est igitur vtendum argumen-
to à contrario sensu quod hinc ori-
tur.

b Partus dotalium ancillarum.] Ancil-
larum inæstimate partus vxoris
est, non viri: non enim creditur esse
in fructu. Quid ergo, si pacta sit mu-
lier cum marito vt inæstimate
ancillarum communis esset partus?
Dicit Papianus hoc pactum non va-
lere, sed perinde esse ac si nihil de
eo conuenisset ab initio. Adnotatio.
Nota quod ne ex pacto quidem ma-
ritus rerum dotalium partum potest
lucriferare. Serua autem quod iam
contractum ponit matrimonium.

c Et inutiliter paciscuntur.] Ne mulier
lædatur. Potest autem pacisci de pe-
riculo, etiam si lædatur mulier, vt tit.
4. dig. 6. & 29.

d In ambiguis pro dote.] In ambiguis

pro dote respondere melius est, hoc est, pro eo qui dotem petit: verbi causa, Puella quædam cum minor esset duodecim annis, existimaretur autem maior, nupsit cuidam, & eius nomine quædam res in dotem datæ sunt: sed accidit ut maritus solvendo non esset, & volebat quidem puella privilegium dotis habere, etiam aduersus creditores hypothecarios mariti. Creditores autem mariti contradicebant, dicentes dotem non esse quæ pro ea data essent, quia nec cum ea constitit matrimonium, cum nondum impleuerit annum duodecimum, aut certe si impleuit, non manserit apud maritum suum, ita ut cum ea contractum confirmatum sit matrimonium: verum hæc allegantes manifestè probare non poterant eam minorem esse annis duodecim. Oportet ergo iudicem, cum sit ambiguum, nec satis constet, constiterit ne cum ea contractum matrimonium, nec ne, sententiam ferre pro dote puellæ, & privilegium seruare. Potest autem aliter quoque poni species eius quod dictum est. Nam si res in dotem datas contigerit perire casu maiore, & maritus contendat, se non debere agnoscere periculum, quod res inæstimatæ essent: mulier autem dicat res esse æstimatas, & æquum esse ut maritus earum suscipiat periculum: sit autem incertum & ambiguum, utrum æstimatæ res sint, an inæstimatæ, oportet iudicem, quasi res sint æstimatæ, pro dote respondere. Idem autem hîc quoque dici potest, si cum nupsisset filiafamilias, ambiguum sit pater consenserit, necne.

INNOMIN. Est regula lib. 50. tit. 17. dig. 85. fauetur enim dotibus, ut huius tit. dig. 10. them. 2.

^c Dos ab extraneo.] Cum extraneus dotem promittit pro ea quæ nubit, eius inopia periculo mulieris est. sed si maritus vsuras ab eo exegerit, vel obligationem nouauerit, periculum ad maritum respicit.

ENANTIOPH. Hoc intellige secundum distinctionem dig. 35.

^f Si mulier omnia.] Hoc tradidit etiam Ulpianus dig. 35. huius tit. Memineris autem eorum quæ dicta sunt

A. τῆς πατρὸς ἀποκρίνεσθαι, βούτεσιν, ὡς τῆς ἀπαγορεύσεως τὴν πατρὸς οἱ ἡγῶν τῆς οὐσίας τῆς ἰβ'. ἐπὶ αὐτῶν, μείζων δὲ εἴη νόμιμον δὴ, σιωπήσῃ πατρὶς γάμον ἡνί, καὶ ἐπέδοθ' αὐτῆς πατρὸς γάμον. ἀλλὰ συμβαίνει οὕτως ἀποκρίνεσθαι τῇ ἀντὶ, καὶ ἡ μὲν κέρη δὲ τῆς πατρὸς πατρὸς ἐκείνη, καὶ πατρὶς οὐκ ἐκείνη τῆς ἀντὶς ἡδούλετο δαμῆσαι. οἱ δὲ τῆς ἀντὶς δαμῆσαι διεμάχοντο πατρὶς αὐτῆς λέγοντες, μή εἴη πατρὶς αὐτῆς ὅτι δόθεντα, ὅτι μὴτε ὁ πατρὶς αὐτῆς σιωπῇ γάμος, καὶ μὴτε τὸν δαμῆσαι ἐπὶ αὐτῶν ἐπὶ αὐτῶν, ἢ πληρώσασα, οὐκ ἔμεινε πατρὶς αὐτῆς ἀντὶς, ὥστε τὸν πατρὶς αὐτῆς βεβαιωθῆναι γάμον. ἀλλὰ τὰ λέγοντες, ἀποδείξαι θεῶς οὐκ ἡδυνάσθη ἐλάττω εἶη αὐτῆς τῆς δαμῆσαι ἐπὶ αὐτῶν. δεῖ γὰρ τὸν δικαστὴν ἀμφιβολίας οὐκ εἶναι, καὶ * θεῶς δὲ κληρονομοῦ, πότερον ὁ πατρὶς αὐτῆς σιωπῇ γάμος, ἢ οὐ σιωπῇ, ὡς τῆς πατρὸς τῆς κέρης ἡφίξεσθαι, καὶ φυλάττειν δὲ πατρὸς οὐκ εἶναι, καὶ ἄλλως γε μαρτυρεῖται πρὸς εἰρημότητα. εἰ γὰρ τὰ ἐπὶ δόθεντα πατρὸς γάματα λέγω πατρὸς σιωπῇ καὶ τυχερῶν ἀπολέσθαι πατρὸς εἶναι, καὶ ὁ μὲν ἀντὶς διεμάχοντο λέγων, μή εἴη αὐτῶν ἐπὶ αὐτῶν τὸν κίνδυνον, οἷα δὲ τῆς πατρὸς γάμων ἀδελφῶν τῶν ὄντων. ἢ δὲ γυνὴ φησὶ ἀδελφῶν τῶν πατρὸς γάμων, καὶ δικαστὴν εἶη τὸν ἀντὶς τῶν πατρὸς τὸν κίνδυνον. εἰ ἔστιν ἀδελφὸν τε καὶ ἀμφιβολοῦν πότερον ἀδελφῶν τῶν πατρὸς γάμων, ἢ ἀδελφῶν τῶν πατρὸς γάμων, δεῖ τὸν δικαστὴν ὡς ἀδελφῶν τῶν ὄντων τῶν πατρὸς γάμων, ὡς τῆς πατρὸς ἀποκρίνεσθαι. ταῦτα ὅτι εἰπεῖν καὶ αὐτῶν τῆς κέρης ἐν ὡς οὐκ ἐστὶν ἐπὶ αὐτῶν ἀμφιβολία ὅτι πότερον σιωπῇ ἢ οὐ σιωπῇ εἶναι ὁ πατήρ.

D. Τοῦ Ἀνωνύμου. Κεῖται ὁ κανὼν, βιβ. ν'. τίτ. ιζ'. διγ. πε'. θάλλονται γὰρ αἱ πατρὶς ὡς τοῦτου τῆς ὑπὸ διγ. ι'. θεμ. β'.

Ὅταν ἔξωπικὸς πατρὸς γάμος ἐκφωτῶται ὡς τῆς γαμουμένης, ἢ ἀπορία αὐτῆς κίνδυνον φέρει τῇ γυναικί. ἐὰν δὲ ὡς τῆς ἀντὶς τῶν ἀπατήσας αὐτὸν, ἢ τὴν ἀγωγὴν νοθεύσασα, τότε ὁ κίνδυνος τὸν ἀντὶς ὀρεῖ.

Τοῦ Ἐνδριποφαστοῦ. Τοῦτο νόμιμον πατρὶς τὴν

* ἀφ' αὐτῆς τῆς λέξ. διγ.

Τὸ γινώσκον ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῇ λέξ. διγ. πρὸς τὸν ἰος τίτ. πατρὸς δέδωκε μέμνησθαι τῆς εἰρημότητος ἐν τῇ μά. διγ.

* διὰ πρὸς

μα'. διτ. τῆς πρὸντος λιτ. γυνή τις ἔχουσα χίλια A
νομίσματα ὀσίδου, ἡρώσασα δὲ διαφόροις περ-
σώποις νομίσματα σ'. πᾶσι αὐτῆς τ' ὀσίαν ὅτι δέ-
δωκε λόγῳ περιικός γαμουμένην. ὅς τ' ἐστι μένον,
καὶ ἵκναι ἀρεα κινούσιν οἱ τ' γυναικὸς δαμνέται γὰρ
τ' ἡ πό' αὐτῆς ὁφθαλμοῦν σ'. νομισμῶν, ποτερον
καὶ τῆς ἀνδρός αὐτῆς, ἵνα δόξῃ κληρονόμου αὐτῆς
εἶναι, ὡς πᾶσιν αὐτῆς τ' οὐσίαν λαβὼν λόγῳ περι-
ικός. λέγει δὲ Παῦλος. ὁ μὲν αἷρ, εἰ καὶ ἐκ τῆς ὅτι
δοσέως τῆς περιικός πᾶσιν αὐτῆς ἀφαιρέται τ'
οὐσίαν, ὅτι ἐστὶν αὐτῆς κληρονομία. ὡς καὶ αὐτῆς κληρονομία.
ἐκ τῆς ὅτι μόνον ὅτι δέδωκεν δόκει λόγῳ περιικός,
τὰ μὲν τὴν ἐξ αἵρεσιν τῆς σ'. νομισμάτων τῆς δὲ
τῆς γυναικὸς ἐτέροις ὁφθαλμοῦν. ὡς καὶ αὐτῆς πᾶ-
σιν ὅτι δέδωκεν, ἢ ἐπαρωτήθη τὴν ἰδίαν οὐσίαν, οὐ
πλέον τῆς ὅτι κακοσίαν νομισμάτων δέδωκεναι, ἢ
ἐπαρωτηθεὶς δόκει λόγῳ περιικός. ἀφαιρέται τὸ πο-
εἰ μὲν μὴ δέπω πρὸς τὴν ἀνδρὶ τ' περιικός, εἰς τὴν
ὡ'. καὶ μόνον κατέχεται νομίσματα ἢ γυνή τῆς περι-
κοῦς ἐξ ἐπιουλάτου. εἰ δὲ πρὸς τὴν ἀνδρὶ τ' περι-
κοῦς, οὐχ ὁ ἀνὴρ τῆς αὐτῆς κληρονομία.

Τοῦ Ἀκωνίου. Διῶνται γὰρ πᾶσιν τὴν *οἰ-
κίαν ἐν περιίκοι δουλοῖς, ὡς βιβ. ε'. τῆς κώδικος
λιτ. β'. ἀφ. τ. δ'. εἰ δὲ νέα οὐσα ἐξεργάσθῃ,
βοηθεῖται, ὡς βιβ. δ'. λιτ. δ'. διτ. θ'. καὶ βιβ. β'.
τῆς κώδικος λιτ. λδ'. ἀφ. τ. α'.

Τοῦ αὐτοῦ. Ἀνάγνωθι διτ. ξα'. ξβ'.

Τοῦ Ἐναντιοφανοῦς. Καὶ τοὶ εἴρηται βιβ. ν'.
λιτ. ιζ'. διτ. ριζ'. ὅτι ὁ ἀφαιρέτος ἐν πᾶσι τό-
ποις ἐπέχει κληρονόμου. καὶ διγες. ρκν'. ὅτι ὁ εἰς
ὁλόκληρον ἀφαιρέτος, αὐτὴ κληρονομία
ἔστιν.

Τοῦ αὐτοῦ. Εἴρηται βιβ. ε'. λιτ. α'. διγες.
λς'. οὐ μόνον ὅτι τῆς περιικός, ἀλλὰ καὶ ὅτι
πᾶσιν τῆς καλῆς πίστεως ἀγαθῶν. Εἴρηται δὲ κατὰ
περιόχην.

Ὡς στυποδοξάμενος, ἢ ὡς στυποκεί-
μενος τῇ δὲ πεκουλίῳ. μὴ στυπονοῦσης τῆς μη-
τρὸς. τῆς αὐτῆς ἔχει διαμρῆσεως, καὶ ὅς εἴρημέ-
νον τῆς Μοδερίνῳ πρὸς τὴν τέλει τῆς ξν'. διγες.
ἱουτέσιν εἰς οἰκεῖον πρὸς ὅσον μετατυπώσῃ τῆς
περιικός τὴν αἰάδοσιν.

Σημείωσαι ὅς πλάτος τῆς λέξεως. δείκνυσιν
γὰρ ὅτι καὶ τὸ ἐπὶ γυναικὸς γαμουμένην ἐπηρε-
τήθη ὁ ἀλλοῦς ἢ ὁ καφός, ἢ ὁ τυφλός περιικός

Basil. Tom. IV.

dig. 41. huius tit. Mulier quædam
quæ in bonis mille nummos habebat, diuersis autem personis debebat
nummos ducentos, nuptura cuidam
bona sua omnia in dotem dedit. Qua-
ritur aduersus quem acturi sint cre-
ditores mulieris pro nummis ducen-
tis quia ea debentur, vtrum aduer-
sus eam, an aduersus maritum eius,
quasi heres eius esse videatur, cum
bona eius omnia in dotem accepe-
rit. Dicit Paulus. Maritus quidem,
etiam si ex datione dotis bona eius
omnia retinet, non conuenietur à
creditoribus eius. Illa autem solum
B videntur in dotem data quæ super-
sunt, deductis nummis ducentis qui
illis à muliere debentur. Quamob-
rem etiam si dedit aut promisit om-
nia bona sua, non videtur dedisse aut
promisisse plus quàm octingentos
nummos. Itaque si marito quidem
nondum dotem tradidit, in solos
octingentos nummos tenetur mu-
lier actione ex stipulatu. Si autem
tradidit, petit quidem à marito du-
centos nummos: petit autem ipsa,
non maritus, à creditoribus suis.

INNOMINATI. Potest enim vni-
uersa bona in dotem dare, vt lib. 5.
C. tit. 12. constit. 4. Si autem cum
esset minor ætate, circumuenta fuit,
ei succurritur, vt lib. 4. tit. 4. dig. 9.
& lib. 2. Cod. tit. 34. constit. 1.

EIVSDEM. Lege dig. 61. 62.

ENANTIOPH. Atqui dicitur lib.
50. tit. 17. dig. 117. bonorum posses-
sorem in omnibus locum heredis ob-
tinere, & dig. 128. cum qui succe-
dit in solidum, heredis loco esse.

g *Dolum & negligentiam.*] EIVS D.
Dictum est lib. 5. tit. 1. dig. 36. non
solum in dote, sed etiam in omnibus
bonæ fidei iudiciis. Dicitur autem
per adiectionem.

h *Dotem sibi reddi.*] Vel quod dotem
simul acceperit, vel quod teneatur de
peculio. Etiam matre dissentiente.
Idem ius est in eo quod dicitur à Mo-
destino in fine dig. 63. nempe vt trans-
ferat in suam personam redditionem
dotis.

i *Surdus, mutus.*] Nota quàm latè pa-
teat, quod heic dicitur. Ostendit e-
nim siue pro muliere nuptura mu-
tus, surdus, aut cæcus dotem dare

Ggg

ἡ δὲ παρὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν πατρῶν κινήσας. Αὐτοὶ δὲ κινῶντες τὸν πατέρα, ὁ δὲ πατήρ, ὅταν ἐν ταῖς πατρὶσιν ἀγαθῶν ἐξῇ, τὴν πατέρα περι-
χὲς ἐξ ἐπιπολέου νεόμισται.

Θεμάτισον αὐτὴν ἡ πόλις οὐδὲν τῶν β'. ἐν-
αυτῇ, ἢ καὶ μείζονα μὴ γερνέειν, μὴ πατέρα
ταῖς αὐτῇ δὲ μείναισιν αὐτῇ. εἰ γὰρ μὴ οὕτω
θεματίσας, σκυλίσσεται ὁ γάμος. εἰ δὲ ὁ γάμος
σκυλίσσεται, περιζῇ γέρονε τὰ τοιαῦτα ἐπιδοθέντα,
καὶ οὐδέτι γὰρ τοῖς εἰρηλίδουσι. ὁμοίως βιβλ. μβ'.
ἡτ. ε'. διτ. ιζ'. μὲν λογισμοῦ, ὅτι συμφέρει τῇ πο-
λιτεῖα λαβεῖν αὐτὴν ὅτι πᾶν, ἵνα τῆς ἡλικίας ἐπι- Β
τρεπούσης διωκῇ γαμηθῆναι.

Τοῦ αὐτοῦ. Ομοίως βιβλ. η'. τῆς κώδικος ἡτ.
ιζ'. ἀφ. τ. ι'. πατέρα δὲ πατρὶλεγαίων, ἀνάγω-
γι βιβλ. μβ'. ἡτ. ε'. ἀπὸ τῆς ιζ'. διτ. εἰς τ' κτ'.
ἰδὲν δὲ τῶν πατρὶλεγαίων ὅτι ἡτᾶσθαι μὴ ταῖς
ἐπιδοθήσεσιν, περιζῇ δὲ τ' πατρὶλεγαίων,
ὡς βιβλ. ιδ'. ἡτ. ε'. διτ. γ'. καὶ βιβλ. ιε'. ἡτ. α'. διτ. ιβ'.
ἢ δὲ φοιτῶντα, πατρὶλεγαία οὐσα καὶ τῶν
ἐπιδοθῆναι πατρὶλεγαίων, ὡς διτ. με'. τῆς ζ'. ἡτ.
τ' ια'. βιβλ. ἢ γὰρ δαπάνη τῆς τῶν, καὶ ἐπεὶ
πλείονα ἐπιδοθῆναι τῆς οὐσίας, ὡς βιβλ.
ε'. ἡτ. γ'. διτ. ν'. καὶ βιβλ. λε'. ἡτ. β'. ἐν ταῖς
τέλει τῆς πατρὸς διγῆς. καὶ βιβλ. ε'. ἡτ. λ'.
ἀφ. τ. κβ'.

Οὐ καὶ ἀκρίβειαν, ἀλλὰ ἀφ' ὅτου αὐτῇ
τοῖς νόμοις ἀπορῇ τῆς γυναικὸς ἐπιδοθῆναι πατρὶ-
κα, καὶ τῶν ἐξῇ ἀπώτοις, κοινῶς λειστελῆν
ὁ Παῦλος ἐν ταῖς β'. διτ. τῆς πρῶτης ἡτ. φησὶν.

Ὡς ἐφ' ὧν μὴ σκυλίσσεται ὁ γάμος, ἀλλὰ καὶ
σα δαῖτα καὶ τὰ νὺν σεκεῖται κοινῶς διδο-
ται ἐπὶ ἀπαμῆναι τῶν ἐπιδοθέντων λόγῳ πατρὶ-
κῶς, τῶν μὴ δυνάμεναι δαμῆσαι τῆς ἀνδρὸς ἢ
γυνὴ πατρὶκαται, οὐδέτι δὲ καὶ τῶν ἐπιδοθῆ-
ναι ἐξῇ.

Καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ εἰς τ' ἀνδρὸς ἢ πατρὸς,
ἐμφορῆς τῆς γυναικὸς ἐστὶ καὶ εἰκότως ἡρεσεν ὥστε εἰ
ἀρετὴν ἀδελφίμηνον ἐπὶ οὐ πλεονέκτου ἐτυ-
χεν ἐπιδοθῆναι ἢ γυνὴ λόγῳ πατρὶκῶς ἐπιδοθῆναι,
καὶ ἐκδικηθῆναι τῶν ἀνδρὸς ὁ ἀρετῆς, διω-
σθαι τὴν γυναικα τὴν ἐξ ἐπιπολέου κινήσας κα-
τὰ τῆς πατρὸς αὐτῇ τὸν ἀρετῆν. δὴλον γὰρ
ὅτι αὐτῇ ἀφ' ὅτου ὁ μὴ ἐκδικηθῆναι τὸν ἀ-
ρετῆν ὅν ἐπιδοθῆκε λόγῳ πατρὶκῶς. καὶ ὅτι τῶν
ἐπιδοθέντων τῶν πατρὶκαται λόγῳ πατρὶκῶς

Basil. Tom. IV.

quoque conditio, quæ earum rerum
nomine intenditur, privilegium ha-
bet, quod in personalibus actionibus
actionem ex stipulatu de dote habe-
re cautum est.

^m Et minor duodecim annis.] Finge
eam minorem fuisse annis duode-
cim, aut maiorem quidem fuisse, sed
apud eundem maritum non man-
sisse. Nam nisi sic posueris, consistit
matrimonium. Si autem consistit ma-
trimonium, dotis facta sunt ea quæ
data sunt, nec amplius locus est his
quæ dicta sunt. Similiter lib. 42. tit. 5.
dig. 17. cum ratione, quod intersit
reipublicæ hanc solidum consequi, ut
ætate permittente nubere possit.

ⁿ Privilegium habent.] EIVSDEM.
Similiter lib. 8. Cod. tit. 17. con-
stit. 10. De privilegiariis lege lib. 42.
tit. 5. à dig. 17. usque ad 26. Est au-
tem proprium privilegiariorum, ut
potiores non sint hypothecariis, præ-
ferantur autem personalibus, ut lib.
14. tit. 5. dig. 3. & lib. 15. tit. 1. dig.
52. Funeraria autem quæ privilegia-
ria est, præfertur etiam hypotheca-
riis, ut dig. 45. tit. 7. lib. 11. Sum-
ptus enim funeris, & alia pleraque
deducuntur ex bonis, ut lib. 5. tit. 3.
dig. 50. & lib. 35. tit. 2. in fine 1. dig.
& lib. 6. tit. 30. constit. 22.

^o Ad similitudinem dotis.] Non sum-
mo iure, sed quod legibus curæ sit
ut mulieres dotem dare possint, eas-
que salvas habere, publicè interesse
dicit Paulus 2. dig. huius tit.

^p Privilegium autem, &c.] Itaque in
quibus non consistit matrimonium,
sed conditio causa data causa non
secuta datur ad repetitionem eorum,
quæ in dotem data sunt, creditoribus
quidem mariti chirographariis, mulier
præfertur, non etiam hypo-
thecariis.

^q Quamvis in bonis.] Quamvis in bo-
nis mariti dos sit, mulieris tamen est:
& merito placuit, ut si in dotem fun-
dum inæstimatum dedit, cuius no-
mine duplam mulier stipulata est,
isque fundus marito euictus sit, pos-
sit mulier statim agere ex stipulatu
adversus venditorem. Est enim ma-
nifestum eius interesse fundum non
esse euictum quem in dotem dedit:
& rebus in dotem datis ei euictis,

Ggg ij

ipsam euictionem passam videri, ob id quod id quod euictum est, in dotem habere definit. Quemadmodum autem fundo euicto ex duplæ stipulatione potest mulier agere, ita etiam si constante matrimonio fundo aliquid accessit, fortè ex alluuiione, quamuis maritus sit fundi dominus, censetur tamen hæc adiectio & hoc incrementum mulieris esse, cuius onera matrimonij cogitur ferre maritus.

ENANTIOPH. Dos inæstimata censetur esse in bonis & mariti & mulieris, vt lib. 2. tit. 8. dig. 15. Lege etiam lib. 37. tit. 6. dig. 4. & lib. 4. tit. 4. dig. 3. & sequ. tit. dig. 7. & lib. 25. tit. 2. dig. 24. & lib. 21. tit. 2. dig. 71. & lib. 20. tit. 4. dig. 9. & huius tituli dig. 8. 9.

Inæstimato itaque fundo in dotem dato, & maritus & mulier censentur habere bona immobilia, & meritò iuratoriæ cautioni committuntur, hoc enim didicisti libro 2. tit. 8. dig. 15. Quod enim qui bona immobilia possidet iurato repromittat, didicisti lib. 2. Cod. tit. 2. constit. 4.

INNOMINATI. Lege lib. 22. tit. 2. dig. 22. 23. 24.

[*Dotgli fundo euicto.*] Quare si fundus æstimatus sit, ex stipulatione duplæ agit maritus instar emptoris, & tanquam ex cessione habens duplæ stipulationem aduersus eum qui fundum vendidit mulieri. Alia autem ratione, quod duplam mulieri promissam ex stipulatione, reddit soluto matrimonio, vt didicisti ex his quæ dicit Marcianus in 52. dig. Memineris etiam 16. & 34. dig. huius tit.

[*Pater mulieris.*] Hæc præmittenda sunt. In mortis causa donatione, etiam si res nondum tradidit, sed expromisit, potest, si conualuerit, agere conditione causa data causa non seguta, & vel res recipere, vel se ipsum liberare stipulatione. Quo cognito accede ad propositum. Pater filix nomine dotem promisit: promisit autem non absolute, sed mortis suæ causa. Dicit Triphoninus, valere hanc dotis promissionem. Nam & si dotem promisit in tempus quo ipse morietur, obligatur actione ex

καρὸν τοιοῦτον ἐπηγεῖλατο πλὴν παρὶν ἐν ᾧ αὐτὸς μέλει τελευτῶν, ἐνέχεται τῇ πατρὶ περικὸς ὅτι

ἐκνικαμμένων αὐτὴ πλὴν ἐκνίκησιν ὑποτάσσεται δοκεῖ, καὶ γὰρ παύεται λοιπὸν ἔχειν ὁ ἐκνικηθὲν ἐν περικῇ. ὡς περὶ δὲ πλὴν δούπλων ἐκδικαμνῶν τῆ ἀδελφίμης ἀρξὺ δυνάται κινῆν ἢ γυνή, οὕτω, καὶ αντισταμνῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ ποροσετέθη τῇ πατρὶ αἰσῶ, τυχὸν δὲ ἀλλοθίονος, καὶ τὰ μάλιστα δεσποτὴς ὅστις ὁ ἀνὴρ τῷ ἀρξῷ, ὁμοῦς γενόμεται τῷ τοιαύτην ποροθήκην τε καὶ ἀδελφίμης τῆς γυναικὸς, ἥς ἔα * 10. * 10. τῷ γάμῳ βάρη φέρειν ὁ ἀνὴρ ἀναγκάζεται.

Τοῦ Ενδουπιοφανοῦς. Ἡ ἀδελφίμης παρὶν καὶ τῷ αἰσῶ, καὶ τῆς γυναικὸς ἐν οὐσίᾳ νομίζεται, ὡς βιβ. β'. ὑτ. ἢ διγ. ιε'. αἰσῶν καὶ βιβ. λζ'. ὑτ. γ'. διγ. δ'. καὶ βιβ. σλ'. ὑτ. σλ'. διγ. γ'. καὶ τῷ ἐξῆς ὑτ. διγ. ζ'. καὶ βιβ. κε'. ὑτ. β'. διγ. κσλ'. καὶ βιβ. κα'. ὑτ. β'. διγ. σα'. καὶ βιβ. κ'. ὑτ. δ'. διγ. θ'. καὶ τοῦτου τῷ ὑτ. διγ. η'. καὶ θ'.

Ὡς ἀδελφίμης ἀρξὺ λόγῳ πορικὸς ὅτι δούπλων, καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή νομίζονται ἀκίνητον ἔχειν οὐσίαν, καὶ εἰκότως ἐξωμοσία καὶ παρὰ τούτων. τῷ γὰρ ἐγὼς ἐν τῷ δούπλων βιβ. τῷ παρὰ τῶν ὑτ. ἢ διγ. ιε'. ὅτι γὰρ ἀκίνητον οὐσίαν ἔχων ἐξωμοσία καὶ παρὰ τούτων μὴ μὴν ἀφ' αὐτοῦ τῷ δούπλων βιβ. τῷ κωδικὸς ὑποτὸν δούπλων τῷ βιβ. ὑτ. ἐν τῇ δ'. τῷ ὑτ. ἀφ' αὐτοῦ.

Τοῦ Ανωνύμου. Ἀναγνώσι βιβ. κβ'. ὑτ. β'. διγ. κβ'. κγ'. κδ'.

Ὡς ἀδελφίμης ἀρξὺ ὅτις τῷ ἀρξῷ, ὁ ἀνὴρ τῷ πατρὶ δούπλων ἐξωμοσία ἐξωμοσία κινῆν μιμουμένης ἀρξὺ τῇ, καὶ ὡς ἀπὸ ἐκχωρήσεως ἔχων πλὴν πατρὶ δούπλων ἐξωμοσία ἐξωμοσία καὶ τῷ πατρὶ τῇ γυναικὶ τὸν ἀρξῷ. ἑτέρῳ δὲ λόγῳ ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς δούπλων ἐξωμοσία τῇ γυναικὶ μὴ πλὴν γάμου ἀφ' αὐτοῦ ἀναδίδωσιν, ὡς ἐγὼς ἐξωμοσία ὁ Μαρκεσιανὸς ἐν τῷ βιβ. διγ. σ. μὴ μὴν καὶ τῷ σ. καὶ λδ'. διγ. τῷ παρὸντος ὑτ.

Ἐχέτωτα ὡς ἐν προηγουμένῳ. ὅτι τῇ mortis causa δωρεᾶς, καὶ τὰ παρὰ τῷ ἀρξῷ ἀρξὺ ἀρξὺ ἐχέτω, ἐπηρωπήθη δὲ, δυνάται τῷ νόσῳ ἀφ' αὐτοῦ τὸν καῦσα δάτα καῦσα τὸν σκεῦος καὶ δική τῶν κινῆν, καὶ ἡ ἀρξὺ ἀρξὺ τὰ παρὰ τῷ ἀρξῷ, ἢ τῷ παρὸντος ἐλδύτῳ ἐαυτοῦ. ταῦτα εἰδὼς, ἐλθὲ ὅτι ὁ παρὰ τῷ ἀρξῷ. πατὴρ ὁ παρὰ τῷ ἀρξῷ ἐπηγεῖλατο παρὶν. ἐπηγεῖλατο δὲ οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ μὴ πρὸς τῷ αὐτοῦ. καὶ λέγει Τριφωνίνος ἐρρῶσαι πλὴν τοιαύτην τῆς περικὸς ἐπαρξίαν. εἰ γὰρ καὶ εἰς

ἐπιπυλάτου. εἰ δὲ ἀφ' οὗ γὰρ πλὴν νόσεν, τί δὴ ποτε
 * αὐτῇ ἢ ἀγωγῇ κινουῦντι κενδικήτῳ * ὥσπερ
 αὐτῇ οὐ τυχὼν ἐπαφωτῶν ὑνὶ περιχὰς παρὰ χειρὶν
 ὡς τῆς τυχεύσης ἐπηγείλατο γυναικός; ὥσπερ
 γὰρ τῇ παρὰ γυναικῶν αὐτῶν, ἢ χρημάτων ὅτι
 δοθέντων μέρτις καὶ οὐσα λόγῳ περιχὰς, οὕτω καὶ
 * μὴ χρημάτων * μόνῃ γέρονε τῆς περιχὰς ἐπαγέ-
 λια μέρτις καὶ οὐσα, χάρις γίνεται τῇ καὶ οὐσα δάτα
 καὶ οὐσα νόν σεχούτα κενδικήτῳ. ταῦτα δὲ λέγω,
 ἔνθα πατήρ ἢ ὄξωπικὸς περιχὰς παρὰ χειρὶν ὡς
 γυναικὸς ἐπηγείλατο. εἰ γὰρ αὐτὴ ὡς αὐτῆς ἢ
 γυνὴ μέρτις καὶ οὐσα περιχὰς ἐπηγείλατο παρὰ
 χειρὶν, οὐ δὲ αὐτὴ λέγειν ὁφείλομεν, ὅτι ὅς ἐστι
 περιχὰς ἢ μὴ δουλεύουσα τοῖς βάρεσι τῶ γάμου.
 πούτεστιν ὡς δὲ διώταται ὁ αὐτὸς τῇ γάμου ἐπὶ σω-
 ισμῶν ἀπατεῖν. καὶ ἀφ' οὗ τῆς τῆς γυναικὸς
 μέρτις καὶ οὐσα περιχὰς παρὰ χειρὶν ἐπερωτηθείσης,
 ὅς ἐρῶμαι ἢ ἐπαφώτῃσι, ὅς δὲ σπυρίσαι περιχὰς.
 ὡς γὰρ αὐτὴ εἴποι περιχὰς πλὴν κατ' ἐκείνον ὅς γὰρ μέ-
 νω σπυρίσαι τὸν γέροντα, καὶ ὃν καὶ ὁ γάμος δι'
 ὃν ἐπαφώτῃσι γέρονε τῆς περιχὰς, παύεται εἰ
 γάμος; ὅς γὰρ οὕτω γυναικὶ πλὴν ἐπαφώτῃσι.
 ὁμοιωτῶ ἐνοχόν με εἰ δίδοναι τοῖς λόγῳ περιχὰς
 τῆς δὲ τῆς ἐμῆς θυγατρὸς ποσὰ δὲ νομίσματα εἰς
 τελευτήσω. σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐπαφώτῃσι ἐρ-
 ῶται μέρτις καὶ οὐσα γυναικὶ.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Ομοίως διγ. κ'. ὁ καὶ αἰά-
 γνωσι καὶ ὑπ. διγ. κ'. θεμ. γ'.

Εὐὲ γυνὴ χρεωστούμενη παρὰ τινος ἔντο-
 κεν χρεὸς μέλλουσα τοῦτω γαμεῖσθαι παρὰ
 καὶ αὐτῇ ἐπηγείλατο, τῇ κεχρεωστούμενῃ αὐ-
 τῇ παρὰ αὐτῆς. ὁ μὲν κεφάλαιον καὶ τοῖς τόκοις
 τοῖς παρὰ τῇ γάμου δραμόντας ὅτι δίδωμαι αὐτῇ
 δοκεῖ λόγῳ περιχὰς, ὅς ἐστι δὲ ἀφίρονται αὐτῇ
 ἐν περιχὰς, καὶ μὲν ὁ συγγνώμῃ τὸν γάμον τόκοι.
 πᾶσα γὰρ ἐνοχὴ τῶ κεφαλαίου τε καὶ τῇ τῶκων
 σπείνεται, ὥσπερ αὐτὴ εἰ καὶ ἐλεληθὲν ὁ χρεὸς τῇ
 γυναικὶ, καὶ πάλιν ὡς αὐτῆς ἐδόθη τῇ ἀνδρὶ
 λόγῳ περιχὰς.

Γὰρ γὰρ ὅτε μὲν ὁ συγγνώμῃ τὸν γάμον οὐ τέ-
 χη τόκος, ὅτι σπείνεται ἢ ἐνοχὴ ὡς αὐτὸς ὅτι
 φέρει; μέμνησο τῇ ἐρημύων τῇ Παπιαῶν
 τῇ ξθ'. διγες. τῶ παρόντος ὑπ.

Τοῦ Ἐναντιοφανοῦ. Οὐκ ἐναντιοῦται ὁ γ.
 θεμ. ξθ'. διγες. ἐκ γὰρ ῥητῶς ὁ χρεὸς μὲν
 τῇ τῶκων ἐπέδωκεν.

Basil. Tom. IV.

A stipulatu de dote. Sed si conualuerit, cur ei non remittatur obligatio per conditionem, atque si quivis alius stipulanti, dotem se daturum promittit, cuiusvis alterius mulieris nomine? Quemadmodum enim si res ipsæ vel pecunia data sit in dotem mortis causa, ita etiam si non data sit pecunia, sed solum promissio dotis mortis causa facta sit, locus est conditioni causa data causa non secuta. Hæc autem dico, cum pater vel extraneus mulieris nomine dotē dare promittit. Nam si ipsa mulier suo nomine mortis suæ causa dotem promittit, non idem dicendum est, quoniam non est dos, quæ non feruit oneribus matrimonij: hoc est, quam maritus petere non potest constante matrimonio. Et idē si mulier dotem promittit mortis causa, non valet stipulatio, neque dos consistit. Quis enim dotem dixerit quæ illo tempore incipit consistere, quo matrimonium propter quod dotis stipulatio facta est, definit esse matrimonium? Pone enim sic conceptam stipulationem. Promitto me daturum tibi in dotem huius filia meæ tot nummos si moriar. Nota autem valere etiam stipulationem quæ fit mortis causa.

INNOM. Similiter dig. 20. quod etiam lege, & tit. 4. dig. 20. the-
 mate 3.

^t Si mulier cui sub usuris.] Si mulier debitori suo, qui sub usuris debebat nuptura, dotem ei promittit quod sibi deberet: sortem quidem & usuras quæ cesserunt ante matrimonium, ei videtur in dotem dare, non autem ei in dotem computantur usuræ quæ cesserunt postquam constituit matrimonium: extinguitur enim omnis obligatio sortis & usurarum, perinde ac si debitum mulieri solutum fuisset, & ab ea rursus marito in dotem datum esset.

^u Usura post contractas.] Quomodo enim, cum post contractum matrimonium non currant usuræ, quoniam extinguitur obligatio, ut ipse infert? Memineris eorum quæ dicta sunt à Papiano dig. 69. huius tituli.

ENANTIOPH. Non obstat thema 3. dig. 69. Illic enim expressim dedit debitum cum usuris.

Ggg iij

* *Si mulier in fundo.*] Mulier quædam, fundi habens vsumfructum, cuius maritus proprietatem habebat, hunc ipsum vsumfructum marito in dotem dedit. Dicit Tripho- ninus, Quamvis à muliere abscesse- rit vsumfructus, maritus tamen non videtur habere vsumfructum, hoc est, non est instar fructuarij, sed quasi dominus suo fundo vitur, per fundi vsumfructum sibi in dotem da- tum, plenissimam habens propieta- tem, non separatam ab vsumfructu. adeo autem fructuarium non imita- tur, vt non vtendo non amittat da- tum sibi in dotem vsumfructum. Nam plenissimam quidem, vt dixi, habet proprietatem per vsumfru- ctum sibi datum in dotem. Si autem contigerit diuortio solui matrimo- nium, necesse habet maritus vsum- fructum in eo constituere, & mu- lieri reddere. Quod si non diuortio, sed morte contigerit dissolui matri- monium, non necesse habet vsum- fructum reddere heredibus mulie- ris: quoniam morte mulieris vsum- fructum maritus quasi lucrifacere non videtur: Nam si eam vxorem non duxisset, neque ab ea vsum- fructum in dotem accepisset: omni- no morte eius vsumfructus ad pro- prietatem quæ apud maritum est, secundum naturam suam rediret. Vsq̃ue adeo autem maritus non vi- detur ex dote vsumfructum lucrari, vt heredibus mulieris non cogatur quidquam conferre in funus, seu im- pensas funeris causa factas. Atque hæc quidem, cùm mulier vsumfru- ctum habens, eum in dotem dedit. Si enim non ipsa vsumfructum, sed pater ipsius eum in dotem dedit ma- rito qui fundi proprietatem habe- bat, & contigerit matrimonium sol- ui morte mulieris: potest ipse pater ex sua persona vsumfructum repete- re, quoniam ante dotis constitutio- nem ipse vsumfructuarius erat, non mulier. Nec possumus dicere, licet vsumfructus in dotem datus non es- set, maritum quoque lucri vsum- fructum facturum: nec enim mulier, vt dixi, fructuaria est, sed pater eius qui adhuc superstes est soluto ma- trimonio. In summa cùm mulier vsumfructum habens eum in dotem

A Γυνή τις ἔχουσα οὐσέφρακτον ἀγρὸν, τῷ ἀν- δρὶ ἔχοντι πλὴν προσηγορίας, τῷ τὸν αὐτὸν τὸν οὐσέφρακτον ὅτι δέδωκε λόγῳ περιχὸς τῷ ἀνδρὶ. λέγει δὲ Τριφωνῖνος, καὶ τὰ μέγιστα πᾶσι τῆς γυ- ναικὸς ἀναχωρῇ ὁ οὐσέφρακτος, ὁ μὲν δὲ ἀνὴρ οὐσέφρακτον ἔχον δοκεῖ, τοῦτέστιν οὐ μιμεῖται οὐσέφρακτου ἀειον, ἀλλ' ὡς δεσποτὴς κέχρηται καὶ τῷ οἰκείῳ ἀγρῷ. ἀλλ' ὅτι ὅτι δὲ δόθεντος αὐτῷ λόγῳ περιχὸς οὐσέφρακτου, πληρεσάτιον ἔχον τὴν προ- πριότητα, καὶ οὐ κεχωρισμένῳ τῷ οὐσέφρακ- του. τοσοῦτον οὐ μιμεῖται οὐσέφρακτου ἀειον, ὅτι τῷ non vtendo τὸν ὅτι δόθεντος αὐτῷ λόγῳ περι-

B χὸς οὐσέφρακτον * ἀπολλοῖσι. πληρεσάτιον μὲν οὖν, * *Sic etiam Heru. ex leg. in ap.* ὡς εἶπον ἔχον πλὴν δεσποτίας. ἀλλ' ὅτι ὅτι δόθεντος αὐτῷ λόγῳ περιχὸς οὐσέφρακτου. εἰ δὲ συμβῇ ῥέπουδ' αὖ ἀγαλινθῶναι τὸν γάμον, ἀναγκάζεται ὁ ἀνὴρ οὐσέφρακτον εἶναι αὐτῷ συστήσας καὶ ἀναδο- ναι τῇ γυναικὶ. ὡς εἴη μὴ ῥέπουδ' αὖ, τελευτῇ δὲ τῇ γυναικὸς συμβῇ ἀγαλινθῶναι τὸν γάμον, ὅτι ἀνα- κέ(ε) τὸν οὐσέφρακτον ἀναδιδόναι τοῖς τῆς γυναικὸς κληρονόμοις: ὅτι τελευτῶντος τῇ γυναικὸς ὁ δοκῇ τὸν οὐσέφρακτον ὁ ἀνὴρ ὡς ἀποκερδαίνεσθαι. εἰ γὰρ μὴ αὐτῷ ἡ γυνὴ γαμετῶν, μὴτε τὸν οὐσέφρακτον C πρὶ αὐτῆς ἐδέξατο λόγῳ περιχὸς, πᾶσι τῶν τε- λευτῶντος αὐτῆς, ὁ οὐσέφρακτος πρὸς τὴν προσηγο- ρίαν τῇ δὲ πᾶσι τῷ ἀνδρὶ καὶ τῷ οἰκείῳ ἐπὶ μα- ρέχῃ φύσιν. τοσοῦτον ὅ οὐ δοκῇ τὸν οὐσέφρακτον ὁ ἀνὴρ ἀπὸ περιχὸς κερδαίνει, ὅτι ὅτι ἀναγκέ(ε) σιωπῆσθαι τῇ τοῖς τῇ γυναικὸς κληρονόμοις πρὶ τῇ αὐτῆς κηδείᾳ, ἢ τῇ προφάσει τῇ κηδείας γνῶμῃ αὐτῆς ἀπαρνήσθαι. αὐτὰ μὲν οὖν ἔνθα τῷ οὐσέφρακτον ἔχουσα ἡ γυνὴ λόγῳ περιχὸς ὅτι δέδωκεν. εἰ γὰρ μὴ αὐτῇ τὸν οὐσέφρακτον, ἀλλ' ὁ αὐτῆς πατὴρ ὅτι δέ- δωκεν αὐτὸν λόγῳ περιχὸς ὅτι ἀνδρὶ, τὴν προσηγο- ρίαν ἔχοντος τῷ ἀγρῷ, καὶ συμβῇ τῇ τελευτῇ τῇ γυ- ναικὸς ἀγαλινθῶναι τὸν γάμον, διὸ αὐτὸς ὁ πα- τὴρ ἐκ τῆς οἰκείας προσηγορίας τῷ οὐσέφρακτον ἀπαρτεῖν. ὅτι πρὸς τὴν ἐπιδοσέως τῇ περιχὸς αὐτὸς ἦν οὐσέφρακτος ἀειον, ὅτι ἡ γυνὴ καὶ ἔχοντι λέγειν ὅτι καὶ μὴ ἐπέδοθι λόγῳ περιχὸς ὁ οὐσέφρακτος, καὶ οὕτως ἀπεκερδαίνεσθαι ὁ ἀνὴρ τελευτῶντος τῇ γυναικὸς: ὅτι γὰρ ἦν οὐσέφρακτος ἀειον ἡ γυνὴ καὶ ἀπὸ εἴποι, ἀλλ' ὁ αὐτῆς πατὴρ, ὅς τις ἐστὶ καὶ μετὰ τὸ ἀγαλ- θῶναι τὸν γάμον. σιωπῶντα τοῖνυν εἰπεῖν, ἔνθα μὲν ἡ γυνὴ οὐσέφρακτου ἀειον τυγχάνουσα, τὸν οὐσέφρακτον ὅτι δέδωκε λόγῳ περιχὸς ἔχοντι τῷ

αἰδρὶ τὴν προσηγορίαν, οὐ μιμνῆται οὐσφρακτουάειον ὁ αἰὴρ, οὔτε τὰ νὺν ὑπενδὼ τὸν ὀσφρακτον ἀπολλοῖσιν· ἀλλὰ λοιπὸν, εἰ μὴν ῥεπουδίῳ συμβῇ ἀφαιλεῖν τὸν γάμον, ἀποκαθήσει τῇ γυναικὶ τὸν οὐσφρακτον ὁ αἰὴρ ἐξ ἑσπαρχῆς αὐτὸν σιωπῶν. εἰ δὲ τελευτῆς τῆς γυναικὸς, ὁσφρακτὸν ἀποκαθήσειν. ἐνθα δὲ ὁ πατὴρ οὐσφρακτιδάριος ὢν ὑπὸ τῆς αὐτῆς θυγατρὸς ὅτι δέδωκε τὸν οὐσφρακτον λόγῳ τοιοῦτος, καὶ τελευτήσης τῆς κόρης ὁ γάμος ἀφαιλεῖται, δυνάται περὶ τῶν ὁ πατὴρ ἀπαγγεῖν ἐξ οἰκείας τοιοῦτου τὸν οὐσφρακτον. ὁ δὲ ἐπὶ κτ' πληρεστάτῳ δεσποτείαν ἀγρὸν ἔχουσα ἡ γυνή, τὸν μὴν ὀσφρακτον ὅτι δέδωκε λόγῳ τοιοῦτος, ἔμεινε δὲ τὴν προσηγορίαν κατέχουσα; λέγει ὁ Τριφωνίνος ὅτι τῇ πατρὸς ἡμέρας, ἐκ προώπου τῷ ἀνδρὶ, ἔσται κυρίως ὁ ὀσφρακτος, τοῦτέστιν οὐσφρακτιδάριος ὅτι κυρίως ὁ αἰὴρ, καὶ ἀπολύται ὁ οὐσφρακτος ὅτι non vtendo, εἰ μὴ χρήσεται αὐτὰ ὁ αἰὴρ. ὁ δὲ εἰς συμβῇ, εἰ ἐπὶ καὶ νῦν πεποικισμένη ὅτι ἡ γυνή, τοῦτέστιν εἰς ἀπολέσῃ τὰ non vtendo τὸν οὐσφρακτον ὁ γάμος εἰδωμένῳ, εἰ καὶ μὴ τὴν αὐτὴν ἀπώλεσεν ὁ οὐσφρακτος μὴν τῇ γυναικὶ κατεχόμενος ὁ αἰὴρ τῇ περὶ τοιοῦτος ἐξ ἐπιούρου, καὶ εἰ ἀφαιλεῖται τὸν γάμον προσηγορίας ὅτι αὐτὸν τὸν ὀσφρακτον, ἢ τοῦ οὐσφρακτου τὴν ἀφαιρήσειν ἀποκαθήσει τῇ γυναικὶ. λέγει ὁ Τριφωνίνος, εἰ μὴν ὅτε σιωπῶν τὰ non vtendo σβεσθῆναι τὸν οὐσφρακτον, εἴχεν ἡ γυνή τὴν προσηγορίαν καὶ πρὸς αὐτὴν ὁ οὐσφρακτος, καὶ τὴν οἰκείαν ἐπιδράμαμε φύσιν, ὁ δὲ ἔχων ἡ γυνή δοκεῖ λοιπὸν ἐν τοιοῦτοι, ὁ δὲ ἀπὸ τῆς περὶ τοιοῦτος αὐτῆς ἀπαγγεῖν τὸν αἰδρα, ὅτι νῦν μὴτε δυνάται εἰσελθεῖν ὅτι τὰ non vtendo τὸν οὐσφρακτον ἀπώλεσεν, ἐξ αἰτίας τοιαύτης ὅτι ἡς ὁ κέρδος ποσειχόμετο τῷ οὐσφρακτου πρὸς τὴν πατρὶ αὐτῇ τυγχάνουσαν προσηγορίαν ἐπιδράμαμε καὶ σιωπῶν τῷ γάμῳ καὶ ἐξ τῆς τοιοῦτος ὅτι οὐ δυνάμεν τὸν ἀνδρα λοιπὸν ἀπαγγεῖν τὸν ὅτι δόξαντα αὐτὰ λόγῳ τοιοῦτος οὐσφρακτον, ἢ τοῦ οὐσφρακτου τὴν ἀφαιρήσειν. ταῦτα μὴν οἶμαι, εἰ τὴν προσηγορίαν ἔμεινεν ἔχουσα ἡ γυνή, ἀγρὸς ὅτε σιωπῶν σβεσθῆναι τὸν οὐσφρακτον. εἰ γὰρ ὅτι ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἐτέρῳ, καὶ ὁ οὐσφρακτος τὰ non vtendo σβεσθῆναι, ἐπιδράμαμε πρὸς τὴν πατρὶ ἐτέρῳ τυγχάνουσαν προσηγορίαν, μηδενὸς ἐκ τῆς τοιαύτης αἰτίας κέρδους προσηγορίας τῇ γυναικὶ.

A dedit marito proprietatem habenti, maritus non est instar fructuarij, neque non vtendo vsumfructum amittit: sed si diuortio postea solutum fuerit matrimonium, mulieri vsumfructum restituit maritus, eum ex integro constituens. Si verò morte mulieris, non restituit. Cum autem pater fructuarius filiae suae nomine vsumfructum in dotem dedit, etiam si morte mulieris solutum fuerit matrimonium, potest pater superstes ex sua persona petere vsumfructum. Quid ergo si mulier plenam habens proprietatem vsumfructum quidem in dotem dedit, proprietatem autem retinuit? dicit Triphoninus, in hoc casu ex persona mariti proprie esse vsumfructum: hoc est, vsumfructuarius proprie est maritus, & vsumfructus amittitur non vtendo, si eo maritus non vtatur. Quod si acciderit, videamus an etiam nunc dotata sit mulier, hoc est, si maritus vsumfructum non vtendo amiserit, videamus an etiam post vsumfructus amissionem maneat mulieri maritus obligatus ex stipulatu de dote: & an soluto matrimonio necesse habeat ipsum vsumfructum, seu vsumfructus aestimationem, mulieri reddere. Dicit ergo Triphoninus, si quidem cum non vtendo exstingui vsumfructum contigit, mulier habebat proprietatem, & ad eam secundum naturam suam rediit vsumfructus, nihil iam mulierem videri habere in dote, quod per actionem dotis à marito repetat: cui nec potest imputare quod non vtendo vsumfructum amiserit ex causa, qua lucrum ad eam rediit, vsumfructu ad proprietatem quae apud ipsam est reuerso, etiam constante matrimonio: ideoque indotata erit. cum vsumfructum qui ei in dotem datus fuit, seu vsumfructus aestimationem à marito petere non possit. Atque haec quidem si mulier proprietatem habuerit donec contigerit exstingui vsumfructum. Nam si eam alienauerit, & vsumfructus non vtendo exstinctus, ad proprietatem redierit quae apud alterum est, nullo lucro ex hac causa accedente mulieri:

Ggg iiij

tunc etiam si non vtendo maritus A
 vsumfructum amiserit, sic quoque
 videtur mulier dotem suam apud
 maritum habere, quia debet mari-
 tus actione ex stipulatu de dote te-
 neri, qui cum ei liceret vti vsumfru-
 ctu, cum non vtendo amisit. Con-
 uenitur ergo maritus actione ex sti-
 pulatu, qui non vtendo vsumfru-
 ctum amisit. Nam si habere perse-
 uerasset vsumfructum donec solu-
 tum fuit matrimonium, omnino cum
 mulieris lucro fieret eius restitutio.
 tamen si fieri non poterat vt ad mu-
 lierem non habentem proprietatem
 transferretur vsumfructus, nisi pretio
 vel aliquo alio beneficio prius id ac-
 cepisset à proprietario. Atque hæc
 quidem cum maritus non vtendo
 vsumfructum amisit. Nam si non v-
 tendo eum non amiserit, mulier au-
 tem mortem obierit, morte mulie-
 ris non exstinguitur vsumfructus: ne-
 que enim mulier erat fructuaria, sed
 maritus eius. Diuortio autem facto
 primum videamus, an & in hoc ca-
 su & superiore, hoc est, cum morte
 mulieris, & cum diuortio contigit
 dissolui matrimonium, pro rata anni
 quo solutum fuit matrimonium, di-
 uidantur fructus: quod magis admit-
 tendum est, vt si fortè matrimonium
 constiterit annis decem & nouem
 mensibus, decem quidem annorum
 fructus in solidum lucretur maritus:
 nouissimi autem anni fructus, non in
 solidum, sed pro rata mensium qui-
 bus anno nouissimo constitit matri-
 monium: hoc est, dimidiam cum
 quadrante fructuum. Nouem enim
 mensibus tantum post decennium
 posuimus matrimonium constitisse,
 qui quidem efficiunt dimidiam &
 quartam anni partem. Atque hæc
 quidem de fructibus. Ipsa autem v-
 sumfructus restitutio fit hoc modo.
 Mulieri habenti proprietatem vsum-
 fructus soluto matrimonio cedi de-
 bet, & ita cum proprietate consoli-
 datur. Sed si mulier proprietatem
 non habeat, nihilo minus ei dotis re-
 petitio competit, & ager cum ma-
 rito vt cedat vsumfructum. Nam fieri
 potest vt fundum alicui iam vendi-
 derit, non dico nudam proprietatem,
 ῥήσῃ. καὶ γὰρ εἰχὲς αὐτῷ πωλήσασθαι ἢ δὴ ὑπὸ τὸν ἀγρὸν, οὐ λέγω ψιλῶς παροριεταίῳ,
 πώλεσεν ὁ ἀνὴρ, καὶ οὕτως ἡ γυνὴ δοχεῖ τῇ οἰκείᾳ
 ἔχῃ παροῖκα πῶρα τὰ ἀνδρὶ, ὅτι ὁφείλει τῇ πε-
 ρὶ παροῖκός ἐξ ἐπιπολάτων κατέχεσθαι ὁ ἀνὴρ, ὅστις
 δὲ ὄν αὐτὰ χεῖρασθαι τὰ οὐσφραγκτῶ, μὴ χε-
 σάμενος τὰ non vtendo τῶτον ἀπώλεσεν.
 ἐνάγεται ἴσιν τῇ παρὶ παροῖκός ἐξ ἐπιπολάτων
 non vtendo τὸν οὐσφραγκτῶ ἀπολεωκῶς ὁ
 ἀνὴρ. εἰ γὰρ ἔμεινε τὸν οὐσφραγκτῶ ἔχων ἄχρης ὅτε
 διελύθη ὁ γάμος, καὶ μὴ τὰ non vtendo τῶτον
 ἀπώλεσε, πῶρως δὲ μὲν κέρδις τῆς γυναικὸς ἐ-
 B γήρετο τούτῃ ἢ ἀποκατάστασις. καὶ τὰ μάλιστα γὰρ
 ἔχον οἶον τε ἡ ὅτι τῇ γυναικὶ μὴ ἔχουσθαι τῇ παρ-
 οριεταίῳ τὸν οὐσφραγκτῶ μετατεθείῃ, εἰ μὴ
 ἡμίσημα, ἢ ἄλλῃ ἢ ἄλλῃ δὲ ἐργασίᾳ πῶρα τῇ παρ-
 οριεταίῳ πῶρτερον ἐκομίσαστο. ταῦτα μὲν οὖν
 εἶναι τὰ non vtendo τὸν οὐσφραγκτῶ ἀπώλε-
 σεν ὁ ἀνὴρ. εἰ γὰρ μὴ τὰ non vtendo τῶτον ἀπώ-
 λεσεν τελευτήσας δὲ τῇ γυναικὶ συνέβη, ὅς ἐστιν
 τῇ τελευτῇ τῆς γυναικὸς ὁ οὐσφραγκτῶς ὅτε γὰρ
 οὐσφραγκτῶς αὐτῇ ἡ γυνή, ἀλλ' ὅς αὐτῆς ἀνὴρ.
 ἀφ' οὗ γὰρ δὲ γυναικὶς, παρὸν ἐκείνῳ σκεπήσω-
 C μιν, εἰ ἄρα ἐν τὰ πῶρτον γέμασι, ταῦτα μὲν εἶναι
 τελευτῇ τῆς γυναικὸς, καὶ εἶναι ῥέπουδ' αὐτῇ
 ἀφ' οὗ γὰρ δὲ τὸν γάμον, καὶ ἀναλογίαν τῇ χρο-
 νῇ ἐπ' αὐτῇ, καθ' ὃν διελύθη ὁ γάμος μερίζονται οἱ
 καρποὶ ὅς μᾶλλον καὶ ἀποδέχεσθαι χρο-
 νῇ εἰ συμβῇ δέκα ἐνιαυτοὶ καὶ μῆνας θ'. συζητῶν τὸν
 γάμον, τῇ μὲν δέκα ἐνιαυτῶν τοῖς καρποῖς εἰς ὅλ-
 κληρον ὁ ἀνὴρ ἀποκερδαίνει. τῇ δὲ τελευτῇ ἐπ' αὐτῇ
 τοῖς καρποῖς, ὅς εἰς ὅλκληρον, ἀλλὰ καὶ ἀναλο-
 γίαν τῇ μὲν, καθ' οὗς ἐν τὰ τελευτῇ ἐπ' αὐτῇ
 συνέβη ὁ γάμος, ταῦτα μὲν ἡμῖν τέταρτον μέρος τῇ
 καρπῶν. ἐνέα γὰρ μὲν καὶ μόνους μὲν τῇ δεκά-
 D ἐπὶ ἡμέρας ἡμέρας σκεπήσας τὸν γάμον, ὅς ἡ-
 μῖν τέταρτον μέρος εἰς τῇ ἐπ' αὐτῇ. ταῦτα μὲν οὖν
 παρὶ τῇ καρπῶν. αὐτὴ μὲν τῇ οὐσφραγκτῇ ἢ
 ἀποκατάστασις, τῇ τὸν γίνεται τὸν ἔσπον. ἐχούσθαι μὲν
 τῇ παροριεταίῳ τῇ γυναικὶ δεῖ καὶ τὸν οὐσφραγκ-
 τῶ ὑπὸ τῇ ἀνδρὸς, μὲν τῇ γάμου δηλονότι διαλυ-
 σιν πῶρα χωρῆσθαι, καὶ οὕτως αὐτῷ σκεπήσας
 εἶναι τῇ παροριεταίῳ. εἰ δὲ μὴ ἔχῃ πῶρα
 παροριεταίῳ ἢ γυνή, ὅς ἐστιν ἡ τὸν ἀρμόττει
 αὐτῇ τῆς παροριεταίῳ ἢ ἀπάτησις, καὶ ἐνάγεται πῶρα
 αὐτῆς ὁ ἀνὴρ, ἵνα τὸν οὐσφραγκτῶ πῶρα χω-
 ρῆσθαι, καὶ γὰρ εἰχὲς αὐτῷ πωλήσασθαι ἢ δὴ ὑπὸ τὸν ἀγρὸν, οὐ λέγω ψιλῶς παροριεταίῳ,

estimationem ferat, nisi ante litem

contestatam maritus decesserit. Nam si ante litis contestationem mortuus fuerit, nihil petetur ab heredibus eius ususfructus nomine qui ei in dotem datus est. Nam & si non ipse maritus, sed quilibet alius proprietatem emit, maritus autem ante litem contestatam decesserit, nihil mulier peter ab heredibus eius. Certum enim est, ususfructum mortuo marito ad proprietatem reuersum. Cum ergo mulier fundo vendito pretium solius proprietatis percepit, agens ex stipulatu de dote, æstimationem ususfructus recipit: nisi maritus ante litem contestatam decesserit. Sed si fundo ei vendito, non nudæ proprietatis tantum pretium percepit, sed totius fundi, quanti vendi debuit non deducto ususfructu, videtur dotem suam constante matrimonio recepisse.

^e *Vsusfructus æstimationem.*] Non obstat quod habetur in principio huius dig. vbi cum maritus haberet proprietatem, deinde ei datus esset ususfructus in dotem, dixit Triphonius soluto matrimonio ususfructum restitui mulieri, non æstimationem ususfructus, sicut hic dicit. Nam illic quidem cum proprietas apud maritum esset, volens mulier ei ususfructum dare propter matrimonium, & dotis accessionem, necesse habuit ususfructum coniungere proprietati quæ apud maritum erat, & merito soluto matrimonio ususfructus ipse restituitur. Hic autem & proprietatem & ususfructum habens mulier, ususfructum quidem in dotem dedit: postea autem sua sponte, non propter matrimonium, nec propter accessionem dotis, marito qui ususfructum habebat proprietatem vendidit, & eam coniunxit ususfructui, qui, ut diximus, apud maritum erat: & merito non restituitur ususfructus soluto matrimonio. Quomodo enim, cum eum sua sponte coniunxerit proprietati: sed ususfructus æstimationem.

^f *Si autem maritus ante litem.*] Quamobrem etiam si post litem contesta-

Α *προκαταρξέως γμομένης, ἐτελεύτησεν ὁ αἰὴρ. τοῦτου γὰρ πρὸ προκαταρξέως τελευτήσαντος, ὁδὲν ἀπαίτηθῆσονται οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ χάριν τῶ οὐσφράκτου τῷ ἐπιδοθέντος αὐτῷ λόγῳ προδικῶς. εἰ γὰρ καὶ μὴ αὐτὸς ὁ αἰὴρ, ἀλλ' ἑτεροῦς τις πλὴν προπριεταίαν ἡγήρασε, σωέειν δὲ πρὸ προκαταρξέως τελευτήσαντος τὸν αἰῶνα, ὁδὲν οἱ τῶτον κληρονομήσαντες ἀπαίτουται πρὸ τῆς γυναικός. διὸ γὰρ ὅτι τελευτήσαντος τῷ αἰῶνος, πρὸς πλὴν προπριεταίαν ἔπρεχεν ὁ ὕσφρακτος. ἐνθα μὲν οὖν πωλήσασα τὸν ἀγρὸν ἢ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ, μόνως ἐκομίσασα τῆς προπριεταίας τὸ τμήμα, κινῆσα ἢ πρὸς πρὸς ἐξ ἐπιτολάτῃ ἀμαβαίῃ πλὴν τῷ οὐσφράκτου ἀφ' ἡμῶν πλὴν εἰ μὴ πρὸ προκαταρξέως ἐτελεύτησεν ὁ αἰὴρ. εἰ μὲντοι πωλήσασα πύτω τὸν ἀγρὸν, οὐ φιλῆς μόνως τῆς προπριεταίας τὸ τμήμα ἐκομίσασα, ἀλλὰ τῷ πατρὶ ἀγρῷ, ὡς * ὅκ ἐχρῆν τῶτον * Sic etiam Heru. cod. delenda est negatio.*

Μὴ εἶναι πτωχὸν οἱ δὲ κείνον ἐν δέχῃ τῷ πατρὶος διτ. ἐνθα τῷ αἰῶνος ἔχοντος ἢ προπριεταίαν, εἴτα ἐπιδοθέντος αὐτῷ τῷ οὐσφράκτου λόγῳ προδικῶς εἶπεν ὁ Τριφωνίος, μὴ ἢ τῷ γάμου ἀφ' αὐτοῦ τὸν οὐσφράκτον κατῆσθαι τῇ γυναικί, καὶ μὴ ἢ τῷ οὐσφράκτου ἀφ' ἡμῶν, ὡς φησὶν ἐν αὐτῷ. ἐκ δὲ μὲν γὰρ τῆς προπριεταίας πρὸς τῷ ἀνδρὶ τυγχάνουσης, βυλομένη προδικῶς πρὸς χάριν ἢ γυνὴ ἀφ' ἡμῶν τὸν γάμον αὐτῷ, καὶ ἢ ἐπιδοσιν τῆς προδικῶς, ὡς ἀφ' αὐτοῦ τὸν οὐσφράκτον τῇ προπριεταίᾳ συνάψαι, τυγχάνουσι πρὸς τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἰκότως μὴ ἢ τῷ γάμου ἀφ' αὐτοῦ ὁ ὕσφρακτος αὐτὸς ἀποκατῆσθαι. ἐν αὐτῷ δὲ καὶ πλὴν προπριεταίαν ἔχουσα καὶ τὸν ὕσφρακτον ἢ γυνὴ, τὸν μὲν ὕσφρακτον ἐπιδοῦσα λόγῳ προδικῶς. μὴ ἢ αὐτὰ δὲ κατ' οἰκίαν προαίρεσιν, καὶ ἢ τῷ γάμου, ἢ τῷ πλὴν ἐπιδοσιν τῆς προδικῶς πρὸς πρὸς πλὴν προπριεταίαν τῷ ἀνδρὶ τὸν ὕσφρακτον ἔχοντα, καὶ σωῆται αὐτῇ ὁ οὐσφράκτος τυγχάνοντι, καθάπερ εἴρηται, πρὸς τῷ ἀνδρὶ καὶ εἰκότως ὅκ ὁ ὕσφρακτος ἀποκατῆσθαι μὴ ἢ πλὴν τῷ γάμου ἀφ' αὐτοῦ. πᾶς γὰρ ὅτε κατ' οἰκίαν προαίρεσιν τῇ προπριεταίᾳ τῶτον σωῆται; ἀλλ' ἢ ἢ ὁ οὐσφράκτος διατήρησις. Ὡς εἰ καὶ μετὰ προκαταρξίν ἐτελεύτη-

σεν ὁ αἰὴρ καὶ ἀδικάζονται οἱ κληρονόμοι αὐτῶν εἰς
πλὴν τῆς ὕπου φρενέου ἀφ' ἧς ἡμῶν, εἰς ἡδὴ δηλαδὴ
κατεδικάζετο καὶ αὐτὸς τῶν αἰώνων.

Ἐπεὶ ταῦτα ὡς ἐν περὶ τῆς ἐκείνου. τὰ μὲν ἐν ἀκι-
νήτοις, τῶν ἀχρημάτων· τὰ δὲ ἐν κινήτοις ἢ αὐτοκινή-
τοις, ἢ ἐν ἀσώματοις, ἐν τοῖς ἐν αὐτῷ μὲν τῷ γά-
μου ἀφ' ἑλπίου τῇ γυναικὶ καὶ ἀλλοδαπῇ χρη-
τῇ τοῖς εἰδῶς, ἐλθὲν ὅτι τὸ προσκείμενον, εἰ γυνὴ με-
τά τινος ἀρσενίου ὅτι κινεῖται ἐξ ἑαυτῆς, τῷ τὸν γαμου μὲν
ἐνὶ λόγῳ περικτὴς ὅτι δὴ, καὶ ὅτι τὰς ἀρσενίων κοι-
νωνός, κινήσει, ὅτι δὴ ἀνδρὸς τὸ κοινῶν διδιδού-
δο δικαστήριον, καὶ προσκυρώσῃ αὐτῇ τὰς κεινῶν
ὁ ἀρσενίος, ὅς ἐστι λοιπὸν ἔσται ὁ ἀρσενίος ἐν περικτῇ,
ἀλλ' ἢ ποσότης ἐκείνη ἐφ' ἣ κατεδικάζετο τὰς ἀν-
δρὶ ὅτι τὰς ἀρσενίων κεινῶν. τυχὸν γὰρ ὁ τῷ κοινῶν
διδιδούδο δικαστῇ, τὰς μὲν κεινῶν, τὰς πᾶν-
τα ἀρσενίων προσκυρώσεν, ὡς δὲ τῇ ἡμίσεως μέ-
ρους τῆς προσκυρώσας αὐτῇ, κατεδικάσεν αὐτὸν
διωκαὶ νομίσματα ἵνα τὰς ἀνδρὶ. ταῦτα οὖν ἔσται
λοιπὸν ἐν περικτῇ, καὶ οὐ τὸ μέρος τῆς ἀρσενίου τὸ πα-
ρὰ τῆς γυναικὸς ὅτι δὴ τὸν τὰς ἀνδρὶ πλὴν ἑρ-
χίω. εἰ δὲ καὶ τῇ ὡς δευτερευούσης τῶν μελῶν
τῶν, τοῦ τῆς, εἰ μὴτε τῇ κοινῶν χρημάτων πα-
ραχρὶν ἐλθούσης, καὶ προσκυρώσας αὐτῇ τῇ τῆς
γυναικὸς μέρος, μὴτε τῇ ἀνδρὸς ὡς αὐτῶς ἐλθ-
ούσης χρημάτων διδούσαι, καὶ προσκυρώσας αὐτῇ
τὸ μέρος τῆς κοινῶν, σὺν δὲ ὁ δικαστῇ ὅς ἐστι πᾶν
ἐνὶ τῶν διδούσαι τὸν πᾶντα ἀρσενίων, καὶ ἐπεὶ τῇ φ'.
τυχὸν νομίσματα. καὶ οὕτω οὐχ ὁ ἀρσενίος ἢ τοῖς τῇ
ἀρσενίου τὸ μέρος ἔσται λοιπὸν ἐν περικτῇ, ἀλλ' ἢ τῇ
ἐνὶ μέρους αἰσθητῶν, ἡδὴ ἐκ κοινῶν τῶν τῇ ἡρ-
εακότος τὸν ἀρσενίον αἰὴρ, τοῦ τῆς τῇ ἀφ' ἧς νο-
μίσματα. εἴτε δὲ τῇ κοινῶν, εἴτε τῇ τῇ
τῇ ὅς ἐστι πᾶν ἐλθὲν ὁ αἰὴρ ὡς τῇ τῇ μέρος τῆς
γυναικὸς καὶ τῇ τῇ εἰρημνύειν διήγησιν τὰ νομίσμα-
τα, ἔχῃ μὲν αὐτὰ ἐν περικτῇ· ἔχῃ δὲ αὐτὰ ἐκ ἐν
τῇ τῇ τῇ ἀρσενίου· οὕτω ὡς περὶ τῇ ἀφ' ἧς μὲν πλὴν
τῇ γάμου ἀφ' ἑλπίου τὸν ἀρσενίον ἡδὴ ἀφ' ἧς ἀπο-
καταστήσας τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ, οὕτω καὶ τὰς ὡς τῇ
ἀρσενίου ληφθέντα χρημάτων τῇ ἀφ' ἧς μὲν τῇ
τῇ γάμου ἀφ' ἑλπίου τῇ γυναικὶ τῇ τῇ τῇ ἀνδρὸς,
ἀλλὰ καὶ τῇ τῇ ὡς ἐστι τῇ ἀφ' ἧς τῇ τῇ τῇ
τοῦ τῆς ἐν τοῖς ἐν αὐτῷ. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ ἢ τῇ
κοινῶν προσκυρώσῃ τὸ μέρος, ἢ ὅς ἐστι πᾶν ἐνὶ
τῶν διδούσαι τὸν πᾶντα ἀρσενίων σὺν δὲ ὁ δικαστῇ.
εἰ δὲ αὐτῇ τὰς ἀνδρὶ τὸ τῇ κοινῶν προσκυρώσῃ

A tam decesserit maritus, condemnantur heredes eius ad ususfructus aestimationem, in quam scilicet condemnaretur ipse si viueret.

g Si mulier fundum communem.] Hæc habet vice præuiae inspectionis. Res immobiles quidem statim : mobiles autem vel se mouentes, vel res incorporales, intra annum post dissolutum matrimonium reddi oportet mulieri. Hoc cognito, veni ad propositum. Si mulier fundum habens cum aliquo communem, nuptura cum in dotem dederit, & socius cum marito egerit iudicio communi diuidendo, adiudicatusque socio fundus fuerit; de cætero fundus non amplius in dote erit, sed quantitas illa in quam socius marito condemnatus fuerit. fortè enim iudex communi diuidendo iudicio addictus totum fundum adiudicauit socio, pro dimidia autem parte quæ ei adiudicata fuit, condemnauit eum vt nummos aliquot marito daret. Hi ergo erunt deinceps in dote, non pars fundi quæ à muliere marito ab initio data fuit. Si autem licitatione ommissa, hoc est, si neque volente socio pecuniam dare, & mulieris partem sibi adiudicari, neque marito similiter volente pecuniam dare, & partem socij sibi adiudicari, censuerit iudex totum fundum alicui extraneo vendendum, & venditus fuerit fortè quingentis nummis : sic quoque non fundus, seu portio fundi erit deinceps in dotem, sed portio pretij quam maritus accepit ab emptore fundi, nempè ducenti quinquaginta nummi. Siue autem à socio, siue ab extraneo nummos maritus accepit pro parte mulieris, vt dictum est, habet quidem eos in dotem : habet autem eos non vice fundi : nec sic vt quemadmodum statim post solutum matrimonium cogeretur maritus fundum mulieri restituere, ita pecuniam quam pro fundo maritus accepit, statim restituat, sed statuto tempore constitutione, hoc est, intra annum. Atque hæc ita vbi pars vel socio fuerit adiudicata, vel extraneo vendendum totum fundum censuerit iudex. Sin autem ipsi marito pars socij fuerit ad-

iudicata : manet quidem nihilo minus dotalis pars fundi , quæ ei ab initio à muliere in dotem data fuit. Ea autem restituta mulieri , sequetur eius restitutionem , hoc est , cum ea etiam restitueretur pars marito adiudicata , quæ fuit ei adiudicata propter partem ei à muliere in dotem datam . Simul ergo cum dotali parte fundi , partem sibi adiudicatam restituit maritus , tantum scilicet pretij nomine à muliere recipiens , quantum fuit condemnatus dare socio propter fundi partem ei adiudicatam . Nec audiri debebit alteruter cam æquitatem recusans : hoc est , neque debet mulier recusare quo minus suscipiat partem marito adiudicatam : neque maritus , quo minus cum dotali parte partem quoque sibi adiudicatam restituat mulieri . Et hoc quidem certum est . Sed an constante matrimonio , non sola pars quæ data fuit in dotem , dotalis sit , sed etiam pars marito adiudicata ? Dicit ergo Triphoninus , Iulianum de sola parte loqui , non autem de toto fundo dotali . & ego in auditorio nostro dixi solam illam partem , non etiam totum fundum dotalem esse . Quis autem effectus est ? nempè cum pars sibi adiudicata dotalis non sit , ut fundum maritus non lucretur .

^h *Et socius egerit cum marito .*] Rectè posuit socium prouocantem maritum ad communi diuidendo iudicium , propter partem ei in dotem datam : ipse enim maritus , fundo communi ei dato in dotem , sicut proponitur , non poterat socium mulieris ad communi diuidendo iudicium prouocare . Nam communi diuidendo iudicium in se alienationem continet : prohibetur autem maritus dotalem fundum alienare . Hoc ipsum autem dicit etiam constitutio 2 . tit . 23 . lib . 5 . Cod .

INNO M . Ipse autem maritus socium ad diuisionem prouocare non potest , ut lib . 5 . Cod . tit . 23 . const . 2 . Nam qui prouocat , alienare videtur , ut lib . 13 . tit . 1 . dig . 12 . in dig . autem 18 . tit . 17 . lib . 48 . dicitur maritum pro fundo dotali nec agere , nec conueniri posse iudicio communi diuidendo .

A μέρες . μήνι καὶ ἡμέρῃς ὅσον ἦτορ ἐν περιχὶ τῷ μέρῳ
τῷ ἀρσενί τῷ πλὴν ἀρχὴν ὁπιδόθεν αὐτῷ πατρὶ τῆς
γυναικὸς λόγῳ περιχὸς . ἀποκαθίσταται δὲ τῇ
γυναικί , ἀκαλουθήσῃ τῇ ἀποκαθίστασθαι τοῦτου ,
τοῦτέστι σωμαποκαθίσταται αὐτῇ καὶ τῷ προσκυρω-
θέν ὡς ἀνδρὶ μέρες , ὅσας αὐτῷ προσκυρώσῃ προ-
φάσῃ τῷ μέρῳ τῷ ὁπιδόθεντος αὐτῷ πατρὶ τῆς
γυναικὸς λόγῳ περιχὸς . σωμαποκαθίσταται οὖν τῷ
περικιμιάῳ μέρει τῷ ἀρσενί καὶ τῷ προσκυρωθέν
αὐτῷ μέρῳ ὁ ἀνὴρ . τοσοῦτο διγὰρ δὴ λόγῳ ἡμέ-
ματος πατρὶ τῆς γυναικὸς κομίζων , ὅσον κατε-
δικάσθῃ ὡς κρινωνῶ χάριν τῷ προσκυρωθέντος αὐτῷ
B μέρῳ τῷ ἀρσενί . καὶ οὐτε ἀκούεσθαι ἡτέρας τοῦ-
των ὁφείλῃ πλὴν τοιαύτῃ ἰσότητι πατρὶ τοῦ μύθου .
τοῦτέστι οὐτε ἡ γυνὴ παρὰ τῷ ἀνδρὶ ὁφείλῃ κατὰ δέ-
ξασθαι καὶ τῷ προσκυρωθέν τῷ ἀνδρὶ μέρῳ . οὐτε ὁ
ἀνὴρ μὴ τῷ περικιμιάῳ μέρῳ καὶ τῷ προσκυρω-
θέν αὐτῷ μέρῳ ἀποκαθίσταται τῇ γυναικί . καὶ τὸ μὴ
δὴλον . ἄρα δὲ σωμαποκαθίσταται ἐπὶ τῷ γάμῳ , μόνον
τῷ μέρῳ , ὅσας ἐδόθη εἰς περιχὴν δotalίον ὅτι ἡ καὶ
τῷ προσκυρωθέν τῷ ἀνδρὶ ; λέγεται οὖν τῷ Τριφω-
νίνῳ , ὅτι ὁ Ἰουλιανὸς πατρὶ μόνον τῷ μέρῳ , οὐ μὴν
πατρὶ πάντος τῷ ἀρσενί τῷ δotalίῳ ἀφ' αὐτῆς . καὶ
C ἐγὼ δὲ φημι ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀκροατηρίῳ , μόνον
τῷ μέρῳ , οὐ μὴν τὸν πᾶντα ἀρσενί τῷ δotalίῳ .
τί δὲ τῷ ἀποτελέσματι ; ὅτι τῷ προσκυρωθέντος αὐ-
τῷ μέρῳ , ὡς μὴ ἔντος δotalίου , τὸν ἀρσενί οὐ
κερδαίνει ὁ ἀνὴρ .

Καλῶς ἐθεμάτισε τὸν κρινωνὸν προσκαλού-
μηνον εἰς τὸ κομμοῦν διδιδουῶδο δικαστήριον τὸν
ἀνδρα χάριν τῷ μέρῳ τῷ ὁπιδόθεντος αὐτῷ λόγῳ
περιχὸς . αὐτὸς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐπικρίνῃς δόθεντος αὐτῷ
καὶ τεθεμάτισται ἀρσενί λόγῳ περιχὸς , ὥς ἡ δύ-
ναμις προσκαλέσασθαι τὸν τῷ γυναικὸς κρινωνὸν εἰς
D τὸ κομμοῦν διδιδουῶδο δικαστήριον . τὸ γὰρ κομμοῦν
διδιδουῶδο δικαστήριον ἐκ ποίησιν ἐξ ἑαυτῶν
κώλυται ὅ ὁ ἀνὴρ τὸν δotalίον ἀρσενί ἐκ ποίησιν .
τοῦτο δὲ αὐτὸ φησὶν καὶ ἀφ' αὐτῶν ἐν τῷ βιβλ . τῷ
κώδικι , ἡτ . κγ' . δδ' ἑστ' ὅτι ἡτλ . τὴν γὰρ οὐσα .

Τοῦ Ἀνωνύμου . Αὐτὸς μὴ τοι ὁ ἀνὴρ ἐξ δυνά-
μει προσκαλέσῃ εἰς διαίρεσιν τὸν κρινωνὸν , ὡς βιβλ .
ε' . τῷ κώδικι ἡτ . κγ' . διαβ' . ὅ γὰρ προσκαλούμε-
νος ἐκ ποίησιν δοκεῖ , ὡς βιβλ . ιγ' . ἡτ . α' . διβ' . ἐν δὲ
ἐπ' ἡτ' . διβ' . τῷ ιζ' . ἡτ . τ' μὴ . βιβλ . φησὶν . ὅτι ὁ ἀνὴρ
οὐ δυνάται ὅτι τῷ δotalίῳ ἀρσενί ἐν ἀγῶνι , ἢ
ἐν ἀγῶνι τῷ κομμοῦν διδιδουῶδο .

Τοῦ αὐ-

Τοῦ Ἀνωνύμου. Καὶ ἔξωτικῶν γὰρ γίνεσθαι ἢ Ἀ
 παροικύρωσις καὶ πλὴν κειμένου ἀφ' ἑαυτῶν βιβλ.
 γ'. τῆς κώδικος ὑτ. λζ'. ἀγ. γ'.

Τοῦ αὐτοῦ. Ἀνάγνωσι βιβλ. ι'. ὑτ. γ'. διγ. ζ'.
 καὶ βιβλ. ιθ'. ὑτ. α'. διγ. ιγ'.

* Sic etiam Herm. cod. lege, ἀγ. γ', μέρος
 Εἰτα γὰρ ὡς μέρος ἀγ. γ' ὑπὸ χρεωστῶν, καὶ
 ἀνάγκη τοῦτου τῆς * μέρος ἐτερον αὐτῶν παροικύ-
 ρωσθαι μέρος, ἀποκαθίστων δὲ κεχρεωσσημένον,
 ἀποκαθίστησι καὶ δὲ παροικύρωσιν αὐτῶν μέρος,
 ὡς ἐγὼ βιβλ. ι'. ὑτ. γ'. διγ. ζ'.

Εἰδὼ δὲ τῆς γυναικὸς χρεώσεως ὡχυρωμένος
 παρὰ γραφῇ, καὶ συνωφείσθαι καὶ ἀβλαβεῖν δι'
 αὐτὴν οὐ διωάμενος, δεληγατῶσθαι ὑπὸ τῆς
 γυναικὸς τῶν αὐτῆς ἀνδρὶ, καὶ κατὰ πλάγιον
 ἐπερωτηθῇ τῆτο δὲ χρεός λόγῳ παρὶς, αἰα-
 καλῆσθαι μὲν αὐτῶν καὶ ἀβλαβεῖν ἔχῃ δὲ τὸν κεν-
 δικήσιον κατὰ τῆς γυναικὸς, ἢ καὶ τῆς αὐτῆς
 πατρὸς, ὅποτε ἐν αὐτῶν ἐδελεγατῶσεν αὐτὸν
 τῶν ἀνδρῶν. καὶ κινεῖ τῶσιν ὡς ἰνδεβίτως ἐφωτη-
 γῆς, καὶ κατὰ βλαβὸν τῶν ἀνδρῶν. ἦς γὰρ ὅτι οὐ
 μόνον ἐπηρεώθη, ἀλλὰ καὶ κατέβαλε. παρὰ
 γραφῇ. σημειώσαι ὅτι ὁ ὑπὸ παρὰ γραφῇ
 χρεωστῶν ὑπὸ, καὶ ἐτέρῳ δεληγατῶσθαι ὑπὸ
 αὐτοῦ, καὶ καὶ πλάγιον ἐφωτῶσθαι, οὐ διωά-
 σθαι ἀπὸ τῆς παρὰ γραφῇ, ὡς ἀντέστηκεν τῶν
 δεληγατῶσθαι. ἔχῃ μὲν τοὶ κατὰ τῆς δεληγα-
 τῶσθαι αὐτὸν τὸν ἰνδεβίτως κενδικήσιον καὶ
 εἰ μὲν μήπω τῶν ἐπηρεώσθαι κατέβαλε, πό-
 τε * κέρδος κινεῖ κατὰ τῆς δεληγατῶσθαι
 αὐτὸν. καὶ τοῦτο φησὶ ὁ Παῦλος φησὶ ἐν τῶν
 μτ'. τῶν διγ. βιβλ. ια'. διγ. ιβ'. ὡς ἐ-
 ξελε πλὴν δὲ Μακεδῶνος παρὰ γραφῇ. αὐτῇ
 γὰρ σιωπηθεῖσα, ἐν τῇ δεληγατῶσθαι διωάσθαι ἀ-
 πῆσθαι, ὡς ἐγὼ ἐν τῶν γ'. τῶν δὲ ῥέβοις βιβλ.
 ὑτ. ε'. διγ. ζ'.

Τοῦ Ἀνωνύμου. Τοῦτο γυναικὸς ὅτι παρὸν
 τῶν ἰνδεβίτως δεληγατῶσθαι, ὡς βιβλ. μτ'.
 ὑτ. β'. διγ. ιβ'. ὡς ἐξελε πλὴν τοῦ Μακεδῶνος
 παρὰ γραφῇ, ὡς βιβλ. ια'. ὑτ. ε'. διγ. ζ'.

Θέσ γὰρ ὅτι ὁ τῆς κέρως πατὴρ χρεωστῶν
 παρὰ πινος ὑπὸ παρὰ γραφῆς, καὶ βουλόμενος
 παρὶς παρὰ γραφῇ ὑπὸ τῆς οἰκείας θυγατρὸς,
 ἐδελεγατῶσεν αὐτὸν τῶν αὐτῆς ἀνδρῶν.

Κυρίλλου. Ἡ παρὶς ὑπὸ ὁ πάππος ὑ-
 παρὶ τῆς ἐγγύνης ἐπιδέδωκεν, οὐχ ἀρμόζει
 τῶν ὑπὸ.

Basil. Tom. IV.

ⁱ Extraneo fundus adiudicatus.] IN-
 NOMIN. Nam etiam extraneo fit
 adiudicatio, ut vult constit. lib. 3.
 Cod. tit. 37. const. 3.

EIVSDEM. Lege lib. 10. tit. 3.
 dig. 7. & lib. 19. tit. 1. dig. 13.

^k Solutum autem matrimonio, &c.] CUM
 enim quis fundi partem debet alicui,
 & necesse est huius fundi alteram
 partem ei adiudicari: restituens id
 quod debetur, restituit etiam id
 quod est ei adiudicatum, & recipit
 quæ dedit pro parte sibi adiudicata,
 ut didicisti lib. 10. tit. 3. dig. 7.

^l Si is qui exceptione tutus.] Si debitor
 mulieris qui exceptione tutus erat,
 nec poterat propter eam cogi ad so-
 lutionem, à muliere delegatus fuerit
 marito suo, & per errorem hoc de-
 bitum in dotem promiserit, cogitur
 quidem ei solvere: habet autem con-
 dictionem aduersus mulierem, vel
 aduersus patrem eius, vter eorum
 ipsum mulieri delegauerit. & eam
 mouet ob id quod indebitum mari-
 to promiserit & soluerit. Pone enim
 non solum promississe, sed etiam sol-
 uisse. Adnotatio. Nota eum qui per
 errorem promissit, cum tutus esset ex-
 ceptione aduersus eum à quo alteri
 delegatus est, non posse opponere
 exceptionem quam opposuisset de-
 leganti: habet tamen aduersus eum
 qui ipsum delegauit, conditionem
 indebiti: & si quidem nondum soluit
 stipulatori, certi conditione agit ad-
 uersus eum qui ipsum delegauit. Et
 hoc aperte dicit Paulus 46. lib. Dig.
 tit. 2. dig. 12. Excipe exceptionem
 senatusconsulti Macedoniani: ea e-
 nim silentio præterita in delegatione
 potest opponi, ut didicisti lib. 3. de
 rebustit. 6. dig. 7.

^m Aduersus eum qui eum delegauit.]
 IN NOMIN. Hoc intellige in omni-
 bus quæ indebitè delegantur, ut lib.
 46. tit. 2. dig. 12. Excipe exceptio-
 nem Macedoniani, ut lib. 12. tit. 6.
 dig. 7.

ⁿ Sive pater eius.] Pone enim patrem
 puellæ, cum pro filia sua dotem dare
 vellet debitorem suum, qui exce-
 ptione tutus erat, marito eius dele-
 gasse.

^o Dos quæ ab ano.] CYRILLI. Dos
 quam auus pro nepte dedit, filio non
 competit.

Hhh

P. *Dos profectitia non est.*] Hæc habet A vice præiuræ inspectionis. Si dos sit profectitia, repetitionem eius pater habet, si in matrimonio decesserit filiafamilias, ut habetur 5. lib. Cod. tit. 18. constit. 4. Quo cognito, accede ad propositum. Avus neptis nomine quæ ei nata erat ex filio, dotem dedit in matrimonio, & decessit. Dicit Servius patrem neptis non habere dotis repetitionem: quia non potest videri dos profectitia, cum nihil ex his quæ data sunt proprium habuerit pater quidem puellæ, filius autem eius qui dotem dedit.

INNOMIN. Lege lib. 3. Cod. tit. 38. constit. ult. & lib. 5. tit. 12. constit. 6. & tit. 13.

EIVSDEM. Profectitia autem est quæ à patre pro filia emancipata data est, ut dig. 5. them. 7.

¶ *Pater dotem promittens cum ei commodum erit.*] Dotem genero ita promittens, Promitto tibi dare in dotem filia meæ nomine nummos centum cum erit commodum.

INNOMINATI. Similiter lib. 50. tit. 16. dig. 125.

¶ *Cum sine turpitudine.*] Hoc est, ut non cogatur bonis cedere. Didicisti enim patrem ultra facultates ad solutionem non debere compelli, quamvis purè dotem promiserit filia nomine. Hoc autem pactum hoc ei largitur: nam nisi hoc pactum interpositum esset, conveniretur & condemnaretur in id quod facere potest, etiam si soluta dote inops fieret, licet in quantum facere potest, condemnaretur. Nunc autem cum ita conveniret, licet dare possit, non condemnatur eam dare, si dando futurus sit inops, & conveniret se infamiam subire putaverit si bonis cedat. Hodie ex cessione bonorum non irrogatur infamia, ut habetur lib. 7. Cod. tit. 71. constit. 8. Sciendum autem est hodie cessionem actu non fieri, sed sufficere solam professionem, ut ostendit lib. 7. Cod. tit. 71. constit. 6.

¶ *Petere non potest dum nuptiæ.*] Quæ enim à debitore eius dotis nomine promissio facta est, pendet donec obligatio in eadem causa est, hoc est donec sperantur nuptiæ.

¶ *His bona fide consumptis.*] His enim à marito consumptis, aduersus pa-

A Εχε τὸν ὡς ἐν παρρησίᾳ. παρρησίᾳ οὐσης τῆς παρρησίας, ὁ πατὴρ ἐχὼ τούτης τὴν ἀπαίτησιν, ὑπεξοισίας τελευτώσης ἐν τῇ γάμῳ τῆς κόρης, ὡς καὶ βιβ. ε'. τ. κώδικος ὑτ. ιη'. Διὰ τ. δ'. ταῦτα εἰδὼς, ἐλθὲ ἐπὶ τῷ πατρὶ μόνον. πάππος ὑπὲρ ἐγγόνος τελευτώσης αὐτῷ ὅτι υἱός, παρρησίᾳ τῇ γάμῳ ἐπιδεδώκε, καὶ ἐτελεύτησε. καὶ λέγει Σέρβιος, τὸν τῆς ἐγγόνος πατέρα μὴ ἔχον ἀπαίτησιν τῆς παρρησίας, ὅτι οὐ δύναται ἢ παρρησίᾳ παρρησίᾳ (ἢ) δοκεῖν, ὅτε μηδὲν ἐκ τῶν ἐπιδοθέντων παρρησιῶν λόγῳ παρρησίας, ἰσὺν εἶχεν ὁ τῆς κόρης μὲν πατὴρ, υἱὸς δὲ τῷ ἐπιδεδωκότι τὴν παρρησίαν.

B Τοῦ Αἰωνίου. Αἰωνίως βιβ. γ'. τ. κώδικος ὑτ. λη'. Διὰ τ. ὑτέρᾳ, καὶ βιβ. ε'. ὑτ. ιβ'. δι. γ'. καὶ ὑτ. ιγ'.

Τοῦ αὐτοῦ. Παρρησίᾳ δὲ ἐστὶν ἡ παρρησία ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἐπιδομένη, ὡς δι. ε'. θεμ. ζ'.

Οὕτως ἐπαυτάμυνος τῇ γάμῳ, παρρησία ὁμολογῶν διδόναι τὴν γάμῳ παρρησίας τῆς ἐμῆς θυγατρὸς νομίσματα ὅτε εἴη λισιτελές.

Τοῦ Αἰωνίου. Ομοίως βιβ. ν'. ὑτ. ις'. δι. ρκε'.

C Τοῦτέστι οὐχ ὥστε αὐτὸν ἀναγκάζεσθαι καὶ * ὅξετασιν παρρησίᾳ, οἷδας γὰρ ὅτι καὶ πούρως * καὶ ὑπὲρ θυγατρὸς ἐπηρωτήθη παρρησία διδόναι ὁ πατὴρ, ὅς ἐφείλει συνωφεῖσθαι τῷ δυνάμει παρὲς καταβολῇ. τὸ δὲ ὁ συμφωνῶν τῷ αὐτῷ παρρησίᾳ: ὅτι εἰ μὴ τὸ αὐτὸ συμφωνήσας, ἐνήγετο, καὶ κατὰ δικαίωμα, καὶ διὰ τῆς δόσεως ἐγένετο ἄπορος εἰ καὶ in quantum facere potest κατὰ δικαίωμα. νῦν δὲ τὸ συμφωνήσας, καὶ δυνήσεται δοῦναι, οὐ κατὰ δικαίωμα ταῦτα παρρησίᾳ, ἐὰν διδοὺς λοιπὸν γίνῃται ἄπορος, καὶ ἐπαρῆς, νομίσῃ ὅτι ἐξιστάμηνος ἀπαιτῶται. σήμερον * ὅξετασιν. ὅς ἐστιν ἀπίμια, ὡς κεῖται * καὶ βιβ. ζ'. τ. κώδικος ὑτ. οα'. Διὰ τὰς εἰς ἡ'. ἰαδὶ δὲ ὅτι οὐτε παρρησίᾳ * ὅξετασιν σήμερον, ἀλλ' * καὶ τὸ κατὰ δικαίωμα, ὡς ἀνύκεται βιβ. ζ'. τ. κώδικος ὑτ. οα'. Διὰ τ. γ'.

D Ἡ γὰρ παρρησία δέδοται αὐτῇ θυγατρὶ λόγῳ παρρησίας ἐπαυτάμυνος, ἐνηρωτήθη ἐστὶν ἕως ὅτε ἡ ἐνοχὴ ἐν ταύτῃ αἰτία ἐστὶν αὐτῇ, τοῦτέστιν ἕως ὅτε ὁ γάμος ἐλπίζεται.

Τῶν γὰρ ὑπὸ τῷ ἀνδρὶ δαπανηθέντων, πικρῶς

λοιπόν κτ' τῆ δαμεισαμύρου, καὶ ὅτι δεδωκότος εἰς
 ποροῖα πατρὸς, ὃ δὲ καλὸν δαπάνηματος κον-
 δικτίζιος· ἢ λίσσεται αὐτῇ ἢ ἐνοχῇ, ἔνθα ὡς δαμει-
 σῆς ἀπέβαλε. καὶ εἰκότερον ὡς μειουμένης αὐ-
 τῆς τῆς οὐσίας, μειοῦται γὰρ καὶ ὁ ἐνοχὸς γέρονε τὰ
 δὲ καλὸν δαπάνηματος κονδικτίζιον, ἢ πλεονέ-
 χον εἶχεν ἀπολώλεκε, ποροφικτίζια γίνονται
 ἢ ποροῖς. βλέπε πῶς εἶπον τότε δὲ καλὸν δα-
 πάνηματος τικτεσθαι κονδικτίζιον κτ' τῆ δαμει-
 σαμύρου πατρὸς ὅταν ὁ ἀνὴρ ὁ τῆ χρημάτων λό-
 γῳ ποροῖς λαβὼν, δαπάνησιν αὐτὰ. οὐτε γὰρ ὁ
 ὅτι δίδωμαι αὐτὰ εἰς ποροῖα τὸν δὲ καλὸν δα-
 πάνηματος εἰσαγαῖ κονδικτίζιον, εἰ μὴ καὶ ὁ αὐ-
 τῶν λαβὼν αὐτὰ δαπάνησιν. μάθε γὰρ, ἔνθα τις ὡς
 δαμεισαμύρος ἐλαβε χρημάτων, καὶ ἐτέρῳ δα-
 νείσῃ ὁ αὐτῶν λαβὼν, ὅτε ἄλλως ἐνέχεται τὰ δὲ
 καλὸν δαπάνηματος κονδικτίζιον, εἰ μὴ ὁ πῶς
 αὐτῶν λαβὼν δαπάνησιν. καὶ τὸ ὅτι μα-
 θεῖν, ὅτε ὁ Ἰουλιανὸς ἐν τῇ ποροῖᾳ τῇ δὲ ῥέ-
 βους βιβλ. ὑπ. α'. διγ. ιθ'. φησὶ. μὴ ἐναντιωθῇ δὲ
 τοῖς εἰρημύρον Πομπωνίῳ ἐν τῇ πῶντι ὑπ.
 διγ. γ'. ἐκεῖσε γὰρ ἄλλοτερον ἀρξὴν ὠνησάμε-
 νος bona fide, καὶ εἰς ποροῖα ὅτι δεδωκώς ὁ
 πατήρ, διὰ τὸ ποροφικτίζιον πλεονέχον ποροῖα
 ποιεῖ, ὅτι καὶ ἄλλοτερος καὶ οὐ τῆ ποροφ-
 κῆτος ὡς ὁ ἀρξὴς, ἐνοχὸν κατέστησεν αὐτὸν τῇ ex
 vendito. καὶ ὅτι ἄλλοτερος γὰρ σιωπῶνται ἢ
 ποροῖς, ὅτι μὴ ἀναγκάζεται ὁ ποροφῆς δε-
 σπότην ποιεῖν τὸν ἀρξῆς, ὡς ποροφῆς κεί-
 μνον δὲ ῥήσας. δαμεισὸν μὲν τοῖς οὐ σιωπῶνται, εἰ
 μὴ δεσπότης ὡς ὁ δαμειζών. ἀλλ' ὅτε αὐτὸς
 καλὸν δαπάνηματος κονδικτίζιος δίδεται, εἰ
 μὴ δαπάνησιν τὰ νομίσματα.

Καὶ τε σιωπῶντων ἐπὶ τῇ γάμῳ, καὶ τε
 λυθέντων ἤδη τῇ γάμῳ ἐκίνησεν ὁ ἀνὴρ. τῶν
 δὲ νόησον, ἔνθα μὴ κτ' φιλοτιμίαν χρεωστῶν ὁ
 ἐξωπικὸς ἐπηρεστήσῃ ποροῖα ποροφῆς ὡς
 τῆς γυναικός. ἐγὼ γὰρ ἐν τῇ λγ'. διγ. γ'. τοῖς
 πῶντος ὑπ. ὅτι ὁ κατὰ φιλοτιμίαν ἐπερωτώ-
 μνος ποροῖα in quantum facere potest
 κατὰδικάζεται.

Τοῦ ἐναντιοφανοῦς. ἀνάγνωθι διγ. λγ'. καὶ βιβλ.
 κδ'. ὑπ. γ'. διγ. ιζ'. καὶ τῶν νόησον τοῖς εἰρημύρον,
 βιβλ. μβ'. ὑπ. α'. διγ. κβ'. ἐν ᾧ φησὶν ἀπερσοδῶ-
 εἰσως, ὅτι σιωπῶντος τῆ γάμῳ μέγας δὲ πο-
 εἰας, μτ' δὲ λύσιν εἰς ὁλόκληρον καταδικάζεται.

Basil. Tom. IV.

A trem qui eos mutuos acceperat, & in
 dotem dederat, nascitur conditio
 de bene depensis: vel debitorem li-
 berat obligatione, si tanquam credi-
 tor receperit. & merito tanquam
 bonis eius deminutis (minuuntur e-
 nim, quatenus obligatus est con-
 ditione de bene depensis, & obli-
 gationem amisit quam habuit) dos
 fit profectitia. Vide quomodo dixe-
 rim, tunc de bene depensis nasci
 conditionem aduersus patrem qui
 mutuo acceperit, cum maritus pecu-
 niam in dotem acceptam consump-
 serit. Neque enim quod eam in do-
 tem dederit, inducit conditionem
 de bene depensis, nisi maritus eam
 acceptam consumpserit. Sciendum
 est enim cum quis mutuam pecu-
 niam acceperit, etiam si postquam ac-
 ceperit, eam alteri mutuam dederit,
 non alias eum obligari conditione
 de bene depensis, quam si is qui eam
 ab ipso acceperit consumpserit. Et hoc
 scire est ex his quæ dicit Iulianus
 primo libro de rebus tit. i. dig. 19.
 Nec obstat quod dictum est in hoc
 tit. dig. 6. Illic enim pater qui alie-
 num fundum bona fide emptum in
 dotem dedit, propterea dotem facit
 profectitiam, quia cum fundus alie-
 nus esset, non venditoris, se obliga-
 uit actione ex vendito. Nam etiam
 rei alienæ consistit venditio, quia
 non necesse habet venditor emptor-
 em dominum rei alienæ facere, ut
 passim inuenies. Mutuum autem non
 consistit, nisi qui mutuo dedit domi-
 nus esset. Sed nec datur ipsa de be-
 ne depensis conditio, nisi nummi
 consumpti sint.

^u *Extraneus qui dotem.*] Siue adhuc
 constante, siue iam soluto matrimo-
 nio viuerit. Hoc autem intellige,
 quando non ex liberalitate debens
 extraneus dotem promisit nomine
 mulieris. Didicisti enim dig. 33. hu-
 ius tit. cum qui ex liberalitate do-
 tem promisit, condemnari in id quod
 facere potest.

^x *Quatenus facere potest.*] ENANT.
 Legē dig. 33. & lib. 24. tit. 3. dig. 17.
 & secundum hoc intellige lib. 42.
 tit. 1. dig. 22. quo dicitur indistincte
 constante matrimonio, in quantum
 facere potest, soluto autem ma-
 trimonio, in solidum condemnari.

Hhh ij

Θεοδώρου. Εάν μὴ δὴλη ποσότης τῆς φοροικῆς A^d οἰσθῇ, οὐκ ἀπαιτεῖται, καὶ ἐκφωτῇ. ὡς ἐξελε πλὺ γ'. Διὰ ταῦτα. καὶ διγες. ξθ'. ὑτ. γ'. ξ' κγ'. βιβ.

Θαλελαίου. Εἰ πως ἤδη καὶ ἐν τοῖς δὲ ῥέβοις, ὅτι πᾶσα ἐκφωτισίς εἰς διτελέσαντι ὡς ἐξαμύρη, ἀνυπόστατος ἔστιν, ὡς ἐνθα ἐκφωτῶ σίτον μὴ λέγων ποσόν, ἢ ὡς ἐνθα ἐκφωτῶ οἶκον ἡμέραν μὴ λέγων ἐν ποίῳ τόπῳ. τῷ τοῦ οὗ καὶ ἡ πρόσδοσα διὰ ταῦτα εἰς τὴν φοροικὴν κατανέμειται, λέγει τὰ ἐν τῇ βασιλικῇ κείμενα.

Τὸ κατὰ πόδας. Μάλιστα ὡς ἀπονοεῖς ἀγωγὴν B^d τοῖ ἀρμόζειν, ὡς ὅτι ἐπηγέλῃ καὶ οὐκ ἐκφωτῇ εἰ ἡ φοροικὴ, ὅποτε μὴ δὲ εἶδος τίποτε, μὴτε ποσότης ἀμολογήσῃ, ἀλλὰ τοσοῦτο μόνον ἐν τῇ γαμικῇ συμβολαίᾳ προσεγράφη, ὅτι ἡ γαμουμένη φοροικὴ δυνάται ἀμολογήσῃ.

Τὸ ἐναντίον αὐτῆς τῆς διὰ ταῦτα εἰρησῇ ἡμῖν ἐν τῇ κγ'. βιβ. τῷ δι'. ὡς πὸν γ'. ξ' βιβλ. ὑτ. ἐν διγες ἀνυπογμένην ἀπὸ ξ' δι'. βιβ. τῷ ῥεσπὸν τὸν Παπαιοῦ ὡς πατρὸς ἐπαγγελίας μέρους φοροικῆς ὡς τῆς ἰδίας θυγατρὸς, ὅτι καὶ μὴ εἴπη ποσότητα, ἔρρωται ἡ ἐπαγγελία. πλὺ τῷ ὅτι αὐτῆς τῆς γυναικὸς.

Θεοδώρου. Καλῶς ὡς ἐκφωτῶ τὸν τῆς ἀποχετίσης αὐτῇ φοροικῆς. ἀνὰ γὰρ πλὺ λα'. Διὰ ταῦτα εἰς β'. ὑτ. ξ' πρόσδοτος βιβ. λέγουσιν ἀπαίσιον ἀπὸ τείνου ἐκφωτῆς τὸν τῆς περιχῆς, καὶ μὴ ἐκφωτῶ μέρους εἰς ἐκφωτῆς.

Εἰ καὶ, ὅτι καὶ ὡς τὸν τῆς διτελέσης, τῆς καὶ ἐκφωτῆς, ῥῆμα. τὸν γὰρ ἀνὰ ἐκφωτῆς ὅτι ἐκφωτῆς ἀγωγῆς οὐκ ἀπαιτεῖται. καὶ μὴ λέγει ὅτι βόνα φίδε ἔστιν ὅτι τῇ περιχῇ εἰς σπουδαίου. τότε γὰρ ἔστι βόνα φίδε, ὅτι ἡ γυνὴ κινῇ, πλὺ φοροικῆς βουλομένη λαβῆναι, οὐχ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐνάγῃ ζητῇ D^d πληρωθῆναι πλὺ περιχῆς.

Θεοδώρου. Διὰ ταῦτα ὡς εἰπεῖν ὅτι ὅσω δοκιμάσω δίδωμι περιχῆς. σημειώσαι διὰ πλὺ ὡς πλὺ διὰ ταῦτα εἰς τὸν παρὸντος ὑτλ. καὶ δεξαι καὶ τὸν ὅτι εἰς ὡς πλὺ. ὁ γὰρ πατὴρ οὕτω λέγων, οὐχ ὅσω γέλοι δίδωσι περιχῆς, ἀλλ' ὅσω ὡς πορῇ.

Θαλελαίου. Ἢδη τοῖς ἐκφωτῆς ἐν τῇ ἐκφωτῇ τοῦ τοῦ ὑτλ. διὰ ταῦτα, ὅτι ὅσας ἐν τῇ ἐκφωτῇ ἐκφωτῇ κείμεναι, ἢ ἐν πλὺ τῇ ἐκφωτῇ, ἢ διτελέσαντι ὡς, ἀρχῆς ἢ ἐκφωτῆς. ἐλθὲ οὗν εἰς

Basil. Tom. IV.

Nec quantitatem aut rem.] THEODORI. Si non certa quantitas dotis definita fuerit, non petitur, licet promissa fuerit. excipe constit. 3. & dig. 69. tit. 3. lib. 23.

THALELÆI. Iam enim didicisti in libris de rebus, omnem stipulationem quæ deduci potest ad vilissimum, non posse consistere, ut cum stipulor frumentum, non addita quantitate, aut cum stipulor fieri domum, non addito loco. Hoc ergo in dote quoque definiens hæc constitutio, dicit ea quæ posita sunt in Basilico.

Τὸ κατὰ πόδας. Frustra existimas actionem tibi competere, quasi promissa dos tibi, nec præstita sit: cum neque species vlla, neque quantitas promissa sit, sed hætenus nuptiali instrumento adscriptum, quod ea quæ nubebat, dotem dare promiserit.

Inutilis est dotis promissio.] Contrarium est huic constitutioni quod a nobis dictum est, lib. 23. dig. tit. 3. in dig. quod refertur ex lib. 4. responsorum Papiani de patre qui dotem pro filia promisit; nam & si quantitatem non expresserit, valet promissio. Verum hoc in muliere ipsa.

Vsuras etiam dare.] THEODORI. Rectè quis usuram promittit dotis à se promissæ. Lege constit. 31. tit. 12. huius lib. qua dicitur usuras dotis ex tertia parte centesimæ etiam non promissas peti ex mora.

Promiserit.] Heic quia locutus est de usura, posuit verbum, promisit. Usura enim quæ in stipulationem deducta non fuit, in actione stricta peti non potest: nec dicas esse bonæ fidei de dote stipulationem. Tunc enim bonæ fidei est, cum mulier agit volens eam recipere, non etiam cum maritus agit volens dotem sibi solui.

Quantam arbitratus fuero.] THEOD. Potest quis sic dicere, Do dotem quantam arbitratus fuero. Nota propter primam constit. huius tit. & hoc quoque accipe in extraneo. Pater enim hoc dicens, non dat quantam dotem vult, sed quantam dare potest.

Hanc promissionem valere.] THALEL. Iam tibi regulam dedi in prima constit. huius tit. quod quoties in stipulantis arbitrio est, ut vel totum præstet, vel aliquid vilissimum, inutilis est stipulatio. Accede ergo ad

Hhh iij

propositum, & quæ sequuntur, ut habetur in Basilico.

^k *Non iudicio suo, sed boni viri.*] In dig. 69. 3. tit. 23. lib. dig. de quo dixi tibi etiam in prima constitutione, ostenditur, etiam si focer non adiecerit quantitatem, sed tantum, Si arbitratus fuero, valere stipulationem. Quidnam autem iustum sit in iudicio de hac re, discis in eodem dig. Dicit autem oportere dotem constitui pro modo facultatum, & pro natalium dignitate utriusque.

Hæc verba, nunc adiecta sunt constitutioni: ius autem eius novum non est. Dictum est enim etiam à veteribus lib. 50. dig. tit. 17. dig. 22. sed illic in bonæ fidei iudiciis. Hic autem regulariter dicit constitutio, de eo qui nominatim suo arbitrio se dotem daturum promissit.

^l *Plura sibi tradita scripserit.*] THEOD. Si quis in scriptis donandi animo confessus sit se in dotem habere plus quam suscepit; reliqua petere non potest. Rectè autem positum est donandi animo. Si enim per fraudem confessus sit, ei succurritur secundum tertiam constitutionem tertij tituli huius libri. Aut etsi petitum non fuerit, non autem donandi animo hoc fecit, ei rursus subuenitur, ut dicit 1. & 3. constit. 15. tit. huius libri. Nam si donandi animo plura quam suscepit confessus est uxori aut sponsæ, nihil petere potest. Sed hoc intellige, si ipse agat. Nam si conveniatur, si quidem sponsæ promissit: plus quam accepit ab eo non petitur, nisi ei tradiderit quæ donavit, secundum primam constit. 3. tit. huius libri. Si autem ei quæ iam eius uxor erat, succurritur etiam si ei tradiderit. Lege 2. constit. tit. 15. nec te lateat 3. constit. 17. tit. huius libri.

^m *Si focer genero dotem.*] EIVSDEM. Maritus, non puella dotem petit ab heredibus patris qui pro ea promissit. Hoc intellige si sit filiafamilias propter divisionem dictam in Nouella 97.

THELELÆI. Ne putes ius constitutionis esse sine ratione. Nam si focer legatum genero reliquerit, dicens se id filia nomine relinquere, potest etiam filia agere aduersus heredes eius, quod legatum ad eam pertineat. Hoc autem dictum est

ὁ παροχούμενον, καὶ τὰ ἐξ ἧς ὥς ἐν τῇ βασιλικῇ κεῖται.

Εν τῇ ξθ'. δις. τῇ ζιτλ. γ'. τῇ κγ'. τῇ διγέτων αὐτῶν οὗ εἶπον θι, καὶ ἐν τῇ α'. Διατάξει, αὐτὴν ἐκτα, ὅτι καὶ μὴ παροχέσθαι οὐ πεντηεὶς ὅσον, ἀλλὰ μόνον, ἐὰν δοκιμάσῃ, ἔρρωται ἢ ἐπερώτησις. ἄρα τί δὲ φαίνεται δικαίον ἐν τῇ αὐτῇ τούτου δικαστηρίῳ, μὴ δάνεισι ἐν αὐτῇ τῇ διγέτων. Εἰρησὶ δὲ ὅτι δεῖ καὶ παρὸς τὴν οὐσίαν καὶ παρὸς ἀνθρώπων ἐκαστέρου καὶ οὐ εἰζεσθαι τὴν παροχίαν.

Τοῦτο ὁ ῥητὸν νῦν παροχέσθαι τῇ Διατάξει. B ὁ δὲ νόμιμον αὐτῆς καὶ ὅσον ἐστίν. αὐτὴν ἐκτα γὰρ καὶ ἀπὸ τῇ παλαιᾷ ἐν τῇ ν'. τῇ διγέτων ἐν τῇ ιζ'. ζιτλ. ἐν τῇ κβ'. δις. ἀλλ' ἐκεῖ in bonæ fidei iudiciis. ἐν αὐτῇ δὲ, καλονικῶς εἶπεν ἡ Διατάξις, ὅτι ὁ μνημονεύσας δοκιμασίας παροχίαν ὁμολόγησε.

Θεοδώρου. Εὰν ἐν ῥαφῶς τίς δονάνδι ἀνίμο ὁμολόγησέ τι ἔχῃ ἐν παροχίᾳ πλεον οὐ ἔλαβεν, οὐ δυνάσθαι τὰ λοιπὰ μεθ' αὐτῶν. καλῶς δὲ κεῖται ὁ δονάνδι ἀνίμο. εἰ γὰρ ἀπάτη ὁμολόγησεν, βοηθεῖται καὶ τὴν τελευτὴν Διατάξ. γ'. ζιτλ. ὁ παρὸν βιβλ. ἢ καὶ μὴ ἀπατηθῇ, οὐ δωρεασικῶν δὲ λογισμῶν ὅτο ἐποίησε, πάλιν βοηθεῖται, ὡς φησὶν ἡ α'. καὶ γ'. Διατάξ. τῇ ιε'. πτ. ὁ παρὸν βιβλ. Εἰ γὰρ δωρεασικῶν λογισμῶν πλείονα ὢν ὑπεδέξατο ὁμολόγησε γυναικί, ἢ μνηστῇ, οὐ δυνάσθαι ἡ ἑτέρον ἀπατεῖν. ἀλλὰ τῷ νόει, εἰ αὐτὸς ἐνάγη. Εἰ γὰρ ἐνάγη, εἰ μὴ μνηστῇ παρωμολόγησεν ἐκεῖ ἀπατεῖται πλεον ὢν ἔλαβεν. εἰ μὴ ἄρα ἐτραδίτευσεν αὐτῇ ἢ ἐδώρησατο κατὰ τὴν παρὸν Διατάξ. τῇ γ'. ζιτλ. ὁ παρὸν βιβλ. Εἰ δὲ τῇ οὐσῇ αὐτῇ γυναικί ὁμολόγησε, βοηθεῖται, καὶ ἐτραδίτευσεν αὐτῇ. ἀνάγκη τὴν β'. Διατάξ. τῇ ιε'. ζιτλ. καὶ μὴ λάθῃ σε ἡ γ'. Διατάξ. τῇ ιζ'. ζιτλ. τῇ παρὸν βιβλ.

Τοῦ αὐτοῦ. Ο ἀνὴρ, οὐχ ἡ κόρη ἀπατεῖται τῇ κληρονόμοις τῇ οἰκείου πατρὸς, παροχίαν ὅτι αὐτῆς ὁμολογήσας. τῷ νόει ἐὰν ὑπεξεοῖσιν ἔστιν ἡ κόρη Διατὴν λεγθεῖσιν διαίρεσιν ἐν τῇ ιζ'. νεαρά.

Θαλαλαίου. Μὴ νομίσῃς ἀλόγιστον εἶναι ὁ νόμιμον τῆς Διατάξεως. ἐπεὶ γὰρ ἐὰν ληγάτον κατὰ λείψα τὰ γαμβρῶν ὁ πεντηεὶς εἰπὼν, ὡς ὁ νόμος τῆς θυγατρὸς αὐτῆς κατὰ λιμπρόν, δυνάσθαι καὶ ἡ θυγάτηρ κινῆν καὶ τῇ κληρονόμῳ αὐτῆς ὡς Διαφέροντος αὐτῇ τῇ ληγάτον. εἰρησὶ δὲ τῷ

* eĩng
mñ

Θαλελάου. Εἴητις τοῦτο ὡς πῶς παλαῖσι
 θεῖμα τοιοῦτον, ἄρα ἐὰν τις ὑὸν ἔχῃ ὑπεξοῦσιον
 ἀποσπείρῃ κεκτημένον οὐσίαν, τυχὼν ἀπὸ
 μητρῶν παρονομάτων, ἢ ἀπὸ γαμικῆς αἰτίας, ἢ
 σήμερον ἀπὸ πάσης αἰτίας χωρὶς τῆς ἐξ ἑῶν, ἢ
 ἐμαγκίπατιν ὑὸν ἔχον καὶ χρεωστῶν αὐτῷ, ἢ καὶ
 θυγατρὶ ἰδίᾳ ἐμαγκιπάται χρεωστῶ πατρὶκα,
 ἢ παρονομαίαν δωρεὰν, οὕτως ἐπαγκύβητοι
 ἀπλούτερον, ὅτι ὀπιδίδωσι πατρὶκα, ἢ παρονο-
 μαίαν δωρεὰν, πόθεν πιτεύεται ὀπιδιδόναι. Εἴη-
 τις δὲ ὁμοίως καὶ ἐκείνο, ἄρα ἐὰν ὁ πατήρ

THALELÆI. Dubitabatur apud veteres, Si quis filium habens in potestate qui possideat id quod effugit adquisitionem, bona fortè materna, vel quæ sita ex matrimoniali causa, vel hodie ex quavis causa iis exceptis quæ ex re proficiscuntur: aut habens filium emancipatum, & debens ei aut filiæ emancipatæ donationem ante nuptias aut dotem, sic simpliciter promiserit, dare dotem vel donationem ante nuptias, vndenam dare credatur. Quærebatur autem illud quoque simili modo: si fortè pater

Hh h iiij

sic dixerit, Do ex meis & ex maternis, A vel ex meis & his quæ debeo, quomodo dare debeat, an pro rata facultatum tam suarum, quam earum quæ ad filios pertinent, an æqua portione. Vtrumque ergo decidens constitutio dicit ea quæ sequuntur ut in Basilico.

¹ *Res filij penitus.*] His adiectum fuit in τῶν καὶ πατρῶος. Neque enim leges incognitæ sunt, quibus cautum est omnino paternum esse officium, dotem vel ante nuptias donationes pro sua dare progenie: & in id dicit Thalelæus. Sic didicisti de patre qui filia debet, quique dotem dare promisit, tercio tit. καὶ μονοβίβλου de dotibus: & de patre curatore filia suæ, qui dotem dare pollicitus est, lib. 23. tit. 3. dig. 5. them. 7. & 8.

² *Ex rebus filij præstet.*] Nam si aliqua ex parte facere potest, debet dare in quantum facere potest.

³ *Si res in dotem data.*] Si euictum fuerit quod quis in dotem accepit: si quidem stipulatus fuit, habet actionem ex stipulatu aduersus eum qui dedit: Sin autem rem æstimatam accepit, habet actionem ex empto: si verò nihil eorum factum sit, nulla ei actio est: nisi ei dolo datum fuerit; tunc enim actionem in factum habet. Verùm sciendum est quod dicit prima constit. tit. 13. huius lib. maritum pro rebus euictis hypothecam habere. Non obstat 2. constit. tit. 44. lib. 8. Id enim dictum fuit in simplici donatione.

⁴ *Tenetur ex stipulatu.*] Nam si quidem certa erat pollicitatio, erit conditio: si verò incerta, actio ex stipulatu. Incerta autem est pollicitatio, ut, Do tibi dotem quantam arbitratus fuero. Valet enim eiusmodi dotis promissio, ut didicimus lib. 23. tit. 3. dig. 69. them. 5.

⁵ *Ex empto competit actio.*] Hoc ideo, quoniam omnis dos æstimata venditionem facere creditur. Didicisti autem ubique hanc regulam. Thema autem huius constit. habetur etiam lib. 1. τῶν παρὰ τὸν tit. de dolo.

⁶ *Sic ea que nubis.*] Scripta est hæc constitutio de muliere quæ secundum contrahit matrimonium, quæque permisit filia susceptæ ex prioribus stipulari in casum mortis.

Εἴπη, δίδωμι ἐκ τῶν ἐμῶν καὶ τῶν μητρῶων, ἢ ἐκ τῶν ἐμῶν καὶ δὲ τῶν πατρῶων, πῶς ὀφείλει παρὰ τὸν ἀνδραλογίαν τῶν ὑποτάσεων, τῆς τε ιδίας καὶ τοῖς τέκνοις ἀφαιρουμένης, ἢ εἰ μή τι δὲ ἰσομοιρίας. ἐκότερον τοῖνυν ἢ ἀφαιρούμενης, λέγει καὶ τὰ ἐξ ἧς ὡς ἐν ταῖς βασιλικῶν κεῖται.

Πρόκειται τοῖς ἐν ταῖς κατὰ πόδας. ὅθεν γὰρ οἱ νόμοι ἀγνώστοι εἰσιν, οἷς διηγήσασθαι πρὸς τὴν πατρῶον ὀφείκειον εἶναι τὰς παρὰ τὴν ἀφαιρούμενην δωρεὰς ὑπὸ τῆς ιδίας πρὸς τὴν ἀπογονῆς. καὶ φησὶ παρὰ τὸν ὁθαλαλαῖος. Οὕτως ἐγὼς ἀπὸ τῆς πατρῶος δὲ χρεωστωμένου τῇ ιδία θυγατρὶ, καὶ παρὰ τὴν ἐπαγγελία μένου διδόναι. καὶ ἀπὸ τῆς κυρτατωρῶντος τῆς ιδίας θυγατρὸς, καὶ παρὰ τὴν ἐπαγγελία μένου διδόναι, βιβ. κγ'. ὑτ. γ'. διγ. ε'. θεμ. ζ'. καὶ ἡ'.

Ὡς εἴ γε εἰς μέρος ὑπορεῖ, τοῦτέστιν εἰς ὅσον ὑπορεῖ ὀφείλει ποιήσασθαι πλὴν ὁπίδου.

Εὰν ἐκδικηθῇ ὁ ἐδεξάτο τις εἰς παρὰ τὴν, εἰ μὴ ἐπηρώτησεν, ἔχῃ καὶ τὸ δεδωκότος πλὴν δὲ σπουδαίου. εἰ δὲ καὶ ἀφαιρήσιν αὐτὸς ἔλαβεν, ἔχῃ πλὴν δὲ ἐμπίο. εὰν δὲ ὅθεν τῶν εἰρημνῶν παρὰ τὴν, οὐ κινεῖ ἀγῶν. εἰ μὴ ἄρα κατὰ δόλον αὐτὸς ἐπέδωκε. τότε γὰρ ἔχῃ πλὴν ἰμφοκῶν. πλὴν ἴσον ὅτι φησὶν ἡ α'. ἀφ. τ. τ' 1γ'. ὑπλ. τ' πρὸντος βιβ. ὡς ἔχῃ ὁ ἀνὴρ ὅτι τὰς ἐκδικησάμενος παρὰ τὴν ὑποτάσει. μὴ οὖν ἐκδικησάμενος ἡ β'. ἀφ. ταξίς τ' μολ'. ὑτ. τ' η'. βιβλ. ὅτι γὰρ ἀπλῆς δωρεὰς ἡλέσθη.

Εἰ μὴ κέρτα ὑπὸ ἐπαγγελία, κυρδικήτιος ὑπὸ. εἰ δὲ ἰνκέρτα, δὲ σπουδαίου. ἰνκέρτα δὲ ἐπαγγελία ὑπὸ, ὡς τὸ δίδωμι τῇ παρὰ τὴν ὅσων ἐδὲ δοκιμάσω. ἐρρώσθαι γὰρ ἡ τοιαύτη τῆς παρὰ τὴν ἐπαγγελία, ὡς ἐγὼν μὴ βιβλ. κγ'. ὑπλ. γ'. διγ. ε'. θεμ. ε'.

Τοῦτο, ἐπεὶ δὲ πᾶσα ἀφαιρημένη παρὰ τὴν παρὰ τὴν πιστεύεται ποιεῖν. ἐγὼς τὸν τὸν καλὸν πολλὰ χροῖ. κεῖται δὲ τὸ θεμ. τῆς ἀφαιρούμενης τῆς, καὶ ἐν ταῖς βιβλ. τῶν παρὰ τὴν ὑπλ. δὲ δόλο.

Ἡ ἀφαιρήσις ἀντιγράφεται ἀπὸ γυναικὸς δουτεργαμύνης, καὶ τῇ θυγατρὶ ἐκ τῶν παρὰ τὴν γάμων ὁπίτρεψας ἐπαρῶν τὸν ἀπὸ τελευτῆς καλόν.

Εἰ δὲ τὸ κτ' πόδας αὐτῆς, οὕτως. ἢ ἐφ' ὧν Α
 τοῖς ἀπὸ τοῦ κατὰστατοῦ αὐτῆς μέρους τῆς τοι-
 χῆς τῆς ἐπιδοθείσης, ὑποβέβληται, καὶ ἡ αἵρεσις
 αὐτῆς ἐξῆλθεν· ἐχ' κατ' αὐτῆς ἀγωγὴν ἐκ-
 νος οὐ πινος εἰς τὸ παρόντων χρησέμενος σωτε-
 ρεῖσα, καὶ κομμιτευθεῖσα ὅτι. καθ' ὃ ἐὰν ἡ σὴ ἀ-
 δελφὴ πρὸς τὸ ἀποκαταστατοῦ αὐτῆς μέρους ἀπὸ
 τῆς πατρικῆς ἐχ' ἀγωγὴν, δεῖ τὸ ὅτι ἡ μήτηρ ἡ-
 μετέρω δόνδρι ἀνίμω, ὡς ἔχρητο τὸ ἡμῶν μέρος τῆς
 πατρικῆς μὲν τελευτῆς τῆς μητρὸς πλὴν θυγατέρα
 ἐφ' ὧν τῆς, βοηθεῖσθαι οὐκ ὀφείλει τῇ τῆς δόλου
 πατρὸς γραφῇ, ὅτι τῇ ἰδίᾳ μητρὶ, ἥτις τὸ πᾶν τὸν
 ἐποίησε κληρονόμος ἀπὸ ἐλαττοῦ, ἢ παρ' ἀπὸ ἡμί-
 σεως μέρους ἀνέφαται· εἰ μὴ φανερώς ἀποδείξει
 πλὴν μητέρα αὐτῆς ἐναλλάξαι πλὴν ἐπὶ τῶν πᾶν-
 τω βούλησιν, καὶ βουληθεῖσθαι δεῖσθαι πλὴν θυ-
 γατέρα πλὴν ἰδίᾳ τοῖς ὑπὸ τῆς μέρους τῆς κλη-
 ρονομίας ἀφαίρεται, καὶ τὸν ἴδον ἄνδρα τῆς ἀγω-
 γῆς ἐλθόντα βεβουληθεῖσθαι. τέως χαρυνί-
 ζει ἡ ἀφ' αὐτῆς, ὅτι ὁ παρ' ἐπὶ τῇ ἀνάδοσιν
 πατρικῆς, τῆς αἵρεσεως ἐκβάσσης, τοῦ τε τῆς καὶ
 τῆς ἐφ' ὧν τῆς, καλῶς ἀπαιτεῖ. οὐκ ἐχ' οὖν ὁ
 αἴηρ παρ' ἑλθόντα κτ' τῆς γυναικὸς τῆς δοκεῖν μετα-
 μεληθεῖσθαι τὴν μητέρα· δεῖ γὰρ αὐτῇ μεταμελη-
 θεῖσθαι, καὶ ἡδυνάτο παρ' αὐτῆς, κινήσθαι τὴν μητέρα
 κατὰ τῆς θυγατέρος, εἰς τὸ λύσαι πλὴν ἐφ' ὧν τῆς,
 ὡς ἐγνωρῆσθαι ἐν τῇ μητρὶ τῇ δὲ ῥέβους τ'.

Θεοδώρου. Ως θέλει καὶ ὅτε θέλει ἐλθόντα ὁ
 αἴηρ οὐς ἐλάβειν ἀδελφὴν αὐτῆς ἐν πατρικῇ δόλῳ,
 καὶ ἐχ' αὐτῆς ὅπρας αὐτῶν * ἡ γυνή, ὡς φησὶν ἡ α'.
 διατάξεις τ' ἰγ'. 21. τ' παρ' αὐτῆς πέμπτη βιβ.
 ἀνάγνωθι δὲ βιβ. ζ'. 21. ἡ ἀφ' αὐτῆς α'. καὶ ζ'.

Τὸ παλαιόν, δοταλίοις εἶχε. καὶ φησὶν ὁ Θα-
 λελαῖος. σημειώσαι ὅτι ἐξέστ' αὐτῇ ἀνδρὶ ἐλθόντα
 τοῖς πατρικῇ οὐκ ἐλάβειν καὶ ἀδελφὴν αὐτῆς ὡς.
 δοταλίοι γὰρ κυρίως οἱ ἀδελφὴν αὐτῆς λεγόνται.

Τὸ αὐτὸ. Διῶνται ὁ θέλων εἰς πατρὶκα δο-
 ναῖ πατρὶ πλὴν ἐαυτῆς παρ' αὐτῆς. τὸ νόμιμον εἰ μὴ
 ὑποβέβληται τῆς τετρακοσίας λίπρας τῆς χρυσίδος
 κατὰ πλὴν κβ'. νεαράν.

Θαλελαίου. Εἰ μὴ οἱ ὅμοιοι θέματα καὶ ἐν τῇ
 γ'. 21. τ' δὲ δοτῆροις μονοβίβλου. ἐνθα ζητῆται εἰ ἄρα
 ὁ αἴηρ πατρὶ τὸ οὐσίον εἰς πατρὶκα λαβὼν, αὐτὸς
 ἀνάγκηται τοῖς ἀδελφῆς τῆς γυναικὸς ἀλλογι-
 σασθαι καὶ φησὶν ὅτι πλὴν κατὰ αὐτῆς οὐσίαν πα-
 ρεύεται εἰς πατρὶκα λαμβάνειν. νόησον δὲ τὸ

Sic autem habet τὸ κτ' πόδας. Si sti-
 pulatio de restituenda portione do-
 tis data subiecta est, conditioque eius
 exstitit: habet ex ea actionem is
 in cuius personam utiliter concepta
 commissaque est. Secundum quod si
 soror tua de restituenda sibi parte
 dotis habet actionem, eo quod mater
 vestra donandi animo passa est par-
 tem dimidiam dotis post obitum ma-
 tris filiam stipulari: non debet iuua-
 ri doli exceptione, quod matri suæ
 quæ pactum fecit, heres ex minore
 quàm dimidia portione exstitit: nisi
 aperte probatum fuerit, matrem eius
 mutasse pacti voluntatem, conten-
 tamque esse voluisse filiam suam pro
 portione hereditatis præceptionibus,
 maritumque suum exactione liberari
 voluisse. Interim definit constitutio,
 eum qui stipulatur dotem reddi, exi-
 stente conditione, hoc est casu stipu-
 lationis, rectè agere. Non habet ergo
 præsumptionem aduersus mulierem,
 quod videatur mater ducta pœnitentia:
 licebat enim ei pœnitere, & po-
 terat si vixisset, agere mandati ad-
 uersus filiam ad resoluendam stipula-
 tionem, vt didicimus tit. mandati,
 lib. 6. de rebus.

¶ *Maritus non prohibetur.*] THEOD.
 Vt vult & quando vult, maritus ser-
 uos inæstimates, quos in dotem acce-
 pit manumittit, & eorum operas ha-
 bet, non mulier, vt dicit 1. const. 13.
 tit. lib. 5. propositi. Lege autem lib.
 quoque 7. tit. 8. constit. 1. & 7.

¶ *Servos dotales.*] Antiquus habet,
 dotales. & Thalelæus ait. Nota lice-
 re marito manumittere seruos dota-
 les, etiam si inæstimati sint. Dotales
 enim propriè dicuntur qui sunt in-
 æstimati.

¶ *Nulla lege prohibitum est.*] EIVSD.
 Potest qui vult, vniuersa bona sua in
 dotem dare. Hoc intellige, nisi su-
 perent quadringentas libras auri, se-
 cundum vicesimam secundam No-
 uellam.

THALEL. Didicisti thema simi-
 le etiam in tertio tit. lib. 23. Digest.
 dig. 72. vbi quærit an maritus bonis
 omnibus in dotem acceptis, cogatur
 respondere creditoribus mulieris: &
 dicit maritum intelligi pura eius bo-
 na in dotem accipere. Hoc autem

intellige, si ipsa cum maior ætate sit, ea det. Nam si minor sit, postulare in integrum restitutionem potest. Similiter autem si tutor eius omnia bona eius in dotem dederit ei qui tanta dote indignus est, datio inutilis est, ut didicimus eodem *μονοβίβλω* de dotibus.

^b *Maritus qui dotem æstimat.*] THEODORI. Dos fuit æstimata. pretium petitur non res, nisi iniquè fuerunt æstimatæ, vel placuit ut eadem redderentur. Dicit enim 21. constitutio huius tit. si hoc placuerit, res reddi, non earum pretium. & ideo prima constit. 21. tit. lib. propositi, ait nec eas maritum vendere. Lege constit. 10. huius tit. & 1. & 6. constit. 18. tit. lib. propositi.

Τὸ κτ' *πόδας*. Quotiens res æstimatæ in dotem dantur, maritus dominium consecutus, quantitatis velut pretij debitor efficitur. Si itaque non convenit ut soluto matrimonio restituerentur, & iure æstimatæ sunt, retinet eas, si pretium tibi offerat.

Sic quidem habet τὸ κτ' *πόδας*. Dicit autem Thalelaus in illud, Et iure æstimatæ sunt, hoc dictum esse, ne aliquin mulier in æstimationis modo ogat eum vel res præstare vel æstimationem, ut habetur eodem libro 23. In illud autem, si pretium tibi offerat, dicit, Si enim cum solvendo non sit, pretium non offerat: potest mulier secundum trigessimam constitutionem sitam in hoc tit. res repetere per actionem in rem.

^c *Si proania dotem pronepti.*] EIVS D. Mater quidem dotem pro filia dans, si eam sibi reddi pepigerit, eam repetit per actionem præscriptis verbis, licet stipulata non sit. Pater autem dotem dans, nisi expressim eam reddi stipulatus fuerit, actionem non habet, etiam si pactus fuerit. Dicit enim 7. constit. huius tit. patrem absque filia sua non pacisci de dote quam pro ea dedit. Lege 7. & 8. constit. huius tit. quæ idem dicit, nec non Nouellam quæ de eo tractat. Nec te lateat prima constit. 13. tit. lib. propositi, qua dicitur patrem sine consensu filia suæ dotem eius non recipere, etiam si matrimonium dissolutum

ἂν αὐτὴ ἡ γυνὴ τελεία οὖσα, ἐπιδίδωσιν. εἰ γὰρ ἀφ' ἡλίκ' ἔστι, δυνάται ἀποκατάσσειν αἰτήσαι. ὁμοίως δὲ εἰ καὶ ἐπὶ ἔργου αὐτῆς δέδωκε πᾶσιν αὐτῆς ὁμοίως τὴν οὐσίαν εἰς παρὶν καὶ μὴ ἀξίω ὄν. ἡ γὰρ ἐν τοσαύτῳ παρὶν, ἀχρηστος ἢ ἐπιδόσις ὡς ἐν τῷ αὐτῷ δὲ δόσι τοὺς μονοβίβλω ἐγνωμένον.

Θεοδώρου. Διεπιμήθη ἡ παρὶν, ὅτι τμήμα, καὶ οὐ τὰ παρὶν ἀπαίτηται. εἰ μὴ ἀρχὴ ἀδίκως διεπιμήθη, ἢ συνεφωνήθη, ὥστε τὰ παρὶν ἀπαίτηται αὐτὰ ἀναδοθῆναι. Φησὶ γὰρ ἡ κα'. Διὰ τ. τὸ πρῶτον καὶ τ. ὅτι εἰ τὸ ἐδόξε, τὰ παρὶν ἀπαίτηται, οὐ δὲ τμήμα αὐτῶν ἀναδοθῆναι. ὅθεν φησὶν ἡ α'. Διὰ τ. τὴν κα'. καὶ τ. τὸ παρὶν ἀπαίτηται βίβ. ὅτι εἰ δὲ πωλὺ αὐτὰ ὁ αἰὲρ. ἀνάγκη τὴν ἰ. Διὰ τ. τὸ πρῶτον καὶ τ. καὶ τὴν α'. καὶ τ. Διὰ τ. τὴν ἰ. καὶ τ. τὸ παρὶν ἀπαίτηται βίβ.

Τὸ κατὰ πόδας. Οσοῖς παρὶν ἀπαίτηται διὰ τὴν ἀντιλήψιν εἰς παρὶν δίδεται, ὁ αἰὲρ τὴν δεσποτέαν κατὰ μέτρον, ποσότητος ὡς ἀντιλήψιν ἀντιλήψης γίνεσθαι. εἰ δὲ τὴν μὴ συνεφωνήθη ἵνα διαλυομένη τὴν γὰρ ἀποκαταστήσῃ, καὶ νομίμως διεπιμήθη, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν εἰς τμήμα ἵνα προσφέρῃ.

Τὸ μὲν οὖν κατὰ πόδας οὕτως. Φησὶ δὲ ὁ Θεοφύλακτος παρὶν τὸ, εἰ καὶ νομίμως διεπιμήθη, ὅτι τὸ εἶρη, ἵνα μὴ ὡς ἀδικηθεῖσα παρὶν τὴν ἀντιλήψιν ἡ γυνὴ ἀναγκάσῃ αὐτὸν, ἢ τὰ παρὶν ἀπαίτηται παρὶν ἢ τὴν ἀντιλήψιν, κατὰ τὸ κείμενον ἐν τῷ αὐτῷ βίβ. καὶ τ. παρὶν δὲ τὸ, εἰ τμήμα ἵνα προσφέρῃ, φησὶν, εἰ γὰρ ἀπαίτηται, μὴ παρὶν τὸ τμήμα, δυνάται ἡ γυνὴ κατὰ τὴν νεαράν λ'. Διὰ τ. τὴν ἐν τούτῳ παρὶν καὶ τ. κείμενον, διὰ τῆς in rem ἀγωγῆς τὰ παρὶν ἀπαίτηται.

Τὸ δὲ αὐτὸ. Ἡ μὲν μήτηρ παρὶν παρὶν ἵνα ἀντιλήψῃ, καὶ συμφωνοῦσα τὴν ἀντιλήψιν, ἢ παρὶν ἀπαίτηται βίβ. βίβ. ἀπαίτηται αὐτὴν, καὶ μὴ ἐπηρεάσῃ. ὁ δὲ πατὴρ ἐπιδίδωκε παρὶν, εἰ μὴ ῥητῶς ἐπαίτηται τὴν ἀντιλήψιν, ὅτι ἐκ τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ αὐτῇ, καὶ συμφωνήσῃ. Φησὶ γὰρ ἡ ζ'. Διὰ τ. τὸ πρῶτον καὶ τ. ὁ συμφωνῶν πατὴρ ἐκ τῆς ἰδίας θυγατρὸς παρὶν ἢ τὴν ἀντιλήψιν ἐπιδίδωκε παρὶν. ἀνάγκη τὴν ζ'. καὶ ἡ. Διὰ τ. τὸ πρῶτον καὶ τ. ὁμοίως λέγουσιν, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τὴν παρὶν τὸν παρὶν νεαράν. καὶ μὴ ἀντιλήψῃ ἡ α'. Διὰ τ. τὴν ἰ. καὶ τ. παρὶν ἀπαίτηται βίβ. λέγουσιν, ὅτι ὁ πατὴρ καὶ τὴν ἀντιλήψιν τῆς ἰδίας θυγατρὸς, ὅτι ἀντιλήψῃ καὶ τὴν ἀντιλήψιν, καὶ ἀντιλήψῃ ὁ αὐτὸς

γάμος. ὁμοίως δὲ φησὶν ἡ ζ'. Δ' α. τ. τ' ιη'. υτ. τ' A
αὐτὸ πρῶτοντος βιβλ. πλὴν ἰδοὺ ὅτι καλῶς ἐφωτὰ
μήτηρ, ὃ μόνον τὰ καθ' ἑκάστα παρὰ γάμους, ἀλλὰ
καὶ τὴν καθ' ὁμολογίαν αἰάδου τὴν πρὸ αὐτῆς δοθείσης
πατρικῆς. τῆς γὰρ δὴ λοιπὴν νεαροὶ τὴν πρῶτοντος υτ.

Ἐπειδὴ γὰρ δόσις γίνεται τῆς πατρικῆς ὅτι αἰα-
λή. καὶ θεμιτὸν ὅτι τὸ πάκτον, τίκει τὴν πατρικῆς
σκέπῃ τοις βέροισι ἀγῶνι.

Τοῦτέστι μὴ ὑποβάλλῃ τῶν συμφώνων ἐφω-
τισίς. καὶ σημειώσαι τὸ νόμιμον· οὐδαμῶς γὰρ εἴ-
ρηται, εἰ μὴ ἐν τῇ δὲ δόσι τοις μανουβέλλω, ὁ πα-
τήρ οὐ δυνάται συμφωνῆν ἑαυτῇ τὴν ἐπιδόδο- B
σιν, ἀλλὰ δέεται πρῶτοντος ἐφωτισίσεως.

Ἐν πολλῷ πλάτει τῆς δὲ νόμιμον ὑπο-
τάκτις δοτῆρος υτ. ζ' κγ'. βιβλ. αἰνέεται.

Ἐν γὰρ τῇ χειρὶ τῆς ἐπιδόσεως καὶ ἐφωτῇ α'
βούλεται καὶ πακτεῖν. τῆς γὰρ καὶ πᾶς ἐξωτικὸς
δυνάται ποιεῖν πατρικῇ ἐπιδόσει.

Τοῦτο ὡς ποιουῖν τὴν ζήτησιν, ὅτι εἰ πο-
σα ἀναδοτέω αὐτῇ τὰ εἰς πατρικῇ ἐπιδόσιν
τα, ὅτι οὐκ εἶναι τὴν ὑπερὸν ἐπὶ τῇ πατρικῇ
καὶ ἀποδοτέω πατρικῇ· ὅτι ὅτι ὅτι αὐτῇ
δοτέω κατὰ τὴν χειρὶ τῆς συμφώνου, ἥτοι τῆς
ἐφωτισίσεως.

* πᾶς Θεοδώρου. Καὶ * πόσου χρεωσυνῆν ἡ
πατρικῇ πατρικῇ; ὡς γὰρ κεῖται βιβλ. ια'. τ' κώ-
δικος υτ. λ'. Δ' α. τ. β'. ὅτι ἐχθρὸς πατρικῇ ὑπο-
δοτέω ἡ πόλις. καὶ καὶ τὴν λ'. Δ' α. τ. ζ' πρῶ-
τοντος υτ. λ'. ἥτις φησὶ, πατρικῇ ἡ πατρικῇ χρεω-
συνῆν, οὐ μόνον πατρικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν ῥέμ
καὶ ὑποδοτέω ἐχθρὸς. καὶ οὐτε ἀντίκειται αὐτῇ
μακροῦ χρόνου πατρικῇ ἡ καὶ οὐσυνῆν.
ὁμοίως βιβλ. η'. υτ. ιζ'. Δ' α. τ. ιβ'. πλὴν ἰδοὺ ὅτι
τὸ Φισκάλιον χρεὼς πατρικῇ τῆς πατρικῆς, ἐὰν
πατρικῇ, ὡς κεῖται βιβλ. ζ'. υτ. ογ'. D
Δ' α. τ. β'. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ πατρικῇ, ὡς
ἀνέκτα βιβλ. ιβ'. τ' κώδικος υτ. ζβ'. Δ' α.
ταξ. γ'. αἰάδου καὶ βιβλ. η'. υτ. ιδ'. Δ' α. τ.
δ'. καὶ νεαροὶ 4ζ'.

Θαλαλαῖς. Σημειώσαι ὅτι ποτὲ πατρικῇ
ἔστιν ἡ γυνή, καὶ μάλιστα σήμερον. πρῶτον γὰρ τῇ
δυνάτει καὶ τῇ πατρικῇ πατρικῇ ἡ γυνή,
ὑποδοτέω τῇ δημοσίῳ χρεὼν.

Παῦ κέρδος καὶ πᾶσα ζημία τῆς Δ' α. τ. π-
μηνῆς πατρικῇ τὴν ἀνδρᾶ ὅτι. καὶ γὰρ ὡς
φησὶν ἡ α'. Δ' α. τ. ιδ'. υτ. ιδ'. πρῶτοντος

fuerit. Idem dicit septima constitutio
tit. 18, eiusdem libri. Sciendum au-
tem est, matrem rectè stipulari non
solum res singulas, sed etiam uniuersam
dotem à se datam. Hoc enim si-
gnificat Nouella huius tituli.

^d *Actionem ex pacto adquirent.* Quo-
niam enim dotis datio fit ut recipia-
tur, & pactum licitum est, parit actio-
nem præscriptis verbis.

^e *Si verò solus pater pactus fuerit.* Hoc
est, pacto non subdita fuerit sti-
pulatio. Nota autem legem: nus-
quam enim dicitur, præterquam in
monobello de dotibus, patrem non posse
pacisci dotem sibi reddi, sed omni-
no stipulationem necessariam esse.

^f *Si pater dotem pro filia.* Hoc ius
plenius ostenditur sub tit. de pactis
dotalibus lib. 23.

^g *Sub tempore dationis.* Tempore e-
nim dationis ea quæ vult stipulatur,
& paciscitur: hoc enim facere potest
etiam extraneus quilibet dotem dans.

^h *Sed etiam quæ additamenti.* Hoc
erat quod quæstionem faciebat, quòd
cum dixisset reddi sibi quæ in dotem
data sunt, non debeat recipere addi-
tamentum quod doti factum est:
quia tempore pacti vel stipulationis
datum non fuerat.

ⁱ *Dotem potiorē esse.* THEODORI.
Et quomodo dos quæ debetur præ-
fertur? Nam ut dicitur lib. 11. Cod.
tit. 30. const. 2. ciuitas tacitam hypo-
thecam non habet. & secundum 30.
const. huius tit. dos præfertur non
solum priuilegiis, sed etiam in rem
& hypothecariam habet. nec ei op-
ponitur longi temporis præscriptio &
usucapio. Similiter lib. 8. tit. 17. con-
stit. 12. sciendum tamen est fiscale
debitum præferri doti, si debitum
antiquius sit, ut dicitur lib. 7. tit. 73.
constit. 2. Quinetiam primipilum, ut
ostenditur lib. 12. Cod. tit. 62. const.
3. Lege etiam lib. 8. tit. 14. const. 4.
& Nouellam 97.

THALELÆI. Nota mulierem in-
terdum præferri, & maximè hodie.
Omnibus enim creditoribus etiam
antiquioribus mulier præfertur, ex-
ceptis debitis publicis.

^k *Maritus qui res æstimates.* Omne lu-
crum & omne damnum dotis æsti-
mata ad maritum respicit. Etenim
ut dicit prima constit. 13. tit. huius

lib. emptorem imitatur. Sciendum A est autem quodd 20. const. tit. propositi ostendit, etiam fructus rerum dotalium ad maritum pertinere, videlicet etiam si inæstimata sint secundum primam const. 13. tit. huius lib. 5. Lege 11. const. huius tituli.

¹ *Tanquam in emptione factum pactum.*]

Omnia enim pacta quæ fiunt ex continenti, insunt actionibus bonæ fidei. Quod autem eiusmodi pacta seruentur in venditione, dictum est tit. 1. lib. 18.

^m *Si quis in dotem data rapuerit.*]

THEODORI. Si ea quæ in dotem data sunt, direpta fuerint, vir actionem competentem intendit. nam ut ex præcedenti constit. didicisti, damnum ad maritum respicit.

ⁿ *Maritus actionem vi bonorum.*]

Nam quoniã ipse dominus est, mouet etiam actionem bonorum raptorum: cum etiam si ipse dominus non esset, quilibet cuius interest res saluas esse, possit eam actionem intendere.

^o *Quod ex pecunia dotali.*]

Quod maritus ex rebus dotalibus comparauit, in dominio eius efficitur; sed quod uxori suæ debet ex nummis datis in pretium rerum emptarum, id ab eo exigitur, nisi cum eo transfegerit. Nota autem constante matrimonio rectè mulierem transigere cum marito.

Τὸ κτ' πόδας. Ex pecunia dotali fundus à marito tuo comparatus, non tibi quæritur: * cum neque maritus uxori actionem empti possit adquirere, & dotis tantum actio competit. Vnde aditus præses prouinciæ, * si non te transegisse repererit, sed ex maiore parte dotem consecutam, residuum tibi restitui prouidebit.

* *Cum neque maritus uxori actionem empti possit adquirere.*]

THAL. Nec maritus, inquit, potest mulieri actionem adquirere, sicut nec extraneus.

* *Si non te transegisse repererit.*]

Nam si transactionis causa minus accepisset, residuum petere non posset.

^p *Si mulier rem alienam.*]

THEODORI. Non rectè quis in dotem ab uxore sua accipit, quæ pertinent ad filios eius susceptos ex prioribus nuptiis: nisi etiam stipulatus sit. Quod autem dicitur de stipulatione, intellige se-

βιβλ. ἀγοραστῶν μμεῖται. ἴσμεν δὲ ὅτι δηλοῖ ἢ εἰκοστὴ ἀφ' ἑαυτῆς τῆς παλαιᾶς βιβλ. ὅτι καὶ οἱ καρποὶ τῶν περιουσιῶν παλαιῶν τῶν ἀνδρῶν ἀφ' ἑαυτῆς, δηλονότι καὶ ἀδελφὴν ὡς καὶ τὴν παλαιάν ἀφ' ἑαυτῆς τῆς βιβλ. τῆς παλαιᾶς ἐβίβ. ἀνάγνωθι τὴν 14. ἀφ' ἑαυτῆς τῆς παλαιᾶς βιβλ.

Γὰρ τὰ γὰρ τὰ ἐξ κοινῆς γινόμενα σύμφωνα ἐνεῖσι ταῖς bonæ fidei ἀγωγῶν. ὅτι δὲ τὰ τοιαῦτα σύμφωνα φυλάττονται ὅτι τῆς παλαιᾶς, εἴρηται. ὅτι καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ βιβλ. τῆς 14. βιβλ.

Θεοδώρου. Εἰ δὲ ἀρπαγῇ τὰ εἰς παλαιὰ ὅτι δόθεντα, ὁ αὐτὸς κινεῖ ἐπ' αὐτοῖς τὴν ἀρμόζουσαν ἀγωγὴν. ὅτι ὡς ἐγνωσ ἐκ τῆς παλαιᾶς βιβλ. 1. ἀφ' ἑαυτῆς αὐτὴν ὁρᾷ ἡ ζημία.

Επειδὴ γὰρ αὐτὸς ἐστὶ δεσπότης, αὐτὸς καὶ τὴν bonorum raptorum ἀγωγὴν κινεῖ. ὅπου γὰρ εἰ καὶ μὴ ἦ δεσπότης παῖς ὁ ἀφ' ἑαυτῆς σώζεσθαι τὰ παλαιὰ, τοιαῦτα ἀγωγὴν κινεῖν δύναται.

Ὅτι ὁ αὐτὸς ἀγορεύει ἐκ τῶν περιουσιῶν παλαιῶν ἐχέτω καὶ δεσποτεῖαι, ἀλλ' ὁ παλαιὸς χρεώσῃ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ ἐκ τῶν δόθεντων νομισμάτων εἰς ἡμῶν τῶν ἀγορευθέντων παλαιῶν ἀπαιτεῖται. εἰ μὴ ἄρα παλαιὸς αὐτὸν διελύσας. σημείωσας δὲ ὅτι ἐν σωφροσύνῃ τῇ γυναικὶ καλῶς ἀφ' ἑαυτῆς ἡ γυνὴ παλαιὸς τὸν ἀνδρα.

Τὸ κατὰ πόδας. Αὐτὸς γυναικὶ παλαιῶν ἀγρὸς τῶν ἀνδρῶν ἀγορευθεῖς, οὐ γὰρ παλαιὸς ἐστὶ, * ὅποτε ὁ αὐτὸς τῇ γυναικὶ τὴν ἐκ τῆς ἀγορεύσεως ἀγωγὴν δυνάται παλαιὸς ποιεῖσθαι. καὶ μένον ἢ τῆς παλαιᾶς ἀγωγῇ ἀρμόζει. ὅθεν παλαιὸς ἐστὶν δεσπότης ὁ ἀρχὴν τῆς ἐκ παλαιᾶς, * εἰ μὴ ὁρᾷ ἀφ' ἑαυτῆς, ἀλλ' ἐκ μείζονος παλαιᾶς μέγας λαβοῦσα, ὁ λοιπὸν ἀπαιτεῖται παλαιὸς παλαιᾶς.

D * Ὅποτε ὁ αὐτὸς τῇ γυναικὶ τὴν ἐκ τῆς ἀγωγῆς παλαιὸς ἐστὶ.]

Θαλαλαίου. Οὐδὲ ἀνὴρ δυνάται φησι γυναικὶ παλαιὸς ἐστὶν ἀγωγὴν, ὡς παλαιὸς ἐξωπλῆς.

* Εἰ μὴ ὁρᾷ ἀφ' ἑαυτῆς.]

Εἰ γὰρ ὅτι ἀφ' ἑαυτῆς ἐλάττω ἐλαβεν, ἐκ τῆς ἰδίας τοῦ ἀφ' ἑαυτῆς λείπον ἀπαιτεῖν.

Θεοδώρου. Οὐ καλῶς τίς λαμβανὴ εἰς παλαιὰ καὶ τῆς ἰδίας γυναικὸς τὰ ἀρμόζοντα ποῖς ἐκ παλαιᾶς γυναικὸς αὐτῆς ὑποῖς· εἰ μὴ ἄρα καὶ ἐπηρώτησιν αὐτῆς. ὅτι λεγέτω παλαιὸς ὁ παλαιὸς καὶ τὴν

τὴν

debet, quia dotem ea non consti-
tuunt, ut hîc dicitur.

^z *Sicam datam fuisse adprobetur.*] Hoc multis in locis didicimus, etiam si perierint instrumenta, in quibus scriptum est res fuisse datas, admitti tamen alias probationes.

^a *Potest quis etiam pro indiviso.*] THEODORI. Etiam ante rerum hereditariarum diuisionem, potest filia contingentem sibi portionem in dotem dare. & testatur quisque de portione sibi competente in rebus communibus, ut habetur lib. 6. Cod. tit. 22. constitutione 1. quin etiam donat, ut lib. 8. tit. 53. constit. 12. Didicisti autem lib. 4. tit. 52. constit. 3. & tit. 49. constit. 8. posse quem partem ad se pertinentem ex re communi vendere.

^b *Socer qui res semel in dotem.*] EIVSD. Qui fundi vsumfructum retinet, & reliqua eius in dotem dedit, etiam si vsumfructum vendat, non lædit ius dotis. Lege 18. constit. huius tituli. in qua agitur de vsumfructu & proprietate.

^c *Vsumfructum retinuit.*] Hoc quantum ad effectum attinet, nihil est. Nam idem est etiam cum non retinuit.

^d *Si socrus tua fundum, &c.*] THAL. Mulier quædam fundum habens, eum filia suæ donauit, retento vsumfructu. Postea autem cum filia nuptura esset, & proprietatem in dotem daret, adiecit etiam mater quem habebat vsumfructum. Pacti autem sunt inter se maritus & vxor, ut si contingeret vxorem in matrimonio decedere, mariti lucro dos cederet, decessitque mulier in matrimonio: mater autem ei, nempe filia, vsumfructum fundi locauerat ante tempus dationis. Rescribit ergo constit. ad maritum, ut est in Basilico.

^e *Fundum apud te remansisse.*] Quoniam mater extranei personam sustinet, nec stipulata est sibi reddi: dos erat in potestate filia, & vtiliter pacta est ut ea remaneret apud maritum, si constante matrimonio decederet.

^f *Vsumfructus exstingui.*] Si mater erat vsumfructuaria, etiam si filia esset quæ vsumfructum conduxit: morte eius

A ἀπαρτεῖσθαι. ὅτι ἂν ἔχῃ ἐξ αὐτῶν τιτὸν σύγα-
σιν κατὰ τὸ ἐν τῷ κείμηνον.

Τοῦτο πολλαχρὸς ἐγνωμένον, ὅτι καὶ ἀπόλων-
ται τὰ συμβόλαια ἐν οἷς γέγραπται διδόναι
παραγμάτα, ὅμως δεχόμεθα τὰς ἄλλας ἀπο-
δείξεις.

Θεοδώρου. Καὶ παρὰ διανομήσεως τῆς κλη-
ρονομαίων παραγμάτων, δυνάται ἡ θυγάτηρ
εἰς πατρὶκα ἐπιδοῦναι τὸ ἐπιλαχρὸν αὐτῇ μέρος
ἐξ αὐτῶν, καὶ ἀφαιρῆται ἕκαστος εἰς τὸ ἀρμόζον
αὐτῇ ἐκ τῆς ἐπιτείνων παραγμάτων, ὡς κεῖται
βιβλ. γ'. τῷ κώδικος ὑπλ. κβ'. ἀφ. τ. α'. οὐ
μὲν, ἀλλὰ καὶ δωρεῖται, ὡς βιβλ. η'. ὑπλ. νγ'.
ἀφ. τ. ιβ'. εἰρηται. ἐγνωσ δὲ ἐν τῷ δ'. βιβλ.
ὑπλ. ιβ'. ἀφ. τ. γ'. καὶ ὑπ. μθ'. ἀφ. τ. η'. ὅτι καὶ
πωλῆς ὡς τὸ ἀφ' ἑρῶν αὐτῇ ἐκ τῶ κοινού παρα-
γματος.

Τοῦ αὐτοῦ. Οὗτοι κεκατῶν οὐσέφρουκτον ἀ-
χρὸν, καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῶ εἰς πατρὶκα ἐπιδοῦναι, καὶ
πωλῆσαι τὸν οὐσέφρουκτον, οὐ βλάπτει τὸ τῆς παροι-
κῆς δικασίμου. ἀνάγνωσι τὴν ιη'. ἀφ. τ. τῷ πρῶτοντος
ὑπλ. ἀφ. λεγομένην περὶ οὐσέφρουκτου καὶ παρ-
οριεταίας.

C Τοῦτο παρὲς ἀποτέλεσμα, ὅθεν ἐστὶ. τὸ αὐτὸ
ἡ δὲ ὡς καὶ μὴ παρὰ κατέχεν.

Θαλαλαίου. Γυνὴ τις ἀχρὸν ἔχουσα, ἔπιν ἐδώ-
ρήσατο τῇ ἰδίᾳ θυγατρὶ παρὰ κατὰ χρὸν καὶ
ἐαυτῇ τὸν οὐσέφρουκτον. μετ' ὧν δὲ τῆς θυγατρὸς
μελλούσης γαμεῖσθαι, καὶ τὴν παρὰ οριεταίαν δι-
δοῦσης εἰς πατρὶκα, προσέθηκε καὶ ἡ μήτηρ ὅν
εἶχεν οὐσέφρουκτον. συνεφώνησαν δὲ παρὲς ἀλ-
λήλους ὁ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή, ὥστε εἰ συμβῇ τὴν
γυνῆκα ἐν συνεστῶτι τῷ γάμῳ τελευτήσαι,
ἀποκερδάναι τὴν πατρὶκα τὸν ἀνδρα, καὶ ἐτελεύ-
τησεν ἡ γυνή ἐν τῷ γάμῳ. ὡς δὲ ἡ μήτηρ αὐτῆς
μιαθῶσα αὐτῇ τὸν οὐσέφρουκτον τῷ ἀχρὸν
παρὰ τῷ χερσὶ τῆς ἐπιδοσέως. ἡ τοίνυν ἀφ. τ.
ἀντιγράφει παρὲς τὸν ἀνδρα ὡς ἐν τῷ βασιλι-
κῷ κεῖται.

D Ἐπειδὴ ἡ μήτηρ ἐξωπικρὸν παρὲς ὥσπερ ἐπέχῃ,
καὶ ὅτι ἐπηρώτησεν ἐαυτῇ τὴν αἰάδωσιν ἡ θυγά-
τηρ ἔχε τὴν τῆς παροικῆς ὀξοσίαν, καὶ ἰχυρῶς ἐπά-
κιδουσε μείναν τὴν τῶν πατρὶκα ὅτι ἀνδρὶ, εἰ ἐν συνε-
στῶτι τῷ γάμῳ τελευτήσῃ.

Εἰ ἡ μήτηρ ὡς οὐσέφρουκτου αἰετῆς, εἰ καὶ θυγά-
τηρ ὡς ἡ μιαθῶσα μὲν τὸν οὐσέφρουκτον, τελευ-

τῇ τῆς μιᾶς αὐτῆς, ὁ οὐ σὺ φραγκτὸς οὐκ ἤμελ- A
λε σβέννυσθαι. τὸ τοῦ οὗ ὅτι λέγει, ὅτι εἰ μὴ τὰ
αὐτῇ δέδωκε τὸν οὐ σὺ φραγκτὸν, τελευτήσας
αὐτῆς ἐν τῇ γάμῳ καὶ τὸν γεματισμὸν ἐκέρδα-
νει ὁ ἀνὴρ τὸν οὐ σὺ φραγκτὸν ἀπὸ τῆς κοίτης σύμ-
φωνον. εἰ δὲ μὴ δέδωκε αὐτὸν εἰς κοίτην, ἀλλὰ μό-
νον ἐμίσησας τῇ τῇ θυγατρὶ, καὶ ἐτελεύτησεν, οὐκ
ἐσβένθη ὁ οὐ σὺ φραγκτὸς, καὶ ἐδραμὴν ὅτι τὸ κοί-
τις παρὰ τὴν ἀλλὰ λοιπὸν οἱ κληρονόμοι τῆς γυναι-
κὸς ἀναγκάζονται διδόναι τὸ μίσθωμα.

Τοῦτο φάνηκε ὅτι. ἡδυνάτω γὰρ καὶ ἐν ζωῇ
αὐτῆς τελευτήσας τῆς κέρως πακτεῦσαι τὸν
τὰ ἀνδρὶ μείναι τὴν κοίτην, ὡς ἐγνωρὶ ἐν τῇ B
δὲ δότι τοις μονοβίβλῳ.

Εξ ἀλλοτείου γὰρ συμφώνου, ὅθεν ἄλλως
αὐτῇ ἡ ἡρμὸς ἐκ ἀγωγῆς.

Εὰν γὰρ ἡ μὴ ἐκ τῆς ἐκείνης ἐποίησεν αὐτῆς νομί-
ματα σ'. ἐπελάχθη καὶ αὐτῇ ἐκ τῆς κληρονο-
μίας ρ'. πῶς ἐκδέχεται αὐτὴν βαρυνθῆναι λη-
γάτου ὑπὸ τῇ πᾶσι οὐσίᾳ.

Θεοδώρου. Εἰ ὅσον μόνον ἀπορῆ ἡ γυνὴ τὰ
αὐτῇ προσκατέχευται. ἀνάγνωθι τὴν περὶ τῆς
ἀφ' αὐτῆς. τῇ 19. τῇ πρὸντος βιβλ.

Τὸ καὶ πόδας. Ὑπὸ τῇ τῇ γάμου βαρύν,
εἰς κέρδος τῇ ἀνδρὸς τοῖς καρποῖς πάσης τῆς C
κοίτης ἐστὶ οὐκ αὐτὸς ἔλαβεν. ἢ εὰν τῇ γυναικὶ
λαβὴν δωρεὰς ἐνεκὲν ἐπέτρεψεν, εἰς ὅσον πλου-
σιώτερος γένηται, διδάσκει καὶ φανεροῦ νομί-
μου ὅτι.

Ἐπέτρεψεν αὐτῇ λαβὴν τοῖς καρποῖς, οὐκ
ὅτι ἐπάκτουσιν αὐτῆς ἐστὶ τοῖς καρποῖς, αὐτοῖς
δὲ ἐκέρπασσαν. καὶ γὰρ τῇ τοῦ συμφώνου, τῇ
βουλομένου τοῖς καρποῖς ἀποδοθῆναι τῇ γυναι-
κὶ, ἐγνωρὶ ἐν ἀρχῇ τῇ δ'. διττῇ. δὲ πάσης
δοταλίοις διττῇ. δ'.

Θεοδώρου. Ὅσα δωρήσεται ὁ ἀνὴρ τῇ γυναικὶ,
διώσεται αὐτὰ ἀπαμῆσαι. ὁμοίως φησὶν ἡ 45.
νεαρά.

Εἰ γὰρ πολλὰ τοιαῦτα σύμφωνα ἐν τῇ δότι τοις
μονοβίβλῳ, ἐνθα γένηται ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
τῆς περικῆς, γίνεσθαι ἡ τοιαύτη ἀφ' ἀπὸ τῆς
οὐκ ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
τῆς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἀφ' αὐτοῦ τῇ γάμου, πρὸ-
τως αὐτῇ τὰ εἶδη, καὶ οὐκ ἐμμήματα αὐτῶν
ἀναγκάζονται ἀποκαταστήσαι.

Σημειώσαι ὅτι καὶ μὴ τῇ τοῖς συμφώνον τῇ ἀν-

Basil. Tom. IV.

quæ conduxit, usufructus non de-
buit extingui. Hoc ergo est quod di-
cit, nempe si quidem marito vsum-
fructum dedit, ea rebus humanis in
matrimonio exempta, ut posuimus,
maritus usufructum lucratus est ex
pacto dotis. Sin autem eum in dotem
non dedit, sed tantum locauit filiae
suae, & decessit: non est extinctus v-
susfructus, & ad proprietatem rediit;
sed deinceps heredes mulieris mer-
cedem exsoluere coguntur.

§ *Pactusque est si post mortem suam.*]
Hoc facti est. Poterat enim pacisci ut
si eo viuo puella decessisset, dos ma-
neret apud maritum, ut didicimus in
μονοβίβλῳ de dotibus.

h *Nullam ei dotis exactionem.*] Ex pa-
cto enim alieno ei prorsus non com-
petit actio.

i *Si tantum habeat ex testamento.*] Nam
si in stipulatione essent ducenta, &
obuenirent ei centum ex hereditate,
eueniret ut legato oneraretur supra
omnia bona.

k *Fructus rerum dotalium, &c.*] THEO-
DORI. Mulier in id solum quod fa-
cere potest marito tenetur. Lege 1.
constit. tit. 13. huius libri.

τὸ καὶ πόδας. Pro oneribus matrimo-
nij, mariti lucro fructus totius dotis
esse quos ipse cepit: vel si vxori ca-
pere donationis causa permisit, eum
in quantum locupletior facta est, pos-
se agere, manifesti iuris est.

l *Capere permisit.*] Permisit ei fructus
capere, non quod pacta sit ut fructus
eius essent, sed eos percepit. De eo
enim pacto quo placuit fructus reddi
mulieri, didicimus in principio tit. de
pactis dotalibus, dig. 4.

m *Consequi ab eo potest.*] THEODORI.
Quaecumque maritus donauerit vxo-
ri, ea potest repetere. Similiter dicit
97. Nouella.

n *Maritus pactus est.*] Didicisti multa
huiusmodi pacta in μονοβίβλῳ de doti-
bus, quo dicitur talem æstimationem
fieri ut probetur quantitas dotis,
non ut emptio venditio contrahatur.
Idem enim maritus soluto matrimo-
nio ei omnino species, non pretium
earum cogitur restituere.

o *Aut perire contigerit.*] Nota etiam
post hoc pactum periculo mari-

Iii ij

ti esse interitum, quandoquidem om- A
nino facta est æstimatio.

P *Certum sit pretium.*] Ne alio pretio res repetantur quàm quo æstimatæ fuerunt. Rectè autem dixit, eodem pretio, quoniam res perierant. Didicisti enim in *μονοβίῳ* de dotibus, post rei interitum mulierem quæri non posse de æstimatione. Boni enim consulere debet, quòd pro re quæ periit aliquid accipiat.

9 *Alienare non potest.*] THEODORI.
Non alienat quis id quod in dotem
dedit, nisi rem ipsam receperit. Si-
militer dicit 17. constit. huius tituli.
Etiam si illicitè dederit, secundum
primam const. tit. 19. libri propositi.
Dicit enim 23. constit. huius tit. quòd
etiam si inuita mulier amiserit id
quod in dotem dedit, non aufert ma-
rito dominium eius. Didicimus e-
nim quæ marito in dotem data sunt,
eius effici iure dominij. Lege etiam
lib. 8. tit. 53. constit. 21. Nec obstat
const. 2. tit. 61. lib. 6. Loquitur enim
de parentibus & filiis soluto matri-
monio.

^r *Vxor prædium quod in dotē.*] Τὸ καὶ πῶς.
Si prædium vxor tua dotale venum-
dedit, * spontēne an inuita contra-
ctum habuerit, nihil interest: cū rei
tibi quæsitæ dominium * te nolente
auferre minimè potuerit.

* *Spontēne an inuita.*] Non hoc dico de voluntate viri, sed mulieris. Nam siue sponte sua, siue per vim fortē vendiderit, te maritum non potuit lædere: quoniam in his quæ sequuntur, ponit marito inuito factam esse venditionem.

* *Te nolente.*] Hoc intellige ad differentiam volentis. Nam olim quidam utrisque consentientibus, marito, inquam, & vxore, vendebatur fundus dotalis: hodie autem nec eis volentibus, vt didicimus in Institut.

f. *Dotem pro liberta datam.*] THEOD.
Ne recipiat patronus dotem quam
pro liberta sua dedit, licet circa eum
ingrata apparuerit, nisi eam sibi red-
di stipulatus fuerit. Hoc innouat No-
uella 22. qua dicitur, liberos qui in
seruitutem reuocantur, casum mor-
tis dumtaxat illis seruare quibus cum

δρὶ κινδυνώεταί ἡ ἀπώλεια, ὅπως ὅλως γένηνε
διατήρησις.

Ἰνα μὴ ἐν ἄλλῳ ἡμῆματι ἀπατηθῶσι τὰ
 ψεύματα, εἰ μὴ ἐν ᾧ διετημῆθησαν. καλῶς ὃ
 εἶπεν ἐν αὐτῷ πρῶτος τῶν ἡμῶν, ὅτι ἂν ἀπα-
 λοντο τὰ ψεύματα. ἔγνωσεν γὰρ ἐν τῷ δέδο-
 τῷ μοι βίβλῳ, ὅτι μὲν τὸ ψεύματος ἀπώ-
 λειψον, ὅτι δυνάστην ἡ γυνὴ ἀφ᾽ ἑαυτῆς
 ἀφ᾽ ἑαυτῆς. ἀφ᾽ ἑαυτῆς γὰρ οὐκ εἶλεν τὸ ὅτι δὴ πο-
 τε διετημῆθη ἡ ἀπολογία τοῦ ψεύματος.

Θεοδώρου. Οὐκ ἐκποιεῖ ἕως ὃ δέδωκεν ἐν
Β ποικί, εἰ μὴ ἄρα ἀναλάβῃ αὐτὸ. ὁμοίως φησὶν
ἡ ιζ'. Δ' α. τ. 8 π' ρόντος ἡ. τ. καὶ π' ρανόμος ἐπέ-
δωκε κ' τ' α'. Δ' α. τ. τ' θ'. ἡ. τ. τ' ρεθκειμὸς
βιβ. Φησὶ γ' ἡ κγ'. Δ' α. τ. π' π' ρόντος ἡ. τ. ὅτι καὶ
ἀκουσα ἀπωλέσῃ ὃ δέδωκεν εἰς π' ρεῖκα ἡ γυνή, &
τερφὲς τὸν ἀνδρα τῆς δεσποτείας αὐτῆς. ἐγνωμὴ γ' ὅτι
ἀλλὰ χότε ὅτι π' ὅτι δοθέντα αὐτῇ π' ἀνδρὶ εἰς
π' ρεῖκα, ἀρμύξῃ αὐτῇ κ' δεσποτείας. ἀνάγνωθι
κ' βιβ. ἡ. ἡ. τ. γ'. Δ' α. τ. κα'. κ' μὴ ἐναρπώῃ Γε
ἡ β'. Δ' α. τ. τ' ξα'. ἡ. τ. π' ρ'. βιβ. π' εἰ γ' γενέων
κ' παίδων Δ' α. λέγεται λυθέντος τ' γάμου.

Τὸ κετὰ πόδας. Εὰν δὲ κτῆμα ἢ σὴ γυνὴ δὲ
C παρὶ μιᾶν πέρσῃ, πότερον * ἀκρισίως, ἢ
ἐκρισίως δὲ σινάλλαγμα ἔχον, οὐδεμία διαφο-
ρὰ, ὅποτε τῶ κτηνῶν τριῶν πέρσματος πλὴν δε-
σποτεῖαν ἀφελῆσαι * μὴ βουλομένη σου, οὐδα-
μῶς ἐδωθήη.

* Εκείσις, ἢ ἀκοισίς.] Οὐ λέγω τὸ πρὸς
τῷ ἀνδρὶ βούλησιν, ἀλλὰ πρὸς τῇ γυναι-
κί. ὅτι εἴτε ἐκοισίς πέπρακε τυχόν, εἴτε κατὰ
βίαν, σὲ τὸν αἰδρα βλάψαι οὐκ ἡδυνήθη· ἐπεὶ αὖ-
τὸν τὸν αἰδρα ἐν τοῖς ἐπομύοις θεματίξ, μὴ βου-
λόμηνον γινέσθαι πάλιν πρὸς αὐτήν.

*Μὴ βουλομένη σου.] Τοῦτο πρὸς ἀντίφρα-
 σιν τῆς βουλομένης νόησον. Ὁ μὲν γὰρ παλαιόν,
 σωμαίνοντων ἑκατέρων τῶν τε ἀνδρῶς * τῆς τε * τῆς τε
 πατρὸς, ὅτι πρὸς κετο ὁδοτάλιος ἀγρός. σήμερον
 ὃ * βουλομένων αὐτῶν πρὸς κεταί, ὡς ἐγνώ-
 μιν ὡς τοῖς ἰνσιτούτοις.

Θεοδώρου. Μὴ δὲ λαμβανέτω ὁ πατέρων ἡ
ἐπέδωκε παρ' ἡμῶν τὸ αὐτὸ ἀπελευθέρως, καὶ * εἰ καὶ
ὥφθη ἀγαθὸς εἰς αὐτὸν, εἰ μὴ τοῖ γε αὐτῶν τὸ ἀν-
δρῶσιν ἐπηρώτησε. τῶν χαριτωμένων καὶ νεαρῶν, ἢ
ἡς φησὶν ὅτι οἱ ἀπελευθέρωται καὶ δουλοῦντες, τὸν
ἀπὸ τελευτῆς μόνον φυλάττουσι καὶ σὺν, οἱ κείνοις

οἷς στυγερῶς ἡσυχάζει· τὰ δὲ λοιπὰ παρὰ τὴν ἑαυτῶν τῆς
 πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς δωρεάς, τὰς ἰδίαις δε-
 σποῖς παρὰ τὴν ἑαυτῶν.

Τὸ κτ' ἰδίαις. Εὰν παρὰ τὴν ἑαυτῶν τῆς ὑμε-
 τέρης ἀπελευθέρως ἐπιδοῦναι, καὶ μὴ τῷ τῷ
 ἀποδοῦναι ἀλλοτρίῳ τῷ γάμῳ ὑμῶν ἐκ τῆς
 πατρὸς ἢ μητρὸς ἐν συμφωνίᾳ, ἢ ἐν ἐρωτῇ παρὰ
 νόμῳ, τῷ τῷ * πρὸς αἰτίαν τῆς γυναικὸς ἀλλο-
 τρίου τῷ γάμῳ παρὰ τὴν ἑαυτῶν μετὰ κέρει
 ὡς λόγος, εἰ καὶ τῷ τῷ ἀχάριστον παρὰ τὴν ἑαυ-
 τῶν γένεσιν ἀπεδείξατε.

* Παρ' αἰτίαν τῆς γυναικὸς.] Τοῦτο εἶπεν ἵνα
 δείξῃ ὅτι παρὰ τὴν ἑαυτῶν ἢ μελλεν ἀποδοῦναι ἢ
 παρὰ τὴν. εἰ γὰρ πρὸς αἰτίαν τῆς αἰδοῦς ὁ γάμος ἐλύ-
 θη, καὶ ἐὰν αὐτῷ ἀποδοῦναι τῇ γυναικί, ὡς αἰ-
 δουλῶσας αὐτῷ ὁ πατὴρ ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν ἑαυ-
 τῶν ἡδυνάτο λαβῆναι. εἰρησὶ δὲ τῷ τῷ τῷ
 μα ἐν τῷ γ. τῷ κγ'. βιβλ. διτ. ξθ'. θεμ. ζ'. παρὰ
 πατρωνίσης ἐπιδοῦσης παρὰ τὴν ἑαυτῶν τῆς ἰδίας
 ἀπελευθέρως.

Θεοδώρου. Ἡ ὅτι τῇ πατρὶς ἐξ ἐπινοίας, καὶ
 καὶ κληρονόμοις ἀρμόζει· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἢ ἐν παρὰ
 καὶ διδοῦναι παρὰ τὴν ἑαυτῶν βέβαιον, καὶ κληρονό-
 μοις πρὸς ἑαυτὴν, ὡς φησὶν ἡ δ'. διατ. τ' πρὸς ὄντως.
 ὁμοίως λέγει ἡ δ'. ἀλλὰ τῷ ἐξ ἡς ιγ'. ἡ δ'.

Τὸ κατὰ πόδας. Εὰν γυνὴ τῇ πατρὶς παρὰ
 τῷ αἰδοῦς ἀποδοῦναι ἐρωτῇ, ἵνα παρὰ αὐτῆς
 ἀλλοτρίᾳ· ὅποτε ἡ ποιητὴς τῆς ἀλλοτρίας ἐν ὑ-
 μῶσις τῇ παρὰ τὴν ἑαυτῶν τὸν θάνατον καὶ ὁ
 μῶν, καὶ οὐχὶ ἀρεσιν, ἀλλὰ αἰτίαν παρὰ τὴν ἑαυ-
 τῶν ὁμοίως τῆς γυναικὸς τελευτήσης, τῷ
 ἐρωτῇ κομμιτῶσθαι ποιεῖ.

Δοκεῖ φησὶν ὁ Θαλαλαῖος οὐ παρὰ ἀλλοτρίας
 ἰδικῶς λέγειν, ἀλλὰ παρὰ τῷ καὶ ἐν τῷ ἀλλοτρίᾳ
 γεται, τοῦτεστι τῷ παρὰ τῆς τελευτῆς. τῷ δὲ λέγει
 ἀντιπρόσωπον παρὰ ποτὲ μὴ ἰχνοῦσας post mor-
 tem ἐρωτῇ.

Οὐ δοκεῖ λέγειν, δίδως μοι ἵνα ἀλλοτρίᾳ· εἰ
 γὰρ τῷ τῷ, μὴ ἀλλοτρίᾳ αὐτῆς ἢ ἐπὶ ἢ ἐπε-
 ρώτησις, ἀλλὰ δίδως ἐν τῷ ἐμὲ λαμβάνουσιν
 ἀλλοτρίᾳ εἰς αὐτῷ. καὶ οὐ δὲ ψευσαμένη
 τῷ ἐρωτῇ ἐν αἰσῶνι. σημειῶσαι δὲ
 ὅσον τὸ νόμιμον τῆς ἀλλοτρίας. καλλίστην γὰρ
 ὅτιν.

Θεοδώρου. Οὐ παρὰ τὴν ἑαυτῶν ἡσυχάζει,
 εἰ μὴ ἐαυτῇ, ἀλλ' ἐξωτικῶς ἐρωτῇ τῷ αἰ-
 Basil. Tom. IV.

A fuere coniuncti matrimonio : resi-
 duum autem dotis aut donationis,
 propter nuptias ad dominum per-
 uenire.

Τὸ κτ' ἰδίαις. Si dotem marito liber-
 tæ vestræ dedistis, nec eam reddi so-
 luto matrimonio vobis incontinenti
 pacto vel stipulatione prospexistis :
 hanc, * culpa vxoris dissoluto matri-
 monio, penes maritum remansisse
 constitit, licet eam ingratam circa
 vos fuisse ostenderitis.

* Culpa vxoris.] Hoc dixit vt osten-
 deret dotem apud maritum reman-
 suram fuisse. Si enim culpa mariti so-
 lutum esset matrimonium, & eam
 reddi mulieri oportuisset, patronus,
 quoniam eam redegisset in seruitu-
 tem, illam ex acquisitione potuisset
 accipere. Hoc autem thema tibi di-
 ctum est tertio tit. lib. 23. dig. 69.
 them. 7. de patrona quæ pro liberta
 sua dotem dedit.

† Mulier quedam de dote.] THEODORI.
 Actio ex stipulatu de dote heredibus
 etiam competit : quinetiam quæ pro
 dote datur præscriptis verbis, etiam
 heredibus datur, vt dicit 6. const. hu-
 ius tit. Idem dicit 1. constit. sequen-
 tis tit. 13.

Τὸ κτ' ἰδίαις. Si mulier dotem à viro
 reddi stipuletur, vt de ea testetur :
 cum faciendi testamenti cogitatio,
 mortis antecedens tempus significet,
 nec conditionem, sed causam conti-
 net : intestata quoque muliere defun-
 cta, stipulationem committi efficit.

‡ Vt omnimodo testandi causa.] Non
 videtur, inquit Thalelaus, specialiter
 loqui de testamento, sed de tempore
 quo testatur, hoc est, de tempore
 quod mortem antecedit. Hoc au-
 tem dicit, tacitè significans stipula-
 tiones quæ quandoque post mortem
 non valent.

§ Sed magis creditur in tempus mortis.]
 Non videtur dicere, Dabis mihi vt
 tester. Si enim hoc ita esset, nec te-
 stata esset, inutilis esset stipulatio : sed
 dabis quo tempore ego accipiens de
 ea testabor. Falsa autem causa stipu-
 lationem non perimit. Nota autem
 totum ius constitutionis, est enim
 pulcherrimum.

¶ Si quis dotem dando.] THEODORI.
 Qui pro aliquo dotem dat, si non si-
 bi, sed extraneo eam reddi stipulatus

fit, neque ipse, neque extraneus actionem habet, sed puella competentem actionem habet. Lege 31. const. huius tit. & primam const. seq. 13. tit. Memineris 6. 7. 8. constit. tit. propositi.

² *Filio sui iuris constituto.*] Antiquus habet, Extraneo constituto. & dicit Thalelæus, Hoc est, vel emancipato, vel naturali. Filio enim in potestate constituto, pater rectè stipulatur dotem reddi, ut didicisti lib. 23. dig. 9. tit. de pactis dotalibus. Illud enim, extraneo constituto, quod hîc habetur, ostendit id dictum esse de filio qui in potestate non est: nisi malis hanc quoque constitutionem secundum illud dig. intelligere. Illic enim sic dixit, Benigna interpretatione admitimus valere pactum conuentum quod interpositum est, ut dos filio reddatur. sed & dici potest constit. summumius spectare, quia filius æquitatis ratione eam potest repetere. Melior est autem prior expositio, quod sit consentanea verbis constitutionis.

³ *Licet maritus dotem.*] THEODORI. A marito qui dotem lucratur, non petuntur tributa pro rebus hereditariis, sed heredes vxoris conueniuntur . . .

^b *Solemnes pensitationes.*] Nota igitur differentiam, ne inuicem pugnent legum capita. Publica fortè & descriptiones soluunt hi qui possident.

^c *Mulier in minori ætate.*] THEOD. Minores ætate consensu curatorum suorum pro se rectè dotem dant, & donationem ante nuptias. Memineris constit. 25. tit. 4. & lege 9. constit. tit. 37. huius lib. & lege 8. constit. tit. 71. similiter huius lib. 5.

^d *Dotem dare potest.*] Hoc intellige quando quam oportuit dotem dedit. Nam si plus quàm par sit dedit, inutile est quod ampliùs datum vel promissum est, ut didicimus dig. 61. tit. 3. lib. 23.

^e *Periculo suo fore usque.*] In τῷ κτ' πόδες additur his quæ dicta sunt. Hoc idem obseruatur, & si minor ante nuptias donationem, consentiente, ut dictum est, curatore fecerit.

^f *Si maritum videat ad inopiam.*] THEODORI. Si maritus ad inopiam deducatur constante matrimonio, potest mulier retinere res eius pro dote sua,

δοσιν, οὐτε αὐτὸς, οὐτε ὁ ὄξωπικὸς ἐχ' ἀγῶγην, ἀλλὰ δηλονότι ἡ κόρη ἐχ' πλὴν παρ' ὅσους ἀγῶγην. ἀνάγνωθι πλὴν λα'. Δ' ατ. τῆς πρὸντος ὑπ' καὶ πλὴν παρ' αὐτὸν Δ' ατ. τῆς ἐξῆς γ'. ὑπ. μέμνησο τῆς ε'. ζ'. η'. Δ' ατ. τῆς παρ' ἐκείνου ὑπ.

Τὸ παλαιόν, extraneo constituto ἐχ' καὶ φησὶν ὁ Θαλελαῖος, ἑνὶ τῶν, ἢ ἐμαρτυρήσας, ἢ φησικῶ. τὰ γὰρ ὑπερξοισία παρὶ καλῶς ἐπερωτῶ ὁ πατήρ ἀναδοθῆναι πλὴν παρ' οἷα, ὡς ἐγὼ βίβ. κγ'. ἐν τῷ θ'. διγ. τῆς δὲ πάκτις διτάλιβους. ὁ γὰρ extraneo constituto ἐν τῷ κείνῳ, δεικνύουσιν ὅτι ἐκείνο παρ' ὑπερξοισίου εἴρηται. εἰ μὴ ὅτι καὶ τῷ πλὴν Δ' ατ. δυνάσασθαι κατ' ἐκείνον ὁ δὲ γὰρ νοῶσαι. ἐκείνῳ γὰρ οὕτως εἴπειν ὅτι φιλαλάθῳ ἐρμηνείᾳ δεχόμεθα ἐρρῶσαι ὁ σύμφωνον ὁ γὰρ ἡρόδωτον, ὡς τὰ παρὶ ἀποδοθῆναι πλὴν παρ' οἷα. καὶ δυνάσασθαι εἰπεῖν, ὅτι ἡ Δ' ατ. ξίς παρ' ἀκέραιον εἴπεν. ἐπεὶ οἱ γὰρ φιλαλάθῳ δυνάσασθαι ὁ υἱὸς ἀπατεῖν. βελτίων δὲ μάλλον ἢ παρ' αὐτὴν παρ' αὐτοῖς, ἀκαλύψας οὐσα τὰ ρητὰ τῆς Δ' ατ. τῆς ξίς.

Θεοδώρου. Καὶ πλὴν παρ' οἷα κερδάνας ὁ ἀνὴρ, οὐκ ἀπατεῖται. δημοσίῳ τῷ ἐπιδοθέντων αὐτῶν ἐν παρ' οἷα.

Σημείωσαι οὖν πλὴν Δ' ατ. φορὰν, ἵνα μὴ εἰανθωθῇ ὁ νόμος. τυχὸν δημόσια καὶ τὰς Δ' ατ. γὰρ αὐτοῖς ἐν ἐκείνῳ καταβάλλουσιν.

Θεοδώρου. Συμμενέσθαι τῷ κυριότητων τῷ ἰδίῳ, καλῶς ἐπιδοθῆναι ὑπ' αὐτῶν οἱ ἡτίονες παρ' οἷα, καὶ τὰς παρ' οἷα δωρεάς. μέμνησο τῆς κε'. Δ' ατ. τῆς δ'. ὑπ. καὶ ἀνάγνωθι πλὴν θ'. Δ' ατ. τῆς λζ'. ὑπ. τῆς πρὸντος βίβ. καὶ ἀνάγνωθι πλὴν η'. τῆς οα'. ὑπ. τῆς πρὸντος ὁμοίως ε'. βίβλ.

Τοῦτο νόμον ὅτε πλὴν δέουσαν παρ' οἷα ἐπιδοθῆναι. εἰ γὰρ ὑπ' ὁ πλέον ἐπιδοθῆναι, ἀχρηστὸς ἢ εἰς ὁ πλέον ἐπιδοθῆναι, ἢ ὅτι ἐπ' αὐτοῖς παρ' οἷα, ὡς ἐγὼ ἡρόδωτον ἐν τῷ διγ. ξα'. ὑπ. γ'. τῆς κγ'. βίβ. Περὶ οἷα τῶν εἰρημνῶν ἐν τῷ κατὰ πόδας. ὁ αὐτὸ φυλάττεται, εἰ καὶ ἐλάττων παρ' οἷα δωρεὰ συναγοῦντος ὡς εἴρηται τῆς κυρῆτος ἐπὶ οἷα.

Θεοδώρου. Απαρῶντος τῆς αἰδρός ἐν σωματῷ τῷ γάμῳ, δυνάσασθαι ἢ γυνὴ παρ' οἷα κατεῖναι τὰ παρ' οἷα αὐτῶν εἰς πλὴν ἰδίᾳ παρ' οἷα,

* Hac lacuna sic expleri potest.

τα σωματῶν αὐτῶν.

κληρονομίαν παρ' οἷα.

οἱ κληρονόμοι τῆς γυναικός.

hac videntur habere sententiam, nisi fundi in dote dati ve-

ligalibus obnoxii sint.

καὶ εἰς τὴν προγαμμίαν δωρεὰν, προσημύνη A
 παρὸς δαμῆσαν, καὶ ὑποθήκην ἔχοντος. πάλιν
 οὐ δυνάσκει ἐκποιεῖν ἢ πρὸς ἀλλοτρίαν, ὅτι δὲ αὐ-
 τῇ δότρε φέρεται αὐτὴ καὶ τὰ τέκνα καὶ τὸν ἀνδρα
 αὐτῆς. ἀνάγνωθι τὴν α'. Διγ. τ. κε'. ὑτ. τ. γ'
 πρὸντος βιβ. καὶ τὴν ζζ'. νεαραν, καὶ ὅτι τοῖς
 ἐξωπροσέτοις αὐτῆς προσημύνηται ἢ γυνὴ ὑπο-
 θήκην. ὅτι γὰρ ὅτι τῇ προσημύνηται ἢ γυνὴ ὑπο-
 θήκην, ἔγνωσεν ἐν τῇ βιβ. ὑτ. κθ'. Διγ. κα'.
 κεῖται γὰρ, ἐν τῇ α'. Διγ. τ. ιγ'. τ. πρὸντος ε'.
 βιβ. ὅτι γὰρ τῇ προσημύνηται δωρεὰν, ὅτι ἢ γυνὴ
 ὑποθήκην, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ἔχει. ὡς περὶ τοῦ οὗ αὐτῆς B
 ἔχει ὑποθήκην ὅτι προσημύνηται, ἀλλ' ἢ γυνὴ ἔχει.
 ἀνάγνωθι γὰρ τὴν προσημύνηται α'. Διγ. τ. γ'
 ἐξῆς ιγ'. ὑτ. καὶ τὴν ιβ'. Διγ. τ. ιζ'. ὑτ.
 τ. η'. βιβ. καὶ τὴν ζζ'. καὶ γνώσῃ τελείως τὰ περὶ
 τούτων. ὅτι οὗτω λαμβάνει ἐν τῇ α'. περ. τῆς πρὸν-
 τος Διγ. τ. ὑπερέβλε ὅτι ἀπὸ τῆς
 αὐτῆς.

ὑποθηκὴν γὰρ ἔχει τὴν αὐτὴν οὐ-
 σίαν, ἢ ἀπὸ ἰδίου συμφώνου, ἢ σήμερον καὶ σιω-
 πηράς, καὶ τὴν ἐν τῇ ἐπομῇ τίτ. Διγ. τ. σή-
 μερον δὲ καὶ ὅτι τοῖς ἐξωπροσέτοις ὑποθήκην C
 ἔχει ἢ γυνὴ.

Τὸ κατὰ πόδας. Καὶ εἰ αὐτὴ κατὰ τὴν Διγ. δ-
 χῶν τὴν προσημύνηται τὴν εἰς τὸν ἴδιον ἀνδρα ἀνη-
 κόντων περὶ τὴν αὐτὴν ὑποθήκην ἀναγνῶν κατὰ
 τὴν τὴν νόμον διατίθειν καὶ μὴ ἀντικεῖσθαι αὐτῇ
 τὸν γάμον τὸν ἐπὶ σιωπῇ λαμβάνον, παρὸς τὸν καὶ
 φησὶν ὁ Θαλελαῖος· καλῶς εἶπε κατὰ τὴν δια-
 τίθειν τὴν νόμων. εἰ μὲν γὰρ περὶ τῆς προσημύνηται
 ἐνάγῃ, προσημύνηται τὴν ὑποθηκῶν καὶ τὴν
 μεταγενέστερων δαμῆσαν. ἐὰν δὲ περὶ τῆς προ-
 γαμμίας, δωρεὰς, ὅτι αὐτὴν προσημύνηται,
 ὡς ὁρῶσιν ἐν τῇ τελείᾳ διατ. τ. ιζ'. ὑτ. D
 τ. η'. βιβ.

Τοῦ τέστιν, οὐ δυνάσκει λέγειν ὁ ἀνὴρ τῇ γυναικί,
 ὅτι οὐκ ἔχω ἢ ἡμῶς ἢ ἡ ἀπαίτησις τῆς προσημύνηται ἐπὶ
 σιωπῇ λαμβάνον τῆς γάμου.

Τὸ κατὰ πόδας. Ἀλλὰ καὶ οὕτως αὐτὴ δυνά-
 σκει τὰ αὐτὰ προσημύνηται διεκδικεῖν, ἢ ἐκ τῆς με-
 ταγενέστερων δαμῆσαν, ἢ ἐκ τῆς ἄλλων οἱ ἕντες μὴ
 βελτίονα δίχα ἐκ τῆς νόμον ἔχειν γνώσκειν
 τῇ, ὡς ἡδυνάτω, εἰ ὁ γάμος τῇ τοῖς τῇ
 παρὸς διελύθη, ὡς ἡνι τῆς προσημύνηται καὶ προγα-
 μίας δωρεὰς ἢ ἀπαίτησις σὺν αὐτῇ ἀρμόζειν

& donatione ante nuptias, & præ-
 fertur cuilibet creditori etiam hypo-
 thecam habenti. Verum ea quæ te-
 net alienare non potest, quoniam ex
 his se exhibet & liberos & maritum.
 Lege 1. constit. 25. tit. huius lib. &
 Nouellam 97. & pro rebus quæ ex-
 tra eius dotem sunt, mulier hypo-
 thecam habet. Quod enim pro do-
 te mulier hypothecam habeat, didi-
 cisti lib. 4. tit. 29. constit. 21. Sita
 enim est in 1. constit. tit. 13. huius lib.
 5. Nam pro donatione ante nuptias,
 mulier hypothecam non habet, sed
 maritus: sicut nec maritus habet hy-
 pothecam pro dote, sed sola mulier.
 Lege enim prædictam 1. constit. se-
 quentis tit. 13. & lib. 8. tit. 17. con-
 stit. 12. & Nouella 97. & de his ple-
 nius discas. Quod ergo dictum est in
 primo themate huius constit. excipe
 si maritus ad inopiam sit de-
 ductus.

g *Bona eius iure hypothecæ.*] Obligata
 enim habet bona mariti, vel ex spe-
 ciali conuentione, vel hodie etiam
 tacite, secundum sequ. tit. constit.
 Hodie autem etiam pro rebus extra
 dotem constitutis, mulier hypothecam habet.

h *Et siue conueniatur, exceptionem.*] *Et siue conueniatur, exceptionem.*
 Τοῦ κατὰ πόδας habet. Sed etiam si ipsa con-
 tra detentatores rerum ad maritum
 suum pertinentium, super hisdem
 hypothecis secundum legum distin-
 ctionem moueat, non obesse ei ma-
 trimonium adhuc constitutum fan-
 cimur. Et dicit Thalelaus, Rectè
 dixit, Secundum legum distinctio-
 nem. Nam si quidem de dote agat,
 præfertur antiquioribus & postero-
 ribus creditoribus. Sin autem agat de
 donatione ante nuptias, eis non præ-
 fertur, ut inueniemus in vltima con-
 stit. 17. tit. lib. 8.

i *Nec enim ei opponitur.*] Hoc est, non
 potest maritus mulieri dicere, Non-
 dum competiit tibi dotis repetitio,
 adhuc matrimonio constituto.

k *Sed interim res sic accipit.*] Τοῦ κατὰ πόδας
 sic habet, Sed ita eam posse easdem
 res vindicare vel à creditoribus poste-
 rioribus, vel ab aliis qui non potiora
 iura legibus habere noscuntur, ut po-
 tuisset si matrimonium eo modo dis-
 solutum esset, quo dotis & ante nu-
 ptias donationis exactio ei competere

Τὸ κατὰ πόδας οὕτως ἔχει. ἔξ οὗ αὐτὴ ἐκεί-
νη ἡ ἀτυχία ἐπενεργεῖσα φανερώσῃ. καὶ φησὶν ὁ
Θαλελαῖος. ἐὰν οἷον ἐλάνθανεν ἄπορος ὢν, οὐκ
ἐγκαλεῖται ἡ γυνή, ἀλλ' ὡς μὴ ἐκίνησεν ἀπορήσαν-
τος αὐτῆς. ἔχει γὰρ ἔξ οὗ ἐφανερώσῃ ἄπορος ὢν,
ἐξοισίαν τῆς κινήσεως.

Θεοδώρου. Ο ὅτι δίδωσι παρθεῖα καὶ ὑπὲρ θυ-
γατέρας, ἢ συγγενεῖς, οὐ δεῖται παρθέτως ὑπομνη-
μάτων, καὶ ὑπὲρ βαρβάρῃ καὶ φ. νομίματα. μέ-
μνησο τῆς ιζ'. ἀφ. τ. τῆς γ'. ὑπλ. ἔ. πρὸντος βιβλ.
καὶ ἰαδ' ὅτι κελεύει ἡ νεαρά μὴ εἰς χρείαν παρ-
θέτως ὑπομνημάτων ἐπὶ ταῖς παρὲς γάμου δω-
ρεάς, δηλονότι, ὅσον παρὲς τὸ τῶν γυναικῶν μέ-
ρος. ὁ ὅτι δίδωσι ὑπὲρ γυναικὸς παρθεῖα, εἰ μὴ ῥη-
τῶς ἐαυτῇ ἐπαφωτῇ τὴν ἀνάδοσιν, τῇ κόρῃ ἀρ-
μόζῃ. ὁμοίως φησὶν ἐπὶ ἐξωπικῶς ἢ α'. ἀφ. τ. τοῦ
ἐξῆς ιγ'. μέμνησο δὲ τῆς κς'. ἀφ. τ. τοῦ πρὸντος
ὑπλ. καὶ ἐπαφελθέντα λόγῳ παρθεῖας εἰ μὴ ἐν τῷ
β'. ἐπὶ καὶ ἐκκλησίων, ἀπαμυνώται καὶ τὸ κοινοῦ
τῶν ἀπὸ τείνου ἐκπαστῆς, καὶ ἐὰν ὡς κινήσῃ εἰδὼ
καὶ διελιμήσῃ, μετεδύονται καὶ παρὲς τῆς διετίας.
καὶ πάλιν εἰ ὑπὲρ τεθῶσιν, ἀπαμυνώται καὶ τὸ κοι-
νοῦ αὐτῶν, ὁμοίως ἀπὸ τείνου ἐκπαστῆς. ἀνάγνωθι
τίτλθ'. ἀφ. τ. ιδ'. ὑπλ. τῆς πρὸντος βιβλ. καὶ τὰς
παρὲς τοῦτου ἀφελθούσας νεαράς.

Θαλελαίου. Οσαῖς ἐπιδίδονται παρθεῖς ὅσας-
δήποτε ποσότητος, οὐ δεῖται παρθέτως ὑπομνη-
μάτων. μόνον γὰρ ὅτι δωρεὰς χρεώδους ἐστὶν
ἡ τῶν ὑπομνημάτων παρθεῖς. ἐντεῦθεν οἷον ὅρα
ὑποσυνέβαινε γίνεσθαι, καὶ ὕψος ποροενόησεν ἡ ἀφ-
ταξίς. παρθεῖα ὡς ἐπιδεδωκεν ὑπὲρ γυναικὸς, καὶ
ὡς ἡ παρθεῖς ὑπὲρ καὶ φ. νομίματα. καὶ εἰκότως,
ὡς παρθεῖς ἐπιδεδωκυῖας παρθεῖς ὑπομνημά-
των * πρὸντος βιβλ. ἐπὶ πρῶτῃ δὲ ἡ γυνή εἰς
πρόσωπον ἰδὼν τὴν ἐπαμυνώσιν τῆς παρθεῖας, καὶ
συνέβη ἀφελθῆναι τὸν γάμον, καὶ ἡβούλετο ἡ
γυνὴ τὴν παρθεῖα ἀπαμυνῆσαι. ὁ δὲ ἐξωπικὸς ὁ
παρθεῖας, ἔλεγεν, ὅτι πῶς διώσας σὺ τὴν
παρθεῖα ἐπαμυνάσῃ, ἐμοὶ δὲ ἐπιδεδωκότος ;
παρθεῖας ἔλεγεν ἐκείνη, ὡς δόξαντος * ἐ-
μοὶ δὲ ὢν οὐκ * ἐπὶ πρῶτῃ δὲ τὴν ἐπαμυνώσιν,
δωρεῖσθαι * ὡς τὴν τῆς ἐπιδοθείσης παρθεῖας

A^r *Ab inopia tempore.*] Τὸ κατὰ πόδας sic ha-
bet, Ex quo hoc infortunium eis illa-
tum esse claruerit. Et dicit Thale-
laus, Si ergo ignorabatur eum ad
inopiam deductum esse, non impu-
tatur uxori quod in eum non egerit
cum inops esset. Habet enim agendi
potestatem ex quo manifestum fuit
eum esse inopem.

B^r *Ut si quis dotem pro muliere.*] THEO-
DORI. Qui dotem dedit pro filia aut
cognata, necesse non habet ut acto-
rum monumenta conficiat, etiam si
excedat quingentos nummos. Me-
mineris 17. constit. 3. tituli huius lib.
Et sciendum est, ex Nouella consti-
tutione donationem ante nuptias mo-
numentis non indigere, videlicet
quod attinet ad partem mulieris. Qui
pro muliere dotem dedit, nisi no-
minatim dotem sibi reddi sit stipu-
latus, competit puellæ. Similiter di-
cit in extraneo prima constitut. se-
quent. tit. 13. Memineris autem 26.
huius tituli. Quæ in dotem promissa
sunt, nisi soluta fuerint intra bien-
nium, petuntur etiam usuræ earum
ex tertia parte centesimæ : & si spe-
cies sint mobiles & æstimatæ, petun-
tur etiam ante biennium. Et rursus si
mora facta fuerit, petuntur etiam
usuræ earum ex tertia parte cente-
simæ. Lege 9. constit. 14. tit. huius
lib. & Nouellas quæ de eo loquun-
tur.

Dr THALELÆI. Quoties dos datur
cuiuscumque quantitatis sit, non in-
diget confectio monumentorum :
nam in donatione tantum necessa-
ria est confectio monumentorum.
Exinde ergo vide quid fieri contigit,
& cui rei prospexerit constitutio.
Dedit quis dotem pro muliere, vel
mater, vel cognatus, vel extraneus :
dósque excedebat quingentos soli-
dos : & meritò, cum dos data esset fe-
cuta non est monumentorum con-
fectio. Stipulata autem est mulier
receptionem dotis in suam perso-
nam, & accidit ut solueretur matri-
monium, volebátque mulier dotem
repetere. Extraneus autem qui do-
tem constituit, dicebat, qui potes tu
dotem recipere, cum ego dederim ?
Omnino, inquit illa, cum videaris ex
eo quod dotem tibi reddi non sis sti-
pularus, mihi donasse dotis datæ re-

petitionem. Nunquid igitur cum donatio excedat quingentos solidos indigebat monumentorum confectio-
ne? monumenta autem facta non sunt, nec tu potes agere, sed necessitatem habes actionem mihi cedere. Sed & si mulier res petierit, similiter cogitur donatori res ipsas reddere, cum in persona eius donatio consistere non possit. Idem & in marito contingebat. Si quis enim donationem propter nuptias pro marito dedisset, & ex parte mulieris acta interuenissent, maritus soluto matrimonio eam recipere non poterat, quoniam ex parte eius acta non interuenissent, sed ex parte tantum uxoris. Constitutio igitur iubet, *ὅτι* ut in Basilico.

* *Si quis in dotem prædia, &c.*] IOANNIS. Nota usuras citra stipulationem in actione stricti iuris.

Ex τῇ καὶ πόδας. Præterea fancimus si quis in dotem vel prædia, vel certum redditum, vel ædes, vel panes civiles sponderit, vel promiserit: si ex tempore matrimonij biennium transactum sit: illico reddituum vel pensionum, necnon panis civilis quæstum cum præstare, etiam si non fuerint adhuc principales res traditæ. Et si tota dos in auro sit: itidem post biennium usuras usque ad tertiam partem centesimæ usuræ præstari. Sin autem aliæ res præter immobiles, vel aurum in dote sint, siue in argento, siue in muliebribus ornamentis, siue in veste, vel aliis quibuscumque: si quidem æstimatæ fuerint, simili modo post biennium & earum usuras ex tertia parte centesimæ currere, æstimatione earum, quia & hoc apertius declarare oportet, ea intelligenda quæ pro singulis speciebus facta est, vel pro vnoquoque genere dotalium specierum: ut puta, pro argento, pro ornamentis, pro veste, aliisque speciebus, & non esse expectandam post singulas æstimationes vnam coadunationem totius calculi, quod valde subtile, & propter nimiam subtilitatem perniciosum est. Sin autem minimè res mobiles fuerint æstimatæ, ea post biennium obseruari, quæ leges post litem contestatam pro

A ἀπορίτησιν. ἄρα οὖν, ὡς ἀπὸ δωρεᾶς ὑποβα-
νούσης τὰ Φ'. νομίματα, πρὸς τὴν ὑπομνημά-
των ἐδὴ λυέσθαι; οὐ γέρονε δὲ, καὶ οὐ δύνασαι σὺ
κινήσαι, ἀλλ' ἀναγκάσαι ἐκ χωρήσαι μοι πλὴν ἀ-
γωγῆς. εἰ δὲ καὶ ἀπήτησε τὰ πρῶτα ἡ γυνή,
ὁμοίως ἀναγκάσει τὰ ὑπομνημάτα πρὸς τὴν ἀναδιδῶναι,
ὡς μὴ διωκηθείσης εἰς τὸ πρῶτον
αὐτῆς συζητῆσαι πλὴν δωρεάν. τὸ δὲ αὐτὸ συνέ-
βαινε καὶ ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ. εἰ γὰρ τις ἐπέδωκε πορο-
γαμιάδῳ δωρεάν ὑπὸ τῷ ἀνδρὶ, καὶ γέρονε πρὸς
τὴν ὑπομνημάτων πρὸς πλὴν γυναικᾶ, ἀφ-
B λυομένη τῷ γάμῳ ἐκέτι ἡδυνάτο ὁ ἀνὴρ ἐπα-
ναλαμβάειν, ὅτι μὴ καὶ πρὸς αὐτὸν γέρονε τὰ
ὑπομνημάτα, ἀλλὰ πρὸς μόνῳ πλὴν γυναι-
κᾶ. ἡ ἱστορία ἀφ' αὐτῆς κελεύει, καὶ τὰ ἐξῆς ὡς
ἐν τῷ Βασιλικῷ κεῖται.

Ἰωάννου. Ἰδοὺ σημείωσαι ἀναφωτῆτους πό-
ρεις ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ ἀγωγῇ.

Εκ τῆς κατὰ πόδας. Πρὸς τοῦτοις περὶ τῶν
εἰς τὴν ἀγορὴν, ἢ κτήματα, ἢ ῥητὴν πρὸς ὁδόν, ἢ
οἶκον, ἢ ἄρτους πολιτικούς ὁμολογήσῃ ἢ ἑπ' αὐ-
τῶν, εἰ ἐκ τῆς χειρὸς τῷ γάμῳ διετία πρὸς
C ἤλθε, πρὸς τὴν ἀγορὴν πρὸς ὁδόν, ἢ τῷ ἐνοικί-
ων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ πολιτικῷ ἄρτου τὸ κέρ-
δος αὐτὸν πρὸς τὴν. εἰ καὶ μηδέπω τὰ πρῶτα
τυπὰ πρῶτα πρὸς τὴν ἀγορὴν. καὶ ἐὰν πᾶ-
σα ἢ περιεχθῇ ἐν χρυσῷ εἴη, πάλιν μετὰ διετίαν
τοῖς τόκοις, ἕως τρίτου μέρους ἐκαστοῦ πρὸς τὴν
ἀγορᾶς. εἰ δὲ ἄλλα πρῶτα χωρὶς ἀκινήτων,
ἢ χρυσὸς εἴη ἐν ἀγορῇ, εἴτε ἐν ἀργύρῳ, εἴτε
ἐν γυναικείοις κόσμοις, εἴτε ἐν ἐσθήμασιν, εἴτε
ἐν ἄλλοις οἰοισδὴ ποτε. εἰ μὴν δευτερομηνία εἴ-
σιν, ὁμοίως εἴπω καὶ μετὰ διετίαν καὶ τούτων
τόκοις ἐκ τρίτου μέρους τόκοις πρὸς τὴν, τῆς δευ-
D τερομηνίας αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ τῶν τε φέρεσθαι
φανεράσαι χρῆ, ἐκείνης νοουμένης, ἢ τις ὑπὸ
ἐκαστοῦ εἰδὼς ἐλθὼν, εἴτε ὑπὸ ἐκαστοῦ γέ-
νοις τῷ περιχρησάμεν εἰδὼν. οἷον ὑπὸ ἀρ-
γύρου, ὑπὸ κόσμων, ὑπὸ ἐσθήματος, καὶ
τῷ ἄλλων εἰδὼν καὶ μὴ ὀφείλει ἀναμείναι
μετὰ τὰς καθ' ἐκαστον δευτερομηνίας μίαν ὁ-
μῶδα πάσης τῆς ψήφου, ὅτι πρὸς λεπτὸν,
καὶ ἀφ' οὗ πλὴν ἀγὰρ λεπτότητα ἐλέγξιον εἶναι.
εἰ δὲ μηδαμῶς κινήτὰ πρῶτα ὡς δευ-
τερομηνία, ταῦτα μετὰ πλὴν διετίαν φυ-
λάττεσθαι, ἀφ' οἱ νόμοι μετὰ πρῶτα ταῦτα

πρότων τῶν τοιούτων πραγμάτων οὐλοῖσιν. εἰ δὲ
τὰ πάντα μεμιγμένα εἰσὶ, καὶ ἐν μέρει μὲν
ἐν χρυσῷ, ἐν μέρει δὲ ἐν ἄλλῳ πραγματί κινή-
τοις, ἢ ἀκινήτοις καὶ πλεονέχῃ γυναικὶ πρὸς
ἀρεσὶν πάντα περιβαίνειν, ὁλοῦσας μηδαμῶς
ἐργουμένης τὰ ἀνδρὶ νόμιμα βουλευθῆναι πρὸς
καὶ ἀπατήσας, ἵνα * ὅστις χρεώσῃ, νομίσῃ
ἑαυτὰν ὁλοῦσιν εἶναι τὰς προσόδους, ἢ τὰ ἐνοίκια,
ἢ τοὺς τόκους, ἢ τὰς ἄλλας ποροδῆκας καὶ ἀλλο-
πῆ, ἢ τῆς ποροικὸς καταβολὴν ὑποτίθεσθαι. ἀλλ'
εἰ πρὸς τῆς διείας, εἴτε μὲν τῷ βουλευθῆναι ἢ
πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνδρὸς ἀπατεῖν, διωάσθαι,
καὶ καὶ τοὺς νόμους ἀπατήσας.

Τὸ μὲν οὖν καὶ πόδας, οὕτως. βλέπε δὲ ἡ
Φησὶν ἡ ἀφάπαξις. εἰ μὲν πρὸς τῆς γάμου γέ-
γενεν ἡ ἀφάπαξις, ἀμείψας ἔδωκε μὲν τὸν γά-
μον καὶ πρὸς τὴν διείαν περιδραμεῖν. εἰ δὲ μὲν
τὸν γάμον γέγενεν ἡ ἀφάπαξις, πρῶτως ἐκ τῆς
καρδὸς τῆς ἀφάπαξίσεως πρὸς διείαν ἀναμύ-
σθαι. ἢ γὰρ τῆς ποροικὸς ἐπίδοσις, εἰ μὲν πρὸς τῶν
γάμων γένεσιν ἀπὸ τῶν γάμων ἔχει τὸ βέβαιον. εἰ
δὲ μὲν τὸν γάμον, ἐκ τῆς τῆς ἐπίδοσεως καρδὸς καὶ
ἐν τῷ τοίνυν, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν γάμων ἡ ἀφάπα-
ξις ἐγένετο, καλῶς ἔχει τὸ λέγειν, ὅτι μὲν διείαν
τῶν γάμων διδύσθαι ὁ τόκος. εἰ δὲ μὲν τὸν γάμον γέ-
γενεν ἡ ἀφάπαξις, μὲν δύο ἐνιαυτοὺς τῆς ἀφά-
παξίσεως. καὶ ποῖαν ἄρα νοοῦμεν ἀφάπαξιν;
πρὸς ὅτι ἐκάστῃ εἰδὲς γυναικὶ, ἢ τοὶ πρὸς ὅτι
ἐκάστῃ γένεσι; καὶ οὐκ ἀναμύσθαι πρὸς τῆς ὁμά-
δος ἀφάπαξιν. εἰκὸς γὰρ πρὸς ἀφάπαξιν τῶν
ποροικιμῶν πραγμάτων καταχεῖν ἕνα μὲν α-
τυχόν, ἢ δύο. καὶ εἰ μὲν ἐκ τῆς καθ' ἑκάστην
πραγμᾶ διαπρήσεως ἐργάζεσθαι ἡφίσταται πρὸς
διείαν, σπουδαιότερον περιτρέχει, καὶ ἀρχο-
μεθα τοὺς τόκους λαμβάνειν. εἰ δὲ ἀναμύσθαι
πρὸς τῆς ὁμάδος διαπρήσιν, βραδύτης προσγι-
νεσθαι, καὶ διελίσσεσθαι τὸ περιττὸν ἐλέσθαι τὰ
ἀνδρὶ καὶ ἐπιβλαβές.

Ἰσμεν μαθόντες ἐν τῷ α'. ἡτλ. διγ. λα'.
τῆς β'. βιβλίου τῶν διγ. ὅτι μετὰ περὶ ἀ-
παρξίν πᾶσα καὶ ὅσα ἀπικαθίσταται ἡμῖν. καὶ
* εἰ μὴ σα δὲ ὅστις εἰς ἡμέλλομεν ἔχειν * ἢ ἀγνω-
στὸς ἡμῖν ἐπέδωκε τὸ περιττὸν ἐν καρδῇ τῆς περ-
κατάρξεως.

Θεοδώρου. Διὰ τῆς εἰς σπουδαίου σί-
μερον πᾶσα περιττὸς μεθοδεύεται, καὶ μὴ

A omnibus huiusmodi rebus definiunt.
Sin verò res permixtæ fuerint, & par-
tim in auro, partim in aliis rebus mo-
bilibus vel immobilibus, pro iam fa-
cta diuisione omnia procedere, li-
centia minimè deneganda marito,
quando voluerit dotem petere, ne
is qui debet, putet sibi licentiam
esse redditus vel pensiones, vel vsu-
ras, vel alias accessiones soluenti, do-
tis solutionem protelare: sed siue an-
te biennium, siue postea voluerit do-
tem pars mariti petere, queat, &
secundùm leges eam exigere.

B Atque sic quidem habet τὸ καὶ πόδας.
Vide autem quid dicat constitutio.
Si quidem ante matrimonium æsti-
matio facta sit, oportet sine contro-
uersia ante tempus matrimonij præ-
terisse biennium. Si autem post ma-
trimonium æstimationis facta sit, omni-
no à tempore æstimationis biennium
expectamus. Dotis enim datio si qui-
dem ante matrimonium facta fuit,
firmitatem habet à matrimonio. Sin
autem post matrimonium, à tempo-
re dationis. Ergo hîc quoque, si qui-
dem à tempore matrimonij facta fuit
æstimationis, rectè dici potest post bien-
nium à tempore nuptiarum vsuras
præstari. Sin autem post nuptias fa-
cta sit æstimationis, duobus annis post
æstimationem. Quamnam autem in-
telligimus æstimationem? eamne quæ
in singulis speciebus facta est, an quæ
in vnoquoque genere? Non exspe-
ctamus totius coadunationis æsti-
mationem. est enim verisimile rerum
dotalium æstimationem vnum aut
duos menses duraturam. & si à sin-
gularum quidem rerum æstimatione
incipimus computare biennium,
celerius præterit, & incipimus vsu-
ras accipere. Sin autem expectamus
æstimationem totius coadunationis,
tardiùs aduenit, & inuenitur res ma-
rito noxia & perniciofa.

u Post litem contestatam exiguntur.]
Didicimus tit. i. dig. 31. lib. 12. Di-
gest. post litem contestatam omnem
causam nobis restitui. Causa autem
est, si quid eramus habituri, si litis
contestandæ tempore sine frustratio-
ne res nobis reddita fuisset.

x Sic statuit constitutio: omnis dos.]
THEODORI. Omnis dos per actio-
nem ex stipulatu hodie exigitur, licet

νόμιμος; ἐστὶ γὰρ ἀκόλουθον ἡμῖν, οἱ ἕντες θεασί-
 μιν, καὶ ὅπου ὑποβεβλημένη ἐπαρώτησις οὐκ ἐστίν,
 νοθεύει αὐτὴν παρὰ τὴν φύσιν, πολλῶ μᾶλλον
 εἰ καὶ ἀχρηστὸς ὅστις, ἰχυρὰ γίνεται. καὶ ἵνα
 τελεώτερον ταῖς περιζήτοις βοηθήσωμεν, * ἔχον ἐν
 τῇ διοικήσει τῇ που πηλαρίων παρὰ τῶν, καὶ
 ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῶ νόμου μέλεσι σιωπηρὰς
 ὑποθήκας ἐρεῖναι δεχόμεθα· ὥστε καὶ ἐν τῇ ποιού-
 τη ἀγωγῇ πρὸς ἐχόμενους ἐξ ἐκείνων μέρεσι ὑποθή-
 κας, εἴτε ἐκ τῶν μέρεσι τῆς αἰδοῦσας πρὸς τῆς ἀπο-
 κτατάσεως τῆς περιζήτου, εἴτε ἐκ τῶν μέρεσι τῆς
 γυναικὸς, ὑπὲρ αὐτῆς τῆς περιζήτου δοτέας, ἢ
 τῇ περιζήτου παρὰ τῶν παρὰ τῶν ἐκδομένων
 εἴτε αὐτὰ τὰ παρὰ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν
 δεδωκεσιν, ἢ ἐπαρωτήσας, ἢ ἐδέξασθαι, εἴτε ἄλ-
 λα ὑπὲρ αὐτῶν παρὰ τῶν, καὶ ἢ παρὰ τῶν εἴτε ad-
 uentitia, ἢ καὶ παρὰ τῶν παρὰ τῶν εἴτε ἢ τῶν πρὸ-
 ὄντος νομίμου ὀνομασίαν. οὕτως γὰρ καὶ ἢ ἀπειρία
 τῇ αἰδοῦσας, καὶ ἢ ἀρρηξία ὅταν αὐτοῖς διώα-
 ται παρὰ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν
 ἀγνοοῦσι, καὶ μὴ ὅτι παρὰ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν
 ἢ ἢ μετέδωκεν εἰς τὴν ἀρρηξίαν παρὰ τῶν. εἰ γὰρ καὶ αἰ-
 παρωτήσας, καὶ αἰ ὑποθήκας ἐρεῖναι ταῖς περιζή-
 τοῦται, καὶ αἰ ἀχρηστοὶ ἐπαρωτήσας δεξιοῦται·
 ὅπως τῇ λαίπυρῃ αἰτία διέδοθη ἰχυρὰ καὶ τελεία,
 ὥστε μὴ παρὰ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν
 ἐκ τῶν ἐμπειρωμάτων τῶ νόμου γινόμενων.

Χώραν ἔχει ὁ καὶ τῶν, ὅσα καὶ ἐν συμβο-
 λαίᾳ μία ποσότης ὑπὸ δύο καίτοις ἐπαρωτᾶται,
 ὡς ὁ μὴ χρησίμος ὡς, ὁ δὲ ἕτερος ἀχρηστὸς. ὅστις ὅτε
 οὐκ ἴχον αἰ post mortem ἐπαρωτήσας, εἴ τις
 ἐπαρωτήσας οὕτως· ὁμογενεῖς διδόναι μοι μὲν
 δύο ἔτη, εἴτε ζῶ, εἴτε τελευτήσω. διέδοκται
 οἱ δύο καίτοις, ὁ εἴτε ζῶ, καὶ ὁ εἴτε τελευτήσω.
 χρησίμος μὴ ὅστις ὁ λέγων, εἰ ζῶ. ἀχρηστὸς δὲ
 ὁ λέγων, εἰ τελευτήσω. καὶ ἴχον καὶ δύο ἐπε-
 ρωτήσας. εἰ τοίνυν φησὶν ἢ φύσις τῆς ἐπαρωτήσεως
 ἐκ τῶν χρησίμου καίτοις βοηθεῖται παρὰ ἀχρηστῶν,
 πολλῶ μᾶλλον ἢ ἀφ' ὧν ταῖς ὁφείλει καὶ πᾶσι ἀχρη-
 στῶν ἐπαρωτήσας βεβαιώσαι, ἢ τις καὶ πᾶσι ὅπως μὴ
 ἡρομύει δέχεται ὡς ἡρομύει.

Τί γὰρ ὅτι δύο ἕντες συμνήσαντες ὡς ὅτι ἔχοντες,
 ὡς ὁ μὴ ὅτι ἔχοντες ὡς, ὁ δὲ οὐκ ὡς. ἀφ' ὧν αὐ-
 θεντῶν τῶ ἀληθοῦς ἔρρωται ὁ γερωνός, καὶ οὐκ
 ἐνέχεται ὁ πλάστος, ὡς βίβλ. κζ'. ιηλ. γ'. δι-
 α'. θεμ. α'.

Basil. Tom. IV.

A legitimum? Est enim consentaneum
 nobis qui censemus, & ubi subiecta
 stipulatio non est, intelligi eam fuisse
 adhibitam, multo magis etiam si in-
 utilis est, validam eam effici. Et ut
 plenius dotibus subueniamus, quem-
 admodum in administratione pupil-
 larium rerum, & in aliis multis iuris
 articulis, tacitas hypothecas inesse
 accipimus: ita etiam in hac actione
 damus ex utraque parte hypothecas,
 siue ex parte mariti pro restitutione
 dotis, siue ex parte mulieris pro ipsa
 dote præstanda, vel rebus dotalibus
 euictis: siue ipsæ principales personæ
 dotes dederint, vel promiserint, vel
 susceperint, siue aliæ pro his perso-
 nâ: & dos siue aduentitia, siue pro-
 fectitia sit secundum veteris iuris no-
 minationem. Ita enim & imperitia
 hominum & rusticitas nullum potest
 eis adferre præiudicium. cum nos il-
 lis & ignorantibus & nescientibus in
 hoc casu nostram induximus prou-
 identiam. Si enim & stipulationes &
 hypothecæ inesse dotibus intelligun-
 tur, & inutiles stipulationes emen-
 dantur: sic in posterum causa inue-
 niatur valida & perfecta, quasi om-
 nibus dotalibus instrumentis à iuris
 prudentissimis viris confectis.

Y *Vetus regula est, inutile.*] Locum
 habet regula, quoties in vno instru-
 mento eandem quantitatem sub
 duobus casibus quis stipulatur, quo-
 rum vnus utilis est, alter verò inuti-
 lis: ut cum non valebant post mor-
 tem stipulationes, si quis sic stipula-
 tus esset: Promittis post biennium
 mihi dari, siue vixero, siue mortuus
 fuero: inveniuntur duo casus, siue
 vixero, & , siue mortuus fuero. &
 utilis quidem est, si vixero, inu-
 tilis autem, si mortuus fuero. & ta-
 men valebat utraque stipulatio. Si
 ergo, inquit, ex natura stipulationis
 ex utili casu succurritur inutili: mul-
 to magis constitutio inutilem stipu-
 lationem confirmare debet, quæ eam
 etiam quæ omnino facta non est, ad-
 mittit tanquam factam.

Ut puta: Duo consenserunt quasi
 tutores, quorum alter quidem tutor
 erat, alter verò non erat. propter ve-
 ri tutoris auctoritatem valet quod
 gestum est, nec tenetur falsus, ut lib.
 27. tit. 6. dig. 1. them. 1.

Kkk

² *Sint autem tacita quoque.*] THEOD. A Maritus quidem tacitam habet hypothecam pro his quæ ei in dotem data sunt. Mulier autem habet similiter pro his tacitam hypothecam, etiam si alter pro ea dotem dederit, siue ex scripto, siue sine scriptis. Memineris 29. const. 11. tit. huius lib. ubi didicisti mulierem habere hypothecam etiam pro rebus extra dotem constitutis. Verum sciendum est, mulierem hypothecam remittere posse, ut dicitur in fine propositæ constitutionis. Memineris 21. const. tit. 29. lib. 4. Lege etiam lib. 8. tit. 19. constit. 1. & discas posse etiam quem vendere sibi competentem hypothecam.

IOANNIS. Quæstio. Nunquid autem quemadmodum præfertur mulier etiam prioribus creditoribus hypothecam habentibus, præfertur etiam in tacita hypotheca rerum eius qui dotem promisit? Solutio. Lege.....

² *Tamen quæ de dote facta.*] THEODORI. Actio ex stipulatu de dote bonæ fidei est, & heredibus competit.

^b *Si maritus dotis debitor.*] Olim si maritus decedens mulieri legatum reliquisset, vel eam heredem scripsisset, necesse habebat vel dotem recipere, vel quod relictum esset à marito: nisi maritus nominatim iussisset eam utrumque consequi. Hodie autem utrumque consequitur, nisi maritus specialiter iusserit ut vnum caperet. Ex contrariis enim præsumptionem induxit constitutio.

^c *Tota dote careat.*] Hoc dicit 8. constit. tit. 17. huius libri, quæ iubet ut si mulier probetur digna quæ repudietur ex causis positis in illa const. dote excidat. Olim autem si culpa mulieris solutum esset matrimonium, dabatur sexta pars ex dote pro singulis liberis usque ad tres, & culpæ vxoris erant enumeratæ legibus. hoc ergo hic dicit, cum cesset retentio, non quærunt mariti culpas vxorum.

^d *Si quidem ex voluntate mulieris.*] Sic habet τὸ καὶ πόδας. Si quidem mulieris voluntas intercedat, mandati actio à nostra auctoritate marito contra vxorem indulgeatur. Dicit autem hæc verba exponens Thalelaeus.

Θεοδώρου. Ο μὲν δὲ ἄνθρωπος ἔχει σιωπηρὰν ὑποθήκην ὅτι τοῖς διδομένοις αὐτῷ εἰς παροῖκα. ἡ δὲ γυνὴ ἔχει ὁμοίως ὅτι αὐτῶν σιωπηρὰν ὑποθήκην, καὶ * ἄλλω ἀγράφῳς ὑπὸ αὐτῆς πλὴν παροῖκα * ἄλλως εἴπε εἰ-
δεδωκε. μέμνησο τῆς καθ'. Διὰ τ. τῆς ια'. ὑπὸ τῆς ἀφ' ὅπου βιβλ. ἐνθα ἐγνώσθῃ ὅτι ἔχει ἡ γυνὴ ὑποθή-
κην καὶ ὅτι τοῖς δέξασθαι παροῖκας. πλὴν ἴσμεν ὅτι φησὶ τὸ τέλος τῆς παροικιολογίας διὰ τὰς ἑξῆς, ὡς δυνάται ἡ γυνὴ ἀποτάξασθαι τὰς ἀρμυζούσας αὐτῇ ὑποθήκας. μέμνησο τῆς καθ'. Διὰ τ. τοῦ καθ'. ὑπὸ τ. δ'. βιβλ. ἀνάγνωθι δὲ καὶ βιβλ. κ'. ὑπὸ τ. θ'. Διὰ τὰς. α'. καὶ γνώσῃ ὅτι καὶ πωλεῖν
B τις δυνάται πλὴν ἀρμυζούσων αὐτῇ ὑποθή-
κην.

Ιωάννου. Ερώτησις. ἄρα δὲ ὃν ἔσπου παροικιολογίας καὶ παροικιολογίας ἐν ὑποθήκῃ δυνάται ἡ γυνὴ, * ὅτι τῇ σιωπηρᾷ ὑποθήκῃ τῇ τ' ἐπαλ- * παροικιολογίας
γὰρ μὲν πλὴν παροῖκα παροικιολογίας; λύσις. καὶ
ἀνάγνωθι βιβλ.

Θεοδώρου. Ἡ ὅτι παροικὶ δὲ σπουδαίου βό-
να φίδε ὅτι, καὶ κληρονόμοις ἀρμυζέει.

Τὸ παλαιὸν εἰς τὸν δὲ ἄνθρωπον τελευτῶν ληγάτον κα-
τέλπει τῇ γυναικὶ, ἡ κληρονόμον αὐτῷ ἔγραψε, ὡς ἀνέλετο ἡ πλὴν παροῖκα λαβόν, ἡ δὲ ἐν τῇ ἀνδρὸς καταλείφθην εἰ μὴ ἄρα ῥητῶς εἴπεν αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος ἑκάτερα λαβόν. σήμερον δὲ ἑκάτε-
ρα λαμβάνει, εἰ μὴ ἰδικῶς ὁ ἀνὴρ εἴπε τὸ ἐν αὐ-
τῷ λαβόν. ἀπὸ γὰρ τῇ ἐκείνων εἰσήγαγε πλὴν
παροικιολογίας ἡ διὰ τὰς.

Τούτου φησὶν ἡ κ'. Διὰ τ. τῆς ιζ'. ὑπὸ τῆς ἀφ' ὅπου βιβλ. ἡ κελεύουσα ἐὰν ἡ γυνὴ δείκνυται ἀξία τῆς ῥεπουδίας τῆς αὐτῆς ἐκ τῆς ἐκείνων ἐκείνη τῇ διὰ τὰς εἰς αἰτίαν, ἐκπέπειν αὐτῷ τῆς παροικίας. τὸ παλαιὸν δὲ εἰς κοῦλπα τῆς γυναικὸς ὁ γάμος διελύθη ἕκτον μέρος ὑπὸ ἑκάστου παιδὸς πρεῖχεται, μέγιστον πέντε παίδων, καὶ ἡ σὺν αἱ κοῦλπα τῆς γυναικὸς ἡριθμημέναι τοῖς νόμοις. τῆς οὖν λέγει ἐκείνῃ, ὅτι μὴ οὕτως τῆς ῥεπενόνοτος, ὅτι ἐκείνῃ ζητοῦσιν οἱ ἄνδρες κοῦλπας τῇ γυναικὶ.

Τὸ κατὰ πόδας οὕτως ἔχει. εἰ μὲν ἡ βουλήσῃ τῆς γυναικὸς πρενετένη, ἡ μὲν δάτι ἀγωγήν εἰς ἡμετέρας ἀνθεντίας τὰς ἀνδρὶ κατὰ τῆς γυναικὸς φιλομνησίδω. καὶ φησὶ τὸ ῥητὸν ἐξηγητὴς ὁ Θαλαλαῖος.

ὅτι γὰρ δεσπότης ἐστὶν ὁ αἰὲρ τῶν περιουσιῶν A
 πραγμάτων, καὶ οὐδὲ τὰ ἴδια δαπάνᾳ· πῶς
 δυνάται εἶναι μὲν δαπνᾶν ὅς ᾧ τις ποιεῖ οὐδὲ τὰ ἴδια
 πράγματα; ἀλλὰ τὸ οὗν ὡς ὅς αὐθεντίας
 ἰδίας τὸ τοῦτο εἶπεν ἡ ἀφ' ἧς ταῦτα.

Τοῦτο ξένον ἐστίν. αἰεὶ γὰρ λέγουμεν ὅτι ἀχρηστον
 γέμα χρησίμων ἀνέσθαι τῇ συναινεσί τῶ μελλον-
 τοῦ τὰ πράγματα λαμβάνειν.

Οὕτως ἐγνωμεν ἐν τῇ νερεδιπαρία πεπιπῶνι ὡς
 τὸ δαπάνησόντος εἰς τὰ ἄλλοτεία πράγματα.

Προσκειται τοῖς ῥητέισιν ἐν ταῖς πλάται. πάλιν
 ἡ τελευτῶσα γυνή, εἰ μὴ ἐπηρώτησε, χωρὶς μό-

ρας οὐκ ἔρεπε μὲν τὴν rem vxoriam. * ὁμοίως
 ἡ δὲ σπουδαίου ῥετέντιον οὐχ ὡς ἐκεῖτο. ἐχέτω
 οὗν ὅσα καὶ σήμερον ἡ δὲ σπουδαίου· μηδεμίαν
 ῥετέντιον γυναικὸς, μηδὲ τῆς ob mores, καὶ
 τῶν ἀφ' ἧς ταῦτα ἐτερεῖνα οὐδὲ τῆς κακῆς ἐπιείας
 τῶν γυναικῶν ὡς ἀκελεύσασθαι μὲν, μηδὲ τῆς ob
 res donatas, ὅτι ἐξέσι τὰς δαπανήσας ἢ φαι-
 νόμηναι τὰ πράγματα ἐν δίκῃν ὅς τ' in rem,
 ἢ μὴ φαινόμενα ἀφ' ἧς ἐπιείας in rem, ἢ ἀφ' ἧς
 κοινῆς τῆς ἀπαίτησιν. ἀλλ' ὅσα δὲ ἢ ob res amo-
 tas χρεώδης ἐστίν. ἐστὶ γὰρ ἡ ῥετέντιον ἀμοταρῶν
 ἀχρηστῶν, καὶ τὰ ἐξῆς ὡς ἐν ταῖς βασιλικῶν κεῖται.

Θεοδώρου. ῥετέντιον σήμερον ὅτι περιουσίας
 οὐκ ἐστὶ. μὴ οὗν ἐναντιωθῇ ὅτι ἡ καὶ ἀφ' ἧς ταῦτα
 ἡτλ. τὸ πρῶτον βίβλ. ἡ καὶ γὰρ ἀπορροῦται
 τὸν ἀνδρα ἐν συνεσῶπι τὰς γάμους. αἰσχροῦ τὴν
 γ. ἀφ' ἧς ταῦτα ἐξῆς ἡτλ. ἀλλὰς τε ἡ μὴ πρ-
 οδοῦσα ἀφ' ἧς ταῦτα, οὐδὲ δαπάνημάτων φησὶν, ἡ δὲ
 μνημονεύουσα ἡτλ. ἀφ' ἧς ταῦτα ἐξῆς ἡτλ. οὐδὲ ἀ-
 παίτησιν περιουσίας ἀφ' ἧς λέγεται. τὰ νεκροῦ
 δαπάνηματα μειοῦσι τὴν περιουσίαν, δηλονότι καὶ
 ὁ ἴψοι iure. τὰ γὰρ οὐ πλῆρα ἀναλώματα ὅς τῆς
 μὲν δαπάνης μετὰ δόλον, εἰ μὴ γάμους τῆς γυναι-
 κὸς ἐχρῶντο. ἐπεὶ ὅς τ' negotiorum gesto-

rum ἀπαρτῶνται. τὰ δὲ * βλαπτομένη ἀπαρτῶν-
 ται σωζομένης τ' ὡς τῆς οὐκ ἔχουσιν. τελευτῶσης τ'
 γυναικὸς ἐν συνεσῶπι τὰς γάμους ὅσα ἐν κερδαίνῃ ὁ
 αἰὲρ, εἰ μὴ τὰ ὑπὸ τῶν καὶ ὡς. ἰσθὶ γὰρ ὅτι δύναιται
 συμφωνῆν ὁ αἰὲρ ὡς πᾶσι τ' ὡς καὶ κερδαίναι,
 ὡς φησὶν ἡ τ'. διατ. τ' ἐξῆς δ' ἡτλ. εἰ δὲ σύμφωνον
 οὐκ ἐπείσῃ, πᾶσι τελευτῶσης κερδαίνῃ ὁ αἰὲρ, εἰ
 μὴ ἀφ' ἧς ἀπεριουσίας εἴη ἡ γυνή. πότε γὰρ ὅς τ'. τῶν
 οὐκ ἔχουσιν ἀπὸ τῶν πραγμάτων κερδαίνῃ. αἰσχροῦ
 γὰρ τὴν ἡτλ. ἀφ' ἧς ταῦτα ἐξῆς ἡτλ. τὸ πρῶτον βίβλ.

Basil. Tom. IV.

Quoniam enim maritus rerum dota-
 lium dominus est, & in rem suam im-
 pendit: quomodo potest esse man-
 dati actio ex his quæ impendit in res
 suas? Itaque tanquam ex sua aucto-
 ritate hoc dicit constitutio.

^c Sin autem non ex voluntate eius.]
 Hoc est nouum. Semper enim dici-
 mus, id quod inutile est, vtile fieri,
 consensu eius qui res accepturus est.

^f Sine lesione tamen prioru.] Ita etiam
 didicimus in petitione hereditatis,
 de eo qui impendit in res alienas.

^g Nulla ergo retentio opponitur.] In la-
 tiore contextu additur his quæ dicta
 sunt. Rursus decedens mulier, si qui-
 dem stipulata esset, sine mora non
 trans mittebat rem vxoriam. Simili-
 ter ex stipulatu. Habeat ergo hæc
 quoque hodie actio ex stipulatu: nul-
 la retentione facta, neque ob mo-
 res, cum constitutiones alia iubeant
 de malis vxorum moribus, neque ob
 res donatas, cum liceat donatori vel
 res quæ existant vindicare per actio-
 nem in rem, vel quæ non existant, per
 vtilem in rem, vel repetere per con-
 dictionem. Sed neque retentio ob
 res amotas necessaria est. est enim
 actio rerum amotarum, & quæ se-
 quuntur, vt habetur in Basilico.

THEODORI. Retentio ex dote
 hodie nulla fit. nec obstat 29. constit.
 12. tit. huius libri. Ponit enim mari-
 tum deductum ad inopiam constante
 matrimonio. Lege 3. constit. sequ. 14.
 tit. Vel præsens quidem constitutio
 loquitur de impensis, dicta autem 3.
 constit. sequ. tit. loquitur de repeti-
 tione dotis. Necessariæ impensæ do-
 tem minuant, scilicet ipso iure. Vti-
 les verò impensæ petuntur per actio-
 nem mandati, si factæ sint volunta-
 te mulieris. alioqui petuntur per a-
 ctionem negotiorum gestorū. Vo-
 luptariæ autem petuntur salua prio-
 re specie. Muliere decedente in ma-
 trimonio nihil lucratur maritus, nisi
 ex casibus. Scis enim maritum posse
 pacisci vt lucretur vniuersam do-
 tem, vt dicit 6. constit. sequ. 4. tit.
 Sin autem pactum non fecit, nihil
 omnino lucratur maritus, nisi esset
 mulier indotata. tunc enim lucratur
 quartam partem bonorum mulieris.
 Lege 14. constit. tit. 17. huius libri,

Κκκ ij

παρῖκα, ἀλλ' ὁδὸν ὑποτίθεται, καὶ συνανέση A
αὐτῇ ἡ γυνή· δηλονότι εἰ μὴ ἀποτάσσεται ἡ γυνή
πρὸ τῆς ἰντερκεατίονος, καὶ ὁρεθῇ ὁ ἀνὴρ ὑπορῶν,
ὥστε ἄλλα ῥῥον ποιήσεται αὐτῇ ὁ ἰκαλὸν, καὶ πλὴν
νεαρὰν παρῖκῃσιν. ὥς γὰρ ἔγνωσεν ὁδὸν ἡ γυνή
διδάσκει ἐκ ποιεῖν ὁ ὅτι δέδωκεν εἰς παρῖκα, κατὰ
πλὴν κγ'. Δφατ. τῷ β'. ὑπλ. ἀνάγνωθι καὶ πλὴν
α'. Δφατ. τῷ κγ'. ὑπλ. τῷ πρῶτος βιβλίου.
κρατεῖν ὁφείλει τὰ συμφωνούμῃνα πάντα παρῖ
τῆς ἀναδόσεως τῆς παρῖκῃς, εἰ μὴ ἄρα νόμῳ ἢ
ἀφ' αὐτῆς ἐκτασσέται. ἀνάγνωθι πλὴν θ'. καὶ ι'. δια-
τάξ. τῷ ἐξῆς ιθ'. ὑπλ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλὴν B
κβ'. καὶ ιζ'. νεαρὰν.

Εκ τῶ καὶ πόδας. Μενέτω ἐν τῇ δὲ σπουδαί-
ου ἀγωγῇ ὁ δίκαιος τῆς rei uxoriae εἰς κληρο-
νόμους, καὶ αὐτὸς μόρας, καὶ τὸν τῆς παρῖκα μὲν ἀ-
δελφοῦ. σιωπάτω ἐν αὐτῇ τῇ ῥεπεπτόνων ἢ
φλυαρία. τίς γὰρ χρεία ἐστὶν εἰσαγαγεῖν πλὴν ob
mores ῥεπεπτόνους, ἄλλης βοηθείας ἐκ τῇ
ἀφ' αὐτῆς ἐκτασσέται; ἢ ἀφ' αὐτῆς αἰτίας, ἢ
ob mores δδνάτω ῥεπεπτόνους ἐκτασσέται, ὅ-
πότε ἐστὶ τῆς δωρησαμένης ἀχρεία, ἀφ' αὐτῆς δι-
ρέκτως ἢ ῥέμῃ, ἢ ἀφ' αὐτῆς πλῆρας, ἢ ἀφ' αὐτῆς κινδύνου C
ὁ ἰδὸν δίκαιος ῥεπεπτόνους; ἀλλ' ὁδὸν ἡ παρῖ-
κατὰ χρεία ἢ ἀφ' αὐτῆς συληθέντα παρῖκατα χρεώ-
δης ἐστὶν, ὅπότε ἡ πλῆρωται πᾶσιν ἀνδράσιν ἢ ῥέμῃ
ἀμοτέρῃ ἀγωγῇ. συλάτω ἢ ob liberos, πουτέ-
σιν ἢ ἀφ' αὐτῆς παῖδας παρῖκα κατὰ χρεία, ὅπότε αὐτὸ
ὁ φεικὸν κέντρον τοῖς πατέρας εἰς τὴν τῇ παῖδων τῇ
ιδίῳ ἀγωγῇ παρῖκατέται. ἵνα μὴ ἀφ' αὐτῆς
γῆρος πᾶσι μὲν οἱ ἀνδρες καὶ τῇ ἰδίῳ γυναικὶ
ἐνοῶσιν, ἵνα διωγῶσιν τῇ αὐτῇ ῥεπεπτόνους κατὰ
αὐτῶν χρεία. ὅπότε ἡδὴ καὶ τῆς βασιλικῆς
ἀφ' αὐτῆς εἰσισμένον ἐστὶν, εἰ μὴ αὐτῆς αὐτῆς
ἀφ' αὐτῆς ὁ γάμος, ἢ γίνεσθαι χρεία.

Εκ τῶ καὶ πόδας. Οὕτω γὰρ πασῶν τῇ ῥεπε-
πτόνων ὁ ἄλλος ἐστὶν ἡ ζήτησις, καὶ ἐξ σπουδαίου
ἀγωγῇ καὶ τῇ ἰδίῳ φύσιν ὁδὸν μὲν δέξεται ῥεπε-
πτόνους. ἐκείνους ἀναμφισβήτητος ἐν τῇ δὲ σπουδαίου
ἀγωγῇ φυλακισμένου, ἵνα μὴ ἐὰν τελευτήσῃ ἢ
γυνή, σιωπῇ μὲν τῷ γάμου, ἢ παρῖκα μὴ εἰς κέρ-
δος ὁ ἀνδρὸς παρῖκαρῇ, εἰ μὴ ἐκ ἰντων συμφώ-
νων, ἀλλ' εἰς τοῖς κληρονόμοις τῆς γυναικὸς ἢ ἐξ
σπουδαίου ἀγωγῇ καὶ πλὴν ἰδίῳ φύσιν παρῖ-
κατέται, εἴτε ἐξ ἐφωνήσῃ ἢ ἐφ' ὥτῃσις, εἴτε
*εἴται ἐκ τοῦτου τῷ νόμῳ νοεῖται *εἴται.

Basil. Tom. IV.

non æstimatam, sed nec pignori obli-
gat, etiam si ei consenserit mulier:
videlicet, nisi renuntiarit mulier Se-
natufconsulto de intercessionibus, &
inuentus fuerit maritus locuples, vt
aliunde ei satisfaciat, secundum No-
uellam obseruationem. Nam vt di-
dicisti ne alienare quidem potest
mulier id quod in dotem dedit, se-
cundum 23. constit. tit. 12. lege et-
iam 1. constitut. 23. tit. huius libri.
Seruari debent pacta conuenta de
restitutione dotis, nisi refragentur
legi vel constitutioni. Lege 9. & 10.
constit. sequentis tit. 14. quin etiam
Novellam 22. & Nouellam 97.

^h Sed et ad heredes transmittat, sine
mora.] Ex τῷ καὶ πόδας. Maneat in ex
stipulatu actione ius rei uxoriae ad
successores & sine mora, transmis-
sionis incorruptum. sileat in ea re-
tentionum verbositas. Quid enim
opus est inducere ob mores reten-
tionem, alio auxilio ex constitutio-
nibus introducto? vel ex qua causa
ob res donatas retentio introduca-
tur, cum sit donatori facultas, per
actionem in rem directam, vel per
utilem, vel per conditionem suo
iuri mederi? Sed nec retentio ob res
amotas necessaria est, cum pateat
omnibus maritis rerum amotarum
actio. Sileat ob liberos retentio,
cum ipse naturalis stimulus paren-
tes ad liberorum suorum educatio-
nem hortetur. Ne varium genus de-
lictorum mariti contra uxores exco-
gitent, vt possint eadem retentione
contra eas vti: cum iam etiam im-
perialibus constitutionibus statutum
sit, si culpa mulieris dissolutum fue-
rit matrimonium, quid fieri oport-
deat.

Ex τῷ καὶ πόδας. Sic enim omnium
retentionum expeditus erit tracta-
tus, & ex stipulatu actio secundum
suam naturam nullam recipiet reten-
tionem. Illo procul dubio in ex stipu-
latu actione seruando, vt si deceffe-
rit mulier constante matrimonio,
dos non in lucrum mariti cedat, nisi
ex quibusdam pactationibus, sed ad
heredes mulieris ex stipulatu actio
secundum suam naturam transmit-
tatur, siue expressa fuerit stipula-
tio, siue ex hac lege inesse intelli-
gatur.

Κκκ iij

ⁱ *Sed in quantum maritus facere potest.]* A Additur in τῇ κτ' πόδας. Si non dolo bona sua deminuerit. Id autem exponens Thalelaeus dicit, Non ergo ei imputatur, si per dolum non adquisierit, sed si per dolum possidere defierit. Sic enim didicimus etiam in sociis lib. 6. de rebus.

^k *Sed intra annum solvantur quæ ponderere.]* Το κτ' πόδας habet. Mobiles, vel se mouentes, vel incorporales. Dicit autem Thalelaeus, Mirum est quod ait de incorporalibus.

^l *Et quosuis alios fructus.]* Vt mercedes iumentorum, operæ seruorum, quæstus ciuiliū annonarum, & quæ sunt his similia.

^m *In utraq; autem actione.]* Ex τῇ κτ' πόδας. Cúmque ex stipulatu actio, in his casibus quos enumerauimus, propriam habeat naturam, necessarium est in sequenti tractatu ea exponere quæ sunt communia vtriusque actionis, vel quæ in solam actionem ex stipulatu colligi oportet: vel propria quidem rei vxoriæ actionis, exinde autem ex stipulatu actioni accommodanda.

ⁿ *Fætus autem iumentorū.]* Ex τῇ κτ' πόδας. C Fætus autem iumentorum, & omnia quæ fructuum nomine continentur, ad lucrum mariti pertineant pro tempore matrimonij, siue æstimated, siue non æstimated sint. Sed & nouissimī anni in quo solutum fuit matrimonium, fructus * pro rata portione temporis vtrique parti debet assignari, commune vtriusque actionis est, in rebus scilicet non æstimated: æstimatedarum enim rerum maritus quasi emptor & lucrum habeat, & damnum subeat, & periculum expectet.

* Cúm ita habeat τῇ κτ' πόδας, dicit Thalelaeus in illud, *Pro rata portione temporis.* Factæ fortè nuptiæ sunt mense Septembri, & exierunt anni decem (Annos autem intellige qui sunt duodecim mensium à die contracti matrimonij) accidit autem vt anno 11. solueretur matrimonium mense Aprili, adeo vt omnes menses quibus stetit matrimonium, sint centum viginti octo: accipit maritus fructus decem annorum, & à mense 128. computatis aliis mensibus, accipit duas partes fructuum anni illius vndecimi.

Πρόκειται ἐν ταῖς κτ' πόδας. Εἰ μὴ κτ' δόλον πλὴν ἰδίαν ἐμείωσεν ὑπόστασιν. καὶ φησὶν πρὸς τὸ ρητὸν ὁ Θαλελαῖος, ὅτι ἐκκαλεῖται οὖν μὴ κτ' δόλον κτησάμενος, ἀλλὰ κατὰ δόλον ἀποκτησάμενος. οὕτω γὰρ καὶ ἐπὶ κρινωνῶν ἐγνωμὴ ἐν ταῖς ε'. δὲ ῥέβοις.

Τὸ κατὰ πόδας ἔχει. Τὰ κινητὰ, ἢ αὐτοκίνητα, ἢ ἀσώματα. καὶ φησὶν ὁ Θαλελαῖος, τὸ γὰρ ξένον ἐστὶ τὸ πρὸς τῇ ἀσωμάτων.

Οἶον κτενομύδια, ὁπέρας τῇ οἰκεταῖν, πόρον τῇ πολιτικῇ ἀνόνων, καὶ ἄλλα ἀπὸ ἐστὶ τοῖς ὁμοίαι.

Εκ τῆς κατὰ πόδας. Καὶ ἐπὶ τῇ ἢ ἐξ εἰπουλάτου ἐν τοῖς γέμασιν ἀπὸ ἐξελθιμῶσιν, πλὴν ἰδίαν ἔχει φύσιν, ἀναγκαστὸν ἐστὶν ἐν β'. τεκταινόμενα ἐκ γένεσιν, ἀ' ἵνα ἐστὶν ἐκτέρας ἀγωγῆς, * ἀπὸ εἰς μόνον πλὴν ἐξ εἰπουλάτου * ἢ ἀπ. ἀγωγῇ συναρτῶναι καὶ ἢ ἰδίαν μὴ τῆς rei vxoriæ ἀγωγῆς ἐκ εἶπεν. δὲ τῇ ἐξ εἰπουλάτου ἀγωγῇ ἀναρτῶναι.

Εκ τῆς κατὰ πόδας. Αἱ δὲ γεναὶ τῇ ἀλόγων ζώων, καὶ πρῶτα ἀπὸ ὀνόματι καρπῶν ἀειέχοντα, εἰς κέρδος τῆς ἀνδρὸς ἀνηκέτως κατὰ τὸν τῆς γάμου χρόνον, εἴτε ἀγαπημῶνα εἰσὶν, εἴτε ἀδιαμήτητα. ἀλλὰ καὶ τῆς ἐσχάτης ἐνιαυτοῦ ἐν ᾧ ὁ γάμος διελύθη, τοῖς καρποῖς κατὰ πλὴν ἀναλογισμῶν τῆς χρόνου μοῖρας, ὁφείλει ἐκαστέρῳ μέρει ἀφορισθῆναι, κρινὸν ἐκτέρας ἐστὶν ἀγωγῆς, δηλονότι τῇ ἀδιαπημάτων. τῇ γὰρ ἀγαπημῶνων προσημάτων ὁ ἀνὴρ * ὁ ἀρ. * ὡς εραστῆς, καὶ τὸ κέρδος ἐχέτω, καὶ τὸν κίνδυνον ἀνυμνήτω.

Εν τοῖς ὅντος τῆς κατὰ πόδας, φησὶν ὁ Θαλελαῖος εἰς τὸ πο, κατὰ πλὴν ἀναλογισμῶν τῆς χρόνου μοῖρας. πολλάκις γένηται ὁ γάμος τυχόντα Σεπτεμβρίῳ μηνί, καὶ πρῶτον ἰ. ἐνιαυτοῖς (ἐνιαυτοῖς δὲ νόμιμοι, τοῖς ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς γάμου δωδεκαμηνιαῖοις χρόνοις) συνεβῆ δὲ ἐν ταῖς ἰα'. ἐνιαυτῷ λυθῆναι τὸν γάμον τῇ Απριλίῳ μηνί, ὡς εἴ. τοῖς πρῶτοις μηνύσιν τῆς γάμου ρητῆς. λαμβάνει ὁ ἀνὴρ καρποῖς ἰ. ἐνιαυτοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς ρητῆς. μηνὸς ἡφιστομῶν τῇ ἄλλων μηνῶν, λαμβάνει δὲ μοῖραν τῇ καρπῶν ἐκείνου τῆς ἐνιαυτοῦ.

* πα-
65 σχωμαδε, ἵνα τελευτήσῃς τοῦ ἀνδρός καὶ
ἀποδοῇς ἄνδρος πλὴν παρὶν ὁ υἱὸς λαμβάνων
αὐτὴν ἐν ὄξαιρέτω, ἀσφαλῆσται ὅτι δεφενδύ-
σθ' ἔχει κληρονομίαις, εἰ συμβῇ αὐτοῖς πρὸς τῆς
παρὶνός ἐναρτηῶναι.

* ἢ κού-
πὸς τε-
λεβή-
ση, ὅπα

σης, ἐμαλκισατοῦσθαι αὐτῶν, * της rei vxoria
ἀγωγῆς παρῆκα πόλυτι ἔγωγε, παρὲς τὴν γυναι-
κα δὴ ἡκείνη, καὶ ἐξενεδαῖτα γήηται. (ὅσα ὅσα
αὐτὴ ἐν τῇ ἐξ σπουδῆς τοῦ ἀγωγῆ. ὁκείσε γὰρ ὡς α
ἀλλὰ ἀγωγὰς εἰς πόλιν τὰς κληρονομίας ἀγω-
γῇ διαφείτῃ) δὴ καὶ ἡμῖν ἐνομίᾳται, καὶ ἐν τῇ ἐξ
σπουδῆς τοῦ ἀγωγῆ τὴν γυναικα καὶ τὴν ἰδίαν
παρῆκα λαμβάνει ἐξ αἵρετον, καὶ ἐμαλκισατοῦ
ἢ ἐξενεδαῖτα εἶναι, ἢ μὲν ἄλλων κληρονομίᾳ
γεγραμμένην.

* πρὸς- Οὐδὲν δὲ ἡμῶν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀλλὰ
δεχθέν- πολλὰ γέματα φανερὰ λαμβάνουσιν ἔκβασιν,
πρὸς. ὅποτε ἡ πρὸς αὐτὸν πλὴν δὲ ἰνοφφικίσοσ ἀγω-
γὴν ἀποκλείσαι, μάλιστα ἐὰν ἄρχῃ εἰς τὸ δ'. καὶ
εἰς σπυρροφρὸν ἐνεργῶναι, ἐὰν ἀδιάθετος ὅτε-
σάτωρ ἐτελεύτησε, καὶ ἀφ' αὐτῆς ἀπομνήσκει, ὅτε
τὸ οὐ πρὸς αὐτὸν εἶπεν. ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν ἡ εἰς σπουδα-
του ἀπὸ τῆς rei uxoria ἀγωγῆς δέχεται.

* ὅστις. πιδος
* ἢ τις τοιαύτη ὡς, ἢ γυνὴ εἶχε πλὴν rei vxoria
ἀγωγῶν· ὁ δὲ παλαιὸν οὐκ ὡς ἐν τῇ δὲ σπου-
δατέρᾳ ἀγωγῇ· ἐκφωτισέως δὲ γηροσύνης, ἢ πάκις
πρὸν τελέντος, ὁ ἐπερωτήσας, ἢ οὐκ ὅστις ἐπάκιον
σιν, εἶχε τὴν δὲ σπουδαίαν, ἢ πλὴν παρὰ σκελίπτοις
βέρβοις πολιτικὴν ἀγωγῶν. ἐν δὲ τῷ πρὸντι οὐχ
οὕτω βεβλήμεθα, ἀλλ' ἐὰν μὴ ἰδικῶς ὁ ἐξωπικὸς ἐν
ταῖς διδόναι πλὴν παρὰ εἰς ἴδαν παρὰ σπον πλὴν
παρὰ εἰς ἐκφωτισίαν, ἢ πάκτον ποιήσῃ. τότε παρ-
εὐλήφω ἢ γυνὴ αὐτὴ πλὴν ἐκφωτισίαν ποιήσῃ,
ἵνα αὐτὴ ἢ παρὰ εἰς ἐκ τῆ αὐτῆς γέματος παρὰ εἰς.
ὅθεν γὰρ ἐν τούτῳ ταῖς γέμασι βεβλήμεθα δοκεῖν τὸν

A^o Rursus si pater.] Aliud habet dig. (dig. 20. §. 2.) quod didicisti in titulo familiae erciscundæ, ut si pater decesserit qui dotem susceperat, filius eam præcipiens, caueat defensum iri heredes, si contigerit eos conueniri de dote.

P *Quæ autem sequuntur, propria sunt.*] §. II.
Ex *h. & modis.* Videamus igitur, ex
quali incremento ei de rei vxoriæ
actione accedente, formare decet
actionem ex stipulatu. Cùmque iuris
certi atque indubitati sit, si qui est
ex prole masculina ascendens, dote
pro filia aut nepte præstita, emanci-
pauerit eam, in rei vxoriæ actione
dotem omni modo ad mulierem per-
tinere, etiam si fuerit exheredata:
(quod non erat in ex stipulatu actio-
ne: ibi etenim velut aliæ actiones,
in omnes heredes actio diuiditur)
æquum nobis visum est, & in ex sti-
pulatu actione mulierem dotem suam
præcipuam accipere, etsi emancipata
vel exheredata sit, vel cum aliis he-
redibus scripta.

Quo à nobis recepto, & aliæ mul- §. 12.
tæ species certum accipiunt exitum:
cùm dos possit de inofficioso testa-
mento actionem excludere, maximè
si sufficiat ad quartam, & in colla-
tionem ferri si intestatus paterfami-
lias decesserit, & testamento facto,
quando hoc testator dixerit. Quæ
omnia ex stipulatu actio à rei vxoriæ
actione accipit.

Accedit ei & alia species ab rei §. 13.
 vxoriæ actione. Si quando enim ex-
 traneus dotem dabat, nulla stipula-
 tione vel pacto pro restitutione eius
 in suam personam facto, quisquis is
 fuerat: mulier habebat rei vxoriæ
 actionem, quod olim in ex stipulatu
 actione non erat. Stipulatione autem
 facta vel pacto interposito stipulator,
 vel qui pactus fuerat, habebat ex sti-
 pulatu, vel præscriptis verbis civilem
 actionem. In præsentiautem non sic
 volumus, sed si non specialiter extra-
 neus dotem dando, in suam perso-
 nam dotem stipulatus sit, vel pactum
 fecerit: tunc præsumatur mulierem
 ipsam stipulationem fecisse, vt ei dos
 ex huiusmodi casu accedat. Neque
 enim in hac specie volumus videri

extraneum tacitam stipulationem fecisse: ne quod pro mulieribus introduximus, hoc aduersus eas conuertatur. Imò magis in huiusmodi dotibus quæ ab extraneis dantur vel promittuntur, ipsa mulier fecisse videatur tacitam stipulationem: nisi expressim extraneus sibi dotem reddi pactus fuerit vel stipulatus: cum donasse magis mulieri, quàm sibi aliquod ius seruasse non stipulando videatur. Extraneum autem intelligimus omnem præter parentem per virilem sexum ascendentem, & in potestate dotatam personam habentem. Parenti enim tacitam ex stipulatu actionem donamus.

§. 14. Et hoc ex rei vxoriæ actione simili modo ex stipulatu actioni præbemus. Siquando etenim post solum matrimonium dos à patre eius petebatur: si quidem rei vxoriæ erat actio, non poterat solus pater sine consensu filix suæ agere: & si necdum actione mota decesserat: & si lis contestata esset, ad filiam quasi proprium patrimonium dos reuertebatur: quod non erat in ex stipulatu actione: ibi enim & solus habebat exactionem, consensu filix non expectato: & si decedebat, ad suos heredes transmittibat. Sed rei vxoriæ ius in ex stipulatu actionem transferre, valde humanum, valde pium, valde vtile matrimonii est.

¶ *Si extraneus dotem dederit, nec stipulatus.*] Tacitam stipulationem excogitauit constitutio ad auxilium mulierum. Si ergo extraneus tacitè stipulari videatur, læditur mulier, cum possit extraneus repetere. Nisi enim tacita excogitata fuisset stipulatio, ipse dotem repeteret, cum in suam personam nihil esset stipulatus.

¶ *Lex quæ fundi dotalis.*] Hæc quidem de actione ex stipulatu, & rei vxoriæ actione. Deinceps aliud ius infert constitutio.

¶ *Obligari autem etiam consentiente.*] Habet quidem, inquit, sufficiens auxilium, tacitarum scilicet hypothecarum. Sed tamen ne sic quoque detur hypothecæ titulo, nec consentiente muliere.

¶ *Omnia autem pacta.*] Ex τῇ καὶ πόδας. Illud etiam generaliter præsentī addere constitutioni necessarium esse

A ἐξωπικὸν σιωπηρὰν ἐφ' ὧτησιν ποιήσασθαι· ἵνα ὁ παρ' ἑαυτῇ τῇ γυναικὶ εἰσηγάγῃ, μὴ τῷ κατ' αὐτὰν γραφῇ. μάλλον δὲ ἐν ταῖς τοιαύταις περιξίν, αἵ πινες παρὰ ἐξωπικῶν δίδονται, ἢ ὁ μισθωσιῶται, αὐτὴ ἢ γυνὴ δοξῇ πεποιηκέναι τὴν σιωπηρὰν ἐφ' ὧτησιν. Εἰ μὴ ἄρα ῥητῶς ὁ ἐξωπικός ἐαυτῷ τιῶν περιξίνα ὅτι δὸν δὴναι σιωφώνησεν, ἢ ἐπηρώτησεν. ὅτι δὲ δωρεῖσθαι μάλλον τῇ γυναικί, ἢ παρ' ἐαυτῇ δίκῃον τίποτε φυλάξαι ὁ ἐξωπικός ἐν τῇ μὴ ἐφ' ὧτῃσιν δοκεῖ. ἐξωπικὸν δὲ νοοῦναι πᾶντα χωρὶς τῷ δι' ἐξέρενικῆς φύσεως ἀνιόντος, καὶ ὑποεξούσιον δὲ περιξίνοισιν παρ' ὅσων ἐχρῆναι. τὰ γὰρ πατεὶ τιῶν σιωπηρὰν ἐξ ἐπιουράτου ἀγωγῇ δωρεῖσθαι.

Καὶ τῷ πατρί τῆς rei vxoriæ ἀγωγῆς ὁμοίως τῇ ἐξ ἐπιουράτου ἀγωγῇ πρὸς ἐχρῆναι. εἴ ποτε γὰρ μὴ δὲ λυθῇαι τὸν γάμον ἢ παρὰ τῆς πατρὸς ἀπαίτητο, εἰ μὴ rei vxoriæ ἢ ἢ ἀγωγῇ, ὅτε ἡδυνάτω μόνος ὁ πατήρ, χωρὶς τῆς σωμαίνεσθαι τῆς θυγατρὸς τῆς ιδίας κινή. καὶ εἰ μὴ δέπω τῆς ἀγωγῆς κινήσεως ἐτελεύτησεν, εἰ καὶ ἡ δίκη παρὰ παρὰ τῆς εἶναι, εἰς τιῶν θυγατέρα ὡς πατὴρ ἰδικῇ οὐσία ἢ παρὰ τῆς ὑποεφρεφεν. ὁ παρ' ὅτε ἢ ἐν τῇ ἐξ ἐπιουράτου ἀγωγῇ. ὅτε γὰρ καὶ μέγιστος τιῶν ἀπαίτησιν εἶχε τιῶν σωμαίνεσθαι τῆς θυγατρὸς μὴ ἀναιμῶν. καὶ εἰ ἐτελεύτησεν, εἰς τοῖς ἰδίους κληρονομοῖς πρὸς ἐπεμπεν. ἄλλὰ τῆς rei vxoriæ δίκῃον εἰς τιῶν ἐξ ἐπιουράτου μετενεῖχε ἢ πᾶν φιλαδέφωπον, πᾶν δὲ σέβας, πᾶν λεοστελές τοῖς γάμοις εἶναι.

Τιῶν σιωπηρὰν ἐφ' ὧτησιν ἐπενοήσεν ἢ ἀφ' ὧτῃς εἰς βοήθειαν τῇ γυναικὶ. ἐὰν οὖν ὁ ἐξωπικός δοκῇ σιωπηρὰς ἐφ' ὧτῃσιν, βλάβηται ἢ γυνὴ τῇ ἐξωπικῷ δυνάμει ἀπαίτησιν. Εἰ μὴ γὰρ σιωπηρὰς ἐφ' ὧτῃσιν ἐπενοήσεν, * αὐτῷ τῇ πατρὶ * αὐτῷ καὶ ἐμεθόδοι, ὅτε κείνου μὴ δὲ ἐφ' ὧτῃσιν εἰς παρ' ὅσων ἰδῇ.

Ταῦτα μὴ παρὰ τῇ ἐξ ἐπιουράτου καὶ τῆς rei vxoriæ ἀγωγῆς. λοιπὸν ἔτερον νόμον ὅτι παρὰ τῇ ἀφ' ὧτῃς.

Εἰ μὴ φησὶν ἔρκοσθαι βοήθειαν τιῶν τῇ σιωπηρὰν ὑποθήκῃ. πλὴν καὶ οὕτως μὴ γινέσθαι ἢ ὑποθήκη, μὴ δὲ σωμαίνεσθαι τῆς γυναικὸς.

Εκ τῆς κατὰ πόδας. Εκείνο δὲ ἡλικῶς τῇ πρῶτῃ παρὰ τῇ ἀφ' ὧτῃς αἰαχῆον εἶναι

* τὸ τε
ἀνδρὸς
τῆς τε
γυναι-
κὸς
* ἔχει
τῇ γυ-
ναϊ
χαρὴν -
στυαί.
sic sup-
pleui-
mus ex
ipsa
const.
* delet.
τὸ δέ.

Λέγει γὰρ ἡ Ἀναστασία θ' ἁγία, ἵνα εἰς ἡμέ-
ραν αἰῶνος * πεμποῖται ῥεπουδίου, * ὅς... ἡ γερ-
μα τῇ γυναικί, καὶ παρὰ τῆς πενταετίας, ἧς ὡς ἂν
ἔλθοι μείναι ἄγαμος, εἰ * δὲ ἀδίκως ἐχρήσα-
το παρ' ῥεπουδίου.

^x *Nisi communi consensu repudium.*] Dicit enim Anastasij constitutio, si communi consensu tam viri quàm mulieris, repudium sit missum, licere mulieri ante quinquennium nubere, quòd innupta expectare cogebatur, si sine causa repudium mitteret.

Περὶ ἐπαυξήσεως θεοῦ καὶ τοῦ γάμου δωρεὰς,
καὶ θενομίαν αὐτῶν.

*De augmento dotis & donationis ante nuptias,
& privilegiis earum.*

Sed & aliud quiddam eorum quæ circa nuptiales oblationes fiunt inspeximus, & considerauius, nempe augmentum. Quoniam enim & à præcedentibus legum-

Nou.
97.
cap. 2.
in pr.

latoribus, & à nobis ipsis de augmentis dictum est, plurima autem, nec ea facile numeranda, etiam in his circa id quod antea obtinebat, adinuenimus, tollentes à nonnullis excogitatas circumscriptio- nes, & volentes meram seruire iustitiam, illud quoque corrigimus. Deditus enim priuilegium dotibus, ut aduersus antiquiores hypothecas iura potiora habeant, nimirum quod qui contrahebant cum maritis, secuti sint fidem substantiæ eorum, non autem mulierum, quæ fortè nondum erant coniunctæ his qui antea contrahebant. Deditus autem licentiam (quod sanè & antiquum est) etiam augmenta facere, tam marito quam uxori permittentes, siue utri- que, seu alteruter eorum, augmentum facere vellent. Primum igitur illud sancimus, ne qua fiat circumscriptio, ut si quis dotem augere, vel donationem propter nuptias velit, non liceat alteri quidem id facere, alteri verò manere in prioribus: sed augmentum ex utraque parte omnino celebretur: neque id ut antea in arbitrio sit, sed in necessitate: pari tamen omnino quantitate, id quod etiam dicit patris nostri constitutio. Et ne augmentum non reipsa fieri contingat, sed simulatum, & maximè ex

Α τῆς, καὶ ἡμῖν αὐτοῖς τὰ δεξιὰ τῆς ἐπαύξεως εἶρηται, πολλὰ δὲ παρ' ἡμῶν δεξιὰ τῆς ποιούτων καὶ οὐδὲ ἀρεθ-
μηθῶναι ῥάδια, καὶ τοῖς τοῖς παλαιὸν πεφίλοσφηνται. τὰς ἑπιν-
οκλήσας τὰς αἰνῶν δεξιὰς ἀνα-
ρουῶντες, καὶ καθαράν τὴν δικαιοσύνην
φυλάττειν βουλόμενοι, καὶ κείνο
ἐπανορθώμεν. τοῖς νόμοις τῶν δεξι-
Β καμῶν τῆς δεξιᾶς, ὥστε καὶ κατὰ τῆς
πρεσβυτέρων ἐπιτηδεύων ἔχοντες ἡμῶν
ἐκ δίκαια, οἷα τῆς συμβαλλόντων τοῖς
ἀνδράσι τῆς αὐτῶν πειρασάντων δε-
οισίας, ἀλλ' οὐ τῆς τῆς γυναικῶν,
τῆς γε ἴσως τότε μὴ δὲ ἡρμοσμένων
τοῖς ἐμὲ δεξιὰν συμβάλλοις. δεξι-
καμῶν τῆς δεξιᾶς, τὸ δὲ παλαιὸν, καὶ
ἐπαύξεως ποιεῖν ἀφέντες, καὶ τῶ ἀν-
C δρὶ καὶ τῇ γυναικί, εἴτε ἀμφοτέρω
βουληθεῖν, εἴτε καὶ τοῖς τῶν δεξιᾶν
ποιεῖν τὴν ἐπαύξην. τοῖς τῶν
μὲν οὐκ ἐκείνο δεξιᾶν, διὰ τὸ μὴ
ἵνα γίνεσθαι δεξιᾶν, εἴπερ ἐ-
παύξῃς βουληθεῖν τὴν δεξιᾶν,
ἢ τὴν διὰ τῶν γάμων δωρεάν, μὴ δὲ
εἶναι τῶ μὲν τὸ ποιεῖν, τῶ δὲ τῆς
τῆς δεξιᾶν μὲν. ἀλλ' ἐκεί-
D τῶν ποιεῖν πάντως τὴν ἐπαύξην
καὶ μὴ ἐν αἰρέσει, κατὰ τὸ
τῶν, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ τὸ δεξιᾶν
κατεστάναι. πάντως μὲν τοῖς ποσῶν
τῶν τοῖς τῶν, ὅπερ καὶ ἡ ἡμετέ-
ρου λέγει πατρός διάταξις. καὶ ἵνα
μὴ συμβαῖν τὴν ἐπαύξην οὐκ αὐ-
τῆς γίνεσθαι τῆς ἀληθείας, ἀλλ'
ἐχρηματισμένῃ, καὶ μάλιστα τῆς

τῶν μέρους τῆς γυναικὸς, ἵνα ᾧ ἀνδρὸς δανεισὰς ἀντιγράψαι τῶν
 ἀντιγράφων ἡμετέραν ἀκίνητα ἀκίνητα, καὶ ἄλλοι ἐν τοῖς ἀκινήτοις γίνεσθαι
 πλὴν ἰσχυροῦ, ὅπως αὐτὸ εἴη δῆλον
 τε καὶ ἀναμφισβήτητον. ἢ μὲν τὸ
 εἰς ἀρχῆς ἡμῶν, τὸ δὲ ὑπερῶν ἀντι-
 γράφοντες. εἰ δὲ οὐκ ἡμετέραν ἀκί-
 νητα ἀκίνητα εἴη, πλὴν μὲν γυν-
 ναῖκα πάντως διὰ ἀκινήτων ἀκί-
 νητων ποιέσθαι πλὴν ἐπαύξεισιν· ἵνα
 καὶ ἡ ἀντιγραφὴ καὶ ἡ ἐπαύξεισις ὁμοίως
 εἴη κατὰ τὴν πρεσβυτέραν δανει-
 σῶν τὸ ἀντιγράψον, πάντα χόθεν ἀναμ-
 φισβήτητου τῆς ἀντιγραφῆς οὐσης. ὁ
 δὲ ἀνὴρ καὶ ἐν κινήτοις ποιέσθαι πλὴν
 ἐπαύξεισιν· οὐδὲν γὰρ ἐντελεῖται ἀνα-
 φύεται βλάβη. εἰ δὲ ἡ γυνὴ ἀκί-
 νητον οὐκ ἔχουσα ἀντιγράψαι ἐν κί-
 νητοις ἀντιγράψαι πλὴν ἐπαύξεισιν, ἴστω
 τὸ ἀντιγράψον οὐχ ἔχουσα, εἰ μὴ
 ἰσχυρὴ τῆς ἀρχαίας μόνης ἀντιγραφῆς, οὐ
 μὴν ἰσχυρὴ τῆς ἐκμαρτυμένης ἴσως
 ἐπαύξεισιν. τὸ μὲν γὰρ εἰς ἀρχῆς
 ἀντιγραφῆς ἡμῶν, ὡς ἰσχυρὴ ἀντι-
 γραφὴν ὅτι. τὸ δὲ ὑπερῶν ἀντι-
 γραφῶν, πλὴν κατὰ τὴν δανει-
 σῶν αὐτὸν εἰσαγαγεμένην· καὶ
 βλάβηται ᾧ ἀντιγράφοντες ἐν τῇ
 παρ' ἡμῶν τῆς ἀντιγραφῆς δεδομένου
 ἀντιγράφου κατ' οὐδένα ἴστω βου-
 λόμεθα. εἰ δὲ οὐκ εἴη κατὰ τῆς ἀν-
 δρὸς ἀντιγραφῆς οὐδὲν, οὐδὲ ὑπερῶν
 τῆς κατὰ τὴν δανεισῶν ἀντιγρα-
 φῆς· τότε καὶ ἐν ἀντιγραφῇ, καὶ

A parte mulieris, vt circum-
 scribat mariti creditores pri-
 uilegio freta. Si quidem v-
 trimque res immobiles ha-
 beant, melius est incremen-
 tum fieri in immobilibus, vt
 sit manifestum & minimè
 controuersum, quid ab ini-
 tio esset, & quid postea ac-
 cesserit. Sin autem non vtrin-
 que res immobiles sint, mu-
 lier quidem omnino in rebus
 immobilibus dotem suam au-
 geat: vt & dos & augmen-
 tum simili modo priuilegium
 habeat aduersus antiquiores
 creditores, vndique augmen-
 to sine controuersia existen-
 te. Maritus autem etiam in
 rebus mobilibus augmentum
 faciat: nullum enim exinde
 C damnum oritur. Sin autem
 mulier immobilia non ha-
 bens augmentum fecerit in
 mobilibus, sciat se priuile-
 gium non esse habituram,
 nisi in sola dote pristina, non
 etiam in augmento fortasse
 simulato. Quod enim ab ini-
 tio factum est, nulli peni-
 tus suspicioni obnoxium est.
 Quod autem postea per ma-
 chinationem excogitatum
 est, hoc ipso inducit captum
 D consilium aduersus credito-
 res: & lædi homines ex priui-
 legio à nobis dotibus con-
 cesso, nullo modo volumus.
 Si autem mariti nullum sit æs
 alienum, neque suspicio ali-
 qua fraudandorum credito-
 rum: tunc & in pecunia, &

vt voluerint fiant ab eis augmenta : vtrunque tamen, augmento sic faciendo, & parem quantitatem habituro, quo magis æqualitatem tueamur. Quænam enim circumscriptionis fuerit suspicio, cum maritus nemini obstrictus sit, & propterea augmenta fiant sine contro- uersia?

Ca. 3. His consequens est illud quoque definire, de quo in huiusmodi casibus contro- uersia fuit. Scimus antiquioribus etiam creditoribus quasdam hypothecas, licet sint posteriores, anteponi ex priuilegio eis à legibus concessis: vt cum quis pecunia sua effecerit vt nauis vel comparatur, exstruatúrve, aut reficiatur, vel fundus ematur, vel aliud quiddam. In his enim omnibus posteriores creditores, quorum pecunia res vel comparatæ sunt, vel renouatæ, potiores sunt his qui multo antiquiores sunt. Quæsitum est igitur, si mulier præ- tendens in veteri dote & augmento priuilegium, quatenus & ei seruetur priuilegium sicut dictum est, velit prioribus anteponi creditoribus: veniat autem & alius creditor, posterior quidem, sed qui præ- tendit pecunia sua emptam esse, vel resectam nauem, vel domum, vel fundum, & conuenire vt in his rebus sua pecunia comparatis

ως βούλονται τὰ τῆς ἐπαυξήσεων γένεσθαι παρ' αὐτῶν· ἐκατέρωθεν μὲν τοῖς τῆς ἐπαυξήσεως οὕτω γινόμενης, καὶ τὸ ἴσον ἐχούσης, ἵνα πλὴν ἰσότητος φυλάξωμεν. ποῖα γὰρ αὐτὴ εἴη τῆς δευτέρας ὑποψία, τῆς ἀνδρὸς ὑποβύθου μηδενὶ κατεστῶτος, καὶ διὰ τῆς ἐπαυξήσεων ἀπορραγμένως γινόμενης;

Β Τούτοις ἀκόλουθόν ἐστι καὶ κεῖνο διορίσασθαι, ὅτι δέμασι τοιούτοις ἀμφισβητηθέν. ἴσμεν γὰρ τῆς πρεσβυτέρου δανείων ἵνα ὑποθήκας δευτέρας νεωτέρας οὐσας, ἐκ προνομίων ὑπὸ τῆς νόμων αὐταῖς δεδομένων, οἷς ὅποτε πρὸς οἰκείοις χρήμασι δρασκυδασθέναι, ἢ ὠνηθῆναι, ἢ κατασκυδαθῆναι, ἢ ἐπιμεληθῆναι, ἢ οἰκίαν τυχὸν οἰκοδομηθῆναι, ἢ ἀγρὸν κτηθῆναι, ἢ ἢ τῆς ἄλλων. ὅτι γὰρ τοῦτων ἀπάντων κυριώτεροι κατεστήκασιν ὁ μεταχρηστέροι δανείων, ὧν τοῖς χρήμασιν ἐκτίθη, ἢ ἀνανεώθη τὰ πράγματα τῆς πολλῇ πρεσβυτέρου. ἐζητήθη τοίνυν εἰ μὴ περὶ τοῦ προνομίου τὸ ἐπὶ τῆς δευτέρας προνομίου, ἢ τῆς δευτέρας ἐπαυξήσεως, ἐν ᾧ καὶ αὐτῇ φυλάσσεται τὸ προνομίον, καὶ ἀπὸ ἐμπεδοῦ ἐρηται, εἴτα τῆς προτέρας βούλοιο κρατεῖν δανείων· ἔλθοι δὲ καὶ ἕτερος δανειστὴς μεταχρηστέρος μὲν, προτεινόμμος δὲ τὸ τοῖς χρήμασι τοῖς αὐτοῖς ἐωνῆσθαι, ἢ δευτεροποιεῖσθαι, ἢ ναυῶ, ἢ οἰκίαν, ἢ ἀγρὸν, καὶ προσήκειν αὐτὸν ὅτι τοῖς τοῖς πράγμασι τοῖς διὰ τῆς αὐτοῦ χρημάτων κτηθεῖσιν, ἢ πε-

ἢ ἀεποινθεῖσιν ἔχιν τὸ εἰρημύ(ω) A
 παρόνομι(ω), πότ(ω) δὲ πλὴν προῖκα
 καὶ τῆς τοιούτων παρημάδα(ω) ἢ τῆς
 μὴ ἄλλων κρατεῖν δανεισῶν ὅσοι μὴ
 τοιαῦτα παρτείνονται, τούτοις δὲ πα-
 ραχωρεῖν, ἐπειδὴ πρὸς τῆς αὐτῶν πε-
 ριοσιᾶς τὸ παρῆμα παρτείνονται.
 πολλὰ τοίνυν ἐπὶ τούτοις βουλευσά-
 μηνοι, οὐχ ἄρομην τὴν γυναικα δικάσαν
 οὔσαν παρῆμα τινὶ τοιοῦτον προ-
 νόμιον. ἐπεὶ μὲν γὰρ τὸ ἐκ τῆς παρῆμα-
 τος ἀποπῶν, ὅτι τῆς μὴ ἐκ δὲ γυναι-
 κας γυναιξὶν ἐκ τοῦ οἰκείου σώμα-
 τος παρτείνεται πόρ(ω), καὶ ἀποζῶσιν
 ἐντεδῶν τῆς δὲ δὲ τετραμμέναις, καὶ
 ἐαυτὰς τε καὶ πλὴν οὐσίαν εἰς ἀνδρας ἀ-
 γαγούσας, οὐ μόν(ω) οὐδὲ εἰς γίνε-
 ται πόρ(ω) παρὰ τῆς κακῶς διαγνο-
 μῶν δυνάμεως, ἀλλὰ ἤδη καὶ ἐλατ-
 τωῦται, καὶ ἐστὶν αὐταῖς ἐλπίς οὐ-
 δεμία. ὥστε κατὰ ταῦτα βουλόμην,
 καὶ εἴ τις ἀγρὸν δοξείη δῆθεν ἄλ-
 λου χημέσιν ὠνήσασθαι, καὶ εἴ τις
 οἰκίαν ἀνακεῖσθαι, ἢ καὶ χωρεῖ(ω),
 μὴ δυνάσθαι τὰ τοιαῦτα παρόνομα
 τῆς γυναιξὶν ἀντιπῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ
 ἀδενὲς τῆς γυναικείας φύσεως καὶ
 σφόδρα ἐπιστάμην καὶ ὡς παρῆμα
 φαί δυνάμει γίνονται κατ' αὐτῶν, ἐ-
 λαττωσθαι δὲ αὐταῖς πλὴν παρῆμα
 κατ' οὐδένα συγχορὸν τῶν ἱερῶν. ἱε-
 ρὸν δὲ ὅτι τῆς κερδῶν ἐκπῆπτοι-
 σιν, εἴ γε παρῆμα τῆς παρῆμα
 γάμου δωρεᾶς ἀρεθείη, καὶ ἱε-
 ρὸν τε καὶ ἀρεθείη αὐταῖς ἢ ἐντεδῶν
 ζῆμια, οὐ μὴν αὐτὰς βουλό-

Basil. Tom. IV.

vel renouatis, prædictum pri-
 uilegium habeat, vtrum do-
 tem his quoque præponi o-
 porteat: an potiore quidem
 esse aliis creditoribus qui non
 hæc prætendunt, his autem
 cedere, quoniam ex eorum
 substantia res quæsitæ fuit.
 Longa igitur de his delibera-
 tione habita, non inuenimus
 æquum esse vt mulier cui-
 quam ex his priuilegiis cede-
 ret. Videbamus enim quanta
 ex ea re nasceretur absurditas,
 si humilioribus quidē mulie-
 ribus ex suo corpore redeat
 quæstus, & exinde victum
 habeant: bene verò & pudicè
 educatis, seque & sub-
 stantiam suam in domum ma-
 riti inferentibus, non solum
 nullus à viris malè se geren-
 tibus quæstus accedat, sed
 etiam damnum patiantur,
 neque vlla est eis spes reli-
 qua. Quamobrem secundum
 hæc volumus, vt si quis al-
 terius pecunia fundum emerit,
 vel domum renouarit, vel
 etiam villam, eiusmodi priui-
 legia non possit mulieribus
 opponere. Nam muliebris se-
 xus infirmitatem satis noui-
 mus, & quàm facilè circum-
 ueniri possint: eis verò do-
 tem minui nullo modo fini-
 mus, cum satis sit quod^b lu-
 cris careant, si quidem anti-
 quiora sint donatione pro-
 pter nuptias: & satis magnum
 damnum sit quod ex eo pro-
 ficiscitur, nolumus eas quo-

LII

que de dote in periculum venire.

Cap.
4.

Quia verò & huiusmodi quædam interpellationes factæ sunt, quòd quidam aliorum pecuniis militent, oporteatque eos, qui in has causas crediderunt, præferri: Sancimus si quis occasione militiæ, vel ut aliquis referatur inter statutos, vel ob alias eiusmodi causas reuera mutuum pecuniam dederit, & id ipsum nominatim in instrumento conscriptum sit: & conuenerit, ut in casu militiæ potiora iura habeat qui in hanc causam credidit: ut in hac sola specie mulier cedat: non facile ei habenda fide, ne per testes quidem, nisi scriptura interueniente negotiū gestum sit, & testium habeat subscriptionem, & ipso actu processerit. tunc enim si per omnes eiusmodi vias res procedat, suspicione caret, & conueniens est, ut eo modo contrahentes suo non defraudentur: in cæteris omnibus muliere præferenda secundum priuilegium quod ipsis dudum à nobis concessum est.

Cap.
5.

Quia verò iam legem conscripsimus, ut pater, qui semel dotem obtulit pro filia in potestate constituta, vel pro emancipata quidem, sed interposita stipulatione dotem sibi reddi, *tacitam vel expressam ex stipulatu actionem habeat*: Quæsitum est,

Α μήνα καὶ πλεὺν αὐτῷ πλὴν παροῦσιν κινδυνεύειν.

Επειδὴ δὲ καὶ ποιαῦται τινὲς παροῦσιν ἐλάττωσιν ἡμῖν γενέσασιν, ὥς ἴσους τοῖς ἑτέροις στρατεύονται χρήμασιν, καὶ δεῖ τοῦτο εἰς πάντας δανείσαντας τὰς αἰτίας παροῦσιν ἀδελφῶν διὰ τὸν εἰς τῆς ἀληθείας δοῖν χρῆστον παροῦσιν στρατείας, ἢ τῶν σαποδίων χρῆσται, ἢ κατ' ἄλλας τινὰς τοιαύτας αἰτίας, καὶ ῥητῶς αὐτὸ τῷτο ἐγγραφείη τῷ συμβολαίῳ· καὶ ἐπὶ τούτῳ χρῆται συμφωνῶν ὥστε τῷ ἔργῳ νομιμῶν κωλύοντες ἢ μόνον ἐπὶ τούτῳ δανείσανται· τούτῳ μόνον τῷ δέματι παραχωρεῖν πλὴν γυναικῶν· μηδὲ αὐτὰς παροῦσιν πσευδομῶν, μηδὲ διαμῦρτον, ἀλλὰ τῷ πατρὶ καὶ ἐγγραφῶς παροῦσιν, καὶ μῦρτον ἔχοντες ὑπογραφῶν, καὶ αὐτὰς τῷ ἔργῳ παροῦσιν. τότε γὰρ εἰ διαπάσης τῆς τοιαύτης οἰκῆς τὸ πατρὶ παροῦσιν, καὶ ἀνυποπτιῶν ἔχῃ, καὶ παροῦσιν, καὶ τοῦτο αὐτὰς συμβάλλοντας μὴ τῶν οἰκείων ἀποστρεφῶνται· τῶν δὲ ἄλλων ἀπάντων κρατεῖν πλὴν γυναικῶν, καὶ τὸ ἥδη πρὶν ἡμῶν αὐταῖς δεδωμένῳ παροῦσιν.

Επειδὴ δὲ ἥδη νόμον ἐγράψαμεν, ὥστε ὁ πατήρ ἀπαξ ἐπιδόντα παροῦσιν ὑπὲρ θυγατρὸς ὑποεξουσίας, ἢ αὐτεξουσίας μὲν, πλὴν δὲ ἐπανάδοσιν εἰς ἑαυτὸν πεποιηκότα· ἐζητήθη παρὰ ἡμῶν εἰ παροῦσιν ὅτι τελουμένης τῆς γαμβροῦ, καὶ ἐπαυελδοῦσιν

εἰς τὸ πατέρα τῆς αὐτῆς δεδομένης ^A an pater mortuo genero , &
 πατρὸς, ταύτῃ τῷ πατέρα τῷ ἀ-
 παξ ἵππεδωκότα δυνάσται εἰς δευτέ-
 ροις ἀφικνουμένης τῆς παιδὸς γάμοις,
 ἐλαττοῦ. ἢ τὸ μὴ ποιεῖν, ἐνδυμού-
 μῳ ὡς ἀπαξ ἐκπεποίηται τῆς αὐτῆς
 * ἀπαγ-
 γ. α.
 κ. ρ. β.
 πατρὸς, ἀλλ' αὐτῇ τῷ μέτρῳ αὐτῇ
 γαμουμένη πάλιν διδόναι, ὡς περ αὐτὴ
 μὴδ' ἐτύχε χρύσεια. τὸ γὰρ νῦν
 ἡμῖν προσήγγισται, ὅτι τεράκοντα ^B
 χρυσίου λίτρων πατὴρ ἡς ἐπέδωκε
 πατρὶκα, εἴτα τῆς θυγατρὸς χρυσαί-
 σης, καὶ δευτέρους ὁμιλησάσης γάμοις
 οὐκ ἐπ' αὐτὰς τεράκοντα ταύτας ἵππεδ-
 ὶδωκεν, ἀλλὰ πεντεκαίδεκα μόνῳ,
 ἐπειδὴ πρὶν ἐτύχεν ἡ γυνὴ κερδαίνασα
 τὸ ἡμῖν τῆς πατρικῆς δωρεᾶς μέ-
 ρος ^C ἐν πεντεκαίδεκα χρυσίου λίτραις
 ὄν, καὶ ὁ πατὴρ οὐκ ἐπ' ἐκ τῆς αὐτῆς
 τὰς τεράκοντα ἵππεδίδωκε λίτρας, ἀλ-
 λά πεντεκαίδεκα μὲν αὐτὸς, πεντε-
 καίδεκα δὲ ἐκ τῆς * μέρους τῆς γυναι-
 κός. οὐ δίκαιον τὸν αὐτὸν ἡμισάμβω τὸ
 κατεστάναι, ἀλλ' ὁμοίως ἐν τῇ διανομῇ
 ἔχον μὲν αὐτῷ ἑξαίρετον τὸ τῆς πα-
 τρικῆς δωρεᾶς κέρδος, ἐκ δὲ τῆς
 πατρῶων τὰς πεντεκαίδεκα λαβεῖν
 τὰς λοιποὺς ὡς ἀπέσαντο ^D τὸ
 πατρὸς ἀδικῆσαι πλὴν θυγατέρα. ἔ-
 γαρ αὐτὴ ἐπείραξεν, εἰ μὴ σωέειν
 δευτέρους αὐτῷ ὁμιλῆσαι γάμοις, ἀλ-
 λά μεῖναι τῷ αὐτῷ γαμβρὸν πατρὸν-
 τα, ἢ πῶς ἐμελλεν ἐλαττοῦ πλὴν
 πατρὶκα πλὴν ἥδη παρ' αὐτῷ δεδομέ-
 νῳ, ἢ τὸ ἴδιον αὐτῆς κέρδος οἰκιοῦ-
 σαι, καὶ εἰς πατρὶκα τὸ δευτέρου ἀνδρὸς

Basil. Tom. IV.

eandem quantitatem illi nu-
 bentī præstare debeat, per-
 inde ac si vidua facta non es-
 set. Si quidem nobis sugge-
 stum est, quòd cum pater qui-
 dam triginta auri libras dotis
 nomine filia obtulisset, de-
 inde filia ad viduitatem de-
 ducta, & ad secundas perue-
 niente nuptias, non iam tri-
 ginta hasce libras doti obtu-
 lerit, sed quindecim dunta-
 xat, quòd filia lucrum obue-
 nisset ex donatione propter
 nuptias in quindecim auri li-
 bris consistente, & pater ne-
 quaquam de suo triginta li-
 bras obtulerit, sed de suo qui-
 dem quindecim tantum, quin-
 decim verò ex lucro mulieris.
 Non iustum igitur hoc esse
 existimauimus, sed filia in
 diuisione hereditatis simili-
 ter tam lucrum donationis
 propter nuptias præcipiat,
 quam ex bonis paternis reli-
 quas quindecim percipiat :
 quasi pater studuerit damnū
 ei inferre. Quid enim egisset,
 si non contigisset secundis
 eam nuptiis copulari, sed ge-
 nerum eius superstitem ma-
 nere? aut quomodo dotem
 iam à se oblatam minuisset,
 aut lucrum eius suum fecisset,
 aut in dotem secundi mariti

*Legē
 tit. I.
 cap.
 107.

Lll ij

perduxisset, cum utique oportet hæc ipsam in paraphernis habere, & per hanc causam fortè meliorem sibi conditionem quærere, non solum triginta librarum auri dominam factam, scilicet quindecim ex donatione propter nuptias, & quindecim à patre oblatarum, sed quadraginta quinque: tam lucro quod illi fortuna dedit in paraphernis consistente, quam etiam eo quod ex paterna liberalitate oblatum est, integro permanente. Hæc autem sancimus, si & patris substantia in eodem statu manserit: nam si fortuito aliquo casu deminutæ fuerint facultates patris, ut neque volenti possibile sit eandem quantitatem dotis nomine pro ea præstare, & pater probauerit fortuito casu substantiâ suam deminutam fuisse: tunc pater qui iterum filiam nuptui collocat, amplius dare ne compellatur, quàm vires patrimonij ferre possunt: sed lucrum quidem quod fecit ex donatione propter nuptias integrum habeat: tantamdem verò dotem in iterato matrimonio capiat, quantam modus facultatis eius passus fuerit. nam palam est, quod hoc lucrum, quod ei scilicet obuenit ex donatione propter nuptias, cuius ei duntaxat ususfructum concedimus, necessariò moriens resti-

^A ἄγαν, καὶ τοὶ δὲ αὐτῶ ἐν ἔξω-
 πορίκοις πάντα ἔχον, καὶ ἴσως διὰ
 ταύτῃ πλεονάζοντες ὑπερτέροιον σω-
 οικεῖν ἀνδρὶ, οὐ μόνον τετακτομένους
 λιγυρῶν κυρίαν χρυσίδιον, τῇ τε
 πεντεκαίδεκα τῆς πορταμιαίας δω-
 ρεᾶς, καὶ τῇ πεντεκαίδεκα τῇ πα-
 τὲρ τῆ πατρὸς ἐπιδοδωμένων, ἀλλὰ
 τῆ μὲν ἐν ἔξωπορίκοις αὐτῇ κατε-
 σῶται, τῆ δὲ τῆς τύχης αὐτῇ δεδο-
 μένου κέρδους, τῆ δὲ ἐκ φιλοπρίας
 πατρὸς ἐπιδοδωμένου, καὶ μένον-
 τος ἀκέραιου. πάντα δὲ νομοθετο-
 ῦμεν, εἴπερ καὶ ἡ τῆ πατρὸς φεικισία
 μένοι ἐπὶ τῆ αὐτῆς γήματι ἐφ'
 οὐκ ἔστιν ὥστε. εἰ γὰρ τυχερά-
 ρις φείσασιν ἐλαττώσιν αὐτῆς πλεονάζον-
 τας, ὥστε μηδὲ βουλομένῳ γινέ-
^C σθαι δυνατὸν ἰσομετρῶν τῆς πορτε-
 ρας πάλιν δοῦναι πορτίαν, καὶ ἀπο-
 δεικνύοντο σαφῶς τὰ τῆς τυχερᾶς ἐ-
 λαττώσεως τῆς οὐσίας τῆ πατρὸς· πλεον-
 καὶ τα μὴ πλεονάζοντες ἀναγκάζονται
 πατὴρ διδόναι δις πλεονάζοντα ζου-
 γιῶντα, εἴμῃ καθ' ὅσον ἡ τῆς φεικισ-
 ρίας αὐτῆς δυνατὴ δύναμις· ἀλλὰ τὸ
^D μὲν κέρδος τῆς πορτερᾶς πορταμιαίας
 δωρεᾶς ἔχει ἀκέραιον· ποσὺν δὲ
 λαμβάνειν πορτίαν πατρὸς καὶ δευτέρου
 τῆ πατρὸς πορτίαν ὅποσιν αὐτῇ τῆς οὐσίας
 αὐτῆς μέτρον ὑπογράψαι. πορτίαν
 γὰρ ὡς τῆ πορτίαν κέρδος τὸ ἐκ τῆς πορ-
 ταμιαίας δωρεᾶς φανερὸν οὐκ ἔστι μόνον
 αὐτῇ πλεονάζοντι γήματι δίδοναι, ἐκ
 πάσης ἀνάγκης πελοπῶν ἀποκατα-
 σθῆσθαι τῇ θυγατρὶ, τῇ καὶ τῆς δε-

αποτείας, προγαμίας δωρεάς κνεία^A
 πᾶσιν ἑσποῖς γινομένη.

tuet filiæ, proprietate dona-
 tionis propter nuptias ei om-
 nimodis quæsitæ.

ΣΧΟΛΙΑ.

SCHOLIA.

*Græca desiderantur in Reg. Ms. C. D.
 Rib. Latina versio Herueti est.*

^a *Vt si quis dotem augere.*] THEO-
 DORI. Augmenta dotium & donatio-
 num ante nuptias, debent esse æqua-
 lia: sed sciendum est si augmentum
 factum fuerit in rebus mobilibus, non
 habere mulierem in ipso eadem pri-
 uilegia, quæ habet in prima quanti-
 tate. Sed si dotis augmentum fuerit
 in immobilibus, habet mulier eadem
 iura etiam in eodem, etiam si.....
 sed mariti eius creditores. Nota con-
 stitutionem: est enim ius nouum. Le-
 ge itaque 5. lib. Cod. tit. 3. constir.
 19. & 20.

Dos præfertur his etiam qui cre-
 dunt pecuniam ad emendam rem a-
 liquam, etiam si habeant priuilegium.
 Lege lib. 8. Cod. tit. 17. constit. 12.
 Quære huius operis lib. 25. tit. 5. dig.
 40. & lib. 22. tit. 1. dig. 44. & lib.
 26. tit. 1. dig. 44. Quære etiam lib. 5.
 dig. 12. 13. & 16.

In 19. & 20. constit. 3. tit. lib. 5.
 Cod. Assumptus est autem hic tit. in
 lib. 32. Basilici, tit. 3. Prætermisæ sunt
 autem hæ constitutiones, quod vt ar-
 bitror, hæc Nouella sufficeret.

^b *Lucris careant.*] Non præfertur mu-
 lier prioribus creditoribus in dona-
 tione ante nuptias. Sciendum est au-
 tem, scriptum esse in lib. 8. Cod. tit.
 17. const. 12. quod mulier non ha-
 bet hypothecam in donatione ante
 nuptias. Licet mulier cui dos debe-
 tur, præferatur omnino creditoribus
 mariti: si quis tamen pecuniam cre-
 diderit ad hoc vt maritus vel filij
 eius militent, & in scriptis conuene-
 rit vt ipse sit potior dote: casu aliquo
 procedente, is doti præfertur. Sed
 scias non posse fieri aliquod eiusmodi
 pactum, nisi sit proposita militi. Me-
 mineris Nouellæ 53. & lege Nouel-
 lam 106.

Nunc æqualitas non seruatur ex
 Nou. Domini Leonis. Nam vt vo-
 lunt contrahentes paciscuntur. Simi-
 liter & de augmento.

Νῦν οὐ φυλάσσεται ἡ ἰσότης ἀπὸ τῆς νεαρᾶς
 τῆς Κυροῦ Λέοντος· ὥς γὰρ βούλονται οἱ στωα-
 λὰ ἵποντες συμφωνοῦσιν. ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τῆς
 ἐπαυξήσεως.

Basil. Tom. IV.

LII iij

ΤΙΤΛΟΣ γ'.

Περὶ τῆς χρόνου τῆς ἐπὶ τῇ ποινικῇ ἀναρμείας.

TITVLVS III.

De tempore non numerata dotis.

Nou.
100.
cap. 1.

S Ancimus* si biennio tan-
tū durauerit matrimo-
nium, aut etiam minore tem-
pore, & dotem non accepe-
rit, ex silentio maritus nullam
iniuriam patiatur, neque ipse,
neque heredes eius, etiam si
ille filuerit, sed intra alterum
annum querela moueatur.
Matrimonij enim breuitas
nos ad hanc legem ferendam
inuitat. Si verò in tempus lon-
gius quàm biennium, minus
autem quàm decennium, pro-
latum fuerit matrimonium:
concedimus marito vt quera-
tur, & dicat dotem ex parte,
vel in solidum oblatam ei non
fuisse: & si hoc fecerit, que-
relam transmittat, cū semel
questus sit maritus, & mulier
se dedisse non adprobauerit.

5. 1. Sin autem intra decen-
nium conquestus non fuerit,
propter silentium mariti que-
relam tollimus, neque ei post
decennium hoc facere con-
cedentes, neque annum vl-
terius dantes eius heredibus:
fitque hoc non poena aliqui-
bus à nobis imposita, sed cu-
ra quam gerimus tollendæ
subditorum nostrorum ne-
gligentia. Nam cui licet tam

Θ Εσπίζομεν εἰ μὲν ἐνιαυτὸν δύο
μόνον συνοικήσεν ἡς τῇ γαμε-
τῇ, ἢ καὶ τούτων τῶν ἐλάττω, καὶ μὴ
λάβῃ πλὴν ποσῶν, μηδὲν ἐκ τῆς σι-
γῆς ὁ ἀνὴρ ἀδικεῖσθαι μὴ δὲ ὁ κλη-
ρονόμος τῆς ἀνδρὸς, καὶ ἐὰν εἰσιγήσεν ἐ-
κείνος, ἀλλ' εἴσω ἐπ' αὐτῷ ἐνιαυτῷ πλεονέ-
κειας κινεῖσθαι. τὸ γὰρ βραχὺ τῆς
συνοικεσίας, πρὸς πάντων ἡμᾶς πλὴν
νομοθεσίαν καλεῖ. εἰ δὲ εἰς πλείονα τῆς
διετίας χρόνον, ἐλάττωνα δὲ δεκα-
ετίας τὸ συνοικήσει ἐνταδεῖν, διδο-
μεν τῷ ἀνδρὶ μέμφεσθαι, καὶ λέγαν
οὐκ εἰσκεικομίσθαι αὐτῷ πλὴν ποσῶν
εἰς μέρος, ἢ εἰς ὅλον κληρον. καὶ εἰ τῆ-
το ποιήσῃ παραπέμπεσθαι πλὴν μέμ-
ψιν, ἀπαξ τῆς ἀνδρὸς μεμψαμύρου,
καὶ τῆς γυναικὸς ὅτι δέδωκεν οὐκ
ἀποδείξασθαι.

Εἰ δὲ μὴ τῶν δέκα ἐνιαυτῶν εἴσω
μέμψεται, τῇ σιωπῇ τῆς ἀνδρὸς ἀν-
αιροδμεν πλὴν μέμψιν, οὐδὲ αὐτῷ
μετὰ πλὴν δεκαετίαν τῆτο ποσῶν
συγχωροῦντες, οὐδὲ ἐν αὐτῷ ἐνιαυτῷ δι-
δόντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς κληρονόμοις. καὶ
ἔσω καὶ τῆτο οὐκ ἡμετέρα κατὰ ἡ-
νων ποινὴ, ἀλλὰ ἀποραχμοσύνης
τῶν ὑποκώων ἐπιμέλεια. ὥς γὰρ
ἔστιν ἐπὶ μακρὸν οὕτω χρόνον.

τῆς δεκαετίας φαρὸν προειῖναι πλὴν μέμψιν, εἰ τὸ σιγᾶν ἔλοιτο, πρόσθε-
 λός ἐστι βουλόμενος, καὶ εἰ μὴ λάβοι
 πλὴν προειῖναι, ταῦτ' οὖν πάντως εἴη
 αὐτῷ κληρονόμοις διδόναι· τῇ αὐτῇ
 κρατούσων καὶ εἰ διαζυγίᾳ διαλυ-
 θῆναι συμβαίη. Ὡς γάρ μιν. μηδὲν
 διαφερομένων ἡμῶν εἴτε ἡ γυνὴ ὡς
 πλὴν προειῖναι ἐπενεῖκα μὲν καταγεί-
 ναι· εἴτε πατὴρ, εἴτε ἐφ' ὅς τις
 ἐπὶ αὐτῆς τῆς γένουσι ἐπὶ πάντος
 θύματ' ἐπιούτου, κατὰ τὴν εἰπόντες
 ἐφ' ἑαυτῶν, τὰ οἰκεία δεκνύοντες ὁποτε-
 λείσμεθα, καὶ ἢ διδόντος ἢ ἀναιρου-
 ντος πλὴν μέμψιν. διαμάρτυραν δὲ
 φαρὸν, οὐ πλὴν ἐν ῥήμασιν μόνον·
 πολλὰς γὰρ τις ὀργὴ ἢ ἄλλη παρ-
 εμποδοῖσα προφασίς τοιαῦτά ἵνα
 ὁ ἀνὴρ ἄρα σκεδάζει λέγαν· ἢ καὶ
 ὁ μὲν εἶπεν οὐδέν, μάρτυρες δὲ ἐωνή-
 μενοι ταῦτα κατὰ ψεύδονται· ἄλλὰ δεῖ
 πλὴν ἐμάρτυραν ἐν γράμμασιν εἶναι.
 εἰ δὲ καὶ ἐν δικαστείᾳ τυχὸν ποιήσα-
 δαί τις αὐτὴν βουληθεῖν, δεῖ πάν-
 τως γνωθῆναι τῇ γυναικί, ἢ τῷ πλὴν
 προειῖναι ὅλως ἐπιδοῦναι καταγείναι-
 τι. ἐπεὶ τί γε οὐδὲν ἐστὶ τὸ κωλύον ὅτι
 ἀνὴρ αὐτῷ ἐφ' ἑαυτῷ καὶ τὸ πρῶ-
 ξαι, καὶ μέμψασθαι δεῖται, καὶ τὸ μὲν
 μέρος τῆς γυναικὸς τὸ προειῖναι
 ἀγνοεῖν· προνοοῖαν δὲ ἐαυτῷ δεῖται καὶ
 μηδὲν αὐτῷ δύνανται ἔσθ' ὅτι, τῷ γε καὶ ὅτι
 μέμψις αὐτῷ γέγονεν ἀγνοοῦν.

Συνελόντα τίνυν εἶπεῖν, εἴσω
 μὲν διεπας τῆς γάμου διαλυθῆναι
 τῷ, εἴτε θανάτῳ, εἴτε διαζυγίᾳ,

A longo, decennij inquam, tem-
 pore querelam deferre, si ma-
 luerit filere, palam ostendit
 se velle, vt etiam si eam do-
 tem non acceperit, omnino
 tamen eam præstent here-
 des eius. Iisdem obseruandis
 etiam si repudio solui matri-
 monium contigerit: nobis
 nihil referre volentibus, mu-
 lier ne dotem conscripserit,
 quasi ipsa eam oblatura, an
 pater, aut aliquis alius: tem-
 pore, sicut iam diximus, in
 omni eiusmodi casu suos os-
 tendente effectus, & quere-
 lam vel dante, vel perimente.
 Contestationem autem dici-
 mus, non quæ nudis verbis
 fit: Sæpè enim vel ira, vel qua
 alia incidens occasio, efficit
 vt maritus dicat quædam hu-
 iusmodi: vel etiam ille qui-
 dem nihil dixit, redempti au-
 tem testes mentiuntur: sed in
 scriptis contestatio fieri de-
 bet. Quòd si etiam quis in iu-
 dicio eam facere voluerit,
 oportet omnimodo mulie-
 rem certiorari, aut eum qui
 se dotem daturum conscri-
 psit. Nam nihil est quod pro-
 hibeat maritum ipsum per se
 hoc facere, & conqueri, &
 partem mulieris ea ignorare
 quæ geruntur: modo prius
 cogitet, nihil agi, si is aduer-
 sus quem querela proponi-
 tur, actum rei ignoret.

Vt igitur rem paucis com-
 plectar, intra biennium morte
 vel diuortio soluto matrimo-

Cap.
2. in
pr.

LII iij

nio, & ipsi marito licet queri de dote non numerata, & eius heredi intra alterum annum. Si verò vltra bien- nium vsque ad decennium steterit matrimonium: ma- rito querelam concedimus, & eius heredi intra tres men- ses. Sin autem decennium transactum sit, tunc neque marito, neque heredibus eius querelæ deferendæ potestas erit, hoc omnino tempore mulieri suffecturo. ^b Et si qui- dem minor ætate sit, nec con- questus sit: tantum ei tempo- ris ad restitutionem damus, vt duodecim annos non exce- dat à tempore contracti ma- trimonij. Scimus enim eos qui quàm celerrimè matri- monium contrahunt, ^c non minores annis quindecim ad nuptias procedere. Quam- obrem & annum vicesimum quintum excedet, & poterit intra annum vicesimum se- ptimum queri de dote non numerata: eo autem defun- cto intra dictum tempus, he- redes annum habent ad que- relam proponendam.

§. 1. Sin autem ætate minores sint heredes eius qui questus non est, siue is maior sit æta- te, siue minor, solùm habeant quinquennium ad mouen- dam querelam de dote non numerata, tempore suffectu- ro, neque expectando exitu omnium minorum tempo- rum. Quod quidem nos ad

^A καὶ αὐτῷ τῷ ἀνδρὶ τὰ πρὸς τῆς δό-
της ἐξέσσι μὲν φεῖσθαι, καὶ τῷ
γὰρ αὐτῷ κληρονόμῳ εἶσθαι ἐκ τῆς ἐν-
αυτῆς. εἰ δὲ ὑπὲρ διεπέναι, ἀρχὴ
δέκα ἐνιαυτῶν ὁ γάμος ἐκταθείη,
τῷ ἀνδρὶ δίδομεν πλὴν μέρους, καὶ
τῷ γὰρ αὐτῷ κληρονόμῳ μετὰ τὴν εἰσ-
οδήν. εἰ δὲ ὁφθαλμοὶ ἢ δέκα-
επτα, τότε οὐδὲ τῷ ἀνδρὶ, οὐδὲ κλη-
ρονόμοις αὐτῷ τὰ τῆς μέρους ἐ-
σσι, τῷ γόνου παροσάπαξ ὁφθαλ-
μοῦ τῷ γυναικί. εἰ μὲν ἀφῆ-
λιξ εἴη ὁ ἀνὴρ, καὶ μὴ μέρους φηται,
τοσοῦτον εἰς ἀποκατάστασιν αὐτῷ δίδο-
μεν γόνου, ὥστε μὴ ὑπερβῆναι δω-
δεκαεπταὶ ἐκ τῆς καμροῦ τῆς γάμων.
ἴσμεν γὰρ ὅτι σφόδρα τὰ χεῖρα σω-
αλλάττοντας γάμου, οὐκ ἐλάττωσι
τῷ πέντε καὶ δέκα ἐνιαυτῶν πρὸς
τὴν ἰόντας. ὥστε καὶ ὑπερβήσεται ὁ
πεμπλὸν καὶ εἰκοσὸν ἐνιαυτὸν, καὶ
εἶσαι δυνατὸς εἶσθαι τῷ εἰκοσῷ ἐβ-
δόμου μέρους φεῖσθαι τῇ τῆς παροσάπαξ
ἀναρχεία. τελευτήσαντ δὲ αὐ-
τοῖς εἶσθαι τῷ ῥηθέντῳ γόνου, ὅτι
κληρονόμοις ἔχοντ ἐν αὐτῷ εἰς πλὴν
μέρους.

^D Εἰ δὲ ἀφῆλικος εἴη ὁ τῷ μὴ
μεμφαμένου κληρονόμος εἴτε τε-
λείου, εἴτε ἀτελοῦς πενταεπταὶ ἐχέ-
τωσαν μόνον, εἰς τὸ κινήσασθαι πλὴν μέρους
ἐπὶ τῇ ἀναρχείᾳ ὁφθαλμοῦ
τῷ γόνου, καὶ μὴ ἀναμείνον-
τῷ πλὴν διεξοδῶ ἀπάντων τῶν ἐ-
λαττόνων γόνων. ὅπως ἡμᾶς πρὸς τὸν

παρόντα νόμον ἐκίνησεν. τῆς γὰρ γυναικὸς σωοικησάσης τεσσαρεσκαίδεκατον ἔνιαυτον, μετὰ εἰκοσὸν ἔτη τῆς θανάτου τοῦ πατρὸς ἀποχρόνῳ τῇ ἀφελικιότητι ἐκίνει τις κατὰ τῆς μητρὸς τῆς ἀναργείας ἀντιδὲς λόγον, μετὰ τέταρτον καὶ τετρακοσὸν τοῦ σωοικείου χρόνον. ὅπρ' ἡμεῖς δικάζοντες ἐθεραπεύσαμεν, καὶ διὰ πάντας τὰς ὁριστάσας καὶ τῇ ἀφελικῶν χρόνον εἰς πλὴν πενταετίαν ἐπὶ τῆς παρόντος ὥρεσας μὲν νόμου ἐκείνου δηλαδὴ πλὴν ἀναργείαν ἀντιπέντῳ. ὅς δ' ἂν γεγραμμένῳ εἴη πλὴν ὡρεῖται ὑποδέχεται, καὶ κατὰ τοῦ οἰκείου χρόνου, εἴτε τέλει εἴη, εἴτε ἀτελὴς, τῆς ὡρεσμάτων κρινομένου. κρατουῦντος τοῦδε τοῦ νόμου ἐπὶ τῇ ὑστερῶν ἐσομένων γάμων. ἐπὶ γὰρ τῇ συνεστώτων, εἰ μὲν ὑπολοιπὸς ὅστις ἡ δεκαετία, ἢ οὐκ ἐλάττων διετίας. τοῦτον ἔχοντος χρόνον ἐπὶ τῇ ἀναργείᾳ. ἢ πρὸς αὐτῇ καὶ πλὴν παραπομπῇ δίδωσιν. εἰ δὲ ἢ ἐλάττων αὐτῇ τῆς διετίας ὑπολείπεται χρόνον, ἢ καὶ ὅστις ὁ σύμπαρ τῆς δεκαετίας καμρὸς, πτωικαῦτα αὐτοῖς μὲν διετίαν δίδωμεν εἰς τὸ μέμψασθαι τῇ ἀναργείᾳ. τοῖς δὲ αὐτῶν κληρονόμοις μὲν δάλοισιν τοῦ γάμου, εἴσω τῆς τεμμήνου, ἵνα διὰ πάντων αὐτοῖς τὸ δίκαιον φυλάξωμεν.

A præsentem legem commouit. Nam cum mulier quatuordecim annos nata matrimonio iuncta fuisset, post vicesimum annum à morte patris, abutens minori ætate, contra matrem mouebat litem, non numeratæ dotis actionem opponens, post tricesimum & quartum annum matrimonij. Cui quidem nos disceptantes remedium attulimus, & propter hæc circumstantias, minorum ætate tempus etiam in quinquennium præsentī lege definiuimus: illo videlicet opponente non numeratæ dotis querelam, qui scriptus est dotem suscepisse, & secundum sua tempora, siue sit perfectæ ætatis, siue minoris, negotio dirimendo. Hac lege in futuris matrimoniis valitura. Nam in his quæ adhuc constant, si quidem decennium residuum sit, vel non minus biennio: habeat hoc tempus ad querelam de dote non numerata, quæ etiam ei transmissionem præstat. Sin autem minus biennio residuum tempus fuerit, vel etiam excessit totum decennium, tunc ipsis quidem bienniū concedimus ad proponendam querelam de dote non numerata: heredibus autem eorum, post solum matrimonium tres menses, vt per omnia iustitiam eis conseruemus.

PROOEMIUM NOVELLÆ.

Προοίμιον τῆς νεαρᾶς.

Non numeratæ quoque pecuniæ exceptiones, quæ opponebantur in quibusdam casibus, non inexcussas leges nostræ reliquerunt: sed benè longam earum & effusam prolixitatem in arctum contraximus, ne homines ex negligentia sua, vel improbitate forsan cum nimio lucro fruerentur, aliisque negotia facesserent. Nec enim per omnia probationum par copia est his, qui eas præstare volunt. multas quoque tempus perimit. Quapropter rectè in quibusdam casibus querelas non numeratæ pecuniæ contraximus: quas licet accipere ex his quæ iam à nobis constituta sunt. cuiusmodi etiam est quod in præsentia in dote facimus. Quoniam enim vniuersum tempus matrimonij datum erat maritis donec matrimonium constaret, vt quererentur de non data dote, accessio autem maior facta est, vt etiam post mortem maritorum, sicut post diuortium, intra annum queri liceret: propterea censuimus breui & compendiosa lege efficiendum vt querela dotis non numeratæ celerius proponeretur, & mulieres à probatione in huiusmodi casibus post longa tempora liberentur. Si igitur biennio tantum, &c. vt in Basilico.

SCHOLIA.

^a *Si biennio.*] THEODORI. Si intra biennium solum fuerit matrimonium quouis modo, tunc querela de dote non numerata competit marito & eius heredibus intra tres annos, hoc est quandiu constitit matrimonium, & deinde soluto matrimonio vsque ad alium annum. Si verò matrimonium quod plus quàm biennio, minus autem decennio steterit, postea solum fuerit, tunc intra decem annos marito competit dicta exceptio. Quin etiam eius heredibus datur ex transmissione, sed intra tres menses post illos decem annos scilicet. Sin autem plus quàm decem annos steterit matrimonium, & de numeratione dotis nihil actum sit: tollitur omnino exceptio dotis non solutæ,

Καὶ τὰς ἀναργείας τὰς ἀντιπενητίας ἐπὶ τῶν θεμάτων οὐκ ἀνέξεταί τοις οἱ ἡμέτεροι καταλείψασιν νόμοι. ἀλλὰ ὁ μακρὸν αὐτῶν καὶ ἐκ χειρὸς συνετείλαμεν, ἵνα μὴ τῆς ἐαυτῶν ῥαθυμίας ἢ κακουργίας ἴσως ἐμπορικώτερον ἀπολαύοιεν ἀνθρώποι, καὶ πρὸς τὰ πρὸς ἑτέροις. οὐ γὰρ ἐν ἴσῳ ἀλλὰ πλεονέκτης τὰ τῶν ἀποδείξεων ἐστὶ τοῖς δοῦναι ταύτας βουλομένοις· πολλὰ δὲ ὁ χρόνος πρὸς αἰτεῖται. δι' ἃς οὖν ποιούμετες B συνετείλαμεν ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰς ὑπὲρ τῶν ἀναργείων μέμψις, ἃς ἔξεστιν ἐκ τῶν ἡδὴ πρὸ ἡμῶν νενομοθετημένων λαβεῖν. ὁποῖον δὲ καὶ ὁ πρὸν καὶ ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἀρχαίας. ἐπὶ γὰρ ἅπας ὁ χρόνος τῷ συνοικεσίου ἐδόδοτο τοῖς ἀνδράσιν, ἕως ὃς γάμος συνίστατο, μέμφεσθαι τῷ μὴ δεδωκέναι τὴν παρῖκα, πρὸς τὴν δὲ μείζων ἐγένετο ὁ καὶ μὴ τὴν τελευτῶν τῶν ἀνδρῶν, ἃς πρὸς καὶ μετὰ ῥεπουδίων, εἴσω εἰσὶν δοῦναι τὴν μέμψιν. ἀλλὰ τὸ πρὸς ἀντιπενητίας βραχεῖ καὶ συντόμῳ νόμῳ ταχυτέρῳ ποιήσασθαι, καὶ τὴν ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἀναργείας μέμψιν, καὶ ἀπαλλάξαι τὰς γυναικας τῆς ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις μετὰ μακροὺς χρόνους ἀποδείξεως. εἰ μὲν οὖν ἐν αὐτοῖς δύο μόνους, καὶ τὰ ἐξῆς ὡς ἐν τῇ Βασιλικῇ.

SCHOLIA.

Græca desunt in MSS. versio autem Gentiani Herueti est.

D

A neque datur heredibus mariti. Lege lib. 4. Cod. tit. 30. const. 5. & lib. 5. tit. 15. constit. 3. & scias quòd quæ illic dicta sunt, abrogata sunt Nouella constitutione.

^b *Et si quidem minor.*] THEODORI. In viro minori ætate competit dotis non solutæ querela, intra duodecim annos qui numerantur à tempore matrimonij, non autem post eius solutionem. Sciendum autem est, quòd etiam post viginti annos datur eius heredi eadem exceptio ad alium annum, quando ipse maritus decesserit.

B intra tempus matrimonij, & eius heredes non erant ætate minores. Nam si heres inuentus fuerit minor, tunc præter duodecim annos habet etiam alios quinque: etiam si is qui decessit, erat plenæ ætatis. Nota differentiam de minoribus, & aduerte quòd à tempore nuptiarum, & non post solum matrimonium computantur tempora querelæ dotis non solutæ. Et dictum est in 5. lib. Cod. tit. 12. constit. 1. & lib. 7. tit. 9. constit. 7. quòd tempora actionis de dote, non numerantur à constitutione, sed à solutione matrimonij.

^c *Non minores annis.*] EIVSDEM. Quæ dicta sunt, obseruantur soluto matrimonio. Nam constante matrimonio, si restat quidem decennium, tunc habet maritus non minus quàm decennium ad querelam dotis non solutæ, quæ etiam transmittitur ad heredes. Sin autem restat minus quàm biennium, tunc maritus quidem habet biennium: heredes autem eius accipiunt tres solos menses post solutionem matrimonij.

ΤΙΤΛΟΣ δ'.

Ὡς τε πρὸς διὰ τῶν γάμων δωρεὰν ἰδικὸν σὺν ἀλλαγμᾷ ἐστίν.

TITVLVS IV.

Vt donatio propter nuptias specialis sit contractus.

ΤΗΝ διὰ τῶν γάμων δωρεὰν σὺν ἀλλαγμᾷ ἰδικὸν εἶναι τε καὶ κερνεῖσθαι, καὶ μὴ τῆς ἄλλαις δωρεαῖς,

^D ^T ² donatio propter nuptias sit & iudicetur specialis cōtractus, & non connumeretur aliis donationibus, ^{Noa. 119.}

per præsentem legem sancimus, quoniam pro ea tantundem dotis offertur. Siue igitur sub gestis monumentorum insinuata fuerit, siue non, iubemus ut ea per omnia suum robur obtineat, quod spectat ad mulierem: siue ab ipso marito, siue ab aliquo alio mulieri detur, siue conscribatur, siue etiam in personam mariti donatio, ut ipsas res in nuptialem conscribat donationem. Et hæc obtinere iubemus, quantæcumque quantitatis donatio sit, etiam si non fuerit, sicut dictum est, insinuata, quod ad mulierem quidem attinet.

Ca. 2.
Nou.
127.

Sed quia ex ipsa rerum experientia mulieribus necessarium esseprehenditur, ut donationes propter nuptias actis insinuentur, ut si instrumenta principalia fortè depredita sint, per gestorum monumenta, in manu eis sint matrimonij contracti probationes: Sancimus ut ipsi mariti, vel qui donationes ante nuptias, seu propter nuptias pro ipsis conscribunt, si quingentos solidos excedat, necesse habeant eam apud acta insinuare, in regia quidem ciuitate apud magistrum census: in prouinciis autem apud cuiusque ciuitatis defensorem, aut apud quos talia monumenta confici possunt. Si

κω, ἢ παρ' οἷς ὅλως τὰ ποιαῦτα ὑπομνήματα συνίσταται δυνάται. εἰ δὲ μὴ

A αὐτῶν συναριθμεῖσθαι διὰ τοῦ παρόντος νόμου δεσπίζοντες, ἐπὶ αὐτῆς τῆς ἰσότητος θεωρῶντες ἐπιδίδονται. εἴτε τίνῃ ἡγήται ἐπὶ ἀξίως ὑπομνημάτων ἐμφανῆς, εἴτε καὶ κελεύοντες αὐτῶν διὰ πάντων τῶν ἰδίων ἔχον ἰσχυρὸν ὅσον πρὸς τὴν γυναῖκα· εἴτε ὅς αὐτὸς τοῦ ἀνδρός, εἴτε ὅς ἐξ ἑτέρου ἑνὸς τῇ γυναικὶ ἐπιδίδονται ἢτοι καταγράφεται, ἢ ῥηθῇ εἰς τὸ τοῦ ἀνδρός θεωρητικὸν ἢ δωρεὰ γίνεται ἐφ' ᾧ τὰ αὐτὰ ἀρχαῖα, εἰς γαμικὴν κατὰ γράψαι δωρεάν. καὶ ταῦτα κρατεῖν κελεύοντες ὅσης αὐτῇ ποσότητος ἢ δωρεὰ, καὶ μὴ ἡγήται καὶ ὡς εἴρηται ἐμφανῆς, ὅσον μὲν τοῖς πρὸς τὴν γυναῖκα.

B Αλλ' ἐπὶ τῇ αὐτῆς τῆς τῆς θεωρημάτων δυνάμεως πείρας ἀνάγκησιν εἶναι τῆς γυναικὸς θεωρημάτων ὑπομνημάτων, τὰς τῆς θεωρητικῆς γάμων δωρεὰς ἐμφανίζονται, ἵνα καὶ εἰ τῆς θεωρητικῆς συμβολαίων ἐκπέσειεν πρόχρησι διὰ τῆς ὑπομνημάτων αὐτῆς αἱ πρὸς τὸν γάμον συστάσεις ὑπάρχουσιν· δεσπίζοντες ἀνάγκησιν ἔχοντες αὐτὰς αὐτῶν, ἢ καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς γάμου, ἢτοι διὰ γάμων δωρεὰς καταγράφοντας, εἰ πεντεκοσίων χρυσῶν ὑπερβαίνει ποσότητα ἐμφανίζοντες πάντῃ θεωρητικῶν ὑπομνημάτων ἐπὶ μὲν τῆς βασιλίδος πόλεως παρὰ τῷ μεγίστῳ τῆς κλήσεως· ἐν δὲ τῆς ἐπαρχίας παρὰ τῷ τῆς πόλεως ἐκάστης ἐκδοτικῷ, ἢ παρ' οἷς ὅλως τὰ ποιαῦτα ὑπομνήματα συνίσταται δυνάται. εἰ δὲ μὴ

δὲ μὴ ἐμφανίσωσιν ταύτας ὅσον μὲν
 πρὸς τὸ μέρος τῆς γυναικὸς, καὶ οὐ-
 πως αὐτὰς ἐρῶσαι κελεύομεν. καὶ εἰ
 καμρὸς γένηται τῆς ἀπαλήσεως τῆς δω-
 ρεᾶς, ἢ καὶ μέροις αὐτῆς, μὴ ἀντικεί-
 νω τῇ γυναικί, τὸ μὴ ἐμφανισθῆναι
 τὴν δωρεάν. εἰ δὲ τὰ τῶν προικῶν
 σύμφωνα, καὶ αἱ τύπων ἀποδόσεως τῶν
 μέρει τῆς ἀνδρὸς δῶ τὴν ἀπαλήσιν τῆς
 προικὸς, ἢ καὶ ἐκ μέρους αὐτῆς οὐδεμίαν
 αὐτὸν ἔχον κελεύομεν ἀγῶν. εἰ
 μὴ τὴν δωρεάν ἐνεφανίσεν, θεωρο-
 μένων ὑπομνημάτων ὡς εἴρηται. τὸ
 γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἐχόντων ἐξουσίαν
 τῆς ἐμφανίσαι τὰς δωρεάς, μὲν
 ὑπὲρ τῆς μὴ ἐμφανισθῆναι κίνδυνον
 ταῖς γυναιξὶν ἀντικείναι, ἀποπὼν ἡμῶν
 εἶναι δοκεῖ.

^A verò eas gestis interuenienti-
 bus non insinuent, ex parte
 quidem mulieris eas valere
 iubemus. & si tempus vene-
 rit petendæ donationis, vel
 partis eius, mulieri non op-
 ponatur, quòd actis non in-
 teruenientibus insinuata non
 fit. Si verò pacta dotalibus in-
 strumentis inserta, & horum
 euentus dotis, aut etiam par-
 tis eius, exactionem præstent:
^B nisi donationem apud acta
 insinuauerit, vt iam dictum
 est, nullam eum actionem
 habere iubemus. Nam cum
 viri donationum insinuanda-
 rum potestatem habeant, pe-
 riculum non insinuatarum
 donationum mulieribus im-
 minere, absurdum nobis esse
^C videtur.

ΣΧΟΛΙΑ.

Græca desunt in MSS. versio autem
 Herueti est.

SCHOLIA.

^a Vt donatio.] THEODORI. Do-
 natio ante nuptias est specialis con-
 tractus. Et nota quòd lex agnoscit
 contractum donationem ante nu-
 ptias. Quantacùmque autem sit
 quantitatis donatio ante nuptias, va-
 let, etiam si non fuerit insinuata in
 actis. Lege lib. 5. Cod. tit. 3. const. 17.
 Quod autem hîc dictum est, intelli-
 ge in sola parte mulieris. Nam quod
^D attinet ad partem viri, id tollit Nouel-
 la 117. Sed memineris Nouellæ 22.
 quæ dicit dotem esse librarum qua-
 dringentarum. Didicisti autem alibi,
 quòd dotes & donationes ante nu-
 ptias debent esse æquales.

ΤΙΤΛΟΣ Ε΄.

Περὶ πάντων προκός.

TITVLVS V.

De pactis dotalibus.

- L. 1. I. I A- **P** Ost contractum A α'. Ια- **Μ** Επὶ σύρασιν τῆς γάμου
D.co. VOL. **P** matrimonium re- βολ. καλῶς συμφωνομένη,
ctè paciscimur, etiam si ab ini- εἰ καὶ πλὴν ἄρχῃ μὴδὲν συνεφω-
tio nihil conuenerit. νήθη.
- §. 1. ² Omnes qui dotis repetitio- Γάντες Θ πλὴν ἀπαίτησιν ἔχοντες,
nem habent, & qui ad eam καὶ Θ τῇ δόσει ὑποκείμενοι συμφω-
reddendam obligati sunt, de νεῖν ὀφείλουσιν περὶ τῆς ἀποδόσεως· ὁ
dote reddenda pacisci de- γρ' μὴ ὑρεθεῖς, οὐκ ὠφελεῖται.
- L. 2. II. VLP IAN. Si conuenerit B β'. Οὐλπιαν. Εὰν συμφωνηθῇ παύ-
ut^b liberis existentibus morte δων ὑπόντων ἐν προτελευτῇ τῆς αἰ-
mariti soluto matrimonio, δρός λυομένης τῆς γάμου μένει πλὴν
dos apud virum remaneret, προῖκα ὧρ' αὐτῷ αἰδρὶ, ἐκ ἐρρώτα
pactum non valet. Idem est, ἢ σύμφωνον. ἢ αὐτὸ, καὶ συμφωνη-
& si conuenerit, ut idem fie- θῇ τῆς τοῦ γυνέως, ὅπως οὐδ' τῆς γάμου
ret quoquo modo dissolutum λυομένης, καὶ τελευτῇ τῆς αἰδρός λυ-
esset matrimonium, & morte θῇ ἢ συνοικέσι(ω).
- L. 3. III. PAVL. Pactum quod in γ'. Παυλ. Τὸ σύμφωνον εἰς Φ' τ' δια-
tempus diuortij collatum est, C ζυγίου καιρὸν εἰσενεχθὲν, μὴ γυνομένης
non facto diuortio locum διαζυγίου χώραν ἐκ ἔχῃ.
- L. 4. IV. VLP. Siue fundus, siue δ'. Οὐλπιαν. Εἴτε ἀγρὸς, εἴτε χεῖσις ἐν
ususfructus in dotem datus προκὶ δόθῃ, καλῶς συμφωνεῖται
sit, rectè conuenitur ut fru- τῶν καρποῖς εἰ(ω) προικιμαίοις, καὶ
ctus dotalis sint, & ut usuris μόνους τῶν τόκοις αὐτῶν Φ' αἰδρα
tantum eorum maritus frua- καρπίζεσθαι· ὥσπερ ὡς μὴ Φ'
tur: sicut cum non fundum αἰδρὸν, ἢ πλὴν χεῖσιν ἐπιδωῇ γυνὴ ἐν
aut usumfructum mulier in D προκὶ, ἀλλὰ τῶν καρποῖς τῶνδε τῆς
dotem dedit, sed fructus hu- ἀγροῦ· ἐρρώμενως γὰρ συμφωνοῦ-
iusce fundi. utiliter enim pa- σιν, ὥστε Φ' αἰδρα τῶν καρποῖς